

MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES

No. XCIX

യോഗസാരം

YOGASARAM

MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES

Published under the authority
of the
Government of Madras

General Editor:
T. CHANDRASEKHARAN, M. A., L. T.,
Curator, Government Oriental Manuscripts Library
Madras.

No. XCIX

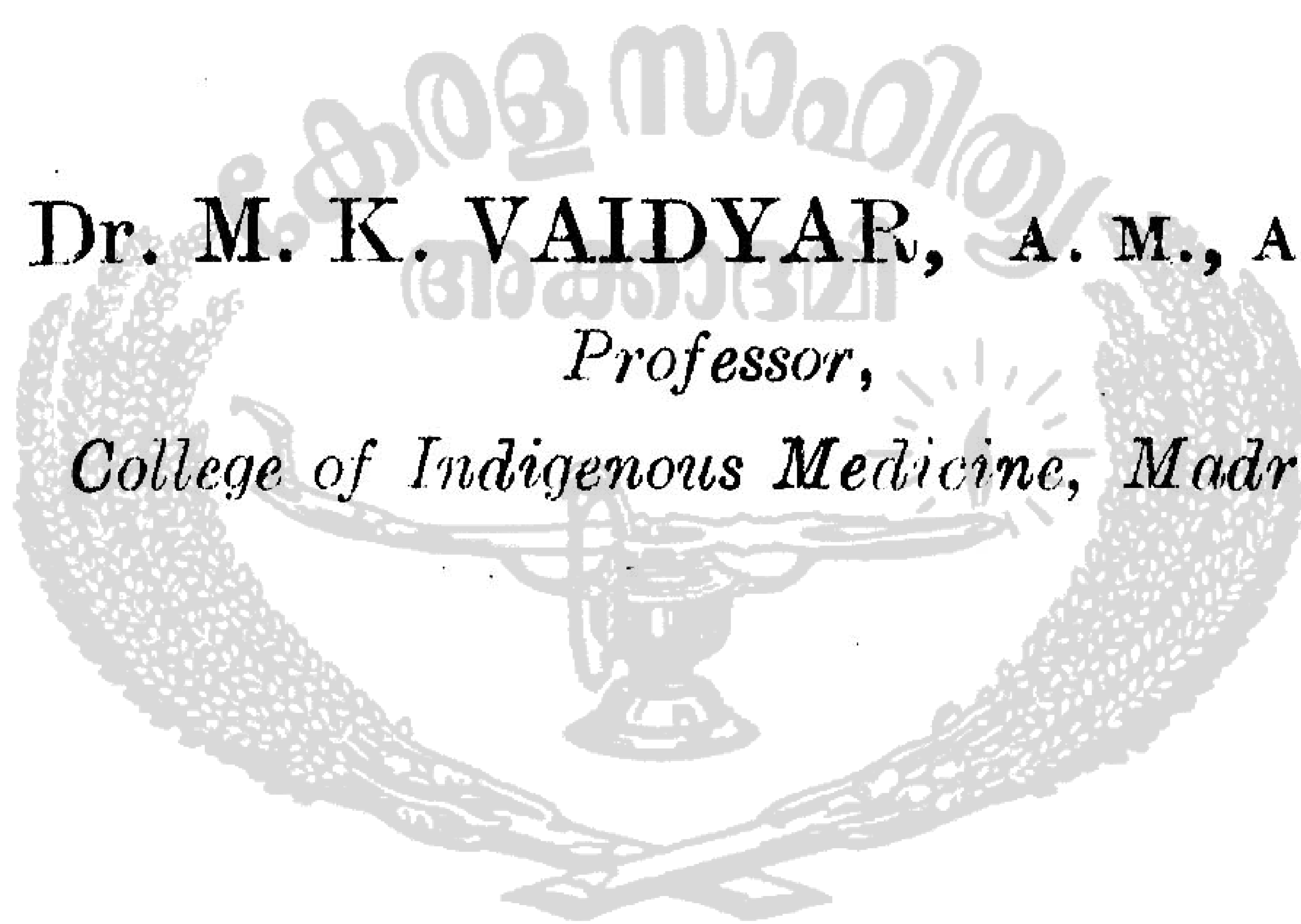
യോഗസാരം

YOGASARAM

CRITICALLY EDITED WITH INTRODUCTION

BY

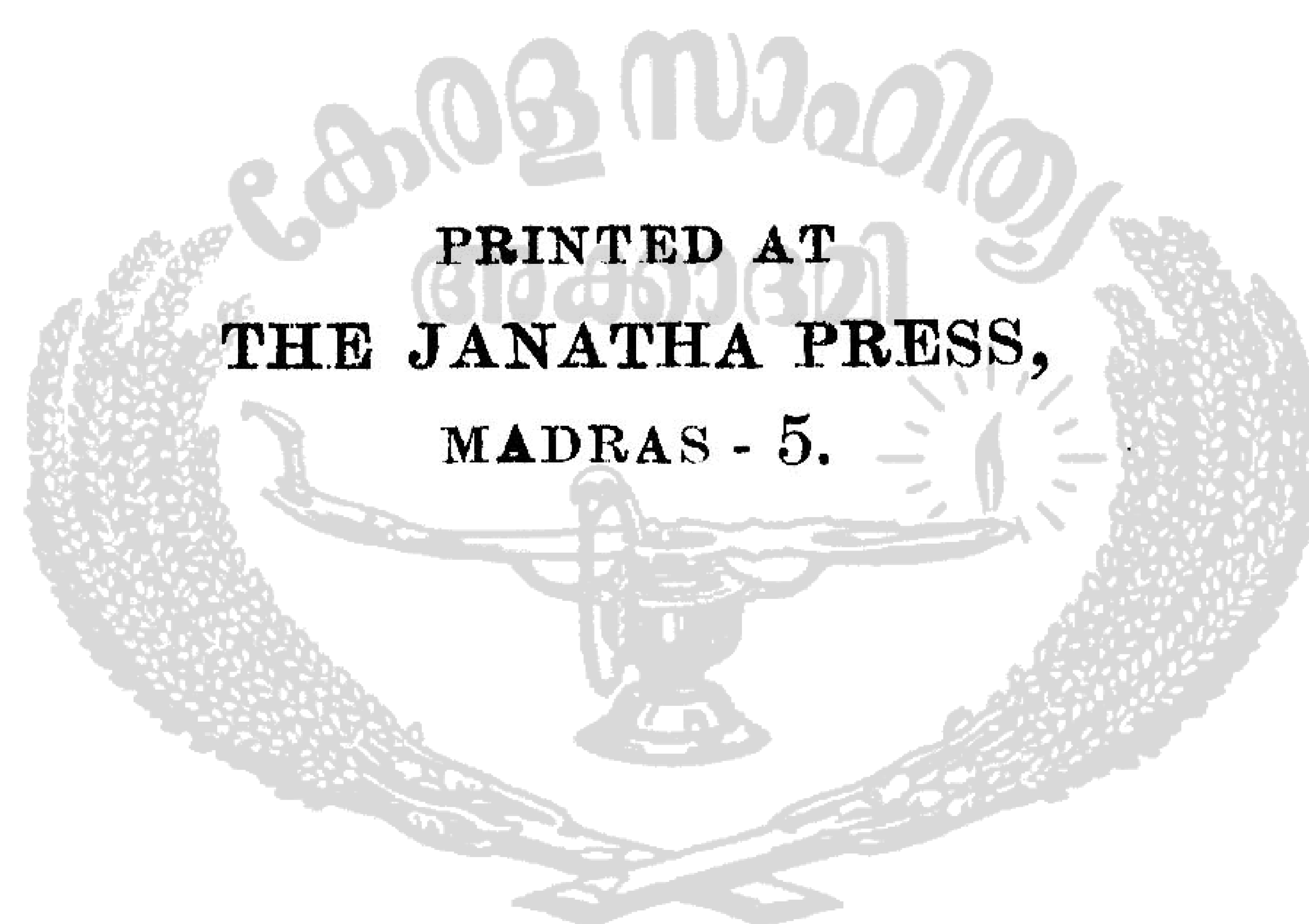
Dr. M. K. VAIDYAR, A. M., A. C.
Professor,
College of Indigenous Medicine, Madras.

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

1952

Price Rs. 7/-

PRINTED AT
THE JANATHA PRESS,
MADRAS - 5.

INTRODUCTION

The Government of Madras took up for consideration the question of publication of the various manuscripts in different languages on subjects like Philosophy, Medicine, Science etc., early in May, 1948. Important Manuscripts Libraries in the Madras Presidency were requested to send a list of unpublished manuscripts with them for favour of being considered by the Government for publication. The Honorary Secretary of the Tanjore Maharaja Serfoji's Saraswathi Mahal Library, Tanjore, alone complied with this request. This list as well as a similar list of unpublished manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, were carefully examined and a tentative selection of manuscripts suitable was made. The Government in their Memorandum No. 34913/48-10, Education, dated 4-4-1949, constituted an Expert Committee with the Curator of the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the Secretary, for the final selection of manuscripts suitable for printing and for estimating the cost of publication.

The following are the members of the Committee:—

1. Sri T. M. Narayanaswami Pillai, M.A., B.L.
2. ,, R. P. Sethu Pillay. B.A., B.L.
3. ,, C. M. Ramachandra Chettiar, B.A., B.L.
4. ,, R. Krishnamoorthy, (Kalki).
5. Dr. N. Venkataramanayya, M.A., Ph.D.
6. Sri M. Ramanuja Rao Naidu, M.A.
7. ,, V. Prabhakara Sastri.
8. ,, N. Venkata Rao, M.A.
9. ,, H. Sesha Ayyangar.
10. ,, Masti Venkatesa Ayyangar.
11. ,, M. Mariappa Bhat, M.A., L.T.
12. Dr. C. Achyuta Menon, B.A., Ph. D.
13. ,, C. Kunhan Raja, M.A., D. phil.
14. ,, A. Sankaran, M.A., Ph.D., L.T.
15. Sri Polakam Rama Sastri.
16. ,, S. K. Ramanatha Sastri.
17. Dr. M. Abdul Haq, M.A., D. Phil., (Oxon.)
18. Afzul-ul-Ulama Hakim Khader Ahamed.
19. Sri P. D. Joshi.
20. ,, S. Gopalan, B.A., B.L.
21. ,, T. Chandrasekharan M.A., L.T.

With the exception of Sri Masti Venkatesa Ayyangar, and Dr. C. Kunhan Raja, the above members continued to be members of the Expert Committee for 1950-51 also to which the following gentlemen were added in Govt. Memo. 7297-E/50-3, Edn., D/—19—5—'50 and Govt. Memo. No. 15875-E/50-4, Edn., D/—7—9—'50.

1. Dr. A. Chidambaranatha Chettiar, M.A., Ph. D.,
2. Sri. S. Govindarajulu, B.A., B L., LL.B., Bar-at-law.
3. Capt. G. Srinivasamoorthy, B.A., B.L., M.B., and C.M.
4. Dr. Muhammad Hussain Nainar, M.A., Ph. D.,
5. Sri T. V. Subba Rao, B.A., B.L.
6. Principal, College of Indian Medicine, Madras.

The members of the Committee formed into Sub-Committees for the various languages Sanskrit, Tamil, Telugu, Kannada, Malayalam, Mahrathi and Islamic Languages. They met during the month of May, 1949, at Madras and at Tanjore to examine the manuscripts and make a selection. The recommendations of the Committee were accepted by the Government and they decided to call these publications as the "MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES," and appointed the Curator, Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the General Editor of the Publications under this series.

The following manuscripts were taken up for publication during 1949-50.

"A" FROM THE GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

TAMIL

1. Kappal Sattiram
2. Anubhava Vaiddiya Murai
3. Attanakolahalam
4. Upadesa Kandam
5. Colan Purva Pattayam
6. Sivajnana Dipam

TELUGU

1. Ausadha Yogamulu
2. Vaidya Nighantuvu
3. Dhanurvidya Vilasamu
4. Yoga Darsana Visayamu
5. Khadga Laksana Siromani

SANSKRIT

1. Visanarayaniyam—(Tantrasarasangraha)
2. Bhargava Nadika
3. Hariharacaturangam
4. Brahmasutravrtti—Mitaksara
5. Nyayasiddhanta Tattvamrtam

MALAYALAM

1. Garbha Cikitsa
2. (a) Vastulaksanam
   (b) Silpavisayam
3. Mahasaram
4. Kanakkusaram
5. Kriyakramam
6. Kanakkusaram—(Balaprabodham)

KANNADA

1. Lokopakaram
2. Rattamatam
3. Asvasastram
4. Vividha Vaidya Visayagalu
5. Sangitaratnakara
6. Supasastra

ISLAMIC LANGUAGES

1. Jamil-Al-Ashya
2. Tibb-E-Faridi
3. Tahqiq-Al-Buhran
4. Safinat-Al-Najat

"B FROM THE TANJORE MAHARAJA SERFOJI'S SARASVATHI MAHAL LIBRARY, TANJORE

TAMIL

1.	Sarabendra Vaidya Murai	(Diabetes)
2.	Do.	(Eyes)
3.	Do.	(Anaemia)
4.	Do.	(Svasakasam)
5.	Agastiyar	
9.	Konkanarsarakku Vaippu	
7.	Tiruccirrambalakkovaiyar with Padavurai	

8. Talasamudram
9. Bharatanatyam
10. (a) Pandikeli Vilasa Natakam
    (b) Pururava Cakravarti Natakam
    (c) Madana Sundara Vilasa Natakm
11. Percy Macqueen's Collection of Folklore in the Madras University Library
12. Ramaiyan Ammanai

TELUGU

1. Kamandakanitisaramu
2. Taladasapranapradipika
3. Raghunatha Nayakabhyudayamu
4. Rajagopala Vilasamu
5. Ramayanamu by Katta Varadaraju

MAHRATHI

1. Natysasastra Sangraha
2. (a) Book of Knowledge
   (b) Folk Songs
   (c) Dora Darun Veni Paddhati
   (d) Asvasa Catula Dumani
3. (a) Pratapasimhendra Vijaya Prabandha
   (b) Sarabhendra Tirthavali
   (c) Lavani
4. Devendra Kuravanji
5. Bhakta Vilasa
6. Sloka Baddha Ramayana

SANSKRIT

1. Asvasastra with Tricolour illustrations
2. Rajamrganka
3. Anandakandam
4. Ayurvedamahodadhi
5. Gita Govinda Abhinaya
6. (a) Colacampu
   (b) Sahendra Vilasa
7. Dharmakutam—Sundara Kanda
8. Jatakasara
9. Visnutattvanirnaya Vyakhya
10. Sangita Darpana
11. Bijapallava

During 1950, only the Sub-committee for TAMIL, TELUGU and KANNADA met in the month of July 1950 at Madras.

The following books were taken up for publication in the various languages during 1950—51.

TAMIL

1. Datcanayanar-Vaiddiya-Attavanai
2. Vaiddiyak Kalanciyam
3. Anubhava Vaiddiya Murai Vol. 3

TELUGU

1. Saivacarasangrahamu
2. Anubhava Vaidyam
3. Abhinayadarpanamu

SANSKRIT

1. Arogyacintamani
2. Tattvasara with Ratnasarini
3. Sutrarthamrta Lahari
4. (a) Ratnadipika
   (b) Ratnasastra

MALAYALAM

1. Asvacikitsa
2. Phalasarasamuccaya

KANNADA

1. Vidya Sara Sangraha

During 1951-52, only the Sub-committees for TAMIL, TELUGU and MALAYALAM met in the month of April 1951. The following books were taken up for publication in the various languages.

TAMIL

1. Saptarisinadi
2. Karnatakarajakkal Savistara Caritram
3. Bharata Siddantam
4. Pillaippinivakatam
5. Anubhava Vaiddiyam Vol. 4
6. Mattuvakatam

TELUGU

1. Brahmavidya Sudharnavamu
2. Ragatalacintamani
3. Vaidyacintamani
4. Kumararamuni Katha
5. Katamaraju Katha

SANSKRIT

1. Devakeralam—Candrakala Nadi
2. Patanjala Yogasutra Bhasya Vivarana by Sri Sankaracarya

MALAYALAM

1. Kilivandusamvadam
2. Advaita Vedantam
3. Barhaspatyasutra with Malayalam commentary
4. Karanapaddhati

KANNADA

1. Sadgururahasyam

ARABIC

2. Shawakil-Ul-Hur

It is hoped that the publication of most of the important manuscripts will be completed within the next four years.

Some of the manuscripts taken up for publication are represented by single copies in the Library and consequently the mistakes that are found in them could not be corrected by comparing them with other copies. The editors have, however, tried their best to suggest correct readings. The wrong readings are given in round brackets and correct readings have been suggested in square brackets. When different readings are found, they have been given in the footnotes except in the case of a few books in which the correct readings have been given in the footnote or incorporated in the text itself.

The Government of Madras have to be thanked for financing the entire scheme of publication although there is a drive for economy in all the departments. My thanks are due to the members of th expert Committee who spared no pains in selecting the manuscripts for publication. I have also to thank the various editors, who are experts in their own field, for readily consenting to edit the manuscripts and see them through the press. The various Presses

that have co-operated in printing the manuscripts in the best manner possible also deserve my thanks for the patience exhibited by them in carrying out the corrections made in the proofs.

The present work YOGASARAM is based on a much injured palm-leaf manuscript described under D. No. 362 in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras. It contains 85 folios with 20 lines each. The size is 14½″ x 2″.

Writen in Malayalam verses and prose, this is a work that exhaustively treats of the causes, symptoms and treatment of various diseases which affect the human body.

My thanks are due to Sri M. P. Mukundan, Pandit of this Library for going through the proofs.

Madras,
18—2—1952.

T. Chandrasekharan,
General Editor,
Madras Govt. Oriental Series.

Introduction

The Yogamrtham, the Manjari and the Yogasaram are the best-known and most popular of ancient books on Ayurvedic Medicine, written in Malayalam. The earliest among them is undoubtedly Yogamrtham. We can clearly deduce that fact from the reference to an "Alathur Manipravalam" contained in a stanza in the ancient book on linguistics called "Leelathilakam". From Yogamrtham itself, we get an idea of its authorship; from all accounts, it was composed by the great Alathur Nambi, one amongst the illustrious Ashta - Vaidyas of Kerala. This opinion is corroborated by the author of "The History of Malayalam Literature", Sri R. Narayana Panicker. Many editions of Yogamrtham have been published; the earliest is probably by Sri Uppot Kannan, of Tellichery, who was also the first to write the commentary in Malayalam to "Ashtanga Hridayam." Another edition was printed by the Vanee Kalebaram Press of Trichur, nearly twenty-five years ago. Only recently have the Government of Travancore brought out a beautiful edition of the Yogamrtham. Its origin, its history and the cause of its great popularity in Kerala are subjects that should command the attention of our research scholars.

There are two other ancient works called "Chikitsa Manjari" and "Yogasaram" which are also widely known throughout Kerala. Even now, almost all important Vaidya families of Kerala, treasure the palm-leaf copies of these three books - the Yogamrtham, the Manjari and the Yogasaram. Manjari could only have been composed later than Yogamrtham. The reasons for arriving at this conclusion are clearly stated in the preface I have written in Malayalam. In certain other copies of the Manjari that have come to my notice, I have noted many more Yogams that are not included in the published edition. Dr. K. G. Gopala Pillai, in his preface to the first edition had hinted at the publication of a second part; we hope that those unpublished yogams will be included atleast in the second part. As regards the authorship of the Manjari we have at present, no reliable data to form a correct conjecture.

The data at our command indicate that "Yogasaram" was composed sometime later than 'Chikitsa Manjari' but considerably earlier than "Gunapatam" and "Sahasra Yogam" etc. There is another well-known book called "Sarva Roga Chikitsa Ratnam". This book was first printed at the Mission Printing Works in Mangalore, in 1873. In its preface, we are told that it was composed by Kunnath Kelan Vaidyar after a study of Yogamrtham, Manjari, Yogasaram and other books. Therefore it is safe to assume that "Yogasaram" was composed earlier than "Sarva Roga Chikitsa Ratnam", which itself would have been written almost a hundred years ago.

In order to achieve a comprehensive mastery in the practice of their inherited profession, the scholarly physicians of ancient Kerala used to translate into their own language the difficult and intricate scientific treatises in Sanskrit and they used to improve these works in accordance with the variations of time and place, as also in the light of their own long professional experience. It was thus that they made the fundamentals easy for their children to study. I have quoted several passages from Yogasaram and other books to illustrate this point of view.

The style of "Yogasaram", in comparison with that of other Malayalam treatises on Medicine is very simple and smooth. Almost all yogams in this Yogasaram are composed after an enlightened selection of important yogams from various sources. These, the author has polished, improved and arranged in accordance with the needs of the situation. Probably that may be the reason for titling the book as "Yogasaram". But it must not be overlooked that new yogams, capable of significant results and based upon his own experiences and reasoning power, and still in consonance with the laws of scientific theory, are not uncommon features in this treatise. The yogam called "Thippali Rasayanam" included in 'Mahodarà Chikitsitham' is an excellent example of this new aspect. As this is a yogam that demands the special attention of all Ayurvedic physicians, I have quoted it fully in the Malayalam preface and explained its significance at length.

Many other excellent yogams that are not yet published elsewhere are found in this "Yogasaram". Apart from these, there is another important item in this book that calls for wholesome attention from all Ayurvedic practitioners and research students. It is claimed in this book that when other methods of treatment fail in cases of Urakshatham and Rajayakshma (Hæmoptysis and Tuberculosis etc.) it can be cured if a new vessel with Ayaskandam and other ingredients is moulded for the preparation of Ksheerpeya, Ksheerakashaya etc, with goat's milk. It is known that there are certain Vaidyas in the interior who still use this vessel for the treatment of Tuberculosis etc. This matter is certainly worthy of further investigation, and the results of the experiment should be made known.

As in the case of Manjari, here too, we are not in a position to know who the author of 'Yogasaram' is.

I think 'Yogasaram', as a book comes to an end with the consideration of 'Vathachikitsa'. In addition to this, there is a collection of various yogams from different sources, most of which are hitherto unpublished. For the convenience of the readers, we have divided the book into two parts, the miscellaneous being the second part.

One of the models for this publication is the old grantham secured from the Library of Paliyathachan by the Authorities of the Government Oriental Manuscripts Library, Madras. There must be many such ancient treatises still buried in darkness, and calling out for the light of the day. It is the bounden duty of all those who work for the uplift of Ayurveda to seek out and publish those unknown granthams. The authorities of the Madras Oriental Manuscripts Library deserve wholesome praise for what they are doing in this respect. Without the untiring energy and encouraging disposition of its curator, Mr. T. Chandrasekharan, M. A., L. T., books like this Yogasaram would not have gone to the press.

I was not able to go through printed matter very elaborately and it is possible that some errors might have been overlooked. I hope to be excused for any short-commings.

I thank most heartily all my friends who helped and encouraged me in all the stages of editing this publication. It is my ardent belief that this "Yogasaram" will be of invaluable assistance and a source of great encouragement to the Ayurvedic physicians of Kerala.

M. K. V.

അവതാരിക

യോഗാമൃതം

കേരളത്തിൽ വൈദ്യശാസ്ത്രവിഷയമായി, കേരളഭാഷയിൽ പ്രചാരമുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ മുഖ്യമായിട്ടുള്ളവ യോഗാമൃതം, മഞ്ജരീ, യോഗസാരം എന്നീ ഗ്രന്ഥങ്ങളാകുന്നു. അവയിൽ ഏററവും പുരാതനമായിട്ടുള്ളതു് "യോഗാമൃത"മെന്ന പ്രസിദ്ധമായ ഗ്രന്ഥമാണെന്നുള്ളതിന്നു സംശയമില്ല. കേരളഭാഷാശാസ്ത്രത്തെ സംബന്ധിച്ചു സംസ്കൃതഭാഷയിൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള "ലീലാതിലകം" എന്ന അതിപ്രാചീനമായ ഗ്രന്ഥത്തിൽ "മണിപ്രവാള"ലക്ഷണത്തെ പ്രതിപാദിക്കുമ്പോൾ ഒരു ആലത്തൂർ മണിപ്രവാളത്തെപ്പററി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. "നനു ആലത്തൂരാദിമണിപ്രവാളേഷു ഭാഷാസംസ്കൃതയോർന്ന രസികജനരഞ്ജനസന്നാഹഃ, രസാഭാവാത്. വ്യാധിചികിത്സാദികഥനേ കോ വാ രസഃ?" (ലീലാതിലകം പ്രഥമശില്പം) ഈ "ആലത്തൂരാദി മണിപ്രവാള"ങ്ങളിൽ "ആലത്തൂർ" പദംകൊണ്ടു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതു ആലത്തൂരിന്റെ യോഗാമൃതമായിരിക്കാനേ തരമുള്ളൂ. പണ്ടത്തെ അഷ്ടവൈദ്യന്മാരിൽ പ്രമുഖനായ "ആലത്തൂർ നമ്പി" എന്ന മഹാനായിരുന്നിരിക്കണം "യോഗാമൃത"ത്തിന്റെ രചയിതാവെന്നൂഹിക്കുവാൻ തെളിവുകൾ ഇല്ലാതില്ല. യോഗാമൃതത്തിലെ മംഗളാചരണത്തിൽ കാണുന്ന "ഹേമാലങ്കാരകാന്താരഗമിത തൊഴുതേൻ ധാമ ധാനപാന്തരം തത്" എന്ന പദ്യഭാഗത്തെപ്പററി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ പൊന്നാനി താലൂക്കിലുള്ള പ്രസിദ്ധമായ "ആലത്തൂർ നമ്പി"കുടുംബത്തെയല്ലെ അതു സൂചിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നും ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. *

അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിന്നു് ആദ്യമായി മലയാളത്തിൽ വ്യാഖ്യാനമെഴുതിയ ആളും തലശ്ശേരി സ്വദേശിയും യശഃശരീരനുമായ (ഡിപ്യൂട്ടികലക്ടർ) ഉപ്പോട്ടു കണ്ണൻ അവർകളാണു് യോഗാമൃതം ആദ്യമായി അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതു്. അടുത്ത കാലത്തു തിരുവിതാംകൂർ ഗവമ്മെണ്ടുവകയായും യോഗാമൃതം ഭംഗിയായി അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. കന്യാകുമാരി മുതൽ കന്നട ജില്ലവരെ വൈദ്യന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഒരുപോലെ പ്രസിദ്ധമായ ഈ യോഗാമൃതത്തിന്റെ ഉത്ഭവത്തേ

* "കേരളഭാഷാസാഹിത്യചരിത്ര"ത്തിന്റെ കർത്താവായ ശ്രീ. ആർ. നാരായണപ്പണിക്കരവർകളും യോഗാമൃതത്തിന്റെ കർത്താവു് വിഖ്യാതനായ ആലത്തൂർ നമ്പിയാണെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വ്യക്തമായി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

യും പ്രചാരത്തേയും സംബന്ധിച്ച കൂടുതലായ തെളിവുകൾ ഉണ്ടോ എന്നതിനെപ്പററി ഗവേഷകന്മാരിൽ കഴിവുള്ളവർ ചിന്തിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

"ചികിത്സാമഞ്ജരി"

പുരാതനമെങ്കിലും ചികിത്സാമഞ്ജരി, യോഗാമൃതത്തിന്നു് അടുത്ത പടിയായി ഉണ്ടായതാണെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. യോഗാമൃതത്തിലേതുപോലെത്തന്നെ "സന്ദർഭേ സംസ്കൃതീകൃതാ ച" എന്ന സൂത്രപ്രകാരം സംസ്കൃതീകൃതമായ ഭാഷാപദങ്ങൾ മഞ്ജരിയിലും ഒട്ടുവളരെ പ്രയോഗിച്ചു കാണുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ, യോഗാമൃതത്തിലെ പല യോഗങ്ങളും മഞ്ജരിയിൽ അതേപടിതന്നെ കാണുന്നുണ്ടെന്നുള്ളതു മഞ്ജരി, യോഗാമൃതത്തിന്നു ശേഷം ഉത്ഭവിച്ചതാണെന്നുള്ള അനുമാനത്തിന്നു ഉപോദ്ബലകമായുമിരിക്കുന്നു. മഞ്ജരിയുടെ രചയിതാവു് ആരാണെന്നുള്ളതിനെപ്പററിയും മതിയായ തെളിവുകൾ ഉള്ളതായി അറിവില്ല.

ഈ ചികിത്സാമഞ്ജരി പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുന്നതിന്നു കുറെ മുമ്പു്, മദ്രാസിലെ ആയുർവ്വേദവൈദ്യന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായ ഡോക്ടർ യു. പി. ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ അവർകൾ, ഫറൂക്കിൽ, പ്രസിദ്ധനായിരുന്ന ശ്രീ. വേലൻവൈദ്യരുടെ കൈവശമുള്ള ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നു്, ചികിത്സാമഞ്ജരി മുഴുവനും ഒരിക്കൽ പകർത്തിയെടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നു ചികിത്സാമഞ്ജരി പ്രസിദ്ധീകരിച്ചതിന്റെ ശേഷം, അദ്ദേഹം രണ്ടുംകൂടി പരിശോധിച്ച സമയത്തു്, ഫറൂക്കിൽനിന്നു പകർത്തിയെടുത്തതിൽ, പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട മഞ്ജരിയിലുള്ളതിനേക്കാൾ, കൂടുതലായി കുറെ യോഗങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ടു്. ആ യോഗങ്ങളും ചികിത്സാക്രമങ്ങളുമെല്ലാം അതാതു രോഗങ്ങളുടെ അദ്ധ്യായക്രമമനുസരിച്ചു് ഡോക്ടർ ശങ്കുണ്ണിമേനോൻ അവർകൾ പ്രത്യേകമായൊരു പുസ്തകത്തിൽ സ്വന്തം കൈയക്ഷരത്തിൽ ഭംഗിയായി എഴുതിവെച്ചിട്ടുള്ളതു് ഈയിടെ കാണുകയുണ്ടായി. പൊന്നാനിയിൽ, ഒരു പേർപെററ കണ്ണുവൈദ്യനും, ഓണററി മജിസ്ട്രേട്ടുമായ ശ്രീ. മൂത്തേടത്തു കുഞ്ഞികൃഷ്ണൻവൈദ്യരവർകളുടെ കൈവശമുള്ള 'ചികിത്സാമഞ്ജരിഗ്രന്ഥം' സംഗതിവശാൽ ഈയിടെ പരിശോധിക്കാൻ ഇടവന്നപ്പോൾ, അതിലും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ മഞ്ജരിയിലുള്ളതിനേക്കാൾ, ചില യോഗങ്ങൾ അധികമുള്ളതായി അനുഭവപ്പെട്ടു. പരിശോധന പൂർത്തിയായിട്ടില്ല. ചികിത്സാമഞ്ജരി തിരുവിതാംകൂറിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയ സമയത്തു്, പ്രസാധകനായ ഡോക്ടർ കെ. ജി. ഗോപാലപിള്ള അവർകൾ, മഞ്ജരിയുടെ ഒരു രണ്ടാം

ഭാഗവുംകൂടി അടുത്തു് പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുമെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവതാരികയിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ളതായും ഓർക്കുന്നു. ആ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിനുശേഷം എല്ലാംകൂടി ഒത്തുനോക്കി മഞ്ജരിയുടെ ഇനിയത്തെ പതിപ്പിലെങ്കിലും അതിന്റെ ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കേണ്ടതാകുന്നു.

"യോഗസാരം"

"ചികിത്സാമഞ്ജരിയുടെ കാലത്തിനു ശേഷം 'ഗുണപാഠ'ത്തിന്റേയും 'സഹസ്രയോഗ'ത്തിന്റേയും മററും ആവിർഭാവത്തിനു വളരെ മുമ്പായിരിക്കണം പ്രസ്തുതമായ "യോഗസാര"ത്തിന്റെഉത്ഭവമെന്നതിനും ലക്ഷ്യങ്ങൾ ഇല്ലാതില്ല. "സർവ്വരോഗചികിത്സാരത്നം" എന്ന പേരായി വളരെ പ്രചാരമുള്ള വേറെ ഒരു വൈദ്യഗ്രന്ഥമുണ്ടു്. 1873-ൽ മംഗലാപുരത്തു മിഷ്യൻഅച്ചുക്കൂടത്തിലാണു് ഈ ഗ്രന്ഥം ആദ്യമായി അച്ചടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്. ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ പീഠികയിൽ "യോഗാമൃതം, മഞ്ജരി, യോഗസാരം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ നോക്കി കുന്നത്തു ചെറിയ കേളൻവൈദ്യനാൽ രചിക്കപ്പെട്ടതു്" എന്നു കാണുന്നുണ്ടു്. ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ സ്വന്തം യോഗങ്ങൾക്കു പുറമെ അദ്ദേഹത്തിനു് അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വേറെ യോഗങ്ങളും ആദ്യം പ്രസ്താവിച്ച മൂന്നു ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നുമെടുത്തു് മിക്കവാറും അതേ രൂപത്തിൽതന്നെ ചികിത്സാരത്നത്തിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നതായും കാണുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഏകദേശം ഒരു ശതാബ്ദത്തോളം പഴക്കമുള്ള സർവ്വരോഗചികിത്സാരത്നത്തിനും മുമ്പു് നിർമ്മിച്ചതായിരിക്കണം "യോഗസാര"മെന്നാണല്ലൊ ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു്.

പണ്ഡിതന്മാരായിരുന്ന കേരളത്തിലെ പുരാതനവൈദ്യന്മാർ ജന്മസിദ്ധമായ പരമ്പരാവിദ്യയിൽ, ബാല്യത്തിൽതന്നെ പ്രവേശം സിദ്ധിക്കാനായി, സംസ്കൃതത്തിലെ ഗഹനങ്ങളായ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ തർജ്ജമ ചെയ്തും, തങ്ങളുടെ സുദീർഘമായ അനുഭവത്തെ ആസ്പദമാക്കി ദേശകാലാനുസൃതമായി പരിഷ്കരിച്ച സ്വഭാഷയിൽ എഴുതിയുണ്ടാക്കിയും ബാലന്മാരെ ധരിപ്പിക്കുക പതിവായിരുന്നു.

"ചൊല്ലീടുന്നേൻ ചികിത്സാസരണി ചില, ധരിപ്പാൻ ഭിഷക്ബാലകാനാം"

"മുഖസ്ഥമായ്ക്കൊണ്ടു ചികിത്സ ചെയ്കിൽ
പ്രഗത്ഭതാം യാന്തി ഭിഷക്കമാരാഃ" (യോഗാമൃതം)

"സർവ്വരോഗനിദാനാദി-
ക്രമത്താലെ ചികിത്സയും
ഭാഷയായിട്ടു ചൊല്ലുന്നേൻ
ബാലാനാമറിവാനഹം" (യോഗസാരം)

"വിഭക്തിമാറ്റു പറയുന്ന ഭേഷജം
ഗ്രഹിച്ചുകൊൾവാൻ മതി പോരയെങ്കിൽ
ചുരുക്കമായ്ക്കൊണ്ടു ചികിത്സിതം ഞാൻ
ഭിഷക്കമാരക്കു ഗ്രഹിച്ചു കൊൾവാൻ"

(സർവ്വരോഗചികിത്സാരത്നം)

എന്നീ ഗ്രന്ഥഭാഗങ്ങൾ ഇതിന്നു ഉദാഹരണമാകുന്നു. കേരളത്തിൽ ആയുർവ്വേദചികിത്സാസമ്പ്രദായത്തിന്നു ഭാരതത്തിൽ മറെറങ്ങുമില്ലാത്തവിധം പ്രചാരമുണ്ടാകുവാനും ഈ ഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങൾ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പ്രത്യേകിച്ചു പറയേണമെന്നില്ലല്ലൊ.

മററുള്ള ഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു 'യോഗസാര'ത്തിലെ ഭാഷാരീതി വളരെ സരളവും സുഗമവുമായിരിക്കുന്നു. അസംഖ്യേയങ്ങളായ ഔഷധയോഗങ്ങളിൽനിന്നു സാരവത്തുക്കളായ യോഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുത്തു സന്ദർഭോചിതമായി പരിഷ്കരിച്ചു ക്രമപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളവയാണു് ഈ "യോഗസാര"ത്തിലെ മിക്ക യോഗങ്ങളും. ഗ്രന്ഥത്തിന്നു "യോഗസാര"മെന്നു നാമകരണം ചെയ്യാനും കാരണമിതുതന്നെയായിരിക്കണം.

"സാരമായവ ചൊല്ലുന്നു
"യോഗസാര"മിതിന്നുപേർ
രോഗപാപമൊഴിച്ചീടും
യോഗനാമങ്ങളാമിവ."

എന്നു ഗ്രന്ഥകാരൻതന്നെ ഈ സംഗതി വ്യക്തമായി പറയുന്നുണ്ടു്. എന്നാൽ സ്വന്തം യുക്ത്യനുഭവങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കിയും ശാസ്ത്രമതത്തിന്നു ഭംഗം വരുത്താതെയും നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള സിദ്ധഫലങ്ങളായ സ്വതന്ത്രയോ

ഗങ്ങളും ഇതിൽ ദുർല്ലഭമല്ല. മഹോദരചികിത്സിതത്തിലെ "തിപ്പലീരസായന"മെന്ന യോഗം ഇതിന്ന് ഉദാഹരണമാകുന്നു. ആയുർവ്വേദവൈദ്യന്മാരുടെ സവിശേഷമായ ശ്രദ്ധയെ പ്രത്യേകമായി അർഹിക്കുന്ന ഒരു യോഗമാണിതു്. അതുകൊണ്ടു് ആ യോഗത്തെ ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കുന്നു.

"നാഴുരി തിപ്പലീകുത്തി-
ച്ചേറികൊണ്ടു പൊടിച്ചിട്ടു
നാഴികൊണ്ടങ്ങളന്നുള്ള
ഇഞ്ചീനീരിരുനാഴിയും

വെള്ളെരുക്കിൻെറ വേർമേൽതോ-
ലിഞ്ചിച്ചാററിലരച്ചിട്ടു
ഉന്മത്തിൻവേരുതന്മേലെ-
ത്തോലുമങ്ങരച്ചെയ്തിട്ടു

പഴക്കായ്ക്കൊത്തു കൊണ്ടിട്ടു
രണ്ടും വേവ്വേറെ വെച്ചിട്ടു
രണ്ടെടുപ്പുള്ള കൂട്ടീട്ടു
നെയ്യുഴം രണ്ടു വെച്ചിട്ടു

ഇഞ്ചിച്ചാറൊന്നിലാക്കീട്ടു്
ആട്ടിൻെറ പാലുമററതിൽ
മെല്ലെത്തീയിട്ടെരിച്ചിട്ടു്
നാലിലൊന്നു കുറുക്കിനാൽ

ആട്ടിൻപാലിൽ കലക്കീട്ടു
അക്കൂലമരച്ചതു്
മറേറതങ്ങിഞ്ചിതന്നീററിൽ
തിളപ്പിച്ചൊന്നിലാക്കുക

എരുക്കു കൊണ്ടിളക്കീട്ടു
തിപ്പലീപ്പൊടിയിട്ടതിൽ
ലേഹ്യപാകത്തിൽ വാങ്ങീട്ടു്
വായ്ക്കൂട്ടിത്തുക്കിവെക്കതു്"

നെല്ലിതൻ കായിനൊപ്പിച്ച
സേവിക്കാ രണ്ടുനേരവും
മഹോദരങ്ങളെട്ടും പോം
ശൂലയും കംഭകാമില

സർവ്വാംഗശോഫവും തീരും
പരമൌഷധമാമിത്
പഞ്ചസാരയതും പാലു-
മിഞ്ചിയും നെയ്യമെന്നിവ

നാലുമല്ലാതെ മററുള്ള-
തൊക്കെ വർജ്ജിക്ക കൂട്ടുവാൻ
പഴേ നെല്ലരു വെച്ചിട്ട
പാകം കണ്ടുള്ള ചോറതും

അഞ്ചുനാളിതു സേവിക്ക
വേണ്ടിവന്നാകിലേഴുനാൾ
കളിക്കാതെ കിടക്കേണം
നല്ലിരിക്കയുമിങ്ങിനെ

പാരം ശ്രദ്ധമതായുള്ള
പാരം സൂക്ഷിച്ച ചെയ്യിട്ട
പാൽ കറുക്കീട്ട സേവിക്കാം
ദാഹം പാരമതേറുകിൽ.

സർവ്വാംഗശോഫം, കാമില തുടങ്ങിയ ഉപദ്രവങ്ങളുംകൂടി സംഭവിച്ചാൽ പിന്നെ മഹോദരം മിക്കവാറും അസാദ്ധ്യംതന്നെയാണല്ലൊ. സുസ്ഥിരമായ ദോഷസംഘാതം അന്തർല്ലീനമായി വിലങ്ങടിച്ച കിടക്കുന്നതാണ് ഇതിന്നു കാരണം. അതിമാത്രമായ ദോഷസഞ്ചയത്തിൻെറ സമ്മർദ്ദം നിമിത്തം, വൃക്കം മുതലായ അഭ്യന്തരയന്ത്രങ്ങൾ മൂത്രാദി മലങ്ങളെ നിർഹരിക്കാൻ അസമർത്ഥങ്ങളുമായിത്തീരുന്നു. ഒരുമാതിരി മരുന്നൊന്നും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഫലിക്കുകയില്ല. അങ്ങിനെ ക്രിയാനിവൃത്തമായ വ്യാധ്യവസ്ഥയിലാണല്ലൊ "പാനഭോജനസംയുക്തം ദദ്യാ ദസ്ഥാവരം വിഷം" ഇത്യാദി ഗ്രന്ഥഭാഗംകൊണ്ടു വിഷപ്രയോഗം വിധി

ച്ചിരിക്കുന്നതു്. പ്രമാഥിയായ വിഷം ദോഷസംഘാതത്തെ ഭേദിച്ചു ദ്രവപ്രായമാക്കുകയും, അഭ്യന്തരയന്ത്രങ്ങളെ പ്രവൃത്ത്യുന്മുഖമാക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ദോഷസഞ്ചയം പുറത്തു തള്ളപ്പെടുന്നു. ഇതാണു് വിഷപ്രയോഗത്തിലുള്ള യുക്തി. പാശ്ചാത്യവൈദ്യസമ്പ്രദായത്തിലും ഇതുമാതിരി സന്ദർഭത്തിൽ Neptal, Esidrone, Novasurol (Mercurial diureties) മുതലായി പാരദംകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ മഹാപ്രഭാവങ്ങളായ വിഷൌഷധങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടു്. പാശ്ചാത്യമതപ്രകാരമുള്ള വിഷോപയോഗത്തിലടങ്ങിയ യുക്തിയും ഏകദേശം മേൽപ്രസ്താവിച്ചവിധംതന്നെയാണു്. മഹോദരത്തിൽ വിഷപ്രയോഗത്തിനുള്ള ചില യോഗങ്ങളുടെ വിധിയും ശാസ്ത്രങ്ങളിലുണ്ടു്. അതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ളതാണെങ്കിലും, ഈ 'തിപ്പലിരസായന'ത്തിന്റെ യോഗം, ഗ്രന്ഥകർത്താവായ വൈദ്യമഹാശയൻ സ്വന്തം യുക്ത്യനുഭവങ്ങളെ ആസ്പദമാക്കി പരിഷ്കരിച്ചു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ഇതുമാതിരി ഒരു യോഗം ഉദരചികിത്സിതത്തിൽ മററു ഗ്രന്ഥങ്ങളിലൊന്നും കാണുന്നില്ല. ഇതെഴുന്നാൾക്കു പല തവണയും ഈ യോഗം ദൃഷ്ടാന്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. സുപ്രസിദ്ധ വൈദ്യന്മാരായ എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരിൽ പലക്കും ഈ ഔഷധത്തിന്റെ ശക്തി അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതായും അറിയുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. ഗ്രന്ഥകർത്താവു പറയുന്നതുപോലെ സർവ്വാംഗശോഫത്തോടുകൂടിയ ഉദരരോഗത്തിൽ ഇതു് "പരമൌഷധം"തന്നെയാണു്. "പാരം സൂക്ഷിച്ചു ചെയ്കിട്ടു" എന്നു ഗ്രന്ഥകർത്താവു് ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്നതു നോക്കുക. ദോഷദൂഷ്യാദ്യവസ്ഥാഭേദങ്ങളെ പ്രത്യേകം സൂക്ഷിച്ചറിഞ്ഞു വേണം ഈമാതിരി ഔഷധം പ്രയോഗിക്കുവാനെന്നാണു് ഈ ഉദ്ബോധനത്തിന്റെ താല്പര്യം.

ഇതുവരെ മുമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിക്കണ്ടിട്ടില്ലാത്ത വേറെയും നല്ല യോഗങ്ങൾ യോഗസാരത്തിലുണ്ടു്. അതിനു പുറമെ വൈദ്യന്മാരുടേയും ഗവേഷകന്മാരുടേയും ശ്രദ്ധയെ ആകർഷിക്കുന്ന വേറെയൊരു വിശേഷവിധിയുണ്ടു് ഈ പുസ്തകത്തിൽ. ഉരഃക്ഷതത്തിലും രാജയക്ഷ്മയിലും മററും രക്തം ഛർദ്ദിക്കുക മുതലായി കൃച്ഛ്റങ്ങളായ ഉപദ്രവങ്ങൾ ഉണ്ടാകുമ്പോൾ മററു ചികിത്സകൊണ്ടൊന്നും ഫലമില്ലാതായാൽ,

"ഇവററാലൊഴിവില്ലായ്കിൽ
"കാന്തലോഹം" ചമക്കണം
അതുമിങ്ങു പറഞ്ഞീടാം
പണിയുണ്ടതിനേററവും."

എന്നിങ്ങിനെ അയസ്കാന്തം പ്രധാനമായെടുത്ത "കാന്തക്കിണ്ണ"മെന്നു പേരായി, ഔഷധങ്ങളിട്ട് ആട്ടിൻപാൽ മുതലായതു സംസ്കരിച്ചെടുക്കുവാനുള്ള ഒരു പാത്രത്തെപ്പററി പറയുന്നുണ്ട്.

"............................

കാന്തലോഹമതില്ലായ്കിൽ

തീർത്തീടാവല്ലുമല്ലിതു്."

എന്നിപ്രകാരം രാജയക്ഷ്മയുടെ ചികിത്സയിൽ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ഉപകരണമായി ഈ "കാന്തലോഹ"ത്തെ പ്രശംസിച്ചും കാണുന്നു. ക്ഷയചികിത്സക്കായി ഈ "കാന്തക്കിണ്ണ"മുപയോഗിക്കുന്ന വൈദ്യന്മാർ ഉൾനാട്ടുകളിൽ ഇപ്പോഴും ചിലർ ഉണ്ടെന്നാണു കേൾവി. ഇതിനെപ്പററി ഇനിയും അന്വേഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്ന വിധിപോലെ "കാന്തക്കിണ്ണം" വാർത്തുണ്ടാക്കി, ക്ഷീരപേയാ, ക്ഷീരകഷായം മുതലായതു് ആ പാത്രത്തിൽ സംസ്കരിച്ചെടുത്തു് രോഗികൾക്കു കൊടുത്തുനോക്കി, ഇതിന്റെ ഫലസിദ്ധിയെ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ടതും വൈദ്യന്മാരുടെ കർത്തവ്യമാകുന്നു. അടുത്തകാലത്തു് തിരുവിതാംകൂറിൽനിന്നു ശ്രീ. രാമൻവൈദ്യരവർകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള "വൈദ്യരത്നമാലിക." എന്നു് പേരുള്ള ഒരു പുസ്തകത്തിൽ 'കാന്തലോഹ'മുണ്ടാക്കാനുള്ള വിധിയുള്ളതായി ഓർമ്മിക്കുന്നു. ഈ പുസ്തകം ഏററവും അർവ്വാചീനമായതുകൊണ്ടു് ഇതിൽ കാണുന്ന 'കാന്തലോഹ'വിധി, 'യോഗസാര'ത്തിൽനിന്നും എടുത്തതായിരിക്കാനെ വഴിയുള്ളു.

മഞ്ജരിയുടെ എന്നപോലെതന്നെ യോഗസാരത്തിന്റേയും കർത്താവു് ആരാണെന്നറിയുന്നതിന്നുള്ള യാതൊരു തെളിവും ഇതുവരെയും കണ്ടുകിട്ടിയിട്ടില്ല.

'പലവക'

വാതചികിത്സയോടുകൂടി 'യോഗസാര'മെന്ന ഗ്രന്ഥം അവസാനിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നാണു് തോന്നുന്നതു്. വാതചികിത്സയ്ക്കു ശേഷം 'പലവക' യോഗങ്ങൾ പലതും ചേർത്തിട്ടുള്ളതായിക്കാണുന്നു. ഇതുവരേയുമായി വെളിച്ചം കാണാത്ത പല യോഗങ്ങളും ഈ 'പലവക'യ്ക്കിടയിൽ കാണുന്നതുകൊണ്ടു് 'യോഗസാര'ത്തോടുകൂടി അതും അനുബന്ധിച്ചിരിക്കയാണു്. വായനക്കാരുടെ സൌകര്യത്തിന്നായി, (വാതചികിത്സവരെയുള്ള) യോഗസാരം ഒന്നാംഭാഗമായും, 'പലവക' രണ്ടാംഭാഗമായും വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നു.

മദിരാശിയിലെ ഹസ്തലിഖിതപുസ്തകാലയക്കാർ പാലിയത്തച്ഛന്റെ ഗ്രന്ഥപ്പുരയിൽനിന്നു ശേഖരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു ഗ്രന്ഥമാണു് ഈ 'യോഗസാര'ത്തിന്റെ മാതൃകകളിൽ ഒന്നു്. ഇതിൽ കുറെ ഭാഗങ്ങൾ ദ്രവിച്ചുപോയിരുന്നതുകൊണ്ടു് ഗ്രന്ഥപരിശോധന തുടർന്നു പോകുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതായപ്പോൾ വേറെ മാതൃകാഗ്രന്ഥങ്ങളെ അന്വേഷിക്കേണ്ടി വന്നു. പരേതനായ പാലക്കാട്ടു വേന്തൂർ രാമൻകുട്ടിവൈദ്യരവർകളുടെ മകൻ ഡോക്ടർ എം. ആർ. മാധവന്റെ ഗ്രന്ഥമാണു് രണ്ടാമത്തെ മാതൃക. ആ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ സഹായമുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ "യോഗസാരം" ഈ രൂപത്തിൽ അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുവാൻ സാധിക്കുമായിരുന്നില്ല. എന്റെ കത്തു കിട്ടിയ ഉടനെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ഗ്രന്ഥം അയച്ചുതന്നു് ഇതിന്റെ പ്രസിദ്ധീകരണത്തിൽ സഹായിച്ചിട്ടുള്ള ഡോക്ടർ എം. ആർ. മാധവനോടു് എനിക്കുള്ള കൃതജ്ഞതയേയും ഇവിടെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുന്നു.

ഈ 'യോഗസാരം'പോലെതന്നെ; അപ്രകാശിതങ്ങളായ പ്രാചീന ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇനിയും വളരെയുണ്ടായിരിക്കണം. അപ്രസിദ്ധങ്ങളായിക്കിടക്കുന്ന ആ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ ശേഖരിച്ചു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതു്, ആയുർവ്വേദാഭിവൃദ്ധിക്കായി പ്രയത്നിക്കുന്നവരുടെ മുഖ്യമായ കർത്തവ്യമാകുന്നു. മദ്രാസിലെ രാജകീയ ഹസ്തലിഖിതഗ്രന്ഥാലയപ്രവർത്തകന്മാർ ഈ കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ചും അഭിനന്ദനാർഹന്മാരാണു്. ഊർജ്ജസ്വലനായ ക്യൂറേറ്റർ മിസ്റ്റർ ടി. ചന്ദ്രശേഖരന്റെ ഉത്സാഹവും പ്രോത്സാഹനവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഈ യോഗസാരംപോലുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഇപ്പോഴൊന്നും വെളിച്ചം കാണുമായിരുന്നില്ല.

'യോഗസാരം' പരിശോധിച്ചു പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിന്നു് ആകസ്മികമായി വേറെയും ഒരു കാരണം ഉണ്ടായിരുന്നു. കുറെ മാസങ്ങൾക്കു മുമ്പു് ഒരിക്കൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തേണ്ടുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുവാനും മററുമായി, മി. ചന്ദ്രശേഖരന്റെ ക്ഷണനപ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഫീസിൽവെച്ചു് ഞങ്ങളിൽ ചിലരുടെ ഒരു യോഗം കൂടിയിരുന്നു. ഈ കൂട്ടത്തിൽ ഡോക്ടർ ചേലനാട്ടു് അച്യുതമേനോനും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പലതും നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ 'യോഗസാരഗ്രന്ഥ'വും ഡോക്ടർ ചേലനാടന്റെ കൈയിൽകൂടി കടന്നുപോയി. ആ ഗ്രന്ഥം പിന്നേയുമെടുത്തു്, "ഇതെന്താ, പാലിയത്തച്ഛൻ സമ്പാദിച്ചുവെച്ച ഗ്രന്ഥം?" തന്നത്താൻ പറയുകയാണു്. കേട്ടുംകൊണ്ടിരുന്ന ഞാൻ "അതു വൈദ്യഗ്രന്ഥമാണു്" എന്നു പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം മെല്ലെ മെല്ലെ ചില

പദ്യങ്ങൾ വായിച്ചു. ഓല ദ്രവിച്ചുപോയിരുന്ന ഭാഗത്തെത്തിയപ്പോൾ വിഷമമായി. ഡോക്ടർ ഒരു ശ്ലോകത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധം വായിച്ചു്, തുടരാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ, നിന്നു. ഉത്തരാർദ്ധം ഉടനെ ഞാൻ ചൊല്ലി കേൾപ്പിച്ചു. (ഞാൻ ഈ ഗ്രന്ഥം തന്നെ ചെറുപ്പത്തിൽ കുറെ പഠിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.) പെട്ടെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖം പൂർവ്വാധികം പ്രസന്നമായി. പ്രസരിപ്പും കൂടി. "ഇതിന്നുള്ളിലെ വിഷയം എനിയ്ക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പഴയ രീതിക്കൊത്തു കവിത കണ്ടേടത്തോളം വേണ്ടില്ല. ഇതു എടുത്താലെന്താ? നിങ്ങൾ ഇതു് പഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്, ഇല്ലേ? നിങ്ങൾ തന്നെ ഇതു പരിശോധിക്കണം." ഞാൻ പറഞ്ഞു: "എന്റെ ജോലിത്തിരക്കിൽ ഞാനെന്തു ചെയ്യാനാണു്? ഈ മാതിരി പ്രവൃത്തിക്കെല്ലാം കുറെയൊക്കെ സമയം വേണം........" ഡോക്ടരുടെ തരം മാറി. "ആ ജോലിത്തിരക്കിൽ ഇതും ഒരു ജോലി. ഈ മാതിരി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ എഴുതുവാൻ നമ്മുടെ കാരണവന്മാർ എത്ര കഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കണം. അതു പോകട്ടെ. ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെല്ലാം ഈമാതിരി പകൎത്തിയെഴുതിയവർ എത്രമാത്രം ബുദ്ധിമുട്ടിയിരിക്കണം. നമ്മെപ്പോലുള്ള അനന്തിരവന്മാരുടെ കൊള്ളരുതായ്മകൊണ്ടു് കാരണവന്മാരുടെ സമ്പാദ്യത്തിൽ വളരെ നശിച്ചുപോയി. അങ്ങിനെ കാരണവന്മാരുടെ ശാപം നമുക്കു കിട്ടി. ഇനി ബാക്കിയുള്ളതു സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നടത്താൻ നമുക്കു് സമയമില്ലാഞ്ഞാൽ നമ്മുടെ പിൻവാഴ്ചക്കാരും നമ്മെ പഴിക്കും.........." പിന്നെ തൎക്കമുണ്ടായില്ല. ഞാൻ ഈ പ്രസിദ്ധീകരണം കയ്യേററു. ഗ്രന്ഥം പരിശോധന കഴിഞ്ഞു് അച്ചടി തീരാറായപ്പോൾ അച്യുതമേനോൻ അവർകൾ— കേരളത്തിന്നും, കൈരളിക്കുമായി ജീവിച്ചിരുന്ന ഭാഷാസ്നേഹിയായ ആ കൎമ്മയോഗി കാലയവനികയ്ക്കുള്ളിൽ തിരോധാനം ചെയ്തു. ഈ അവതാരികയെഴുതുമ്പോൾ ഹൃദയവേദനയുണ്ടാക്കുന്ന മൎമ്മസ്പൃക്കായ ഈ സംഭവം എന്നെ അലട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കയാണു്.

പുസ്തകം അച്ചടിച്ചു കഴിഞ്ഞെങ്കിലും അവതാരികയെഴുതുന്നതിന്നു മുമ്പായി മുഴുവനും ഒരിക്കൽ വായിച്ചു നോക്കുവാൻ എനിക്കു സമയം കിട്ടിയിട്ടില്ല. കഴിയുന്നതും പിഴ തീൎക്കാൻ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അനവധാനത നിമിത്തം വന്നുപോയ പ്രമാദങ്ങൾ ഇതിൽ കണ്ടെന്നു വരാം. അതെല്ലാം ഗുണഗ്രാഹികളായ സജ്ജനങ്ങൾ ക്ഷമിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു.

ഈ ഗ്രന്ഥം പരിശോധിക്കുന്നതിന്നും പ്രൂഫ് തിരുത്തുന്നതിന്നും മററും എന്നെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും സഹായിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള

എന്റെ സ്നേഹിതന്മാരുടെ നിർവ്യാജമായ ദാക്ഷിണ്യത്തിന്ന വന്ദനം പറഞ്ഞുകൊണ്ടും ഈ ഗ്രന്ഥം കേരളീയ വൈദ്യന്മാർക്ക് പൂർവ്വാധികം പ്രോത്സാഹനം നൽകട്ടെ എന്ന് ആശംസിച്ചുകൊണ്ടും "യോഗസാര"ത്തെ മഹാജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

ആയുർവ്വേദഭൂഷണൻ,
എം. കെ. വൈദ്യർ എ. എം. എ. സി.
Chief Professor of Ayurveda
College of Indigenous Medicine,

Madras,
28—2—'52.

യോഗസാരം.

വിഷയാനുക്രമണിക

ഒന്നാംഭാഗം

രണ്ടാം ഭാഗം

പലവക

ബാലചികിത്സ

പാണ്ഡുരോഗം

ഗർഭചികിത്സ

കേരളസാഹിത്യ
അക്കാദമി

ശ്രീ

യോഗസാരം

ഒന്നാം ഭാഗം

മംഗളാചരണം

ഹരിഃ ശ്രീ ഗണപതയെ നമഃ അവിഘ്നമസ്തു

1 ഗണനാഥനെ വന്ദിച്ചേൻ
വാണിമാതിനെയും തഥാ
ആചാൎയ്യപാദയുഗ്മങ്ങ-
ളാദരാൽ തൊഴുതീടിനേൻ

2 രോഗജാലമൊഴിച്ചീടും
ഭൂതനാഥ ദയാനിധെ!
സൎവ്വകാലം തുണക്കേണ
മാമയങ്ങളൊഴിച്ചിടാൻ

3 സാരമായവ ചൊല്ലുന്നു
യോഗസാരമിതിന്നു പേർ
രോഗപാപ മൊഴിച്ചീടും
യോഗനാമങ്ങളാ മിവ

4 സൎവ്വരോഗനിദാനാദി-
ക്രമത്താലെ ചികിത്സയും
ഭാഷയായിട്ടു ചൊല്ലുന്നേൻ
ബാലാനാ മറിവാ നഘം

ഭക്തരോധനിദാനവും ചികിത്സയും

5 പക്വാശയത്തിൽ നിൽക്കുന്ന
വായുകോപിച്ചു കൊണ്ടുടൻ

ബന്ധിച്ചുള്ളൊരു ശ്ലേഷ്മത്തെ
കമ്പമാക്കീട്ടു താനുമായ്

6 മധ്യാശയം കടന്നിട്ടു-
ങ്ങന്നമാർഗ്ഗം ചെറുത്തുടൻ
ചോറിറക്കാതെ കൊള്ളുമ്പോൾ
രക്തരോധമതെന്നു പേർ

7 രക്തരോധം ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും പണിയുണ്ടിഹ
ചിത്രമായിട്ടു ചൊല്ലുന്നേ
നെത്രയും പരമൌഷധം

8 അയക്കാന്തമിരുമ്പാക്കീ-
ട്ടതുകൊണ്ടു ചമച്ചൊരു
കിണ്ണമുണ്ടാക്കിവെക്കേണ-
മെത്രയും സാരമാമിതു്

9 കാന്തലോഹമതെന്നല്ലോ
നാമമപ്പോളതാസ്സുതം
[1]രാജയക്ഷ്മചികിത്സയ്ക്കു
മേലിൽ ചൊല്ലുമതിൻക്രിയ

10 ആട്ടിൻപാൽ പാതികൊള്ളേണം
ഗോക്ഷീരമതുമൊപ്പമായ്
കാന്തലോഹത്തിലാക്കീട്ടു്
[2]പത്തിൻവേരുമതിട്ടതിൽ

11 നാന്മടങ്ങതുനീർ പിന്നെ
കുറുക്കീട്ടു കുടിച്ചിട്ടു
കാന്തലോഹമതില്ലെങ്കിൽ
മൺകലത്തിലുമാമിതു

---

1. 'രാജയക്ഷ്മ' ചികിത്സയിൽ "കാന്തക്കിണ്ണം" ഉണ്ടാക്കാനുള്ള വിധിയുണ്ടു്. രക്തരോധം, കാസം, യക്ഷ്മ മുതലായ രോഗങ്ങൾക്കു സേവിപ്പിക്കുവാൻ "ക്ഷീരകഷായം" കാച്ചിയുണ്ടാക്കേണ്ടതു് ഈ 'കാന്തക്കിണ്ണം' എന്ന പാത്രത്തിലായിരിക്കണം.

2. ദശമൂലം

12 കഫവാതങ്ങളെക്കൊണ്ടു
രക്തരോധമതെങ്കിലോ
രണ്ടും കൂടെ ശമിച്ചീടു-
ന്നൌഷധംകൊണ്ടുകൊള്ളുക

13 ഇന്തുപ്പും വ്യോഷവും കൂടി
പൊടിച്ചിട്ടതിനെ പുനഃ
മൂവിരൽകുത്തു സേവിപ്പൂ
മാതളങ്ങേടെ നീരതിൽ

14 കുമിഴും കൂവളം മുഞ്ഞ
പലകപ്പയ്യാന പാതിരി
ഇവററിൻ വേരു കൊള്ളുമ്പോൾ
വേർമേൽ തോലു കളഞ്ഞിട്ടു

15 ഓരിലാ ഗുഹാഖ്യം നല്ല
ബൃഹതി കണ്ടകാരിയും
ഗോക്ഷൂര മിവയൊക്കുമ്പോൾ
ദശമൂലമതെന്നു പേർ

16 കുറുന്തോട്ടിതന്നുടേ വേരു-
മേരണ്ഡം നൽപുനർന്നവം
മുൽഗം രണ്ടു മതൊത്തീടിൽ
മദ്ധ്യമം പഞ്ചമൂലമാം

17 കോവമൂലം ശതാവേരി
ജീവന്തി ജീവകം തഥാ
എടവം കൂടയൊന്നായാൽ
ജീവനം പഞ്ചമൂലമാം

18 കരിമ്പും ദർഭതൻവേരും
അമവേരാറുദർഭയും
വരിനെല്ലിവയൊത്തീടിൽ
തൃണപഞ്ചമമൊത്തിടും

19 അയ്യഞ്ചു പഞ്ചമൂലങ്ങ-
ളയ്യഞ്ചിങ്ങിനെ ചൊന്നതു്

ഇവ യൊപ്പിച്ചുകൂട്ടീട്ടു
പന്തിരണ്ടു കഴഞ്ചതായ്

20 പഞ്ചസാരയതും നല്ല
തേനുംമേപ്പടി കൊണ്ടതു്
പാനമുണ്ടാകിലപ്പോഴെ
രക്തരോധമൊഴിഞ്ഞുപോം

21 അരി നവര കൊള്ളേണം
പാലിൽതന്നെ പചിച്ചുടൻ
വയററിൽ തടമുണ്ടാക്കി
നിർത്തേണം ക്ലേശമേറുകിൽ

22 മാററു ധാര കൊള്ളേണം
ബലാതൈല മതാകിലാം

ഇതി രക്തരോധചികിത്സ

ജ്വരനിദാനവും ചികിത്സയും

ജ്വരത്തിൻെറ സംപ്രാപ്തി

23 അപഥ്യദോഷം കൊണ്ടല്ലൊ
കോപിപ്പൂ ദോഷമൊക്കെയും
ആമാശയമകംപുക്ക-
ങ്ങാമം പിന്നെയടച്ചുടൻ

24 സ്രോതസ്സുകളെ, അഗ്നിഞ്ച
പാചനസ്ഥാനസംസ്ഥിതം
പരിചിൽ പുറമെതള്ളി-
യവനോടൊത്തു തങ്ങളും

25 ശരീരമെങ്ങും വ്യാപിച്ചു
താപം ചുററി യകം പുറം
തൊട്ടാലത്യുഷ്ണമാം വണ്ണം
പനിപ്പിക്കുന്നതിങ്ങിനെ

26 പനിതാനെട്ടു വെവ്വേറെ
മൂന്നു ദോഷങ്ങളാൽ പുനഃ
ഇരുരണ്ടിനാൽമൂന്നിനാലും
ആഗന്തുരിതി ചാഷ്ടമം

പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ

27 ജ്വരത്തിൻ പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ
മാറിക്കൊണ്ടു കിടക്കയും
എഴുന്നിരിക്കയും പിന്നെ
കിടക്കും നടകൊൾകയും

28 ശരീരം ചീക്കയും മൂരി-
നിവിർത്തുക മുഹുർമ്മുഹുഃ
അരുചി വായിൽ വൈരസ്യം
കൺകലങ്ങുക കണ്ണുനീർ

29 നറുങ്ങിത്തോന്നുമംഗങ്ങൾ
വാ കയ്ക്കു ബലഹാനിയും
ഉറക്കേറുകയും കോച്ചി
കോൾമയിക്കൊണ്ടിരിക്കയും

30 കാൽവണ്ണനോകയുംപിന്നെ
കോട്ടുവായേററമായ്വരും
ഇവററിൽജ്വരരൂപന്താ
നവ്യക്തം വ്യക്തമാം പുനഃ

വാതജ്വരലക്ഷണം

31 വാതപ്പനിക്ക് പാദങ്ങൾ
കടയും മേനി നൊന്തിടും
ഹൃദയത്തിലടപ്പുണ്ടാം
സന്ധു വേറിട്ടു തോന്നിടും

32 മാറു നൊന്തു വിലങ്ങീടും
ശരീരം കമ്പമായ്വരും

ചെവിമൂളും തരിപ്പുണ്ടാം
മലശോധനയില്ലയാം

പിത്തജ്വരലക്ഷണം

33 പിത്തജ്ജ്വത്തിയതെന്നാകിൽ
തൃഷ്ണയും ദാഹമേറ്റമാം
പീതമാം നയനം രണ്ടും
ഛർദ്ദിയും പിത്തനീരതാം

34 മലമൂത്രങ്ങൾ പോയിടും
മഞ്ഞൾതന്നിറമായ് വരും
പുളിന്തേക്കലുമുണ്ടാകും
പിന്നെയും പലതുണ്ടിഹ

കഫജ്വരലക്ഷണം

35 ശ്ലേഷ്മത്താൽ പനിയെന്നാകിൽ
രുചിയൊന്നിലുമില്ലയാം
ദേഹമൊക്കെകനത്തിടും
മൂക്കിൽശ്ലേഷ്മമുറന്നിടും

36 നെഞ്ചു പാരംകലിച്ചിടും
മധുരിക്കും വായതെപ്പോഴും
മേനിയൊക്കെ വെളുത്തിടും
നേത്രമൂത്രമലങ്ങളും

ദ്വന്ദ്വജ്വരം

37 ഈ രണ്ടുദോഷമൊത്താകിൽ
ലക്ഷണങ്ങളുമൊത്തിടും
സംസർഗ്ഗജ്വരമെന്നല്ലോ
പേരുമപ്പോളതായ് വരും

സന്നിപാതജ്വരം

38 മൂന്നുമൊത്തുപനിച്ചീടിൽ
ലക്ഷണം മൂന്നുമൊത്തിടും

സാദ്ധ്യമല്ലതുമീവണ്ണം
ലക്ഷണങ്ങളറിഞ്ഞിട്ടു

അസാദ്ധ്യലക്ഷണങ്ങൾ

39 അസാദ്ധ്യലക്ഷണം ചൊല്ലാം
ചുട്ടുപാരമതേറിയും
രാവുറക്കമതില്ലായ്ക
ഭ്രാന്തുപോലെ വദിക്കയും

40 ശരീരം ക്ഷീണമായ്ക്കാങ്കെ
വീക്കം വീക്കയുമെന്നിവ
അഗ്നിമാന്ദ്യമതും പിന്നെ
പറവാനരുതായ്കയും

41 കണ്ണുപാരം ചുവന്നീട്ടും
മാറു നോവുമതായ് വരും
മുഖത്തിന്നു വിയത്തിട്ടു
മെതിരെ സാദ്ധ്യമല്ലത്

42 ഇളപ്പാനും മരിപ്പാനും
വാതപിത്ത കഫജ്വരെ
ഏഴും പത്തും പന്തിരണ്ടും
നാൾകാലം മികവെററിലും

43 ഇത്യഗ്നിവേശസ്യമതം
ഹാരീതാചാര്യ്യ നന്യഥാ
പതിന്നാല് ദിനം വായൊഃ
പിത്തസ്യ പതിനെട്ടപി

44 കഫത്തിന്നിരുപത്തൊന്നു
മൊന്നുമെന്നതുമായ് പുനഃ
പനിച്ചേഴുദിനത്തോളം
തരുണജ്വരമെന്നു പേർ

45 അവിട്ടന്നഞ്ചുദിനം മേലിൽ
മദ്ധ്യമജ്വരമായത്

പന്തിരണ്ടു ദിനംപോയാൽ
പുരാണജ്വരമായ് വരും

46 ഇവസൂക്ഷിച്ചറിഞ്ഞിട്ടു
വേണമെന്നീ ചികിത്സകൾ

ജ്വര ചികിത്സ

47 കൊത്തമ്പാലയു മിന്തുപ്പും
ചുക്കുമായിപ്പൊടിച്ചുടൻ
കഞ്ഞിവെച്ചതിലിട്ടിട്ടു
പാനമ്ചെയ്ക ജ്വരാപഹം

48 കുറുന്തോട്ടി കൊടിത്തൂവ
ചുക്കും പൂവാംകുറുന്തല
ഇവററാൽ നീർ കുറുക്കീട്ടു
കഞ്ഞിവെച്ചു കുടിച്ചിട്ടു

49 കൊത്തമ്പാലരിയെട്ടാക്കു
ചുക്കു നാലു കഴഞ്ചുമായ്
കഷായം പാനമുണ്ടാകി-
ലൊഴിയും ജ്വരമൊക്കയും

50 പർപ്പടം ചുണ്ടയിൻവേരും
വാശമൂലം മുളച്ചിയും
ഇവയൊക്കെ കഴഞ്ചാക്കു
ചുക്കു രണ്ടു കഴഞ്ചതാം

51 മുത്തങ്ങായും കൊടിത്തൂവ
മുമ്മൂന്നാക്കു കഴഞ്ചിവ
ജ്വരവും മൂർച്ഛയായുള്ള
സന്നിയും നഷ്ടമായ് വരും

52 അമൃതാറു കഴഞ്ചാക്കു
നാൽകഴഞ്ചു കടുക്കയും

ചുക്ക രണ്ടു കഷായത്താൽ
വിരേചിച്ചൊഴിയും ജ്വരം

53 ധാന്യകം നാഴികൊള്ളേണം
വെള്ളമെട്ടുമളന്നതിൽ
വാടിടാതെ കുറുക്കീട്ടു
നാഴിയാമ്പോളരിക്കണം

54 അതുമൂന്നു പകുത്തിട്ടൊ-
ന്നെതിരെ ഉച്ചക്ക രാത്രിയും
സേവിച്ചീടിലൊഴിഞ്ഞീടും
പനിയെന്നതു നിർണ്ണയം

55 വാതപ്പനിയതെന്നാകിൽ
പത്തിൻവേരുമതൊപ്പമായ്
കഷായം വെച്ചു സേവിക്ക
സൈന്ധവം കൊൾക മേൽപ്പടി

56 അമൃതും നെല്ലിയഞ്ചും
ചുക്ക രണ്ടു കഴഞ്ചുമായ്
കഷായം വെച്ചു സേവിച്ചാൽ
പിത്തപ്പനി ശമിച്ചിടും

57 മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴം നല്ല
അമൃതും പർപ്പടം തഥാ
മുത്തങ്ങാ ചുക്ക കൊന്നക്കാ-
യിവയൊപ്പിച്ചു കൊണ്ടുടൻ

58 കഷായം വെച്ചു സേവിക്ക
പനികൊണ്ടു കിടപ്പവൻ
മോഹവും താപവും ഭ്രാന്തും
കൂടിയുള്ളതൊഴിഞ്ഞുപോം

59 കടുക്കാ കുമിഴതൻവേർ
നാഗരം ചെറുതേക്കതും
മുത്തങ്ങാ പർപ്പടം ചുണ്ട
കൊത്തമ്പാല വയമ്പുമായ്

60 ഒപ്പംകൊണ്ടു കുറുക്കീട്ടു
ശ്ലേഷ്മജ്ജുത്തിക്ക തേനുമായ്
കഷായം കുടികൊണ്ടീടിൽ
പനിയും നടകൊണ്ടീടും

61 തൂച്ചീടാ മുളകുംകൂടി-
ട്ടരച്ചു മോരുതന്നില്
കലക്കീട്ടു കുടിച്ചീടി-
ലപ്പോഴെ പനി നിന്നിടും

62 അപ്പനീരിലരച്ചിട്ട്
വയമ്പും ക്ഷാരവല്ലിയും
മേനിമേൽ തേച്ചുകൊണ്ടീടിൽ
പനിയൊക്കെശ്ശമിച്ചിടും

63 [1] കിയ്യാത്തും വ്യോഷവുംകൂട്ടി-
ട്ടരച്ചു ക്രുക്കിൻ നീരതിൽ
കയ്യിൽവെച്ചു പതച്ചിട്ടു
മേനിയൊക്കെത്തലോടുക

64 ഏഴിലമ്പാലതന്തോലും
കുറുന്തോട്ടിയുമൊപ്പമായ്
തേങ്ങാപ്പാലിലരച്ചിട്ടാൽ
നെററിമേൽ കുത്തുമാറിടും

65 തൂച്ചുടാവേർ പറച്ചിട്ടു
തേങ്ങാപ്പാലിലരച്ചുടൻ
നെററിമേൽ തേച്ചുവെന്നാകിൽ
അപ്പൊഴേ കുത്തുമാറിടും

---

1. "കിയ്യാത്തും വ്യോഷവും കൂട്ടി-
ട്ടരച്ചു മോരു തന്നില്
ക്ലുക്കിൻനീരതിൽ മർദ്ദിച്ചു
മേനിയൊക്കത്തലോടുക." എന്നു് പാഠാന്തരം.

പനിക്കു് ഗുളിക

66 ഗുളികക്കിങ്ങു ചൊല്ലുന്നു
ചുക്കും മുളകു തിപ്പലി
രുദ്രാക്ഷവും കലംകൊമ്പും
വയമ്പും സന്നിനായകം

67 ചെഞ്ചല്യവുമയക്കാറവും
കിരിയാത്തയുമരത്തയും
ചീനത്തുനിന്നു വന്നുള്ള
മുളകും പുഴുകെന്നിവ

68 ഓരോചെയ്യു കഴഞ്ചൊക്കു
തുരിശ്ശും മനയോലയും
മൂന്നുചെയ്യു പണത്തൂക്ക-
മിങ്ങിനെ കണ്ടു കൂട്ടുക

69 ഇന്ദ്രവല്ലി പിഴിഞ്ഞുള്ള
വെള്ളം തന്നിലരച്ചുടൻ
[1] സേവിച്ചീടുകിലപ്പൊഴേ
ജ്വരമൊക്കെ ശമിച്ചിടും

70 പിന്നെയും പലതുണ്ടല്ലൊ
ചൊല്ലും സന്നിചികിത്സയിൽ
കണ്ണിവെററിലയും നല്ല
പക്വമായ പിലാവില

71 [2] കടലാടിയതിൻ പത്രം
ദേവീപത്രവുമൊപ്പമായ്

---

1. "കന്നിക്കുരുവിനൊപ്പിച്ച
ഗുളികാജീരകനീരതിൽ"

ഇങ്ങിനെ ശ്ലോകാർദ്ധം വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു.

2. "കടലാടിയതിൻമൂലം
ദേവീമൂലവുമൊപ്പമായ്"

എന്നിങ്ങിനെ കടലാടിയുടേയും പുവ്വാങ്കുറുന്തലയുടേയും വേരു് ചേർക്കണമെന്നു് വേറൊരു കയ്യെഴുത്തു് ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നു. ഈ പ്രകൃതത്തിൽ ഇലതന്നെയാണു് കൂട്ടേണ്ടതു്.

കലകൊമ്പുമരച്ചിട്ടു
മോരരിച്ചതിലങ്ങിനെ

72 പനികൊണ്ടുള്ള കുത്തിന്നു്
നെററിമേൽ തേച്ചുകൊള്ളുക
പുളിപത്രമതിൻകോലും
മുത്തങ്ങാ ഭൃംഗരാജവും

73 നെല്ലിക്കായുമതൊപ്പിച്ച
പുഴുങ്ങ്ല മോരരിച്ചതിൽ
പിന്നെ നന്നായരച്ചിട്ടു
മൂൎദ്ധാവിങ്കൽ തലോടുക

74 പനിയും തലനോവുംപോം
ചിത്തവും തെളിവായ്‌വരും

ജീർണ്ണജ്വരത്തിൽ തേപ്പിക്കുവാൻ തൈലം

75 തലയ്ക്കുള്ള കുഴമ്പുണ്ടു
സന്നിപാതചികിത്സയിൽ
ചിത്രമായിട്ടു ചൊല്ലുന്നു
പനിക്കങ്ങിതു കൊള്ളുക

76 അരയാലേഴിലാമ്പാലാ
വിഷ്ണുക്രാന്തി പനിച്ചിയും
ഇവ പത്രംസമംകൂട്ടി-
ട്ടിടിച്ചങ്ങു പിഴിഞ്ഞിട്ടു

77 തിലതൈലമതിൽ പാതി
തക്രവും കൂട്ടിവെച്ചതിൽ
മുത്തങ്ങാ കല്ക്കമായിട്ടു
കാച്ചിക്കൊണ്ടതരിക്കണം

78 പിന്നെത്തേച്ചു കുളിച്ചീടിൽ
മാറീടും പനി നിശ്ചയം

ലാക്ഷാദി തൈലം

79 ലാക്ഷാ നാനാഴി കൊള്ളേണം
നാലിടങ്ങഴി വെള്ളവും
കഷായമാക്കിവെച്ചിട്ടു
നാലൊന്നായാലരിച്ചതിൽ

80 എണ്ണനാനാഴി കൂട്ടീട്ടു
ദധിയും നാലുനാഴിയാം
കൽക്കം നന്നായരച്ചിട്ടു
മഞ്ഞളും ദേവതാരവും

81 അമുക്കുരം കണാ കൊട്ടം
മുത്തങ്ങാ ചന്ദനം തഥാ
പെരുങ്കുരുമ്പ തൻമൂലം
ശതാഹ്വാ കടുരോഹിണി

82 യഷ്ടിയെന്നിവ കൊള്ളേണ-
മൊപ്പമായിട്ടു കൽക്കവും
കൂട്ടിവെന്തരിച്ചിട്ടു
തേച്ചുകൊണ്ടു കുളിക്കണം

83 പനിയും പഴകീട്ടുള്ള
മെലിവും തീൎന്നുപോയിടും
ലാക്ഷാദി തൈലമെന്നല്ലൊ
നാമം ശോഷജ്വരാപഹം

ജീൎണ്ണജ്വരത്തിന്നു്

84 [1] അരയാൽതന്നുടെ മൊട്ടും
ചെറൂളാ ദേവിമൂലവും

1. അരയാൽമൊട്ടു്, ചെറൂളവേരു്, പൂവ്വാങ്കുറന്തൽവേരു് ഇവ മൂന്നും വെവ്വേറെയാണു് പ്രയോഗിക്കുന്ന പതിവു്. ജീൎണ്ണജ്വരത്തിൽ എന്നപോലെ രാത്രിജ്വരത്തിലും ഇതു കൈകണ്ട മരുന്നാണു്.

"അശ്വത്ഥപല്ലവം പിഷ്ട്വാ
ക്ഷീരേണ പ്രപിബേന്നര:
രാത്രിജ്വരം ജയേത്ശീഘ്രം
രഹസ്യമിദമൌഷധം" ഇത്യാദി പ്രമാണം കാണുക.

പച്ചപ്പാലിലരച്ചിട്ടു
കലക്കീട്ടു കുടിച്ചിട്ടു

85 പകചജ്ജത്തിശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും പരമൌഷധം

പഴകിയ പിത്തപ്പനിക്ക് തക്രധാര

86 പിത്തപ്പനി പനിച്ചിട്ടു
കാലംചെന്നൊഴിയായ്കിലൊ
തക്രവും നെല്ലിതൻ കായും
കൂട്ടിധാരശിരസ്സിന്

87 പാഞ്ഞു നീളനടന്നിട്ടും
ഭാരമേററം ചുമക്കയാൽ
വ്യായാമം ക്രോധമിത്യാദി
സ്ത്രീസേവയുമതേറിയും

88 ഇങ്ങിനെ പലവുണ്ടല്ലൊ
ചിന്തിച്ചീടുക പിന്നെയും
അവകൊണ്ടു പനിക്കുമ്പോ-
ളിവയെല്ലാം ചികിത്സകൾ

89 എണ്ണയും നെയ്യുമായ്ക്കുക
പാലുകൂട്ടുകയെന്നിവ
കഷായം വേണമെന്നാകിൽ
ഷഡംഗം കണ്ടുകൊള്ളുക

90 വിദാര്യാദിയതും കൊള്ളാം
ചൊല്ലും ശ്വാസചികിത്സയിൽ
മുത്തങ്ങാ ചന്ദനം ചുക്കും
രാമച്ചമിരുവേലിയും

91 പർപ്പടം കൂട്ടിയൊപ്പിച്ചാൽ
ഷഡംഗമെന്നു പേരതാം
മുറിവേററു പനിച്ചീടി-
ലിവ രണ്ടും കഷായമാം

ഇതി ജ്വരചികിത്സാധികാരഃ

രക്തപിത്തനിദാനം

92 രക്തപിത്തനിദാനത്തി-
ലൊട്ടു ഞാനിഹ ചൊല്ലിടാം
പുളിച്ചെരിച്ചു മൂപ്പിച്ചും
ഉഷ്ണതീക്ഷ്ണങ്ങളായതും

93 ഉൾപ്പുഴുക്കൽ വരുത്തീടു-
ന്നവയും സേവിക്ക കാരണം
ദ്രവമായുള്ള പിത്തന്താൻ
കോപിച്ചീടുന്നിതേററവും

94 യകൃത്തും പ്ലീഹയും പൊട്ടി-
പ്പുറപ്പെട്ടീടുന്ന രക്തവും
അഭിഘാതത്തിനാലപ്പോൾ
കോപിച്ചീടുന്ന വായു താൻ

95 ഇവരണ്ടുമതൊന്നാക്കി
നീളക്കൊണ്ടു നടന്നിടും
മുന്നമെ കണ്ടറിഞ്ഞീടാൻ
പൂർവ്വരൂപങ്ങളുണ്ടിഹ

96 ശിരസ്സേററം കനത്തീടും
പുളിന്തേക്കലുമായ് വരും
കളുത്തുള്ളവ വാസിക്കും
രുചിയൊന്നിലുമില്ലയാം

97 ദുർഗ്ഗന്ധാദികളാലേററ-
മുവപ്പുകയുമേങ്ങലും
ചുഴലും തളരും പിന്നെ
ഒച്ചയേററമടക്കയും

98 ലോഹം വെന്തുള്ള ഗന്ധത്തി-
ന്നൊത്തവായത്തുമായ് വരും
പലസൂക്ഷിച്ചു കാണുമ്പോൾ
മൂന്നിലൊന്നു നിറംവരും

99 പച്ചയുമ്മഞ്ഞളുഞ്ചോര
മൂന്നുവർണ്ണമിതിങ്ങിനെ
കണ്ടീടും നിദ്രയിൽ സ്വപ്നം
പൂർവ്വരൂപങ്ങളിങ്ങിനെ

100 രക്തപിത്തങ്ങൾ മേല്പട്ടു
ഗമിക്കിൽ ചോര ഛർദ്ദിയാം
മൂക്കിലുംകൂടെ വന്നീടും
കർണ്ണത്തൂടയുമാകിലാം

101 രോമകൂപങ്ങളിൽകൂടെ-
ക്കണ്ടീടും കോപമേറുകിൽ
കീഴ്പട്ടുള്ളതു മൂത്രിക്കും
ചോരപ്പോക്കമതായ് വരും

102 മേല്പട്ടുള്ളതിളച്ചീടും
കീഴ്പട്ടുള്ളതുയാപ്യമാം
രണ്ടുംകൂടെയതുണ്ടെങ്കിൽ
സാദ്ധ്യമല്ലതു നിശ്ചയം

രക്തപിത്തചികിത്സ

103 മേലേതിന്നു വിരേചിക്ക
കീഴേതിന്നങ്ങു ഛർദ്ദിയും
പരമൗഷധമായുള്ളൂ
ഇവ രണ്ടും ശമിച്ചിടാൻ

104 ധുർദ്ധൂരപത്രമെണ്ണീട്ട-
ങ്ങെട്ടുകൊണ്ടു പിഴിഞ്ഞിട്ടു
നെയ്യുഴക്കതിലാക്കീട്ട-
ങ്ങുരസ്സു നീരുവറ്റോളം

105 പിന്നെ നന്നായെടുത്തിട്ടു
മൂർദ്ധാവിങ്കൽ തലോടുക
ഊർദ്ധ്വരക്തം നിലച്ചീടും
നിശ്ചയം നിശ്ചയം പുനഃ

106 വിരേചിപ്പിക്കയും പിന്നെ
ഛർദ്ദിപ്പിക്കയുമെന്നിവ
ആതുരൻ ബലവാനെങ്കിൽ
ചെയ്തീടാമത്ര നിർണ്ണയം

107 ത്രികോല്പക്കൊന്നയും നല്ല
കടുക്കയുമതൊപ്പമായ്
കഷായം വെച്ചു തേൻകൂട്ടി
സ്സേവിച്ചാൽ ഛർദ്ദി നിന്നിടും

108 നന്നാറി ചന്ദനം യഷ്ടി
രാമച്ചം മുന്തിരിപ്പഴം
ശതാവരി പറച്ചുണ്ട
ഇരുവേലിയുമൊപ്പമായ്

109 കഷായംവെച്ചതാറിട്ട
പഞ്ചസാരയുമിട്ടതിൽ
തേനുംകൂട്ടിക്കുടിച്ചീടിൽ
രക്തപിത്തം ശമിച്ചിടും

110 കരിമ്പും താമരപ്പൂവി-
നല്ലി യഷ്ടി പതുമുകം
കുമിഴം മൊട്ടുപേരാലിൻ
വിടുവേർ മുന്തിരിപ്പഴം

111 ഇവയൊപ്പിച്ചു തൂക്കിട്ടു
കഷായംവെച്ചതാറിയാൽ
തേനുംകൂട്ടി കുടിച്ചീടിൽ
രക്തപിത്തം ശമിച്ചിടും

112 ആട്ടിൻപാൽ പശുവിൻപാലു-
മൊപ്പംകൊണ്ടു കുറുക്കണം
ആറീട്ടതു സേവിച്ചാൽ
മാറീടും രക്തപിത്തവും

113 പേരാലുതന്നുടെ മൊട്ടും
ആടലോടകമൂലവും

പാലുംക്രട്ടിക്കഷായത്താ-
ലൊഴിയും രക്തപിത്തവും

114 ചോരഛർദ്ദിയതേറീടിൽ
വേണ്ടതങ്ങു പറഞ്ഞിടാം
എണ്ണയും നെയ്യുമായ്ത്തേച്ച്
പാത്തിതന്നിൽ കിടത്തുക

115 തലക്കു് ധാര കൊള്ളേണം
പാൽകൊണ്ടയ്യഞ്ചു നാഴിക
മുറിക്കു് ചൊന്നതും കണ്ടു
വേണമപ്പോൾ ചികിത്സകൾ

116 സഹസ്രവേധി ചൂർണ്ണഞ്ചെ
പാൽകടഞ്ഞുള്ള വെണ്ണയിൽ
ചാലിച്ചിട്ടു മിഴുങ്ങീടിൽ
ചോരഛർദ്ദി നിലച്ചിടും

117 [1] കുങ്കുമം പൊടിചെയ്തിട്ടു
പച്ചപ്പാലിൽ കുടിക്കണം
വിഷ്ണുക്രാന്തിയരച്ചിട്ടു
പാലിൽതന്നെ കുടിക്കിലാം

118 അമൃതും നല്പതു കൊള്ളേണം
പലം നാല്പതുമെട്ടുമായ്
തൂക്കിക്കൊണ്ടതിടിച്ചിട്ടു
കുറുക്കീട്ടു കഷായമായ്

119 തിലതൈലമളന്നിട്ടു
മൂന്നിടങ്ങഴി കൊണ്ടതിൽ
നറുനീണ്ടി ചന്ദനം കൊട്ടം
മുത്തെങ്ങാ ചെങ്ങഴന്നിയും

---

1. ‘‘വിഷ്ണുക്രാന്ത്യാ: പിബേൽ കൽക്കം
പയസാ കുങ്കുമസ്യ വാ
ഊർദ്ധ്വരക്താർദിതസ്തദാത്’’ ഇത്യാദി ഇതിന്റെ തർജ്ജിമ സർവ്വ
രോഗചികിത്സാരത്നത്തിൽ കാണാം.

120 ചുരക്കിഴങ്ങും രാമച്ച
മിവ കൽക്കമരച്ചതിൽ
നാഴിരണ്ടതളന്നിട്ടു
നെല്ലിക്കാ വെന്ത നീരതും

121 ഇവയൊക്കയതൊന്നാക്കു
എണ്ണക്കൊപ്പിച്ചു പാലുമായ്
കാച്ചിക്കൊണ്ടതരച്ചിട്ടു
തേച്ചുകൊണ്ടു കുളിച്ചിട്ടു

122 അമൃതാദിയെന്നു പേരാം
രക്തപിത്താഹരം പരം
പലം പത്തു കൊണ്ടിട്ടു
ദ്രവ്യ നന്നായിടിച്ചതിൽ

123 വെള്ളം നാനാഴി കൂട്ടിട്ടു
പിഴിഞ്ഞിട്ടങ്ങരിക്കണം
നൈ വീഴ്ത്തിടങ്ങഴീനാലും
കല്കത്തിന്നിഹ ചൊല്ലിനേൻ

124 മുത്തങ്ങാ ചന്ദനം നല്ല
മധുകം കുങ്കുമം തഥാ
താമരപ്പൂവു തന്നല്ലി
ചെങ്ങഴിപ്പൂവ്വിനല്ലിയും

125 പെരിങ്കുരുമ്പ മഞ്ചട്ടി
ഏലാവാലുകമെന്നതും
മുന്തിരിങ്ങാ യിരിപ്പപ്പൂ
വയമ്പും രാമച്ചമെന്നിവ

126 നാലുചെയ്തു കഴഞ്ചൊക്കു
പഞ്ചസാരയുമിട്ടതിൽ
കാച്ചിക്കൊണ്ടതരിച്ചിട്ടു
പാകം സൂക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു നൈ

127 പ്രാതക്കാലേ കുടിച്ചീടിൽ
രക്തപിത്തം ശമിച്ചിടും.

ഇതി രക്തപിത്ത ചികിത്സാധികാരഃ

അസൃഗ്ദരനിദാനവും ചികിത്സയും

128 ¹ഉപാസം ദുഃഖവും പിന്നെ
അതിമൈഥുനമെന്നിവ
ഉണങ്ങലന്നം ഭുജിച്ചിട്ടു
മുണ്ടാകുന്നിതസൃഗ്ദരം

129 വസ്തിയിൽകുത്തി നൊന്തിട്ടു
ചോരയേററം ചൊരിഞ്ഞിടും
തീണ്ടായിരിക്കുമന്നാളി-
ലേററമായിട്ടു കാൺകിലാം

130 പ്രദരമെന്നു ചൊല്ലീടും
പേരുരണ്ടൊന്നു വ്യാധിയാം
നാലുണ്ടു മൂന്നിനാൽമൂന്നും
മൂന്നുമൊത്തൊന്നുമിങ്ങിനെ

131 വാതംകൊണ്ടാകിൽ നോവേറും
കടയും മുതുകേററവും
പിത്തത്തിന്നു കറുത്തിടും
ചോരയേററം പനിച്ചിടും

132 ശ്ലേഷ്മത്താലത്രെ വന്നീടിൽ
ചോരയൊട്ടു വെളുത്തിടും
നോവുമൊട്ടു കുറഞ്ഞീടും
ചോറുവേണ്ടാതെ വന്നിടും

133 മൂന്നു ദോഷവുമൊത്തീടിൽ
മോഹവും പനി ദാഹവും
ഇവയുംക്കൂടെയുണ്ടാവൂ
സാദ്ധ്യമല്ലത്രേ നിർണ്ണയം

134 മധുകം ചുക്കു മുത്തങ്ങ
അമൃതും മുഞ്ഞ ചന്ദനം
രാമച്ചം മാഷവും മുൽഗം
പുരാണം മുതിരചിത്രയും

---

1. ഉപവാസം

135 ഇവയൊപ്പിച്ചു കൊണ്ടിട്ടു
കഷായംവെച്ചതാറിയാൽ
തേനുംകൂട്ടി കുടിച്ചീടി-
ലസൃഗ്ദരമൊഴിഞ്ഞുപോം

136 ചെമ്പരുത്തിയുടെ മൂലം
പാലുംകൂട്ടിക്കഷായമായ്
പഞ്ചസാരയുമിട്ടങ്ങു
കുടിച്ചാലുമൊഴിഞ്ഞുപോം

137 ബലാമൂലം കുറുക്കേണം
പാലുംകൂട്ടി കഷായമായ്
വാതത്താലുള്ളവായുള്ള-
തൊഴിവാനേറെ നന്നിതു്

138 ചന്ദനം പാടത്തൻവേരും
ചെങ്ങഴിനീക്കിഴങ്ങതും
ഇരുവേലി ഞാവൽതന്തോലും
ഒപ്പംകൊണ്ടു കഷായമായ്

139 സേവിച്ചീടിലൊഴിഞ്ഞീടും
പിത്തത്താലുള്ള സൃഗ്ദരം
നാല്പാമരമതിൻതോലും
ത്രിഫലാ ചെമ്പരുത്തിയും

140 കരുങ്ങാലീ മുത്തവേരു
മിവകൊണ്ടു കഷായമായ്
സേവിച്ചാലൊഴിവന്നീടും
ശ്ലേഷ്മത്താലുള്ള സൃഗ്ദരം

141 താമരപ്പൂവുതന്നല്ലി
അമ്മിമേലിട്ടരച്ചുടൻ
നവനീതമതുംകൂട്ടി
സേവിക്കാ ചോര നിന്നിടും

142 കുടപ്പനക്കിഴങ്ങിന്നീർ
എണ്ണകൂട്ടിക്കുടിക്കിലാം

തെങ്ങിൻപൂക്കുലതന്നീരും
സിതയും തേനുമാകിലാം

143 ചെമ്പരുത്തീടെ വേർകൊണ്ടു്
കഷായംവെച്ചതിൽപുനഃ
നെയ്യും വീഴ്ത്തി വെച്ചിട്ടു
കല്കത്തിന്നിഹ ചൊല്ലിടാം

144 (പാടതൻ മൂലവും) വേപ്പും
കാവിമണ്ണിലവിൻപയാ (പശ!)
താളിമാതളവും മുസ്താ
ഞാവൽപ്പൂ മുന്തിരിപ്പഴം

145 അത്തിത്തോൽ ചന്ദനം മാവി-
ന്നണ്ടിയും അഞ്ജനം തഥാ
വടയം പാച്ചോററിതന്തോ-
ലിവയൊപ്പിച്ചു കൊണ്ടുടൻ

146 പാലുംകൂട്ടിപ്പചിച്ചിട്ടു്
പാകംവന്നാലരിക്കണം
കാലത്തിന്നെ കുടിച്ചീടിൽ
വേരററീടുമസൃഗ്ദരം

147 ദാഹവും പനിയും തീരും
ദേഹവും തെളിയായ്വരും
എണ്ണയും നെയ്യുമായ്ത്തേച്ചു്
പാത്തിതന്നിൽ കിടത്തണം

148 ധാരയും കൊൾക നന്നല്ലൊ
ശിരസ്സിന്നു കുഴമ്പതും
മുറിക്കുള്ളവയെക്കൊണ്ടു്
യോജ്യമായതു കൊള്ളുക.

ഇതി അസൃഗ്ദരചികിത്സാധികാരഃ

അസ്ഥിസ്രാവ ചികിൽസ

149 അസ്ഥിസ്രാവമതെന്നുണ്ട്
സ്ത്രീകൾക്കല്ലാതെയില്ലതു്
പുരുഷന്മാക്കിതു വന്നീടിൽ
ശുക്ലസ്രാവമതെന്നു പേർ

150 ദേഹമേററം മെലിഞ്ഞീടും
യോനിനോവുമതെപ്പൊഴും
യോനിയിൽക്കൂട വന്നീടും
വെള്ളം ദുർഗ്ഗന്ധമേററമാം

151 കറുത്തിട്ടാകിലും പിന്നെ
ശ്യാമമായിട്ടുമാകിലാം
ചുവന്നായിട്ടുമുണ്ടാകും
യോനിനീർ നിറമിങ്ങിനെ

152 അരക്കും നെല്ലിതൻകായും
ശതമൂലിടെ മൂലവും
തെങ്ങിൻപൂക്കുലയും നല്ല
ഇലവിൻപശയെന്നിവ

153 കഷായംവെച്ചതാറിട്ടു
പഞ്ചസാരയുമഞ്ജനം
കൂട്ടിക്കൊണ്ടു കുടിച്ചീടി-
ലസ്ഥിസ്രാവം ശമിച്ചിടും

154 ഏലത്തിന്നരിയും ചുക്കും
ഭൂമിതാലഞ്ച കൂവയും
ത്രൈകണ്ടകം തിപ്പലീച
ഇവയൊപ്പിച്ച ചൂർണ്ണമായ്

155 പഞ്ചസാരയതുംകൂട്ടി
പച്ചപ്പാലിൽ കുടിച്ചിട്ടു
അസ്ഥിസ്രാവം ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും നല്ലതാമിതു്

156 അമൃത്തുറൽ ധാത്രീതന്തുറൽ
ക്രുവയും പഞ്ചസാരയും
തേനിൽകുഴച്ചു സേവിച്ചാ-
ലസ്ഥിസ്രാവം ശമിച്ചിടും

157 ശതാവരിയത്തും നല്ല
അമൃത്തും ഭ്രമിതാലവും
ഇവയൊപ്പമിടിച്ചിട്ട-
ങ്ങൂറൽ നന്നായെടുത്തുടൻ

158 പഞ്ചസാരയത്തും (തേനും
ചേർത്തു) സേവിക്ക നിത്യമായ്
രക്തസ്രാവം ശമിച്ചീടു-
മസ്ഥിസ്രാവവുമങ്ങിനെ

159 ശതാവരിയിടിച്ചിട്ടു
പിഴിവൂ വെള്ളമെട്ടതിൽ
(എരുമപ്പാലുമെട്ടാക്ക
നാഴി)കൊണ്ടങ്ങളന്നിവ

160 മാഷംനാനാഴി വെന്തുള്ള
വെള്ളം നാനാഴി കൊള്ളുക
ഇക്ഷുനീരുമളന്നിട്ടു
നെയ്യിടങ്ങഴിയൊന്നിവ

161 കല്കത്തിന്നിഹ ചൊല്ലുന്നു
നറുനീണ്ടി മുന്തിരിങ്ങയും
കടുകപ്പാലരി മുത്തങ്ങ
താമരപ്പൂവിനല്ലിയും

162 മധുകം ചന്ദനം നല്ല
രാമച്ചം നീർക്കിഴങ്ങുകൾ
ഇരുന്തൽ നല്ല പറച്ചുണ്ട
ഇവയൊപ്പിച്ചു കല്കമായ്

163 കാച്ചിക്കൊണ്ടരിച്ചിട്ടു
പഞ്ചസാരയളന്നതു

നാഴി രണ്ടു മതിൽ കൂട്ടി
തേനു മവ്വണ്ണ മാക്കുക

164 ഒക്കെക്കൂട്ടി യിളക്കീട്ടു
സേവിക്കാ നിത്യമായതു്
അസ്ഥിസ്രാവമതും ദാഹം
പനിയും രക്തപിത്തവും

165 മൂത്രകൃച്ഛ്റം ക്ഷയം പിത്തം
രക്തസ്രാവവുമെന്നിവ
ഇതുകൊണ്ടു ശമിച്ചീടു
മെന്നു നിർണ്ണയമാമിതു്

166 വരീബലാമൃതാദാരു-
ചന്ദനൈരണ്ഡഗോക്ഷുരൈഃ
രാസ്നാ സഹചരാദ്യംബു-
സിദ്ധം വാതാസ്രനാശനം

ഇതി അസ്ഥിസ്രാവചികിത്സാ സമാപ്താ

കാസനിദാനവും ചികിൽസയും

167 കാസങ്ങളഞ്ചതുണ്ടല്ലോ
വാതപിത്തകഫങ്ങളാൽ
ഉരഃക്ഷതത്താലുണ്ടാവൂ
ക്ഷയകാസവുമഞ്ചിവ

168 വാതക്ഷരയതെന്നാകിൽ
വായും തൊണ്ട വരണ്ടിടും
[1]വിലാക്കൾ നോവുമെപ്പോഴും
ഹൃദയം തലയെന്നിവ

169 പിത്തകാസമറിഞ്ഞീടാൻ
ശ്ലേഷ്മവും പീതമാസ്യവും

1. പാർശ്വങ്ങൾ.

പിത്തവും രക്തവുംകൂടി
ഛർദ്ദിച്ചീടിലുമാമത്

170 പനിച്ചുമേററമുഴന്നീടും
കയ്ക്കും വായതെപ്പൊഴും
പുളിന്തേക്കലെതായീടും
ലക്ഷണങ്ങളതിങ്ങിനെ

171 ശ്ലേഷ്മത്താൽ കര വന്നീടിൽ
മൂക്കൊലിക്കുമതേററവും
കണ്ക്കും ദേഹമങ്ങേററം
രുചിയൊന്നിലുമില്ലയാം

172 തളരും ദേഹമങ്ങേററം
ഛർദ്ദിയുംകൂടവന്നീടും
കോൾമയിർക്കൊള്ളുമീവണ്ണം
ലക്ഷണങ്ങൾ കഫത്തിന്ന്

173 ഉരക്ഷതത്താലതെന്നാകി-
ലേററം വൈഷമ്യമായ്വരും
രക്തവും ശ്ലേഷ്മവും കൂടി
തുപ്പും മഞ്ഞളുതന്നിറം

174 കറുത്തിട്ടുമതായീടും
പെരുകീടും നോവുമാറതിൽ
സന്ധുവേറിട്ടു തോന്നീടും
പനിയും ദാഹവും വരും

175 പ്രാവുപോലെ വിറച്ചീടും
ഞരങ്ങും വിലാവ് നൊന്തിടും
ചോരകൂടീട്ടു മൂത്രിക്കും
പിന്നെയും പലതുണ്ടിഹ

176 ക്ഷയകാസമതെന്നാകിൽ
ശ്ലേഷ്മം ദുർഗ്ഗന്ധമായ്വരും
വിലാക്കളൊടിഞ്ഞു തോന്നീടും
ഹൃദയം വീഴുന്നിതെന്നുമാം

177 ഉഷ്ണവും ശീതവും വേണ്ട
ബലഹാനി വരും തുലോം
ഇവ രണ്ടും ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും പണിയുണ്ടിഹ

178 ക്ഷതത്താലുള്ളതും പിന്നെ
ക്ഷയത്താലുളവായതും
ബലവാനു, തുടങ്ങുമ്പോ-
ളെത്തുകിൽ യാപ്യമായ് വരും

കാസചികിൽസ

179 മനോല തിപ്പലി മഞ്ഞൾ
ചുക്കും നല്ല കടുക്കയും
കറുത്ത ജീരകംകൂട്ടി
നേരേകൊണ്ടരച്ചുടൻ

180 തുണിയിൽ തിരചെയ്തിട്ടു
പിന്നെ നന്നായുണക്കുക
എതിരെ പുകകൊള്ളേണം
എണ്ണതേച്ചങ്ങു വേണമേ

181 ദിനമഞ്ചത്തു ചെയ്തീടിൽ
കുരയഞ്ചുമൊഴിഞ്ഞുപോം

182 വ്യോഷം ചെഞ്ചിലിയും മനോല ചതകുപ്പാജാളി വട്ടപ്പയൻ
കൊത്തമ്പാലയരക്ക[1] നെല്ലിഫലമാ മഗ്ഗന്ധകം തുല്യമായ്
ഒക്കെക്കൊണ്ടൊരു കാൽ പണത്തിനു പുനഃപ്ലാച്ചാണചൂർണ്ണം
(തഥാ
നാഴൂരിപ്പൊടി ചേർത്തു നല്ലതുണിയിൽ ചെമ്മെ പരത്തീടിനാൽ

183 മുന്നഞ്ചൊന്ന കടുത്രയാദിപൊടിയിട്ടമ്പിൽ തിരച്ചാലസൌ
നാരായോപമമാകണം നടുതടിച്ചഗ്രങ്ങൾ കൃത്തിങ്ങിനെ
മുന്നാൾമൂന്നുപകുത്തു കെട്ടിയതിനാൽ ചെമ്മെ പുകച്ചാലസൌ
കാസശ്വാസസ്വപക്ഷയങ്ങളണയാ ചാവോളമദ്ദേഹിനാം

---

1. നെല്ലിക്കാ ഗന്ധകം

184 നീലീപത്രരസേ നനാച്ചു നിഴലിൽ നന്നായുണക്കിപ്പുനഃ
പാരംനന്നു ചുമക്കു നല്ലതുണിയെന്നോതുന്നു ഗ്രന്ഥം തുലോം

(മാറത്തും പുകെയ്ക്കാം)

185 പിപ്പലി താന്നിതൻ കായും
ആടലോടകമൂലവും
ചുക്കും നല്ല കൊടിത്തൂവ
ഇവകൊണ്ടു കഷായമായ്

186 അന്തിക്കുണ്ടു കിടക്കുമ്പോൾ
സേവിച്ചീടുക തേനുമായ്
പിത്തക്കരശമിച്ചീടാ–
നെത്രയും നല്ലതാമിതു്

187 കടുക്കാ തിപ്പലി ചുക്കും
മുത്തങ്ങാ ദേവതാരവും
ത്രികോല്പക്കൊന്നയും കൂട്ടി
ചൂർണ്ണമായിട്ടു കൊണ്ടതു്

188 തേനിൽ കുഴച്ചു സേവിച്ചാൽ
ശ്ലേഷ്മകാസമൊഴിഞ്ഞിടും
അരക്കുനന്നായ് ചൂർണ്ണിച്ചു്
തേനിൽ ചാലിച്ചു നക്കുക

189 ഉരക്ഷതത്താലുണ്ടായ
കാസത്തിന്നിതു ചൊല്ലി ഞാൻ

മു ക്ക ടി

190 ചെറുതേക്ക്തന്നുടെ പത്രം
ആടലോടകപത്രവും
മുക്കാപ്പീരയതിൻപത്രം
ബൃഹതീഭൃംഗരാജവും

191 ഇവപത്രം സമംകൂട്ടി
പുഴുങ്ങൂ മോരുതന്നിലു്

അരച്ചുപിന്നെക്കാച്ചീട്ട്
സേവിച്ചാൽ കര മാറിടും

192 [1]അഞ്ചിൻവേരുമതിട്ടിട്ടു
ആട്ടിൻപാലു കുറുക്കണം
അന്തിക്കണ്ടതു സേവിച്ചാൽ
ക്ഷയകാസം ശമിച്ചിടും

193 കൂശ്മാണ്ഡത്തെ നുറുക്കീട്ടു
കുരുവോടും കളഞ്ഞതു
വെള്ളംവിട്ടിപ്പുഴുങ്ങീട്ടു
നെയ്യിൽ പിന്നെ വറുത്തിട്ടു

194 തേനിൻ നിറമതൊക്കുമ്പോൾ
വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പൊടിക്കതു്
ഏലത്തിനരിയും പിന്നെ
ലവങ്കത്തോലു പച്ചില

195 തിപ്പലി മുളകും ചുക്കും
കൊത്തമ്പാലരി ജീരകം
ഇവയൊക്കെ സമംകൊണ്ടു
പൊടിച്ചു പൊടിയാവോളം

196 കുമ്പളങ്ങക്കതൊപ്പിച്ചു
തൂക്കിക്കൊണ്ടുള്ള ശക്കര
വെള്ളംവിട്ടിക്കുറുക്കീട്ടു
സാന്ദ്രപാകമതിങ്കലെ

197 പൊടിയൊക്കെയുമിട്ടിട്ടു
മലരൊട്ടു പൊടിച്ചതും
പിന്നെ നന്നായിളക്കീട്ടു
പാകംകണ്ടതു വാങ്ങിനാൽ

198 പാത്തിതന്നിൽ ചൊരിഞ്ഞി-
ട്ടങ്ങാറുംമുമ്പെയുരുട്ടണം

---

1. ചെറിയ പഞ്ചമൂലം.

ലാജപ്പൊടിയിൽ വെക്കേണം
പിന്നെസ്സേവിക്ക നിത്യമായ്

199 ചുമയും പനിയുന്തീരു-
മേങ്ങലെക്കിട്ടയെന്നിവ
മാറുനോവും ശമിച്ചീടും
രക്തപിത്തമുരക്ഷതം

200 ക്രൂശ്മാണ്ഡലേഹമെന്നല്ലൊ
പേരുചൊന്നതുമിങ്ങിനെ
താന്നിക്കായിനതൊപ്പിച്ചു
സേവിക്കാ രണ്ടുനേരവും

201 കളിക്കനി പുഴുങ്ങേണം
ഗോമൂത്രത്തില് വറ്റോളം
പിന്നെ നന്നായുണക്കീട്ടു
സേവിച്ചാൽ ചുമ മാറിടും

കാസചികിത്സാ സമാപ്താ

ശ്വാസഹിധ്മകളുടെ നിദാനവും ചികിത്സയും

202 ശ്വാസങ്ങളഞ്ചുണ്ടല്ലൊ
ചൊല്ലാം പേരുകളഞ്ചിനും
ക്ഷുദ്രകൻ തമകൻ ഛിന്നൻ
മഹാന്തൂർദ്ധ്വനമെന്നിവ

203 എക്കിട്ടഞ്ചുമതിന്നാമം
ക്രമത്താലന്നജ മുമ്പില്
യമള ക്ഷുദ്ര ഗംഭീര
മഹത്തെന്നഞ്ചുമിങ്ങിനെ

204 ആമാശയത്തു നിന്നിട്ടു
വന്ന വായു കഫത്തിനാൽ

തടവേററു വിലങ്ങിപ്പോയ്
ചെന്മരസ്സിങ്കൽ നിന്നവൻ

205 ശ്വാസങ്ങളുളവാകുമ്പോൾ
പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ ചൊല്ലിടാം
വിലാവും ഹൃദയം നോവും
വീർപ്പു നേരേ പുറപ്പെടാ

206 ഉദരം വീക്കയും പിന്നെ
ശംഖദേശത്തു വേദന
ആയാസമേററമായിട്ടു-
മുഞ്ഞയാലിവ രണ്ടിനാൽ

207 ക്ഷുദ്രകശ്വാസമുണ്ടാവൂ
താനേതന്നെ ശമിച്ചിടും
തമകൻ വീക്കമെന്നേരം
ചുമയും തൃഷ്ണദാഹവും

208 മൂക്കിൽ ശ്ലേഷ്മമൊലിച്ചീടും
ശയനത്തിൻ വിരോധവും
കണ്ണുപാരം നികന്നീടും
നെററിയേററം വിയർത്തിടും

209 ആർത്തിയേററമതായീടും
ലക്ഷണങ്ങളതിങ്ങിനെ
ഇടമുറിഞ്ഞേങ്ങി മർമ്മ-
ഭേദവും വരുമാറുടൻ

210 നൊന്തുദേഹം [1]വിയർത്തിട്ടു്
ചിലപ്പോൾ മോഹമാകയും
ഉദരം വീക്കയും പിന്നെ
കീഴ്‌വയർ ചുട്ടുനോകയും

211 മൂത്രം തടഞ്ഞു നിന്നീടും
കണ്ണിണയ്ക്കു നിറപ്പിഴാ

1. വിറച്ചിട്ടു് എന്നു പാഠാന്തരം കാണുന്നു.

ബുദ്ധിയുംകെട്ടതേങ്ങുമ്പോൾ
ഛിന്നനെന്നുള്ള പേരതാം

212 ഏങ്ങലൊച്ചയതേറീട്ടും
വാക്കുചൊന്നാൽ തിരിഞ്ഞിടാ
മദിച്ച ക്രൂറനെപ്പോലെ
ദേഹമൊക്കെയിളക്കിടും

213 മലമൂത്രങ്ങൾ ബന്ധിക്കും
നാളുതോറുമതേററവും
ശംഖദേശത്തു നോവേററം
മഹാൻ ശ്വാസമതിങ്ങിനെ

214 ശ്വാസംകൊള്ളാതെ വീർത്തീടും
മുഖദ്വാരത്തു ശ്ലേഷ്മവും
നിറഞ്ഞ വാതം കോപിച്ചു
നൊന്തു ദൃഷ്ടിയൊളിച്ചുടൻ

215 ചുററും ഭ്രമിച്ചു മർമ്മങ്ങൾ
നോവുമേററംക ടച്ചലും
ഇങ്ങിനെയേങ്ങുമന്നേരം
ഊർദ്ധ്വശ്വാസമതെന്നു പേർ

216 ഈ ശ്വാസങ്ങൾ തുടങ്ങുമ്പോ-
ളെത്തുകിൽ സാദ്ധ്യമായ്വരും
വ്യക്തമായാലസാദ്ധ്യങ്ങ-
ളിങ്ങിനെ ശ്വാസലക്ഷണം

217 ശ്വാസത്തിന്നുമിദ്ധ്‌മെക്കം
നിദാനം ഒന്നുതന്നെയാം
മേലേ മേലേത്തു വൈഷമ്യം
എക്കിട്ടിന്നുമതിങ്ങിനെ

ശ്വാസചികിൽസ—എക്കിട്ടചികിൽസ

218 ശ്വാസത്തിന്നുമിദ്ധ്‌മെക്കം
ചൊല്ലാമിങ്ങു ചികിത്സകൾ

കഷായംവെച്ചു സേവിപ്പാൻ
കാലമില്ലെന്നു വന്നീടിൽ

219 സേവിക്ക ഗുളികാ മുമ്പിൽ
യോഗമിങ്ങു പറഞ്ഞിടാം
പലവുണ്ടിവ കണ്ടിട്ട്
പറയുന്നിതു സാരമായ്

220 വ്യോഷ മേലാ ച മുത്തങ്ങാ
വചയു മിലവംഗവും
അകിൽ കറുകയും പിന്നെ
രാമച്ച മിരുവേലിയും

221 ദേവതാരം കുറാശാണി
വിളംഗ മയമോദകം
വയമ്പും ജീരകം രണ്ടും
ആശാളി കിരിയാത്തയും

222 ജാതിക്കാ നല്ല കർപ്പൂരം
കരാമ്പൂ പത്തുപാശിയും
കാവിമൺ സഹസ്രവേധി
ചീനത്തെ മുളകെന്നിവ

223 ഒപ്പംകൂട്ടിയരയ്ക്കേണം
ജീരകംവെന്ത നീരതിൽ
പിന്നെ പുഴക കൂട്ടിട്ട
പിറേറന്നാളുമരച്ചുടൻ

224 പുത്തരിച്ചുണ്ടതൻ കായി-
ക്കൊത്തുരുട്ടിയുണക്കുക
കഷായം, ചുക്കു പ്ലാശെട്ടി
ജീരകം ചുണ്ടവേരുമായ്

225 വെച്ചു വെന്തുള്ള വെള്ളത്തിൽ
സേവിക്കാ വായു നേരെയാം
ബലാജീരകവിലപാമ്പു-
വൃഷവിശപസുരദ്രുമൈഃ

226 ഗുഡേക്ഷുലാജസഹിതൈർ-
നിഷ്പാഠഃ ശാസകാസഹാ
ചെറുചീരയതിൻ വേരും
ബലയുമാടലോടകം

227 ആവണക്കിവ തൻമൂലം
മുത്തങ്ങാ ചുക്ക പപ്പടം
ചെറുപൂളയതിൻവേരും
രാമച്ച മിരുവേലിയും

228 ചന്ദനം ചുരവത്തണ്ടും
മലരെന്നിവയൊപ്പമായ്
പാലുംകൂട്ടീട്ടു വെച്ചിട്ടു
കഷായംവെച്ചരിച്ചതിൽ

229 ഏലത്തിന്നരിയും നല്ല
ജീരകം കിരിയാത്തയും
ആശാളി യുലുവാ പിന്നെ
പാറാങ്കിയിവയൊപ്പമായ്

230 അരച്ചിട്ടു കലക്കീട്ടു
പുഴുകുംചേർത്തുകൊണ്ടതു്
പിന്നെ സേവിച്ചുകൊണ്ടീടി-
ലെത്രയും പരമൌഷധം

231 വായുക്ഷോഭം ശമിച്ചീടും
ഏങ്ങലെക്കിട്ടയെന്നിവ
വിലക്കം മാറിലുണ്ടായാ-
ലരക്ഷണമൊഴിഞ്ഞുപോം

വിദാര്യാദി കഷായം

232 പാൽമുതുക്കാവണക്കിൻവേർ
തമിഴാമാ ദേവതാരവും
മാഷംകണ്ഡൃ കരീമുൽഗം
കാട്ടുമുൽഗഞ്ച മാഷവും

233 കോവമൂലം ശതാവേരി
ജീവന്തി ബൃഹതീദ്വയം
മൂവിലോരില തൻമൂലം
ഞെർഞ്ഞിൽ നന്നാറിമൂലവും

234 നിലമ്പരണ്ടയതും കൂട്ട
ഖിദാര്യാദി കഷായമാം
വിദാര്യാദിരയം ഹൃദ്യോ
ബൃംഹണോ വാതപിത്തഹാ

235 ശോഷഘ്നാംഗമർദ്ദോർദ്ധ്വ-
ശ്വാസകാസഹരോഗണഃ
ആവണക്കിൻവേർമേൽതോലു-
മരക്കം മഞ്ഞൾതന്നില

236 മനോല ദേവതാരഞ്ച
അരിതാലഞ്ച മാഞ്ചിയും
ഇവ നേരേയരച്ചിട്ടു
ശീലയിൽ തിരചെയ്തുടൻ

237 നെയ്യിൽമുക്കിപ്പുകക്കേണം
ശ്വാസമെക്കിട്ടിളച്ചുപോം
ചെറുതേക് തിപ്പലി മഞ്ഞൾ
പൊന്നാവീരം മഹൌഷധം

238 അമൃതു കൊത്തമ്പാലരി
ആടലോടകമൂലവും
ഇവകൊണ്ടു കഷായത്താ-
ലൊഴിയും ശ്വാസഹിദ്ധ്മയും

239 മലരും നെല്ലിതൻ കായും
പുളിമ്പത്രവുമൊപ്പമായ്
കഷായം വെച്ചതാറീട്ട്
തേനും നൽ പഞ്ചസാരയും

240 എണ്ണയും നെയ്യതുംകൂട്ടി
സേവിച്ചാൽ ശ്വാസമെക്കിൾപോം

കയ്യുന്നിച്ചാറളന്നിട്ടു
അഞ്ചിടങ്ങഴി കൊണ്ടതിൽ

241 ഇരുനാഴിയെണ്ണയുംകൂട്ടി
ചുക്കും നൽ ചെറുതേക്കുമായ്
കൽക്കമായ് വെന്തു സേവിച്ചാൽ
ശ്വാസമങ്ങു ശമിച്ചുപോം

242 ആടലോടമതിൻവേരും
പത്തിൻവേരും കടുക്കയും
ചുക്കുമുള്ളിയുമൊപ്പിച്ചു
പാലുകൂട്ടിക്കഷായമായ്

243 കുറുക്കീട്ടു കുടിച്ചീടി-
ലെക്കിട്ടങ്ങു ശമിച്ചുപോം
തേച്ചുകൊണ്ടു കുളിച്ചീടാ-
നെണ്ണ ലാക്ഷാദി കാച്ചുക

244 വാതാശനിയത്തും കൊള്ളു
തൈലം ശ്വാസഹരം പരം
ശതമൂലി കഷായത്തി-
ലെണ്ണവീഴ്ത്തിയനന്തരം

245 കച്ചോഷു ദേവതാരഞ്ച
മാഞ്ചി ചൊവ്വള്ളി ചന്ദനം
വചാ വിഴാലരി കൊട്ടം
മുന്തിരിപ്പഴമേലവും

246 തകരം കന്മദം നല്ല
ചതകുപ്പയുമോരില
കുറുന്തോട്ടിവേരുങ്ങിൻതോൽ
നീരുമാതളമൊപ്പമായ്

247 ഇവ കല്ക്കമതായിട്ട്
നാന്മടങ്ങത്തു പാലുമായ്
എണ്ണകാച്ചിയരിച്ചിട്ട്
തേച്ചുകൊണ്ടു കുളിക്കണം

248 വാതാശനിയതെന്നല്ലൊ
നാമം ശ്വാസഹരംപരം
കാസവും കണ്ണിലെദ്രോഹം
കാൽവിള്ളുക വൃദ്ധിയും

249 വിക്കമെന്നിവ പോയിടാ-
നെത്രയും നല്ല തൈലമാം

ഇതി ശ്വാസചികിത്സാധികാരഃ

രാജയക്ഷ്മനിദാനവും ചികിത്സയും

250 രാജയക്ഷ്മാ ക്ഷയം പിന്നെ
രോഗവും രോഗരാട്ടതും
നാലു നാമങ്ങളുണ്ടല്ലൊ
രാജയക്ഷ്മത്തിനുള്ളത്

251 മുന്നിലും പിന്നിലും വ്യാധി
പലവുണ്ടുളവാകയാൽ
രാജാവു ചന്ദ്രനുണ്ടായൊ-
ന്നാകയാൽ പറയുന്നിത്

252 ശരീരത്തെ ക്ഷയിപ്പിക്ക-
മൌഷധത്തേയുമിങ്ങിനെ
ക്ഷയമെന്നു പറഞ്ഞീടാ-
നിവ രണ്ടുണ്ടു കാരണം

253 ശോഷിപ്പിച്ചീടുമെന്നിട്ടു
ശോഷമെന്നുള്ള പേരുമായ്
രോഗങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ
രാജിപ്പതതു കാരണം

254 രോഗരാട്ടെന്നു ചൊല്ലുന്നു
രാജയക്ഷ്മക്കതിങ്ങിനെ
ഇതിൻെറ പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ
മൂക്കൊലിക്കമതെപ്പൊഴും

255 വായിൽനീരതുറന്നീട്ടു
മേററം തുപ്പമതാസ്വരും
വാമത്തുത്തിട്ടു വന്നിട്ടു-
മഗ്നികെട്ടു തളച്ച്യയും

256 കരിയും (ക)?റുമ്പു രോമങ്ങ-
ളിവ കാൺകയുമേററമാം
നെഞ്ചകത്തു കലിപ്പുണ്ടാം
രുചിയില്ലായ്ക ഛർദ്ദിയും

257 നോക്കും കരങ്ങളെപ്പോഴും
ബലക്കേടുമകപ്പെടും
പാദങ്ങൾ മുഖവും വീങ്ങും
നയനങ്ങൾ വെളുത്തുമാം

258 മദ്യവും മാംസവും പിന്നെ
സ്ത്രീകളും പ്രിയമേററമാം
വിരിയച്ചെന്നു നീണ്ടിടും
നഖവും മുടിയെന്നിവ

259 സ്വപ്നത്തിൽ പാററ കണ്ടീടും
പക്ഷികൾ നക്രമെന്നിവ
കുരങ്ങും പാമ്പുകൾ പിന്നെ
കാട്ടിലുള്ള മൃഗങ്ങളും

260 ഏററം വന്നു വെറുപ്പിക്കും
സ്വപ്നത്തിൽ കാണുമിങ്ങിനെ
ഉമിവെണ്ണീർ മയിർകുപ്പ
കുന്നിന്മേൽ കരയേറുക

261 ഒഴുകീട്ടുള്ള ഗ്രാമങ്ങൾ
വീടും തോന്നുക നിദ്രയിൽ
തേജോമയങ്ങളായിട്ടു
മലയും മരമെന്നിവ

262 തീയെരിഞ്ഞിട്ടു കണ്ടീടും
പൂർവ്വരൂപങ്ങളിങ്ങിനെ

ഉപദ്രവങ്ങൾ ചൊല്ലുന്നു
കഴുത്തിടിച്ചിട്ടു തോന്നുക

263 നോകയും മാറാതെപ്പോഴും
വായ നാറുക തുപ്പുക
ഒരാൾ പിടിച്ചു ഞെക്കുന്ന
വാശിയായിട്ടു തോന്നുക

264 അഗ്നിമാന്ദ്യമതാംകാലം
ദോഷകോപങ്ങളൊക്കയും
ശ്ലേഷ്മാ പ്രധാനമായിട്ടു
സ്രോതസ്സൊക്കയെടച്ചുടൻ

265 ധാതുക്കളുടെയൂഷ്മാവ്
കുറയുമ്പോളവൻപുനഃ
അന്നത്തിൻ രസമന്നേരം
ചെല്ലാ മാംസാദി ധാതുവിൽ

266 ഉപദ്രവങ്ങളുണ്ടാവൂ
പലതന്നേരമിങ്ങിനെ
അന്നത്തെ മലമാക്കുന്നു
ജഠരാഗ്നിയിവണ്ണമെ

267 ദേഹത്തിന്നിഹ പററീടാ
അന്നത്തിൻ രസമൊട്ടുമെ
മലമൊന്നുന്നിനാൽ നിൽപ്പൂ
ക്ഷയരോഗിയറിഞ്ഞിട്ടു

268 മലമൊക്കെയൊഴിഞ്ഞീടിൽ
മരണംതന്നെ വന്നിടും
ദേഹം പാരം മെലിഞ്ഞീടും
ശക്തിയേററം ക്ഷയിച്ചുടൻ

269 വ്യാധിതൻ ബലവും പിന്നെ
ഔഷധത്തിന്റെ ശക്തിയും
പൊറുപ്പാൻ ബലമില്ലായ്കി-
ലിളപ്പാനാവതല്ലതു

270 പൊറുപ്പാൻ ശക്തിയുണ്ടാവൂ
വ്യാധ്യൌഷധബലങ്ങളെ
പാരം മെലിവുമില്ലായ്കിൽ
മെല്ലെ മെല്ലെ ശമിച്ചിടും

ചികിത്സ

271 പത്തിൻവേരു പറിച്ചിട്ട്
പാലുകാച്ചറ വീഴ്ത്തുക
പിന്നെ നന്നായുലക്കീട്ട-
ങ്ങുണ്ടായുള്ളൊരു വെണ്ണയിൽ

272 തിപ്പലിപ്പൊടിയും തേനും
കൂട്ടിക്കൊണ്ടു മിഴുങ്ങുക
പനിയും തലനോവും പോം
ഒച്ചയങ്ങു തുറന്നിടും

273 മാറുനോവതു മാറീടും
വിലക്കം ചുമയേങ്ങലും
പത്തിൻവേരാടലോടഞ്ചു
മുത്തങ്ങാ ദേവതാരവും

274 തവിഴാമ കൊടിത്തൂവ
ബലയും ചുക്കു തിപ്പലി
ചെറുതേക്കാവിൽതന്തോലും
കാട്ടുതിപ്പലിമൂലവും

275 കാട്ടുമുളകുതൻവേരും
കൊട്ടുവേലിയുമൊപ്പമായ്
കഷായംവെച്ചു സേവിക്ക
മേല്പൊടിക്കിഹ തേനുമായ്

276 രാജയക്ഷ്മ ശമിച്ചീടും
ദശമൂലം കഷായമാം
[1]ഏലവും ചുക്കു മുത്തങ്ങാ
അമൃതാ യഷ്ടി തിപ്പലി

---

1. വിലാവും എന്നു് പാഠാന്തരം.

277 വേപ്പിൻതോലാടലോടഞ്ചെ
പത്തീൻവേരിരുവേലിയും
ഒക്കക്കൊണ്ടു കുറുക്കീട്ട്
കഷായം വെച്ചതാറിയാൽ

278 അരക്കും ജീരകം തേനും
പഞ്ചസാരയുമെന്നിവ
കൂട്ടിക്കൊണ്ടു കുടിച്ചീടിൽ
രാജയക്ഷ്മ ശമിച്ചുപോം

279 ആട്ടിൻപാലു കുറുക്കേണം
പത്തിൻവേരുമതിട്ടതിൽ
തേനും കൂട്ടിക്കുടിച്ചീടിൽ
രാജയക്ഷ്മ ശമിച്ചുപോം

280 അമുക്കുരം ബലാമൂലം
അരക്കെന്നിവയൊപ്പമായ്
കഷായം വെച്ചരിച്ചിട്ട്
എണ്ണയുംകൂട്ടിവെച്ചതിൽ

281 മൂന്നൊന്നു തൈരതുംകൂട്ടി
എണ്ണയിൽ പാതി നെയ്യതും
കൽക്കത്തിന്നു കുറുന്തോട്ടി
അരക്കും ചന്ദനം തഥാ

282 അമുക്കുരമതും കൂട്ടു
മഞ്ഞളും കണ്ടകാരിയും
പെരുങ്കുരുമ്പ മഞ്ചട്ടി
മധുകം ദേവതാരവും

283 പാൽവള്ളിയതിൻവേരും
രാമച്ചമിവയൊപ്പമായ്
കൽക്കം കൊണ്ടതു കാച്ചീട്ടു
മേലേക്കുള്ള കുഴമ്പിന്ന്

284 രാജയക്ഷ്മ ശമിച്ചീടും
പനിയും മെലിവെന്നിവ

ഉരക്ഷതമത്തും തീരും
കാസശ്വാസവുമേങ്ങലും

285 തലയ്ക്കുള്ളെണ്ണ കാച്ചുമ്പോൾ
ബലാധാത്ര്യാദി വേണ്ടതു്
അതിന്റെ യോഗവും ചൊല്ലും
ശിരോരോഗ ചികിത്സയിൽ

പഞ്ചാജകം

286 ആജ്യം നാനാഴി കൊള്ളേണം
തൈരും പാല്യമതൊപ്പമായ്
മൂത്രം നാനാഴി കൊണ്ടിട്ടു
പുരീഷമിരുനാഴിയും

287 ഈവണ്ണം കണ്ടുകൂട്ടേണ
മാട്ടിന്റേതിവയൊക്കയും
ഇന്തുപ്പു കൽക്കമായിട്ടു്
കാച്ചിക്കൊണ്ടതരിച്ചുടൻ

288 സേവിച്ചാലൊഴിവന്നീടും
ക്ഷയവും രാജയക്ഷ്മവും
പഞ്ചാജകമതെന്നല്ലോ
നാമം കാസഹരം പരം

289 വിരേചിപ്പിക്ക ചെയ്യല്ല
രാജയക്ഷ്മാവിനൊട്ടുമെ
മലമൊക്കെയൊഴിഞ്ഞീടിൽ
മരണംതന്നെ നിശ്ചയം

അശ്വഗന്ധാദി നെയ്യ്

290 അമുക്കരം ബലാമൂലം
ജീവന്തീ നറുനീണ്ടിയും
അമൃതുംകൂട്ടിയൊപ്പിച്ചു
കഷായംവെച്ചരിച്ചതിൽ

291 നൈ ക്കിരട്ടിച്ച പാൽക്കൂട്ടി
കൽക്കവും ചത ചെയ്തിട്ടു
മുക്കായും ചന്ദനം നല്ല
തിപ്പലി മുന്തിരിപ്പഴം

292 മഞ്ചട്ടിപ്പൊടിയും കൂവ്വ
മധുകം ദേവതാരവും
പത്തുമൂകമത്തും കൊള്ളൂ
യവാഷം തവിഴാമയും

293 വിടയം പാടതൻമൂലം
ചെറുതേക്കാടലോടകം
ഹ്രീബേരം ചുക്ക രാമച്ചം
ഇവയൊക്കെയുമൊപ്പമായ്

294 കാച്ചിക്കൊണ്ടരിച്ചിട്ടു
കാലത്തന്നെ കുടിച്ചിടിൽ
....
രാജയക്ഷ്മ ശമിച്ചീടും

295 ജ്വരവും മെലിവും പിത്തം
രക്തപിത്തഞ്ച കാമിലാ
വിസർപ്പം കാസവും ശ്വാസം
പ്രമേഹമിവ പോയിടും

296 അശ്വഗന്ധാദിസർപ്പിസ്സു-
ണ്ടെന്നുപേരുമതിങ്ങിനെ
മുക്കാപ്പീരയതിൻപത്രം
മുക്കുടിക്ക പ്രസിദ്ധമാം

297 മുയൽമാംസമത്തും കൊള്ളാം
ശശവാശാ നെയ്യുമാമത്ത്
ഇവററാലൊഴിവില്ലായ്കിൽ
കാന്തലോഹം ചമുക്കണം

'കാന്തലോഹം' (കാന്തക്കിണ്ണം) ഉണ്ടാക്കാനുള്ള വിധി

298 അത്രമിങ്ങു പറഞ്ഞീടാം
പണിയുണ്ടതിനെത്രയും
കാന്തം പത്തുപലം കൊണ്ടു്
പൊടിചെയ്തതിനെ പുനഃ

299 ഭൃംഗരാജരസം തന്നിൽ
ദിനമേഴ കഴിക്കണം
പിന്നെയങ്ങതെടുത്തിട്ടു്
പാത്തിതന്നിലുലർത്തുക

300 പഞ്ചമിശ്രമതും കൂട്ടി
കുഴച്ചീടുക പിന്നെയും
ആശ്ചാച്ചേക്കുരുവും പത്തു് -
നീററടക്കേടെ തോലുമായ്

301 അരിഞ്ഞരച്ചു കൂട്ടീട്ട-
ങ്ങൊക്കെയുമൊരുമിച്ചുടൻ
പലം രണ്ടതു കൊള്ളേണം
വെള്ളാരങ്കൽ പൊടിച്ചതും

302 [1] വൈക്കോൽ ചുട്ടതളന്നിട്ടു
മുഴക്കം കൂട്ടി വെപ്പിതു്
(പതിനാറുണ്ടു യന്ത്രങ്ങൾ
മുമ്പിലങ്ങറിയേണ്ടതിൽ)

303 കോഷ്ഠയന്ത്രമതിൽവെച്ചു
തീയുമിട്ടുലയൂതുക
കീടനിററിററു വന്നീടും
ലോഹമപ്പോളെടുത്തുടൻ

304 കാച്ചിത്തട്ടിയുരുട്ടീട്ടു
കിണ്ണമാക്കീട്ടു തീർക്കണം

---

1. "വൈക്കോൽ ചുട്ടു കരിച്ചിട്ടു്
മുഴക്കു് കരി കൂട്ടുക." എന്നു് പാഠാന്തരം കാണുന്നു

അതിൽ പാലു കറുക്കീട്ടു
പാനംചെയ്യുക നിത്യമായ്

805 തികപ്പില്ലതിളക്കമ്പോൾ
ലക്ഷണം കണ്ടുകൊള്ളുക
ഇതുകൊണ്ടു ശമിച്ചീടും
രാജയക്ഷ്മ്മഞ്ച ശൂലയും

806 പ്രമേഹം ഗുന്മനം പിന്നെ
ആന്ത്രവുമരിശസ്സുകൾ
കാസശ്വാസക്ഷയം ഛർദ്ദി
രക്തരോധവുമെന്നിവ

807 ശമിച്ചീടുമതെന്നല്ലോ
ഗുരുവിങ്ങരുൾചെയ്യുന്നു
ഉത്തരാ ദിക്കിലല്ലാതെ
കേരളംതന്നിലില്ലിതു്

808 തീർത്തിട്ടങ്ങു നൽകീടിൽ
പണമഞ്ഞൂറതിൻ വില

(ഗുളൂച്യതമധുഗുഞ്ജാടങ്കണം പഞ്ചമിശ്രം)

809 ക്ഷയത്തിന്നുണ്ടു കാണുന്നു
ചോര ഛർദ്ദിക്കയൊന്നു്
ഒന്നിലും മൂന്നിലും പിന്നെ
അഞ്ചിലും മരണം വരും

810 നെഞ്ചുനേരെ പൊളിഞ്ഞിട്ടു
ഛർദ്ദിക്കും ചോര കട്ടയായ്
വായും മൂക്കുമടഞ്ഞിട്ടു
വീർപ്പു പോരാതെ വന്നിടും

811 അന്നുതന്നെ മരിച്ചീലാ
എന്നു വന്നങ്ങിരിക്കിലോ
രണ്ടാമൂഴമെടുക്കമ്പോൾ
മൃത്യുവില്ലെന്നു നിശ്ചയം

312 നാലാംമൂഴവുമില്ലെല്ലോ
അഞ്ചിലേറെയിരുന്നിടാ
"കാന്തലോഹ"മതില്ലായ്കിൽ
നിർത്തീടാവതുമല്ലിതു്

313 എണ്ണയും നെയ്യുമായ് തേച്ചു
പാത്തിതന്നിൽ കിടത്തുക
കുഴമ്പും ധാരയും നെയ്യും
മുറിക്കുള്ളതുപോലെയാം

314 മുയൽമാംസമതുണ്ടാക്കി
സ്സേവിച്ചീടുക നല്ലതാം
ആട്ടിൻപാലതു സേവിച്ചാ-
ലാദിയിങ്കൽ ശമിച്ചിടും

സ്വരസാദനിദാനവും ചികിത്സയും

315 സ്വരസാദമതാറല്ലോ
മൂന്നുമോരോന്നിനാൽപുനഃ
മൂന്നുമൊത്തും ക്ഷയത്താലും
മേദസ്സാലുമതിങ്ങിനെ

316 വാതത്താലുള്ളതെന്നാകിൽ
ഒച്ചയോഃരാന്നതാസ്വരം
കഴുത്തിന്നുള്ളിൽ നെല്ലോവു
കുത്തുന്നുവെന്നു തോന്നിടും

317 പിത്തംമുഴുത്തതെണ്ണാകും
ചൂടാം ദേഹം മെലിച്ചിലും
കണ്ഠനാളങ്ങൾ പൊയ്ത്തൊന്നും
ശ്ലേഷ്മത്താലുള്ളതെങ്കിലൊ

318 എല്ലാംകൂടിയതെന്നാകിൽ
ലക്ഷണങ്ങളുമൊത്തിടും

ക്ഷയത്താലാകിലുരുമ്മി-
പ്പുകഞ്ഞിട്ടുമിരുന്നിടും

319 മേദസ്സാലുളവാകുമ്പോൾ
ശ്ലേഷ്മത്താലുള്ള ലക്ഷണം
വാക്കുചൊന്നാൽ തിരിഞ്ഞീടാ-
മേററമൊന്നത്ര കണ്ടിടും

320 ദോഷങ്ങൾ മൂന്നുമൊത്തിട്ടും
മേദസ്സിന്നാലുമുള്ളതും
സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു കണ്ടിട്ടു
മറേറനാലും ശമിച്ചിടും

321 തിപ്പലി മുളകും ചുക്കും
വാശാമൂലമരത്തയും
ചിത്തിരവേരെങ്കിലും കൊള്ളൂ
ത്തുക്കിട്ടൊപ്പമതായിവ

322 കഷായംവെച്ചതാറിട്ടു
തേനുംകൂട്ടി കുടിച്ചിട്ടു
സ്വരസാദമൊഴിഞ്ഞീട്ടു-
മൊച്ചയും തെളിവായ്വരും

323 മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴം പിന്നെ
തിപ്പലി ആടലോടകം
ഇരുവേലിയുമൊപ്പിച്ചു
കഷായം സ്വരസാദനൽ

324 ഏലത്തിന്നരിയും നല്ല
ലവങ്കത്തോലു പച്ചില
ബൃഹതീമൂലവും ചുക്കും
മുളകും നല്ല തിപ്പലി

325 ചെറുതേക്കമതൊപ്പിച്ചു
കഷായം കുടിചെയ്കിലോ
കഫത്താലുളവായുള്ള
സ്വരസാദം ശമിച്ചുപോം

326 കർപ്പൂരാദി തഥാ ചൂർണ്ണം
താലീസാദ്യഞ്ച ശീലയേൽ
കർപ്പൂരാദിയാം ചൂർണ്ണം ഞാൻ
ചൊല്ലീ ശ്വാസചികിത്സയിൽ

327 ചൊല്ലാം താലീസപത്രാദി
കാസത്തിന്നു വിശേഷമാം
താലീസപത്രം കൊള്ളേണം
പത്തുകാണമതിങ്ങിനെ

328 മരിചം മുക്കഴഞ്ചൊക്കു
ചുക്കം തിപ്പലി നാലതാം
അയ്യഞ്ചു കാണമാക്കേണ
മേലവൃമിലവങ്ഗമും

329 പലം മുപ്പതു കൊള്ളേണം
ഗുളം നല്ല വെളുത്തതു്
വെള്ളംവീഴ്ത്തീയുരുക്കീട്ടു
പാകത്തിൽ പൊടിയിട്ടതിൽ

330 പിന്നെ നന്നായുരുട്ടീട്ടു
സേവിക്കാ നിത്യമായതു്
കാസശ്വാസക്ഷയം പിന്നെ
അരുചീ പനി വാതവും

331 ഇവയൊക്കെ ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും നന്നിതൌഷധം
സ്വരസാദത്തിന്നു ചെയ്യാം
കാസശ്വാസചികിത്സകൾ

ഇതി സ്വരസാദചികിത്സ

അരോചകനിദാനവും ചികിൽസയും

332 അരോചകങ്ങളഞ്ചെല്ലാം
വാതപിത്തകഫങ്ങളാൽ

വെവ്വേറെ മൂന്നുമൊന്നായും
മനസ്താപവുമിങ്ങിനെ

333 രുചിയൊന്നിലുമില്ലാതാം
ചോറു വേണ്ടാതെ വന്നിടും
വാതത്താൽ വാ ചവർത്തീടും
പിത്തത്താൽ കച്ചുമായ് വരും

334 മധുരം വാ കഫത്തിന്ന്
ഈവണ്ണം കണ്ടുകൊള്ളുക
മാവിന്തളിരതിൻഞെട്ടി
കൂവ്വളം മാതുളങ്ങയും

335 ഇഞ്ചിയും മലരും നല്ല
കരിമ്പുംകൂട്ടിയൊപ്പമായ്
കഷായം വെച്ചു സേവിച്ചാൽ
ചോറുവേണ്ടിയതായ് വരും

336 അരേണുകമതും പിന്നെ
തിപ്പലി ചുക്കരത്തയും
വിഡംഗ മേല മിന്തുപ്പും
കായവും ചെറുതേക്കിവ

337 ചവക്കാരമതുംകൂട്ടി
പൊടിച്ചു പൊടി നേരതായ്
പിന്നെ നെയ്യിൽ കുഴച്ചിട്ടു
സേവിച്ചു രണ്ടുനേരവും

338 വാതത്താലുള്ളവായുള്ള
അരുചിക്കിതു കൊള്ളുക
പിത്തത്താലരുചീയെങ്കിൽ
നെയ്യും നൽ പഞ്ചസാരയും

339 ഇന്തുപ്പും തേനതുംകൂട്ടി
കുഴച്ചിട്ടതു നക്കുക
കാട്ടുതിപ്പലിതൻ വേരും
കൂവളം ചുക്കു തിപ്പലി

340 കാട്ടിലെ മുളകിൻ വേരും
മുളകെന്നിവയൊപ്പമായ്
കഷായംവെച്ചു സേവിച്ചാൽ
ഊണിങ്കൽ ശ്രദ്ധ വന്നിടും

341 മാതുളുങ്ങയുടേയല്ലി
ചുക്ക തിപ്പലിയെന്നിവ
പലമോരോന്നു കൊണ്ടിട്ടു
മുളകാറു കഴഞ്ചതാം

342 ഇവയൊക്കെപ്പൊടിച്ചിട്ട്
എൺപലം പഞ്ചസാരയും
പഞ്ചസാര കറുക്കിട്ടു
പാകത്തിൽ പൊടിയിട്ടതിൽ

343 വിരകീ(ട്ട്) പാകമാന്നേരം
ഉരുട്ടിവെച്ചു(ത്തു)തിങ്കിലോ
അരുചി പീനസംപോയി
ദീപനംവന്നു കൂടിടും

344 ഡാഡിമാദിയതെന്നല്ലോ
ഗുളികക്കുള്ള പേരത്
ഇഞ്ചി തിപ്പലി യിന്തുപ്പും
മാതളങ്ങേടെയല്ലിയും

345 മുളകും മഞ്ഞളും പിന്നെ
മാന്തളിർ മാങ്ങനാറിയും
ബൃഹതി ചെറിതിൻകായും
ജീരകമയമോദകം

346 ഇവയൊക്കയുമൊന്നിച്ചു
നെയ്യിലിട്ടു വറുക്കണം
കരിഞ്ഞീടാതെ വെച്ചേറെ
വാങ്ങി നന്നായരച്ചത്

347 മോരിൽവെച്ചു കുറുക്കിട്ട്
കൂട്ടിക്കൊൾകതു മുക്കുടി

ശമിക്ക മരുചി യഞ്ചു
മഗ്നിവർദ്ധനമാസ്ഥുരം

348 കദളിവാഴക്കിഴങ്ങിൻ-
മൂഴ തിപ്പലിവേരത്തും
തവിഴാമയുടേവേരു-
മിഞ്ചിയുമിവയൊപ്പമായ്

349 നെയ്യിൽ വേറെ വറുത്തിട്ട്
പൊടിച്ചിട്ടങ്ങു വെക്കക
മുളകും മഞ്ഞളുംക്കൂട്ടി
മോരുനന്നായ് കുറുക്കണം

350 മൂവിരൽകത്തുമുന്നാഴി
മോരിലങ്ങിട്ടുകൊണ്ടുടൻ
ജീരകംക്കൂട്ടി വാങ്ങിട്ട
കൂട്ടിക്കൊൾകിതു മുക്കടി

351 ചോറുവേണ്ടീട്ടമപ്പോഴേ-
യെന്നു നിർണ്ണയമാമിതു്

ഇതി അരുചി ചികിത്സ

ഛർദ്ദിനിദാനവും ചികിൽസയും

352 ഛർദ്ദിയഞ്ചുണ്ടു, ദോഷങ്ങൾ
വെവ്വേറേയൊത്തുക്കൂടിയും
അറപ്പുള്ളവ കണ്ടിട്ട-
മിങ്ങിനേയഞ്ചുജാതിയാം

353 ഉദാനവായു കോപിച്ച-
ങ്ങുണ്ടാകുന്നിതു ഛർദ്ദിയും
വാതത്താലുളവായുള്ള-
തെങ്കിൽ വിലാക്കൾ നൊന്തിടും

354 നാഭിയും മുതുകം നോവും
ചവർപ്പും വായതെപ്പോഴും

ആഹാരത്തിനെ മേല്പട്ടു
തള്ളീട്ടുമിവ ലക്ഷണം

355 പിത്തത്താലുള്ള ഛർദ്ദിക്ക്
ക്ഷാരനീർപോലെ കണ്ടിടും
മഞ്ഞൾതന്നിറവും കാണാം
പച്ചരക്തമിവാകിലാം

356 പുളിച്ചിട്ടങ്ങു തോന്നീടും
ഛർദ്ദിച്ചീടുന്ന നീരതു്
എരിയും ചൂടുമായിട്ടു-
മിങ്ങിനെ പിത്തലക്ഷണം

357 സ്നിഗ്ദ്ധമായിക്കൊഴുത്തിട്ടു
കളുത്തുള്ളോരു ശ്ലേഷ്മവും
മധുരിച്ചിട്ടു തോന്നീടു.
മുപ്പിച്ചിട്ടുമതാകിലാം

358 ഛർദ്ദിയേററമതായീടും
കോൾമയിർകൊണ്ടിരുന്നിടും
ഇവ്വണ്ണം ലക്ഷണം കാൺകിൽ
ശ്ലേഷ്മത്താലുള്ള ഛർദ്ദിയാം

359 മൂന്നുദോഷവുമൊത്തിട്ടു്
ഛർദ്ദിയെന്നങ്ങിരിക്കിലോ
ലക്ഷണം മൂന്നുമൊത്തീടും
സാദ്ധ്യമല്ലതു നിശ്ചയം

360 വില്വമൂലം ബലാമൂലം
കൊത്തമ്പാലരി മുൽഗവും
ചുക്കും മലരുമായിട്ടു
കഷായം ഛർദ്ദി മാറിടും

361 വിരേചിപ്പിക്ക നന്നല്ലോ
ഛർദ്ദിപ്പിക്കയുമാമതു്
വില്വമൂലം കറുക്കീട്ടു്
കുടിക്കിൽ ഛർദ്ദി നിന്നിടും

362 പിത്തംകൊണ്ടുള്ള ഛർദ്ദിക്ക്
രക്തപിത്തചികിത്സയാം
പാൽ കുറുക്കീട്ടു സേവിപ്പൂ
വില്വമൂലവുമിട്ടതിൽ

363 വ്യോഷവും പാടതൻമൂല-
മിന്തുപ്പും ചെറുതേക്കും
ഒപ്പംകൂട്ടിപ്പൊടിച്ചിട്ടു
തേനിൽ സേവിക്ക നിത്യമായ്

364 ശ്ലേഷ്മഛർദ്ദി ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും നല്ല ചൂർണ്ണമാം
വ്യോഷാദിയെന്നു പേരല്ലോ
കാസത്തിങ്കലുമാമിതു്

365 തിപ്പലി നെല്ലിതൻ കായും
മധുകം ചുക്ക മഞ്ജനം
ഇവകൊണ്ടു പൊടിച്ചിട്ടു്
പഞ്ചസാരയുമൊപ്പമായ്

366 മലർപ്പൊടിയതും കൂട്ടി-
ത്തേനിലാക്കീട്ടു നക്കുക
ഛർദ്ദിയൊക്കെശ്ശമിച്ചീടു-
മെക്കിട്ടുംമാറുമപ്പൊഴെ

367 പതിനാറു പലം കൊള്ളൂ
വില്വമൂലമതായതു്
നാന്മടങ്ങുള്ള വെള്ളത്തിൽ
കുറുക്കൂ പാദശേഷവും

368 പിന്നെ വാങ്ങിയരിച്ചിട്ടു
[illegible] ശർക്കരയെൺപലം
തീമേൽവെച്ചു കുറുക്കീട്ടു
സാന്ദ്രപാകമതാകിനാൽ

369 മുത്തങ്ങാ ചന്ദനം നല്ല
കൊത്തമ്പാലരി ജീരകം

ഏലവംഗമതിൻതോലും
പച്ചിലാ ചുക്ക തിപ്പലി

370 മുളകെന്നിവ വെവ്വേറെ
മൂന്നുചെയ്തു കഴഞ്ചതായ്
നേരേകണ്ടു പൊടിച്ചിട്ട്
പാകംകണ്ടതു വാങ്ങുക

371 ആറുംമുന്നെയുരുട്ടീട്ട്
ലാജപ്പൊടിയിൽവെക്കണം
പിന്നെസ്സേവിച്ചുകൊണ്ടീടു
തീർന്നീടും ഛർദ്ദിയൊക്കയും

372 ചുക്കും നല്ലതാമല്ലൊ
വില്വാദീലേഹമെന്നപേർ
കാസശ്വാസമതുംതീരു-
മേക്കലെക്കിട്ടയെന്നിവ

373 കീഴാനെല്ലിയരച്ചിട്ട
കഴുത്തിൽചുറവുമെത്തോളം
തേച്ചുകൊണ്ടീടിലപ്പോഴെ
നിന്നീടും ഛർദ്ദിയൊക്കയും

374 സഹസ്രവേധിചൂർണ്ണത്തെ
സേവിപ്പു കാച്ചനീരതിൽ
ശിലാമദമരച്ചിട്ട്
നാളത്തിൽ തേച്ചുകൊള്ളുക

ഇതി ഛർദ്ദിചികിത്സാധികാരഃ

ഹൃദ്രോഗനിദാനവും ചികിത്സയും

375 ഹൃദ്രോഗങ്ങളുമഞ്ചല്ലൊ
മൂന്നാലും മൂന്നുമായതും
കൃമികൊണ്ടുമിതഞ്ചല്ലൊ
ഇങ്ങിനെയഞ്ചുജാതിയാം

376 വാതഹൃദ്രോഗമെന്നാകിൽ
പരുങ്ങിക്കുത്തി നൊന്തിടും
ഹൃദയം പൊട്ടുമെന്നങ്ങു
തോന്നീടുന്നതു ലക്ഷണം

377 ഇളകുന്നതെന്നു തോന്നും
അനക്കാനരുതായ്കയും
ഹേതുകൂടാതെയുണ്ടാകും
ഭയവും ദുഃഖവും തഥാ

378 ശബ്ദം കേട്ടാൽ സഹിച്ചീടാ
ദീനഭാവമതെപ്പോഴും
വീർപ്പുപോരായ്കയും പിന്നെ
മോഹം വിറയലെന്നിവ

379 പിത്തത്താലാകിലുണ്ടാകും
തൃഷ്ണയും മോഹമെന്നിവ
സർവ്വാംഗം വെന്തു നൊന്തീടും
പുളിന്തേക്കലുമായ് വരും

380 ശ്ലേഷ്മത്താലുള്ള ഹൃദ്രോഗം
നെഞ്ഞിൽ കല്ലെന്നു തോന്നിടും
അഗ്നിമാന്ദ്യവുമുണ്ടാകു
മുറക്കം മടിയെന്നിവ

381 മൂന്നുംകൂടിയതെന്നാകിൽ
ഇവയൊക്കെയുമൊത്തിടും
കൃമിയാലുള്ളവാകുമ്പോൾ
കരുവാളിച്ചു മേനിയാം

382 നെഞ്ഞുപാരം കലിച്ചീടു-
മിരുട്ടിൽപോലെ തോന്നിടും
ചൊറിയും വീക്കമുണ്ടാകും
ശ്ലേഷ്മം മൂക്കിലുറന്നിടും

383 ഈർച്ചാൾകൊണ്ടു വലിക്കുന്നു
നെഞ്ചകത്തെന്നു തോന്നിടും

അഞ്ചിലുംവെച്ച വൈഷമ്യം
കൃമിയാലുളവായത്

384 കൊത്തമ്പാലയത്തും ചുക്ക-
മാവണക്കിക്ഷു വിലപവും[1]
ദേവതാരം കുറുന്തോട്ടി-
യിവകൊണ്ടു കഷായമാം

385 കുറുന്തോട്ടിതന്നുടെവേരു-
മുഴന്നും ദേവതാരവും
ഇവകൊണ്ടു കഷായത്താൽ
ഹൃദ്രോഗങ്ങൾ ശമിച്ചുപോം

386 മാറത്തു ധാര കൊള്ളേണം
ബലാതൈലമതാകിലാം
ഏരണ്ഡതൈലമെന്നാകിൽ
ക്രൂടളുടെ വെത്തുമ്പുക

387 വ്യാഘ്രികൊണ്ടു കഷായത്തിൽ
കലക്കീടുക ശർക്കര
പിന്നെയും വെള്ളു പാകത്തിൽ
ചുക്കും മുളകു തിപ്പലി

388 അരത്തയമൃതിന്തുറൽ
മുസ്തയും ചെറുതേക്കും
അടക്കാമണിയൻവേരും
യവാഷമിവയൊപ്പമായ്

389 പൊടിച്ചിട്ടതിളക്കുമ്പോൾ
നെയ്യുംവീഴ്ത്തിക്കുറുക്കുക
പാൽമുതക്കും പൊടിച്ചിട്ട്
മുമ്പിലുണ്ടു മറന്നുഞാൻ

390 കല്ക്കെട്ടിയിളക്കീട്ടു
വ്യാഘ്രീലേഹമിതെന്നുപേർ

---

1. "ഇക്ഷുമൂലവും" എന്നു് പാഠാന്തരം.

ജന്മഹൃദ്രോഗമെന്നാമം
കാസശ്വാസമിവററിന്

391 നന്നല്ലോ ലേഹമെന്നല്ലോ
മുന്നിലുള്ളവർ ചൊന്നതും

ഇതി ഹൃദ്രോഗചികിത്സാധികാര

തൃഷ്ണാനിദാനവും ചികിത്സയും

392 തൃഷ്ണയാമുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു
മൂന്നുദോഷങ്ങളാൽ പുനഃ
മൂന്നുമൊത്തു കൂടീട്ടും
സംസർഗ്ഗത്താലുമിങ്ങിനെ

393 വായുണങ്ങീട്ടു വന്നീടും
തണ്ണീററിൽ തൃപ്തി വന്നിടാ
അന്നദ്വേഷിയതായീട്ടും
പ്രലാപം ബുദ്ധിസംഭ്രമം

394 വാതത്താലുള്ള തൃഷ്ണക്ക്
മെലിവും ദീനഭാവവും
ഗന്ധമേതുമറിഞ്ഞിടാ
രസമൊന്നിനുമില്ലയാം

395 പിത്തത്താൽ മോഹമാലസ്യം
കച്ചീടും വായതെപ്പൊഴും
മെലിവും ചൂടുമുണ്ടാവും
ലക്ഷണങ്ങളതിങ്ങിനെ

396 നെല്ലോക്ക കത്തിയണ്ണാക്കി-
ലെന്നതോന്നും കഫത്തിനു
ഉറക്കമേററമ(താ)യീടും
മധുക്കം വായുമിങ്ങിനെ

397 മൂന്നമായുള്ള തൃഷ്ണയ്ക്ക്
ഇവയൊക്കെയുമൊത്തിടും
മോഹവും കൊട്ടതായുണ്ടാം
സാദ്ധ്യമാവാൻ പണിപ്പെട്ടും

398 കാരണം വാതപിത്തങ്ങ-
ളിവററിനുളവാകയാൽ
രണ്ടിനും ഹിതമായുള്ള
ഔഷധം കണ്ടുകൊള്ളുക

399 ദർഭരണ്ടും കരിമ്പിൻവേർ
വരിനെല്ലുമവേരിവ
കഷായം വെച്ചുതാറീട്ടു
പഞ്ചസാരയുമിട്ടതിൽ

400 തൃഷ്ണക്കായിതു സേവിക്ക
തൃണപഞ്ചകമെന്നു പേർ
നന്നാറി കുമിഴ് രാമച്ചം
ഇരിപ്പാ രക്തചന്ദനം

401 പിററീന്തൽ ചന്ദനം യഷ്ടീ-
യിവയെട്ടുമതൊപ്പമായ്
കഷായം വെച്ചുസേവിക്കാ
തൃഷ്ണയൊക്കെ ശമിച്ചുപോം
*

---

* "തൃണപഞ്ചമതിൻ മൂലം
കൊത്തമ്പാലരി തിപ്പലി
ലന്തക്കുരു കൊടിത്തൂവ-
യിവകൊണ്ടു കഷായമായ്
മധു മേല്പൊടിയായിട്ടു
സേവിക്ക തൃഷ്ണ മാറിടും"
ഇങ്ങിനെ ഒരു യോഗം വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു.

402 മുത്തങ്ങ തന്നെ കൊണ്ടുള്ള
കഷായം നന്നിതെത്രയും
വിദാര്യാദിയതും കൊള്ളാം
ചൊല്ലീ ശ്വാസചികിത്സയിൽ

ഇതി തൃഷ്ണാചികിത്സാ

അർശോരോഗനിദാനവും ചികിൽസയും

403 മൂലരോഗം പറഞ്ഞിടാം
രണ്ടുജാതിയതാസ്സരും
ബീജദോഷമതിന്നാലെ
ഗർഭത്തിന്നുളവായതു്

404 അപഥ്യസേവകൊണ്ടൊന്നു-
മിങ്ങിനേ രണ്ടു ജാതിയാം
രണ്ടുഭേദമതുണ്ടല്ലോ
ശുഷ്കവുമാർദ്രവും തഥാ

405 വാതത്താലും കഫത്താലു-
മുണ്ടാകുന്നതു ശുഷ്കമാം
പിത്തരക്തങ്ങളാലുണ്ടാ-
മാർദ്രമാമർശസ്സതും

406 അപഥ്യദോഷം കൊണ്ടുണ്ടാ-
മാറുജാതിയതാസ്സരും
മൂന്നിനാലുമതോരോന്നു്
സംസർഗ്ഗംകൊണ്ടുമൊന്നതു്

407 സന്നിപാതമതീനാലും
രക്തത്താലുമതിങ്ങിനെ
ഇവററിൻ പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ
ചൊല്ലാമൊട്ടു ചുരുക്കി ഞാൻ

408 അഗ്നിമന്ദമതായിട്ടും
മൂലം വായു വയറ്റില്
ളൂട രണ്ടു മിളക്കീടാ-
നന്നതാസ്സ ചുഴച്ചയും

409 കാൽവണ്ണയുരുളും പിന്നെ
ശരീരം തളരും തഥാ
ഏറ്റം സരണമായിട്ടും
കറുത്തിട്ടുമതാകിലാം

410 നാഭിക്ക താഴെ നൊന്തിട്ട
മാത്രം മൂലമതങ്ങിനെ
ഉദരം വീക്കയും പിന്നെ
ഒച്ചപ്പാടുമതാസ്സരും

411 മൂത്രമേറ്റമതായിട്ടും
ശ്രുദ്ധകേടുമകപ്പെട്ടും
പുളിന്തേകല്ലുമുണ്ടാകും
നിറമൊന്നു പകർന്നുമാം

412 വാതത്താലതു വന്നീടിൽ
[1]ചിപ്പിച്ചിപ്പി വരണ്ടുപോം
ചുവന്നിട്ടാകിലും പിന്നെ
കരുവാളിച്ചുമാകിലാം

413 കാക്കത്തൊണ്ടിപ്പഴം പോലെ
ചിലതിങ്ങളവാസ്ഥരും
കാർപ്പാസത്തിൻ ഫലംപോലെ
കണ്ടിട്ടും ചിലതിങ്ങിനെ

414 പിത്തോത്തരങ്ങളായുള്ള
അർസ്സങ്ങ ചുവന്നുമാം
മഞ്ഞൾത്തന്നിറമായിട്ടും
യകൃത് ഖണ്ഡത്തിനൊത്തുമാം

---

1. മലം.

415 ദാഹവും പനിയും പിന്നെ
സോദമവും ചൊറിയിത്തരം
പലവുണ്ടിനിയും ചൊല്ലാൻ
പിത്തത്തിനുടെ ലക്ഷണം

416 കഫത്താൽ മൂലരോഗം താൻ
തടിച്ചോട്ടു വെളുത്തുമാം
("കഴ്‌ലസ്ഥാനത്തു വിങ്ങീടും
നൊന്തീടും വസ്തിയും ഉളം

417 ഏങ്ങലും ചുമയും പിന്നെ
യരുചി മൂത്രകൃച്ഛ്‌റവും
പനിയും ഛർദ്ദിയുണ്ടാകും
ത്വങ്ങ്‌നഖാദി വെളുത്തുമാം")

418 രണ്ടുമൂന്നുമതാകുമ്പോൾ
ലക്ഷണങ്ങളുമിങ്ങിനെ
രക്തത്താലുള്ളവാകുമ്പോൾ
പിത്തത്തിനുടെ ലക്ഷണം

ചികിത്സ

419 മഞ്ജിഷ്ഠിച്ചൂർണകം കൊണ്ടു
കിഴികെട്ടീട്ടു കാച്ചുക
പുറത്തുവന്നു നിന്നുള്ള
മൂലംപോ മകമേ ക്ഷണാൽ

420 എരുക്കിൻവേർ വഹ്നിതൻപത്രം
ഉമ്മിതൻ തൊലിയെന്നിവ
എണ്ണകൂട്ടിപ്പുകക്കേണം
മൂലത്തിന്മേലതങ്ങിനെ

421 ക്ഷാരം തേച്ചു [1]ശമിപ്പിക്കാം-
മാർഗ്ഗമായർശസ്സിനെ

1. പഴുപ്പിക്കാമെന്നു് വേറെ പാഠം.

കള്ളിപ്പാലിലരച്ചിട്ട്
ക്ഷാരംതേക്കരിശസ്സിന്
[1]

422 തിപ്പലീ മഞ്ഞൾ കന്നിക്കാ
കക്കടത്തിൻ പുരീഷവും
ഗോമൂത്രത്തിലരച്ചിട്ട
ക്ഷാരം തേക്കരിശസ്സിന്

423 [2] കൊടിത്തൂവ്വാ ക്രൂവ്വളം ചുക്കം
ജീരകമിവ നാലുമായ്
കഴഞ്ചൊറത്തു കൊണ്ടിട്ട
പാറാമൂലമതാറതാം

424 കഷായംവെച്ചു സേവിക്ക
പാഠാദിയെന്ന പേരുമാം
[3] ആവൽക്കരുന്ന വഷാഗ്രു
ചിത്രയും ചുക്ക തിപ്പലി

425 പത്ഥ്യായെന്നികഷായത്താ-
ലർശസ്സുകളു ശമിച്ചുപോം
ചന്ദനം ചുണ്ടരൻവേരും
കടകപ്പാലരിദാവ്വിയും

1. "കള്ളിപ്പാലെരുക്കതൻപാലും
മുക്കാമൂന്നുമതൊപ്പമായ്
ക്ഷാരമൊന്നരു കൊണ്ടിട്ട
രക്തമാ മരിശസ്സിന്." ഇവിടെ ഇങ്ങിനെ ശ്ലോകവുംകൂടി വേറെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നു.

2. "ഭൂസ്സൾകേനവിലേപന യവാന്യംനാഗരേണ വാ
ഏഷ്വകൈകേനാപി സംയുക്താ പാഠാഹന്ത്യർശസാം രുജം" എന്ന പ്രസിദ്ധമായ യോഗത്തിൻെറ തജ്ജിമ.

3. "ചിരിബില്വപുനന്നവവഹ്നിഭയാ-കണനാഗര സൈന്ധവ പങ്കജലം
ഗുദകീലഭഗന്ദരഗുന്മഹരം ജഠരാഗ്നിവിവർദ്ധനമാശ്രു നൃണാം"
എന്നതിൻെറ തജ്ജിമയാണിത്. ഇന്തുപ്പു വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു. മേപ്പൊടിക്ക ഇന്തുപ്പു ചേത്താണു് കഷായം കൊടുക്കേണ്ടതു്.

426 കൊടിത്തൂവ്വയതിൻവേരും
രാമച്ചം വേപ്പുതോലതും
ലവങ്കത്തോലുമായിട്ടു
കഷായം പാനമിങ്ങിനെ

427 രക്തത്താലുളവായുള്ള
അർശസ്സിന്നിതു കൊള്ളുക
[1] കാട്ടുചേന പതിന്നാറു-
പലംകൊണ്ടതിനെ പുനഃ

428 കാടിവീഴ്ത്തിപ്പുഴുങ്ങീട്ടു-
ങ്ങുണക്കീട്ടു പൊടിച്ചിട്ടു
അഗ്നിയെട്ടുപലം കൊള്ളൂ
ശുദ്ധിചെയ്തു പൊടിച്ചിട്ടു

429 ചുക്കു രണ്ടുപലം കൊള്ളൂ
മുളകൊന്നുമതായ് പുനഃ
പലം വിംശതികൊണ്ടുള്ള
ഗുളം പിന്നെയുരുക്കുക

430 പാകംവന്നാലിളക്കേണം
പാകത്തിൽ പൊടിയിട്ടതിൽ
വാങ്ങിക്കൊണ്ടതുരുട്ടീട്ടു
സേവിച്ചീടുക നിത്യമായ്

431 മൂലരോഗം ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും പരമൌഷധം
സൂരണാദിയിതെന്നല്ലൊ
നാമം ചൊന്നതു മാമുനി

---

1. "ചൂർണ്ണീകൃതാഃ ഷോഡശ സൂരണസ്യ—ഭാഗാസ്തതോർദ്ധേന ച ചിത്രകസ്യ മഹൌഷധാദ്വൌമരിചസ്യ ചൈകോ ഗുഡേന ദുർന്നാമജയായ പിണ്ഡീ" എന്നു യോഗത്തിന്റെ തർജ്ജിമ.

482 [1]മാതളീനാരകത്തിൻപൂ
ചിത്രകം ചുക്ക തിപ്പലി
കോത്തമ്പാലരിയും കൊള്ളു
നാലുചെയ്തു കഴഞ്ചതായ്

483 ഇരുപത്തു പലം നെയ്യും
പാലിടങ്ങഴി നാലതും
കാച്ചിക്കൊണ്ടരിച്ചിട്ട്
നല്ല നെയ് നിത്യമായിത്

484 പിത്തവും വാതവും തീരു-
മർശസ്സുമഗ്നിമാന്ദ്യവും
ആട്ടിൻപാലു കുറുക്കീട്ടു
സേവിക്കാ മർശസ്സിന്

485 പരമൌഷധമായുള്ള-
തെത്രയും സാരമാമിത്
ശുദ്ധിചെയ്യഗ്നിയെ പിന്നെ
ഇന്തുപ്പു മയമോദകം

486 ചുക്കും നാലിവ കൊണ്ടിട്ടു
മുളകൊട്ടു കുറച്ചതു
ഒക്കെക്കൂട്ടിപ്പൊടിച്ചിട്ടു
മോരിൽ സേവിക്ക നിത്യവും

---

1. അഷ്ടാംഗഹൃദയത്തിൽ പാണ്ഡുരോഗചികിത്സിതത്തിൽ പറയുന്ന 'ദാഡിമ'ഘൃതത്തിന്റെ യോഗം തർജ്ജിമ ചെയ്തതാണിത്. എന്നാൽ മരുന്നുകളുടെ കണക്കിൽ സാരമായ വ്യത്യാസം ചെയ്തുകാണുന്നു. മൂലത്തിൽ നാഴിടങ്ങഴി വെള്ളം ചേർക്കാനാണ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്. ഇവിടെ നാഴിടങ്ങഴി പാലു ചേർക്കണമെന്നും കാണുന്നു.

"ദാഡിമാൽകുഡവോ ധാന്യാത്
കുഡവാർധം, പലം പലം
ചിത്രകാച്ഛൃംഗബേരാച്ച,
പിപ്പല്യർധപലം തഥാ:
കല്കൈർവിംശതിപലം
ഘൃതസ്യ സലിലാഢകേ" (ഇതി അഷ്ടാംഗഹൃദയം, പാണ്ഡു.)

437 അർശസ്സുകൾ ശമിച്ചീടും
പാണ്ഡുവുമഗ്നിമാന്ദ്യവും
ശോഫത്തിന്നുമിതാമെല്ലൊ
ഘൃതഭൃംഗാദിയെന്നു പേർ

438 അഗ്നിയഞ്ചുപലംകൊണ്ടു
കഷായംവെച്ചരിച്ചതിൽ
പലമെട്ടുതു കണ്ടുള്ള
ഗുളമിട്ടു കുറുക്കുക

439 സാന്ദ്രപാകം വരുന്നേരം
വ്യോഷവും ചതകുപ്പയും
കൊട്ടം മുത്തങ്ങ മുക്കായു-
മഗ്നി യേലം വിഴാലരി

440 ഇവയൊപ്പം പൊടിച്ചിട്ടു്
വാങ്ങിക്കൊണ്ടുരുട്ടുക
ഗുളത്തിൻറക്ഷരത്തിങ്കൽ
കുരുവങ്ങു ശമിച്ചുപോം

441 കുഷ്ഠവും ഗുന്മവുന്തിരു-
മെതിരേ സേവിച്ചുകൊള്ളുക
ഹിംഗ്വാദി ചൂർണ്ണവും നന്നു്
ചൊല്ലും ഗുന്മചികിത്സയിൽ

442 ഭല്ലാതഘൃതവും യോജ്യം
കാടിതന്നിലരിക്കയും
കാടി നന്നായ' വെതുമ്പീട്ടു്
ധാരകൊൾകരിശസ്സിന്നു്

443 അതിൻെറ യോഗവും ചൊല്ലും
വാതരോഗചികിത്സയിൽ
മൂലത്തിന്മേലു നിന്നിട്ടു
ചോരയിററിററു വീഴ്കിലൊ

444 എള്ളു നന്നായരച്ചിട്ടു
പാലിൽ സേവിച്ചുകൊള്ളുക

നിലത്തങ്ങു പടന്നീടും
കടലാടിയരച്ചുടൻ

445 അരിയുററിയ നീർതന്നിൽ
സേവിപ്പൂ ചോര നിന്നിടും
പുളിയാരലതും ബ്രഹ്മി
ഇവയൊപ്പം പിഴിഞ്ഞനീർ

446 കുടകപ്പാലവേർമേൽതോൽ
ചന്ദനം വിടയം തഥാ
രാമച്ചം മുസ്തയുംകൂട്ടി
കാച്ചിക്കൊള്ളുക നെയ്യതു്

447 സേവിച്ചാൽ ചോര നിന്നീടും
മൂലത്തിന്നുടെ നോവതും
പെരുകിൻകടതൻതോലും
ചെറുതാം കടലാടിയും

448 കൊടിയാവണക്കിൻപത്രം
പുളിയാരലുമിങ്ങിനെ
മുളകും മഞ്ഞളുംകൂട്ടി
മോരിലിട്ടു പുഴുങ്ങണം

449 പിന്നെ നന്നായരച്ചിട്ടു്
മുക്കുടീയരിശസ്സിന്നു്

ഇതി അരിശസ്സു ചികിത്സാധികാരഃ

അതിസാരനിദാനവും ചികിത്സയും

450 അതിസാരങ്ങൾ ദോഷത്താൽ
മൂന്നുമൊന്നും ച മൂന്നിനാൽ
ശോകത്താലും ഭയത്താലു-
മിങ്ങിനെയാറു ജാതിയാം

451 ഇതിൻെറ പൂർവ്വരൂപങ്ങ-
ളുദരത്തിൽ കുത്തിനോകയും
ഹൃദയത്തിൽക്കൂടി നോവുണ്ടാം
ദേഹത്തിന്നു് തളച്ചയും

452 മലം പ്രവൃത്തിക്കമെപ്പോഴും
വയ്യായ്കയുമെന്നിവ
വാതത്താൽ സരണമെങ്കിൽ
മലം നേർത്തിട്ടു വീണിടും

453 ഇടമുറിഞ്ഞൊച്ചയും കൂടി
നുരഞ്ഞിട്ടുള്ള പോക്കമാം
ഗുദഭ്രംശവുമുണ്ടാകും
രക്തം കൂടീട്ടുമായ്വരും

454 ദുർഗ്ഗന്ധം പാരമായീടും
വാതലക്ഷണമിങ്ങിനെ
പിത്തത്താൽ മോഹവും തൃഷ്ണാ
ഗുദം ചുട്ടു വിയർക്കയും

455 പനിയും ദാഹവുംകൂട-
പ്പുളിന്തേക്കലുമാകിലാം
വഴ്‌വഴുത്തിട്ടു പോയീടും
ശ്ലേഷ്മത്തിന്നു വെളുത്തുമാം

456 നിദ്രയും മടിയും ദേഷ-
മേറീട്ടങ്ങവനായ്വരും
മൂന്നുംകൂടീട്ടതെന്നാകിൽ
കണ്ടുകൊൾകിവയൊക്കയും

457. ശോകത്താലും ഭയത്താലും
വാതപിത്തങ്ങൾ കൂടിയാം
കുടകപ്പാലവേർന്മേൽതോൽ
തന്നെക്കൊണ്ടു കഷായമായ്

458 തേനുംകൂട്ടിക്കുടിച്ചീടി-
ലതിസാരം നിലച്ചിടും

മുത്തങ്ങാ പലമൊന്നാക്കു
പാലുംകൂട്ടിക്കഷായമായ്

459 അന്തിക്കിതു സേവിച്ചാകി-
ലതിസാരങ്ങൾ മാറിടും
[1] ഇരുവേലിയതും ചുക്കും
ചെങ്ങഴന്നിക്കിഴങ്ങതും

460 ഒപ്പമിട്ടു കറുക്കീട്ടു-
ള്ളാട്ടിൻപാലു കുടിക്കണം
അതിസാരങ്ങൾ ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും പരമൗഷധം

461 ചോര കൂടീട്ടു പോകെങ്കി-
ലേററം നന്നിതു കൊള്ളുക
തേററാമ്പരലരച്ചിട്ടു
മോരെരുമ്മേടെ[2] കൊണ്ടതിൽ

462 കലക്കീട്ടു കുടിച്ചീടിൽ
ചോരപോക്കു നിലച്ചിടും
അഗ്നിയിട്ടതു വെന്തുള്ള
നെയ്യും പാലതുകാച്ച്യതും

463 പിന്നെക്കൂട്ടി വെതുമ്പീട്ടു
സേവിച്ചാൽ പോക്കു നിന്നിടും

ശാർങ്ഗേഷ്ട്യാദി മോർകഞ്ഞി

464 ശാർങ്ഗേരിനീരുമഥ മോരുമളന്നുകൂട്ടി-
ച്ചേർന്നീട്ടുമാറു മലരിട്ടു ചമച്ച കഞ്ഞി
വാങ്ങായ്ക്കുടിക്കി ലതിസാരഗദങ്ങൾ തീരും
പൊങ്ങീട്ടുമഗ്നിയുമിരപ്പുമടങ്ങുമന്നേ

---

1. പഴകിയ രക്താതിസാരത്തിൽ വളരെ ഫലപ്രദമായ ഒരു യോഗമാണിതു്. "പയസ്യർദ്ധോദകേ ഛാഗേ ഹ്രീബേരോശീരനാഗരൈ:. പേയാ രക്താതിസാരഘ്നീ" എന്ന കഷായക്കഞ്ഞിയുടെ യോഗത്തിന്റെ തർജ്ജിമയാണിതു്. ക്ഷീരപേയ ക്ഷീരകഷായമായി മാറിയിരിക്കയാണു്.

2. എരുമമോരിൽ

ശാർങ്ഗേഷ്ട്യാദി ഘൃതം

465 ശാർങ്ഗേരീപാടതൻമൂലം
കടലാടി പടന്നൂരും
[1]പിലാക്കുരുന്ന താർതാവൽ
ഞനടി തുമ്പതൻകുടം

466 ഇരുളിൻകുരുന്ന മുത്തങ്ങാ-
യിവയൊക്കയുമൊത്തുടൻ
ഇടിച്ചിട്ടു പിഴിഞ്ഞുള്ള
നീരിൽക്കൂട്ടുക നെയ്യതു്

467 തൈരുമൊപ്പമളന്നിട്ടു
നെല്ലിക്കാവെന്ത നീരതും
അയമോദകമിന്തുപ്പും
വ്യോഷവും ജീരകദ്വയം

468 കായമെട്ടുമിതൊപ്പിച്ച
കൽക്കമായിട്ടു കാച്ചുക
കാലത്തനെയ്യു സേവിപ്പൂ-
തെത്രയും പരമൗഷധം

469 പോക്കതാറും ശമിച്ചീടു-
മർശസ്സുമഗ്നിമാന്ദ്യവും
കുടകപ്പാല വേർമേൽതോൽ
യവാഷം കടലാടിവേർ

470 പാടതൻമൂലവുംകൂട്ടി
നെയ്യിലിട്ടു വറുത്തതു്
പിന്നെ വാങ്ങിയരയ്ക്കുമ്പോൾ
ചുക്കും നല്ലയമോദകം

---

1. “പെരുകിൻകട തൻതോലും
കുടകപ്പാല ഞാറയും
തവിഴാമ കൊടിത്തൂവ
കഞ്ഞിക്കൂക്കിലുതന്നില” എന്നിങ്ങിനെ ഈ ശാർങ്ഗേഷ്ട്യാദി
ഘൃതത്തിന്റെ യോഗത്തിൽ ഒരു പാഠഭേദം കാണുന്നുണ്ടു്.

471 കൂടെയിട്ടരച്ചിട്ട്
മോരിൽവെച്ചു തികത്തുക
അന്നേരത്തതിലാക്കീട്ട
മുന്നം ശേഷിച്ച നെയ്യതും

472 വാങ്ങിയാറി കുടിച്ചീട്ട
അതിസാരങ്ങൾ തീർന്നിടും
ഉള്ളിയും വിടയം നല്ല
മരുത്തുള്ള പുളിംതൊലി

473 ഇവ നന്നായ് വറുത്തിട്ട
നെയ്യിങ്ങൂററിയെടുക്കണം
പിന്നെക്കൂട്ടിയരച്ചീടാം
ചുക്കും നല്ലയമോതകം

474 ഒക്കെക്കൂട്ടിത്തികത്തീട്ട
മോരിലന്നെയ്യുമിങ്ങിനെ
അതിസാരങ്ങൾ ശമിച്ചീടു-
മർശസ്സും ഗുദവേദന

475 കൂട്ടിയുൺമൂല്യമാം പിന്നെ
കുടിച്ചീടുക മുക്കുടി
അമ്പാഴത്തോൽ പിഴിഞ്ഞുള്ള
നീരും തേനുമതൊപ്പമായ്

476 തേങ്ങാപ്പാലുമതിൽക്കൂട്ടി
സേവിക്കാം ഛോക്കു നിന്നിടും
അടക്കാവാണിയൻമൂലം
കൊട്ടുവേലി കാട്ടുതിപ്പലി

477 ചവ്യമൂലം കൊടിത്തൂവ
ചുക്കും നല്ലയമോദകം
കുടകപ്പാല വേർമേൽതോൽ
മദയന്തിയുമൊപ്പമായ്

478 കൽക്കംകൊണ്ടതു കാച്ചീട്ട
പാകംകൊണ്ടതരിച്ച നൈ

സേവിച്ചീടുക നന്നല്ലോ
അതിസാരങ്ങളൊഴിഞ്ഞിടാൻ

479 അഗ്നിമാന്ദ്യമതും തീരു-
മർശസ്സും ഗുദവേദന
കൊട്ടുവേലി കൊടിത്തൂവ
കൃമിഘ്നം വിടയം തഥാ

480 വയമ്പും പാടതൻമൂലം
പാതിരിപ്പൂവുമെന്നിവ
പേരാലിൻമൊട്ടുമമ്പാഴം
കാട്ടുതിപ്പലിമൂലവും

481 കടുക്കാ വ്യോഷവും വിലപ-
മേലവും മാവുതൻപശ
കഷായംവെച്ചു കൊണ്ടിട്ടു
ഇവയും മഞ്ഞൾ രണ്ടുമായ്

482 പിന്നെ വാങ്ങിയരിച്ചിട്ടു
തേനുംകൂട്ടി കുടിക്കിലൊ
അതിസാരങ്ങൾ ശമിച്ചീടു-
മിതിനാലെന്തു നിർണ്ണയം

483 വയമ്പും കൂവളം നല്ല
കൊട്ടം ചുക്കയമോദകം
തിപ്പലി കുടകപ്പാല-
യിവയൊത്തു കഷായമായ്

484 തേനുംകൂട്ടിക്കുടിക്കേണ-
മതിസാരം ശമിക്കുമെ
പഴകീട്ടുള്ളതിസാരം
ശമിപ്പാനേറെ നന്നിതു്

485 ഹ്രീബേരമാമ്പലും നൈതൽ-
മൂലം താമരനാളവും
പാച്ചോററി ചന്ദനം പാഠാ
മുത്തെങ്ങാ ദേവതാരവും

486 തുവച്ചില ചവക്കാരം
മുത്തങ്ങായിലവംഗവും
ചിത്രകം കൂവളം ദാവ്വീ
നാലുചെയ്തു് കഴഞ്ചിവ

487 ശാർങ്ങ്ഗേരീ സ്വരസംകൂട്ട-
ടങ്ങഴീ നെയ്യുമിങ്ങിനെ
കാച്ചി സേവിച്ചു കൊണ്ടീട്ടു
ശാർങ്ങ്ഗേരീഘൃതമെന്നുപേർ

488 അരുചി ഗ്രഹണീ പാണ്ഡു
പനിയും മൂത്രകൃച്ഛ്രവും
ഉദരവേദനയും പിന്നെ
ശൂലയെന്നിവ പോയിടും

ഇതി അതിസാരചികിത്സാധികാരഃ

ഗ്രഹണീനിദാനവും ചികിൽസയും

489 നാലുജാതിയതുണ്ടല്ലൊ
ഗ്രഹണീ മൂന്നുമൂന്നിനാൽ
മൂന്നുമൊത്തു കൂടീട്ടു-
മിങ്ങിനെ നാലുജാതിയാം

490 ഹേതുകൂടാതെ ബന്ധിക്കും
മലം നാലഞ്ചു നാളതു്
ഹേതു പിന്നെയുമില്ലല്ലൊ-
ഽതിസാരംപിന്നെയത്രനാൾ

491 ഈവണ്ണംകണ്ടതെന്നാകിൽ
പിന്നെ ഗ്രഹണിയായ്വരും
ഉണ്ട ചോറു ദഹിക്കാതെ
പോയ്ത്തുടങ്ങുമനന്തരം

492 നീളെക്കാലമതാകുമ്പോൾ
ശമിപ്പാനെളുതല്ലിതു്
ഇതിന്റെ പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ
താമസിച്ചു പചിക്കയും

493 വായിൽ നീരതുറന്നീടും
തളരും പുളിതേക്കലും
വയറു വീക്കം ചുഴന്നീടു-
മരുചീ തൃഷ്ണ ഛർദ്ദിയും

494 ചെവി മൂളുകയും പിന്നെ
ആന്ത്രവും മൂളമായ്‌വരും
മെലിയും ദേഹമങ്ങേററം
ജ്വരവും തലനോകയും

495 പാണിപാദങ്ങൾ വീങ്ങീടും
പൂർവ്വരൂപങ്ങളിങ്ങിനെ
വാതത്താലുള്ളതെന്നാകിൽ
വാ വറൾച്ച തളർച്ചയും

496 നൊന്തീടും തുടയും വ്‌ളാവും
കഴ്‌ലസ്ഥാനവുമിങ്ങിനെ
പിത്തത്താൽ പീതമായീടും
ദേഹവും പോക്കമന്നിറം

497 ദുർഗ്ഗന്ധം പാരമായീടു-
മൂഷ്ണവും പുളിതേക്കലും
ശ്ലേഷ്മത്താലരുചീ ഛർദ്ദി
പാരം നെഞ്ഞുകലിക്കയും

498 വയറങ്ങു കനത്തീടും
ബലക്കേടുമകപ്പെട്ടും
സന്നിപാതത്തിനാലെങ്കിൽ
ലക്ഷണങ്ങളിതൊക്കയും

499 കണ്ടതാകിലൊഴിച്ചീടാ-
നാവതല്ലെന്നു നിശ്ചയം

വാതമശ്മരികുഷ്ഠഞ്ച
പ്രമേഹങ്ങൾ മഹോദരം

500 ഭഗന്ദരങ്ങളർശസ്സും
ഗ്രഹണിയെട്ടുമെന്നിവ
മഹാരോഗങ്ങളാമല്ലൊ
ശമിപ്പാനെളുതല്ലിവ

501 ഗ്രഹണിക്ക ദഹിപ്പാനു-
ള്ളൌഷധം മുമ്പിൽ വേണ്ടതു്
പിന്നെ പോക്കത്തെ നിൎത്തീടാ-
നിങ്ങിനെ കണ്ടു ചെയ്യണം

502 വിടയം ചുക്ക മുത്തങ്ങാ-
യിവയൊപ്പിച്ചരച്ചുടൻ
ഇളവെന്നീരിലാക്കീട്ടു്
കുടിക്കാഗ്നിദീപനം വരും

503 തുവൎച്ചില കടുക്കായു-
മയമോദകമെന്നിവ
പൊടിചെയ്തിട്ടു വെന്നീരിൽ
സേവിപ്പൂ ഗ്രഹണിക്കിതു

504 ഛൎദ്ദിയും വയർനോവും പോം
ദീപനം വരുമിങ്ങിനെ
ഉങ്ങിൻവേരു പറിച്ചിട്ടു്
വേർമേൽതോലതു കൊള്ളുക

505 ചുക്ക മുത്തങ്ങയും മൂന്നും
നാലുചെയ്തു കഴഞ്ചിവ
കഷായംവെച്ചു സേവിപ്പൂ
മേല്പ്പൊടിക്കു് കണപ്പൊടി

506 ഗ്രഹണിക്കിതു സേവിച്ചാ-
ലപ്പോഴെ ദീപനം വരും
ആവിൽതോൽ ക്രുവളം ചുക്കം
കാട്ടുതിപ്പലി ചവ്യവും

507 തവിഴാമാഗ്നിയും പത്ഥ്യാ-
യിവകൊണ്ടു കഷായമായ്
സേവിച്ചീടുക നന്നല്ലൊ
അഗ്നിവർദ്ധനമായ്വരും

508 കാട്ടുതിപ്പലിതൻവേരും
തിപ്പലി കൊടുവേലിയും
കാട്ടുമുളകുതൻവേരും
ചുക്കു മിന്തുപ്പു ജീരകം

509 മുളകും കായവും പിന്നെ
ചവക്കാരവുമെന്നിവ
ഒപ്പംകൂട്ടിപ്പൊടിച്ചിട്ട്
മാതളങ്ങേടെ നീരതിൽ

510 സേവിച്ചീടുകിലപ്പോഴെ
ഉണ്ട ചോറു ദഹിച്ചിടും
കടലാടീതന്നുടെ വേരും
കാട്ടുതിപ്പലി വേരതും

511 അടക്കവാണിയൻവേരും
താർതാവലിവയൊക്കയും
അയമോദകവും ചുക്കും
കൂട്ടിക്കൊണ്ടതരച്ചുടൻ

512 മോരിൽ പിന്നെ കുറുക്കീട്ടു
ആററിയാറീട്ടു തേന്മമായ്
സേവിച്ചീടുകിലപ്പോഴെ
ഗ്രഹണീ വേരറുത്തിടും

513 ആട്ടിൻപാലതു സേവിക്കാം
ഗ്രഹണിക്കേറെ നന്നിതു്
മുമ്പേയതിസരത്തിന്നു്
ചൊന്നതൊക്കെയിതിന്നുമാം

514 കാട്ടുതിപ്പലിതൻവേരും
ആവിൽതോൽ ചുക്കു തിപ്പലി

ഇവ കല്ക്കമതായിട്ട്
നെയ്യും പാലുമതൊപ്പമായ്

515 കാച്ചിക്കൊണ്ടതരിച്ചിട്ട്
കൂട്ടിക്കൊൾ ഗ്രഹണിക്കിതു്
കൊടികണ്ണി പറച്ചുണ്ട
ചെറുമാന്തളിരെന്നിവ

516 ഒരുമുക്കടി പോക്കിങ്കിൽ
കുടിക്കാം ഗ്രഹണീങ്കലും
(ഉപ്പും വെണ്ണയും നന്ന്) ?

ഇതി ഗ്രഹണി ചികിത്സാ

മൂത്രാഘാതനിദാനവും ചികിത്സയും

517 പന്ത്രണ്ടുമെട്ടുമുണ്ടല്ലൊ
മൂത്രാഘാതങ്ങൾ ചൊന്നതിൽ
നാലങ്ങശ്മരിയാമല്ലൊ
വാതപിത്തകഫങ്ങളാൽ

518 മൂന്നുമൊത്തതുമൊന്നല്ലൊ
ഇങ്ങിനെ നാലു ജാതിയാം
മൂത്രകൃച്ഛ്റങ്ങൾ നാലുണ്ട്
മൂന്നും വെവ്വേറെയൊത്തതും

519 പിന്നെ പന്ത്രണ്ട് പൊക്കിൾക്ക്
താഴെനിന്നുളവാമവ
വാതവസ്തികൾ രണ്ടല്ലൊ
അഷ്ഠീലാ കുണ്ഡലീകവും

520 മൂത്രജഠരവും പിന്നെ
മൂത്രോത്സംഗമതും പുനഃ
മൂത്രഗന്ധിച പിന്നേതു്
മൂത്രശുക്ലവുമെന്നിവ

521 വിഡ്വിഘാതമുഷ്ണവാതം
മൂത്രക്ഷയമതും തഥാ
മൂത്രസാദവുമീവണ്ണം
നാമങ്ങൾ പന്തിരണ്ടിനും

522 അശ്മരീയെങ്ങിനെയെങ്കിൽ
വാതം പിത്ത കഫങ്ങളെ
വരട്ടിക്കല്ലുപോലാക്കി-
ട്ടുളവാകുന്നതിങ്ങിനെ

523 കല്ലടപ്പെന്നു ചൊല്ലീടും
വെല്ലുവാനാവതല്ലതു്
ശസ്ത്രംകൊണ്ടതു കീറീടിൽ
മൃത്യുവന്നു ഭവിക്കിലാം

524 ബാലന്മാൎക്കു കഫത്താല-
ങ്ങുണ്ടാവൂ മിക്കവാറതും
യൌവനത്തിങ്കിലെന്നാകിൽ
ശുക്ലത്താലുമതങ്ങിനെ

525 എപ്പോഴും നാഭി നൊന്തീടും
മൂത്രം നേൎത്തിട്ടതാകയും
വൃഷണം നൊന്തു വീങ്ങീടും
മൂത്രം വീഴാതെ നോകയും

526 അന്നവും മുട്ടിയെന്നാകി-
ലന്ത്യകാലമടുത്തുതെ
കൃച്ഛ്റങ്ങൾ നാലിനും ചൊല്ലാം
ലക്ഷണങ്ങൾ ചുരുക്കി ഞാൻ

527 വസ്തിയും കഴലയും മേഢ്റം
നൊന്തീടും വാതജത്തിന്നു്
പിത്തത്താലാകിലസ്ഥാന-
മൊക്കയും ചൂടതേറിയാം

528 മഞ്ഞളിച്ചും ചുവന്നിട്ടും
മൂത്രത്തിൻ നിറമായതും

കഫത്താൽ കനമേറീട്ടും
മേഢ്റം കഴല വസ്തിയും

529 നാലാമത്തേതു വന്നീടിൽ
മൂന്നിന്റെ ലക്ഷണം വരും
വിരേചിപ്പിക്ക ചെയ്യേണം
സ്വേദംപിന്നെയതാചരേൽ

530 എണ്ണയും നെയ്യുമൊപ്പിച്ചു
ധാരകൊള്ളുക വസ്തിയിൽ
ക്രൂടക്കൂടെ വെതുമ്പേണം
ധാരക്കിങ്ങിനെ ചെയ്തിട്ടു

531 പാൽച്ചോറുകൊണ്ടു കാച്ചീട്ടു
കാടിതന്നിലിരുത്തിടാം
അരിഞ്ഞു വാട്ടി കെട്ടീട്ട്
ആവണക്കില ജീരകം

532 എണ്ണയും നെയ്യുമായ് ത്തേച്ചു
കിഴികൊണ്ടങ്ങു കാച്ചുക
ഓരിലാമ്മുഢയും നല്ല
ബൃഹതി കണ്ടകാരിയും

533 പൊന്നാങ്ങാണിയത്തും പിന്നെ
ശതാവരി ഞെരിഞ്ഞലും
ഇവകൊണ്ടു കുറുക്കീട്ട്
ഉൾഉല്പ്പൊടി മേല്പ്പൊടി

534 സേവിച്ചീടു കഷായത്താൽ
വാതകൃച്ഛ്റം ശമിച്ചിടും
സ്വേദത്തിനാൽ ശമിച്ചീടാ
പിത്തത്താലുളവായതു്

535 കുളിപ്പുള്ളൌഷധം കൊള്ളൂ
വെതുമ്പീടാതെ ധാരയും
വെള്ളരിക്കുരുവും പിന്നെ
മധുകം മാച്ചിയും തഥാ

536 നേരെകണ്ട പൊടിച്ചിട്ട-
ങ്ങരിയൂററിയ നീരതിൽ
സേവിച്ചീടുക കാലത്ത്
മൂത്രകൃച്ഛ്റങ്ങൾ പോയിടും

537 തലയ്ക്കു ധാര കൊള്ളേണം
പിത്തത്താലുളവാകിലോ
തേനും നെല്ലിക്കതൻ നീരും
ഏലം നന്നായ്പ്പൊടിച്ചതും

538 ഒക്കെക്കൂട്ടീട്ടു സേവിക്ക
മൂത്രകൃച്ഛ്റങ്ങൾ പോയിടും
മൂഷികക്കാഷ്ഠവും പിന്നെ
ഞെരിഞ്ഞിൽ വെള്ളരിക്കുരു

539 മൂന്നുമായമ്മി മേലിട്ടു
കാടി വീഴ്ത്തിയരച്ചുടൻ
പൊക്കിൾക്ക് താഴെ തേച്ചീട്ടു
തെത്രയും പരമൌഷധം

540 മൂത്രം ചുട്ടു വീഴാകി-
ലപ്പോഴെ വീണുപോയിടും
ബൃഹതി മൂലവും പത്മാ
മീനാങ്ങാണി ഞെരിഞ്ഞലും

541 കല്ലൂർവ്വഞ്ചീ ച കതകം
താർതാവ ലിരുവേലിയും
അടക്കാവാണിയൻ വേരും
ശതമൂലിയുമൊപ്പമായ്

542 പാലും വീഴ്ത്തിക്കുറുക്കീട്ട്
പഞ്ചസാരയു മിട്ടതിൽ
സേവിച്ചാലൊഴിവന്നീടും
മൂത്രകൃച്ഛ്റങ്ങളൊക്കെയും

543 രക്തംക്കൂടെ നിലച്ചീട്ട-
മത്രനല്ല കഷായമാം

മുക്കായിവെന്ത നീർ തന്നിൽ
ത്രുവണക്കെണ്ണ സൈന്ധവം

544 കൂട്ടിപ്പൊടിച്ചു സേവിച്ചാൽ
ശമച്ചീടുമതശ്മരീ
ശിഗ്രുമൂല കഷായത്തെ
വെക്കയോടെ കുടിക്കണം

545 കാട്ടുമുല്ലേടെ വേർകൊണ്ടു
കഷായം അശ്മരിക്കിവ
ഗോക്ഷൂരം മാതുളങ്ങായു-
മഗ്നിയും ശിഗ്രുമൂലവും

546 ഇവകൊണ്ടു കുറുക്കീട്ട്
വെക്കയോടെ കുടിക്കണം

ഏലാദി ചൂർണ്ണം

547 കരുവിക്കിഴങ്ങു കൊണ്ടീട്ടു
സുധാ ക്രുവ ശതാവരി
ഇവ നാലുമിടിച്ചിട്ട്
പിഴിഞ്ഞൂറലെടുത്തിട്ടു

548 ഏലം വെള്ളരി ക്രൂശ്മാണ്ഡ-
മിവമൂന്നിന്റെ വിത്തും
യഷ്ടി തിപ്പലിയും കൂട്ടീ-
ട്ടിങ്ങിനെ ഒമ്പതാമിവ।

549 ഒപ്പംകൊണ്ടു പൊടിച്ചിട്ട്
പഞ്ചസാരയു മിട്ടതിൽ
തേനിൽ കുഴച്ചു സേവിക്കാ
മൂത്രകൃച്ഛ്റങ്ങൾ പോയിടും

550 രക്തസ്രാവമതും ചൂടും
നോവുംകൂടെയൊഴിഞ്ഞിടും
ഏലാദിചൂർണ്ണമാം നാമം
മൂത്രകൃച്ഛ്റ കുലാന്തകം

ശതാവരിഗുളം

551 ശതമൂലി യിടിച്ചിട്ട്
സ്വരസം നാലിടങ്ങഴി
പതിനാറു പലം കൊള്ളു
ഗുളം തന്നിലതിട്ടുടൻ

552 പിന്നെ നന്നായുരുക്കീട്ട്
പാകത്തിൽ പൊടി ചൊല്ലുവൻ
ഏലത്തിന്നരിയും നല്ല
കീഴാനെല്ലി നിലപ്പന

553 അത്തിത്തിപ്പലിയും പിന്നെ
മുള്ളുക്കം പാടമൂലവും
പാല്യവള്ളി യതിൻവേരും
തിപ്പലി നറുനീണ്ടിയും

554 ഞെരിഞ്ഞിൽ കന്മദം നല്ല
മധൂക മിവയൊക്കെയും
മൂന്നു ചെയ്തു കഴഞ്ചാക്കി
ത്തൂക്കിക്കൊണ്ടു പൊടിക്കണം

555 പലം നാലതു കൊണ്ടിട്ടു
ചീനത്തേ പഞ്ചസാരയും
കൂവയൂറൽ പൊടിച്ചിട്ടു
നാഴികൊണ്ടിവയൊക്കെയും

556 തന്നിലിട്ടതിളക്കീട്ട്
പാകംകണ്ടതു വാങ്ങുക
കടത്തിൽ മൂടിവെച്ചിട്ട്
ദിനമേഴ കഴിച്ചിട്ടു

557 പിന്നെസ്സേവിക്കയെന്നാകിൽ
മൂത്രകൃച്ഛ്റങ്ങൾ വേരവും
അസ്ഥിസ്രാവം പ്രമേഹങ്ങ-
ളിവയൊക്കെ ശമിച്ചിടും

558 ശതാവരിജ്ജൂം നാമ
മൂത്രാഘാതകലാന്തകം
(നെയ്യിൽ നാലതിരട്ടിച്ച്
പാലുകൊള്ളുക നെയ്യിന്)

559 മഹിഷിപ്പാലുമവ്വണ്ണം
നെയ്യും നാനാഴിയാമത്
ശതാവരി പിഴിഞ്ഞുള്ള
നീരുമങ്ങെട്ടു നാഴിയാം

560 ഇക്ഷുനീരതു നാനാഴി
മാഷം നാനാഴി വെന്തനീർ
ഇവയൊക്കയൊന്നാക്കു
കല്കത്തിന്നിഹ ചൊല്ലുവൻ

561 നന്നാറീ ചന്ദനം യഷ്ടി
രാമച്ചം മുന്തിരിപ്പഴം
കടകപ്പാല മുത്തങ്ങാ
ഇരന്തൽ താമരയല്ലിയും

562 ചെങ്ങഴന്നീ പറച്ചുണ്ട
തേനും നൽ പഞ്ചസാരയും
ഇങ്ങിനെ കണ്ടു കൂട്ടീട്ട്
കാച്ചിസേവിക്ക നെയ്യിത്

563 പനിയും ദാഹവും തീരും
മൂത്രകൃച്ഛ്റങ്ങൾ പിത്തവും
അസ്ഥിസ്രാവമതും പിന്നെ
രക്തപിത്തവുമെന്നിവ

വസ്ത്യാമയാന്തകം

564 അത്തിത്തിപ്പലി താർതാവൽ
മാവ്തോലിരുവേലിയും
ഓരിലത്താമരാ നല്ല
മീനങ്ങാണി കരുമ്പത്തും

565 നറുനീണ്ടി കല്ലൂർവ്വഞ്ചി
ബൃഹതീ കണ്ടകാരിയും
നീർമാതളമതിൻവേരും
ശിഗ്രുവും ചെറുപൂളയും

566 മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴം പിന്നെ
മധുകം ച നിലപ്പന
ഇവയൊക്കെയുമൊത്തോളം
തൂക്കിക്കൊണ്ടു തെരിഞ്ഞതും

567 ഒക്കെക്കൂട്ടിയിടിച്ചിട്ട്
കുറുക്കീട്ടു കഷായമായ്
അരിച്ചിട്ടതിൽ നെയ് വീഴ്ത്തു
പാലും നെയ്യതിനൊപ്പമായ്

568 കോവമൂലം ശതാവേരി
ഇടിച്ചിട്ടുള്ള നീരതും
വെള്ളരി നെല്ലി കൂശ്മാണ്ഡം
ഇടിച്ചിട്ടു പിഴിഞ്ഞിവ

569 വെള്ളം കൊണ്ടിട്ടു നെയ്യോളം
കല്ക്കത്തിന്നിഹ ചൊല്ലിടാം
ചെങ്ങഴുന്നിക്കിഴങ്ങാവൃ
മുക്കായീന്തലിറപ്പഴം

570 അത്തിത്തിപ്പലി മഞ്ചട്ടി
ഏലമിന്തുപ്പു ചന്ദനം
ദേവാഹ്വയഞ്ച പാച്ചോറ്റി-
ത്തോലും താമരയല്ലിയും

571 കണ്ഡൂകരി വയൽചുള്ളി
മുത്തങ്ങായുമമൃക്കരം
തിപ്പലീ കന്മദം പിന്നെ
ചെറുതാം കടലാടിയും

572 കൃമിഘ്നമിവയൊപ്പിച്ച
കല്ക്കമായിട്ടു കാച്ചുക

കാലത്തു തന്നെ സേവിപ്പൂ
മൂത്രകൃച്ഛ്റങ്ങൾ പോയിടും

578 അശ്മരീവാതവും ഗുന്മം
പ്രമേഹങ്ങളുമററിടും
വസ്ത്യാമയാന്തകം നെയ്യെ-
ന്നിതിന്നുള്ളൊരു പേരതു്

574 എട്ടുനാഴിയളന്നുള്ള
നാളികേരജലത്തില്
കദളിക്കനിയെട്ടാക്കു
പുതുക്കലമതിൽപുനഃ

575 ദിനം മൂന്നു കഴിച്ചിട്ടു
ഉഴക്കീതു കുടിച്ചിട്ടു
അസാദ്ധ്യമായ കൃച്ഛ്റങ്ങൾ
സാദ്ധ്യമായിട്ടു വന്നിടും

576 തലനീളിയതിൻവേര-
ങ്ങിളനീരിലരച്ചുടൻ
കലക്കീട്ടു കുടിച്ചീടിൽ
മൂത്രമപ്പോഴെ വീണിടും

577 സമൂലംകൊണ്ടരച്ചിട്ടു
ചെറുപൂളയതങ്ങിനെ
പച്ചപ്പാലിൽ കുടിച്ചീടിൽ
ചുട്ടമൂത്രമൊഴിഞ്ഞുപോം

ഇതി മൂത്രകൃച്ഛ്റ ചികിത്സാധികാരഃ

പ്രമേഹനിദാനവും ചികിത്സയും

573 പ്രമേഹങ്ങളെച്ചൊല്ലുന്നു
ശ്ലേഷ്മത്താൽ പത്തുജാതിയും
പിത്തംകൊണ്ടാറുമുണ്ടാവൂ
വാതത്താൽ നാലുമിങ്ങിനെ

579 പത്തുചൊന്നതിലച്ചീടും
ആറുചൊന്നതു യാപ്യമാം
നാലുചൊന്നതസാദ്ധ്യം താ-
നിങ്ങിനെ കണ്ടുകൊള്ളുക

580 മൂത്രം ശുദ്ധജലം പോലെ
ഏററമായിട്ടു കാൺകിലോ
ശ്ലേഷ്മത്താലുളവായുള്ള
മേഹമായിട്ടു വന്നിടും

581 പിത്തത്താൽ മേഹമെന്നാകിൽ
ചുക്കനീർപോലെ മൂത്രമാം
എണ്ണപോലെയുമായിട്ടും
ഗോമൂത്രംപോലെയങ്ങിനെ

582 അടച്ചിട്ടൊട്ടു വീണീടും
വാതത്താൽ നോവുമേറിടും
ഉപദ്രവങ്ങളുണ്ടല്ലൊ
ക്രമത്താൽ ചൊല്ലിടാമിവ

583 വയ്യായ്കരുചിയും ഛർദ്ദി
മൂക്കൊലിക്കമുറക്കവും
ശ്ലേഷ്മത്താലുള്ള പത്തിന്റെ
ഉപദ്രവവ്യാധിയാമിവ ?

584 പിത്തജത്തിന്നു നൊന്തീടും
വസ്തിലിംഗങ്ങൾ കത്തുമാം
പനിയും ദാഹവും തൃഷ്ണാ
മദവും പോക്കമെന്നിവ

585 വാതത്താലുള്ള നാലിന്നു-
മുണ്ടാം വ്യാധി വിറയ്ക്കയും
ശൂലയും ശ്വാസവും കാസം
ശോഷമെന്നിവ കണ്ടിടും

അസാദ്ധ്യലക്ഷണം

536 ദാഹം ഛർദ്ദി യതീസാരം
മാംസം നലകയെന്നിവ
മേഹിക്കുണ്ടാകുമെന്നാകിൽ
സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു ചൊല്ലിടു

537 തേററാമ്പരൽ കരിങ്ങാലി
നെല്ലിക്കായും കഷായമാം
മരമഞ്ഞൾ പറച്ചുണ്ട
മഞ്ഞളും മാവിനണ്ടിയും

538 പാടതൻമൂലവും നല്ല
കാനാഞ്ചി മധുകം തഥാ
കടുക്കാ നല്ല മുത്തങ്ങാ-
യിവയൊത്തു കഷായമായ്

589 തേനുംകൂട്ടിക്കുടിച്ചീടിൽ
പ്രമേഹങ്ങൾ ശമിച്ചിടും
നിശാകതക നെല്ലിക്കാ
തെച്ചി പാച്ചോററി ഗോപികാ

590 ഏകനായക രാമച്ച
മേഭിഃ ക്വാഥഃ പ്രമേഹഹാ
മഞ്ഞൾ നന്നായ്പ്പൊടിച്ചിട്ട്
കൂട്ടു നെല്ലിക്കനീരതിൽ

591 തേനുംകൂട്ടി കുടിച്ചീടു
പ്രമേഹങ്ങൾ ശമിച്ചിടും
പെരുങ്കുരുമ്പ മുത്തെങ്ങാ
കൊട്ടവേലി ഞെരിഞ്ഞിലും

592 കാട്ടുമുളകുതൻ വേരും
മുക്കായും മഞ്ഞൾ പാടയും
ഇവകൊണ്ടു കഷായത്താൽ
ശ്ലേഷ്മമേഹങ്ങൾ പോയിടും

593 കാർപ്പാസബീജം കരുവേപ്പുതോലും
നിശാദ്വയഞ്ച ത്രിഫലാ സമേതം
ഇതിന്നിരട്ടി കടലാടികൊണ്ട-
ക്കഷായപാനാലൊഴിയും പ്രമേഹം

594 നീത്രുരി വൈരി തെളിശ്ശുക പുളിങ്കുരുത്തോൽ
മുക്കാ വിള്ളാംപശയു മാമ്പലരീ സകാന്തം
ചെണ്മൺ നിശാദ്വയ ഹിമം സിത യത്തിനീരിൽ
സപ്താഹപിഷ്ടമിതു മേഹഗണം നിഹന്തി

595 കാരീങ്ങവേങ്ങ സമ ചന്ദനവും മുത്തക്ക-
മാവീരവും ഖദിരമശ്മഭിദം ക്രമത്താൽ
ഏഴും പൊടിച്ചു നികരൊപ്പിതുരുക്കചൂർണ്ണം
തന്മേഹിനാം പരതരം മധുതക്രയുക്തം

596 ശ്രേഷ്ഠാ ചന്ദനവും പിന്നെ
ത്തേററാമ്പരലു മഞ്ഞളും
മധുകം മരമഞ്ഞത്തോൽ
രാമച്ചം നൽ വിഷാലരി

597 അമൃത്തുറൽ കരാമ്പൂവും
ജാതിക്കാ പശ്ചപാശിയും
പരുത്തിക്കുരുവും പിന്നെ
യരയാൽപൊടി യഞ്ജനം

598 ഇലവങ്ങ മയക്കാന്ത-
മിവയൊപ്പിച്ചു കൊണ്ടുടൻ
നേരേകണ്ടു പൊടിച്ചിട്ട്
തേനിൽ സേവിക്ക നിത്യമായ

599 പ്രമേഹങ്ങളൊഴിഞ്ഞീടും
കുരു വേരററു തീർന്നിടും
ശ്രേഷ്ഠാദി ചൂർണ്ണമെന്നല്ലൊ
പേരും ചൊന്നു മാമുനി

600 തിപ്പലി തിപ്പലീമൂലം
അത്തിത്തിപ്പലി യഗ്നിയും
കരിഞ്ചീരകവും മുക്കാ
വിഡംഗ മയമോദകം

601 മുളകെന്നിവയൊപ്പിച്ചു
നേരേകണ്ടു പൊടിച്ചതു്
രണ്ടിടങ്ങഴി നെല്ലിക്കാ
വെന്തുറത്തിയ നീരതിൽ

602 എൺപലം ഗുളമിട്ടിട്ടു-
മെണ്ണ നാനാഴിയും തഥാ
പിന്നെ നന്നായ് ക്കുറുകീട്ടു
പാകത്തിൽ പൊടിയിട്ടതിൽ

603 കയ്യിൽക്കൊണ്ടങ്ങിളക്കീട്ടു്
പാകംകണ്ടത്തു വാങ്ങുക
അത്തിക്കായിനൊടൊപ്പിച്ചു
സേവിക്കാ നിത്യമായിതു്

604 പ്രമേഹങ്ങൾ ശമിച്ചീടും
കല്യാണഗുളമെന്നുപേർ
ബലാ ച മഞ്ഞൾ രാമച്ചം
കച്ചൂരി യിലവങ്ങവും

605 പച്ചിലാ തകരം പിന്നെ
ത്തുണിയാങ്കം നരുമ്പശ
നാഗത്തിൻപൂവ് പുന്നപ്പൂ
ഇപ്പിജാതിക്ക ഗുൽഗ്ഗുലു

606 ചെഞ്ചല്യമിവയൊപ്പിച്ചു
കൽക്കമായിട്ടു കാച്ചുക
പ്രമേഹം കരുവും തീരും
മേലേക്കുള്ള കുഴമ്പിതു്

ഇതി പ്രമേഹചികിത്സാധികാരഃ

പ്രമേഹക്കുരു (വിദ്രധി) വിന് ചികിത്സ

607 പ്രമേഹക്കുരു പത്തല്ലൊ
ചൊല്ലാം പേരുകൾ പത്തിനും
ശരാവികാ കച്ഛപികാ
മൂന്നാമത്തു ജാലിനീ

608 വിനതാ അജലീ പിന്നെ
മസൂരികയത്തും പുനഃ
സർഷപീകയതാം പിന്നെ
പുത്രിണീയും വിദാരികാ

609 ഒമ്പതിൻപേരുമീവണ്ണം
പത്താമത്തു വിദ്രധി
ചികിത്സയില്ലാമേഹിക്കു-
ങ്ങുളവാകുന്നതിങ്ങിനെ

610 സന്ധിമർമ്മങ്ങളിൽപിന്നെ
മാംസമേറിയ ദിക്കിലും
ഉണ്ടാകുന്നിവയെല്ലാമെ
ചികിത്സിക്കായ്ക്ക കാരണം

611 ആറുജാതിയത്തുണ്ടല്ലൊ
വിദ്രധീ മൂന്നുമൂന്നിനാൽ
വെവ്വേറെ, മൂന്നുമൊത്തിട്ടും
ക്ഷതം രക്തമിവററിനാൽ

612 അകമേ യിവയുണ്ടാകിൽ
അന്തർവ്വിദ്രധിയെന്നുപേർ
പുറമേയാറുമുണ്ടാകിൽ
ബാഹ്യവിദ്രധിയെന്നുപേർ

613 സ്ത്രീകൾക്കു ഗർഭമുണ്ടായാൽ
മുലമേലുളവാകിലാം
മുലക്കുരുവതെന്നപ്പോൾ
ഭാഷയായത്തുമിങ്ങിനെ

614 അന്തർവ്വിദ്രധി നാരിക്ക്
നാഭിതന്നകമേ വരും
സ്ഥാനങ്ങൾ പലവുണ്ടല്ലൊ
നിദാനം കണ്ടുകൊള്ളുക

615 വസ്തിയിങ്കലുമുണ്ടാകം
യകൃത്തും പ്ലീഹതന്മേലും
കക്ഷസ്ഥാനങ്ങളിൽ പിന്നെ
വയററിൽ വൃഷണങ്ങളിൽ ? [1]

616 അപാനത്തുമതുണ്ടാവൂ
അന്തരമായ വിദ്രധി
അംഗങ്ങളിലതുണ്ടാവൂ
ബാഹ്യമായുള്ള വിദ്രധി

617 കൊട്ടത്തായാഴമുണ്ടായി
ഗുന്മംപോലെയുറച്ചുടൻ
പുററുപോലെയുയർന്നിട്ട്
നോവും ചൂടുമതേററമായ്

613 മർമ്മപീഡ വരുത്തീക്കൊ-
ണ്ടങ്ങനെയന്തർവ്വിദ്രധി ?
എണ്ണയും നെയ്യുമായ് ത്തേച്ചു
പാത്തിതന്നിൽ കിടത്തുക

619 കരുമേൽ ധാരകൊള്ളേണ-
മന്തർവ്വിദ്രധി പോയിടാൻ
തിലതൈലമളന്നിട്ട്
നാഴിരണ്ടങ്ങു കൊള്ളുക

620 നറുനെയ് നാഴിയൊന്നാളു
നറുംതേനരിയിങ്ങിനെ

1. "സ്യാദ്വൃക്കയോരപാനേച" എന്ന ഭാഗം തർജ്ജമ ചെയ്തപ്പോഴം "വൃക്കയോഃ" വൃഷണങ്ങളായി തെററിപ്പോയിരിക്കണം.

ഇവ മൂന്നുമതൊന്നാക്കി-
ട്ടുന്ന ധാരകഴിക്കണം

621 പിറേറന്നാളത്തു വെച്ചിട്ട്
അന്നമിങ്ങിനെ കൂട്ടുക
രണ്ടുകൂട്ടീട്ടു മൂന്നാന്നാൾ
പിന്നെയങ്ങു കളഞ്ഞിട്ടു

622 നാലാംദിനം തുടങ്ങീട്ട-
ങ്ങീവണ്ണംതന്നെ പിന്നെയും
അമുങ്ങോളമതല്ലാഷ്കിൽ
പൊട്ടിപ്പോവോളമിങ്ങിനെ

623 അന്തർവ്വിദ്രധി പൊട്ടുന്ന-
തകത്താം മിക്കവാറതും
മലമൂത്രങ്ങൾ പോകുന്ന
വഴിയങ്ങൊഴിയും ചലം

624 കറുകതൊട്ടി പൊടിച്ചിട്ട-
ങ്ങൊരുകൂറമ്മുറലും
മുത്തങ്ങയും പൊടിച്ചിട്ടു
കാഞ്ഞിരം മൊരിചൊന്നതും

625 മൂന്നുംകൂട്ടീട്ടു കൂറൊന്ന്
വെണ്ണക്കൂട്ടിത്തലയ്ക്കിട്ടു
നാല്പാമരമതിൻമൊട്ട്
മുത്തെങ്ങാ യെള്ളു ദൂർവ്വയും

626 മുക്കായും മധുകംകൂട്ടി
പാലിൽവെച്ചു പചിച്ചതു്
പിന്നെ നന്നായരച്ചിട്ട്
വെണ്ണയൊപ്പിച്ചുകൊണ്ടതു്

627 കുരുമേൽ തേച്ചുകൊണ്ടീട്ടു
അന്തർവ്വിദ്രധി പോയിടും

628 നിംബസ്യതോലമൂളു ചുക്കു വരട്ടുമഞ്ഞൾ
വാശാ ഫലത്രയ പടോലനിദിഗ്ധികാനാം
കപാഥം സമാക്ഷികപുരം പുലരിൽ കടിച്ചാൽ
ദേഹേ പരുത്തകരു വേരറുമാറുനാളിൽ

629 വ്യാഘ്രീമൂലമതും പിന്നെ
ശിഗ്രുമൂലം പുനന്നവം
നീർമാതളമതിൻവേരും
മുഞ്ഞയും ചുക്കമിങ്ങിനെ

630 കഷായംവെച്ചു തേൻക്രൂട്ടി
സ്സേവിക്കാ കരു വേരറും

631 നന്ത്യാർവ്വട്ടം തുടരിച കൊടിപ്പാല നന്നാറിയെന്നീ
നാലിൻ വേർമ്മേൽതൊലി ഘൃതയുതം നൈക്കലൈ
(വാഖരുത്തു
നന്നായ് പിഷ്ട്വാ വലിയൊരുകരുവിന്നിങ്ങിനെ
(പൂശിയെന്നാൽ
ചാമ്പിപ്പോമക്കരു വചനകൈസ്തുമിഞ്ചുട്ടതീയാം

632 നാൽമരത്തിൻ കഴന്നൊക്കെ
കറുകാ ചെറുപൂളയും
നന്നാറിയും കളച്ചീരാ
മുത്തങ്ങാ പാഠവള്ളിയും

633 കാട്ടുമല്ലവേരുമേൽതോൽ
ശതമൂലി മുളുചിയും
പൊന്നാങ്ങാണിയുമാനേടി
പൂവ്വാന്തെച്ചിത്രിപാദിയും

634 ചുരക്കഴുത്തു മുത്തങ്ങാ
രാമച്ചം തലനീളിയും
ഏരണ്ഡപത്രവും പിന്നെ
തെച്ചിപ്പൂ പച്ചമഞ്ഞളും

685 പപ്പടം തിലവും വേപ്പും
മധൂകമിവയൊക്കയും
പാലിൽപുഴുങ്ങി വാറീട്ട-
ന്നതിൻമുമ്പെയതാദരാൽ

636 ആവോളവുമരച്ചിട്ട്
വെണ്ണയൊപ്പിച്ചു കൂട്ടുക
കുരുവിന്നിതു തേച്ചീടിൽ
മാറീടും നോവു വീക്കവും

687 കണ്ണും ചൂടുമൊഴിഞ്ഞീടും
ചിത്രമായ കുഴമ്പിതു്

638 അത്തിത്തോൽ തവിഴാമവേർ തുടരിവേർകാത്തൊട്ടി കല്ലൂത്രയം
നന്നാറീ കടകദ്വയം ത്രിഫലയും ദൂർവ്വാ ഘനം സൈന്ധവം
തൈരട്ടിത്തിരിനേരരച്ചുമതിനെത്തേനിൽ കുഴച്ചാദരാൽ
പൂചീടിൽ പുനരാറുനാളിലക്രമേ വേരററുതീരും കുരു

639 പാരന്തീ താരതാവൽ പ്രസര ജലധരാ ഫസ്തിവക്ത്റപ്രിയാഖ്യം
മുട്ടാംഗീ ചിനവാഴാഫല വരക സുധാ ചുക്ക സിന്ധൂത്ഥ പഥ്യാ
നക്താഹ്വ ശ്വേതപത്രം ചെറിയകലതിയും കാടിയഷ്ടീ സ്യ
(പിഷ്ടാ
ലേപോയം ഹന്തിശീഘ്രം കുരുശതമഖിലം ഭീമസേനോ-
(പമോ f യം

640 ചോരയങ്ങു കളഞ്ഞീട്ടു
ജളുകിപ്പിച്ചുമുമ്പിലെ
പിന്നെ വീക്കം കളഞ്ഞീടാൻ
ശൈത്യമായ മരുന്നുകൾ

641 പഴത്താൽപിന്നെ യേലാദി-
യെണ്ണവെന്തിട്ട് ധാരയാം
ശതധൌതമതും കൊള്ളൂ
പ്രമേഹക്കുരു പോയിടും

642 ശിഗ്രുമൂല കഷായത്തിൽ
ഇരട്ടി തിപ്പലീയുമായ്

പൊടിച്ചിട്ടത്തു സേവിക്ക
മൂലമേൽ കുരു പോയിടും

643 മൂലക്കുരുന്നു ചൊല്ലീടാം
നന്നാറി യെള്ളു മഞ്ഞളും
ചെന്ത്രവള്ളിയതിൻമൂലം
മുക്കായുമയമോതകം

644 കട്ടകെന്നിവയൊപ്പിച്ചു
തൈരിലിട്ടു കുഴച്ചിവ
വെണ്ണയിട്ടു വറുക്കേണം
നെയ്ക്കലത്തിലതിങ്ങിനെ

645 പുതുക്കലത്തിൽ വെച്ചിട്ടു്
പിന്നെയന്നന്നു വേണ്ടതു്
അരച്ചു മോരിൽ തേച്ചീട്ടു
മൂല മററതുപോലെയാം

646 ഒടിയിൽ കുരുവുണ്ടാകിൽ
ജളൂകിപ്പിക്ക മുമ്പിനാൽ
പിന്നെവേണം കുഴമ്പെല്ലാം
വിദ്രധിക്കങ്ങു ചൊന്നവ

647 കുരുക്കളൊക്കെപ്പഴുത്തിട്ടു
പിന്നെപ്പൂണ്ണിളയായ്കിലോ
വ്രണങ്ങൾക്കുണ്ടു ചൊല്ലുന്നു
മേലിലങ്ങവ കൊള്ളുക

പ്രമേഹക്കുരു ചികിത്സാധികാരഃ

വൃദ്ധിനിദാനവും ചികിത്സയും

648 ഏഴുജാതിയതുണ്ടല്ലോ
വൃദ്ധിദോഷങ്ങൾ വേറെയും
രക്തം മേദസ്സിവററാലും
മൂത്രമന്ത്രമിവററിനാൽ

649 ഏഴിലേതെന്നറിഞ്ഞീടാൻ
ലക്ഷണങ്ങൾ പറഞ്ഞിടാം
ഈഷലിന്നിതു കാണുമ്പോൾ
നിർണ്ണയിച്ചു ലഭിച്ചിടാം

650 വാതവൃദ്ധിയതെന്നാകിൽ
കാററുതന്നിൽ നിറഞ്ഞുടൻ
വീർത്തുകൊണ്ടു തളിയെപ്പോൾ
മിനുപ്പായിട്ടു വന്നിടും

651 ഉലന്നിട്ടങ്ങിരുന്നീടും
ഹേതുകൂടാതെ നോവതു്
വൃഷണമിങ്ങിനെ കാൺകിൽ
വാതവൃദ്ധിയതായ്‌വരും

652 പിത്തവൃദ്ധിയതെന്നാകിൽ
അത്തിതൻകനിയാംനിറം
അഴൽച്ചു ചൂടുമുണ്ടാകും
പഴുപ്പുണ്ടായി വന്നിടും

653 ശ്ലേഷ്മത്താലുള്ള വൃദ്ധിക്കു്
ശീതമാം കനമേറിയും
സ്നിഗ്ദ്ധമായും ചൊറിഞ്ഞീടും
നോവുമൊട്ടു കുറഞ്ഞിടും

654 ചൊല്ലാം മേദസ്സിനാലെങ്കിൽ
ശ്ലേഷ്മവൃദ്ധീടെ ലക്ഷണം
പനംപഴത്തോടൊത്തിട്ടു്
മൃദുവായിട്ടുമേറെയാം

655 രക്തത്താലതു വന്നീടിൽ
പിത്തവൃദ്ധീടെ ലക്ഷണം
പിന്നെയും പലവുണ്ടല്ലോ
നോവും ചൂടുമഴൽച്ചയും

656 മൂത്രവൃദ്ധിക്കു ചൊല്ലുന്നു
മൂത്രകൃച്ഛ്റവുമായ്‌വരും

നീർനിറച്ചതളിപോലും
വൃഷണങ്ങളിരുന്നിടും

657 അന്ത്രവൃദ്ധിക്കു വാതം താൻ
കോപിച്ചിട്ടുളവാമത്തും
ഞെക്കുമ്പോളൊച്ചയുണ്ടാകും
ചുരുളുംപിന്നെയപ്പൊഴേ

653 കൈവിട്ടാലിങ്ങു വന്നീടും
അന്ത്രവന്നാലസാദ്ധ്യമാം
വാതവൃദ്ധിക്കതൊത്തീടും
നോവുമേറീട്ടു വന്നിടും

659 പുകച്ചിട്ടു വിയർപ്പിക്ക
വൃദ്ധിമേൽമുമ്പിൽ വേണ്ടതു്
വിരേചിപ്പിക്കയും പിന്നെ
കഷായങ്ങളുമെണ്ണയും

660 ഉഴിഞ്ഞകൊണ്ടു കഷായാ-
ലെണ്ണ മേല്പൊടികൊണ്ടതിൽ
സേവിച്ചീടുക, വൃദ്ധിക്ക-
ങ്ങിന്ദ്രവല്ലി പ്രസിദ്ധമാം
(ഒപ്പമാക്കൽസിരകാച്ചുക.)

661 സേവിക്കാ സുകുമാരം നൈ
ചൊല്ലും ശൂലചികിത്സയിൽ
ഉള്ളിബ്ബൂരവും പിന്നെ
ഇന്ദ്രവല്ലി കഴച്ചിയും

662 അടക്കാമണിയൻവേരും
കടുക്കാ യഗ്നി തിപ്പലീ
പെരുങ്കുരുമ്പതൻവേരും
ഔഷധംനൽപുനന്നവം

663 ശിഗ്രുവും കൂട്ടിയൊപ്പിച്ചു
കഷായങ്ങളിൽ മുമ്പിതു്

വൃദ്ധിയൊക്കശ്ശമിച്ചീടും
ആന്ത്രനോവും കടച്ചിലും

664 ഉള്ളിവെട്ടുക ചുക്കഴിഞ്ഞവേ-
രാവണക്കിന്റെവേർ കഷായമായ്
സാവണക്കുരുവിനെണ്ണ സൈന്ധവം
നീർകുടിക്കിൽ വൃഷണം ചുരുണ്ടുപോം

665 ഉള്ളിനല്ലാവണക്കിൻവേർ
ചുക്കുംപിന്നെപ്പുനർന്നവം
അടക്കാവാണിയൻവേരും
കഴച്ചീയിവയൊപ്പമായ്

666 കഷായംവെച്ചുകൊണ്ടിട്ട്
കായമിട്ടു കുടിക്കണം
ഗുന്മൻ വൃദ്ധി ശമിച്ചീടു-
മാനാഹഞ്ച മഹോദരം

667 പുളിങ്കുഴമ്പു സേവിക്കാ
ചൊല്ലും ഗുന്മചികിത്സയിൽ
എണ്ണ ധാന്വന്തരംകൊള്ളാം
മേലിലുണ്ടതു ചൊല്ലീടും

ഇതി വൃദ്ധിചികിത്സാധികാരഃ

ഗുന്മനിദാനവും ചികിൽസയും

668 എട്ടുജാതിയതുണ്ടല്ലൊ
ഗുന്മം ദോഷങ്ങൾ മൂന്നിനാൽ
വെവ്വേറീ രണ്ടു കൂട്ടീട്ടും
മൂന്നുംകൂടിയുമേഴവ

669 എട്ടാമതൊന്നു സ്ത്രീകൾക്കു്
രക്തഗുന്മമതങ്ങിനെ
എട്ടിലേതെന്നറിഞ്ഞീടാൻ
ലക്ഷണങ്ങൾ പറഞ്ഞിടാം

670 വസ്തിയും നാഭിയും പിന്നെ
ഹൃദയം പാർശ്വമെന്നിവ
സ്ഥാനങ്ങളായി വന്നിട്ടും
ഗുന്മങ്ങൾക്കതറിഞ്ഞിട്ടു

671 വാതഗുന്മമതെന്നാകിൽ
ജ്വരവും തലനോകയും
ആന്ത്രവും പ്ലീഹവും മൂളും
ഗുന്മംനോവതുമേറിടും

672 മലംവീഴാൻ പണിപ്പാടും
വാ വരൾച്ച മെലിച്ചലും
ത്വങ്നഖാദികളും കണ്ണും
കറുത്തിട്ടിങ്ങിനെ വരും

673 പിത്തത്താൽ ഗുന്മമെന്നാകി-
ലഴൽച്ചാ പുളിതേക്കലും
മോഹവും ദാഹവും തൂണ്ണാ
മലംപോക വിയക്കലും

674 ഗുന്മം ചൂടുമതേറീടും
വേകുന്നീതെന്നു തോന്നിടും
ത്വങ്നഖാദികൾ പാക്കുമ്പോൾ
മഞ്ഞൾതൻ നിറമായ്വരും

675 കഫത്താലുള്ള ഗുന്മത്തി-
ന്നരുചി മൂക്കടനീരുമാം
ദേഹം പാരം കനത്തീടും
തളരും ചുമയുംമടി

676 നെഞ്ചുപാരം കലിച്ചീടും
ത്വങ്നഖാദി വെളുത്തുമാം
ഗുന്മമാഴവുമിങ്ങായി-
ക്കനമേറിയുമിങ്ങിനെ

677 ഈ രണ്ടു ദോഷമൊത്താകിൽ
ലക്ഷണങ്ങളുമിങ്ങിനെ

മൂന്നുമായിതു വന്നീടിൽ
മുന്നഞ്ചൊന്നവയൊക്കയും

678 രക്തഉന്മമതുണ്ടാവൂ
സ്ത്രീകൾക്കല്ലാതെയില്ലിവ
ഋതുവിങ്കലതായീടാം
പെററിരിക്കുന്ന നാളിലാം

679 യോനിരോഗമതുണ്ടാകും
നാളിലാവാനുമാമതു്
ഗർഭംപോലെ വീങ്ങീടും
മുലയിൽ പാലുമായ്വരും

680 സൂക്ഷ്മമായിട്ടു കണ്ടീടും
ഗർഭലക്ഷണമൊക്കയും
വാതപിത്തങ്ങൾ കൂടീട്ടു്
ഉന്മത്തിങ്കലെ ലക്ഷണം

681 ഉന്മത്തിൻ പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ
മലബന്ധമതാകയും
കുടൽമൂളുകയും തേക്ക-
ലുദരംതുള്ളി വീക്കവും

682 വയ്യായ്കയതുവുംപിന്നെ
അക്ഷമതാവുമങ്ങിനെ
കുറഞ്ഞൊന്നു ഭുജിക്കുമ്പോൾ
പിന്നെ വേണ്ടാതെ വന്നിടും

683 എണ്ണയും നെയ്യുമായ്ത്തേച്ചു
കാടിതന്നിലിരുത്തുക
പാൽച്ചോറുകൊണ്ടു കാച്ചീടാം
പുകച്ചീടിലുമാംചില

684 വിരേചിപ്പിക്കയും പിന്നെ
വാതജത്തിന്നതേറയും
ആട്ടിൻപാലതു സേവിക്ക
ഉന്മമൊക്കശ്ശമിച്ചിടും

685 കാട്ടുതിപ്പലിവേർ ചുക്കും
ചവ്യവും തവിഴാമയും
വിലപമിന്തുപ്പിവററാലെ
കഷായം ഗുന്മനാശനം

686 വിലപം പുനന്നവാ ചുക്കും
മുഞ്ഞാ മുതിര തുമ്പയും
കരിങ്കുറുഞ്ഞിതൻ വേരും
കാട്ടുതിപ്പലി ചവ്യവും

687 അടക്കാവാണിയൻ തുവാ
ഇവയൊത്തു കഷായമായ്
ഇന്തുപ്പും കായവുംകൂട്ടി
കുടിക്കിൽ ശൂല മാറിടും

688 ഗുന്മമൊക്കശ്ശമിച്ചീടു-
മാന്ത്ര മഷ്ടീല പ്ലീഹയും
വിഴാവേരാവണക്കിൻവേർ
പ്ലാശിന്തോൽ വെൺമുരുക്കുതോൽ

689 ഇവകൊണ്ടു കുറുക്കീട്ട്
കപാഥമിന്തുപ്പുമിട്ടതിൽ
സേവിച്ചീടിലൊഴിഞ്ഞീടും
ഗുന്മമെന്നുള്ള വ്യാധിയും

690 വികരഞ്ജമതിൻതോലും
തിപ്പലി ചതകുപ്പയും
എള്ളും മുതിരയും ഭാർങ്ഗീ-
യുള്ളിയും ദേവതാരവും

691 ഇവകൊണ്ടു കുറുക്കീട്ട്
കായമിട്ടു കുടിച്ചിട്ടു
ഗുന്മമൊക്കശ്ശമിച്ചീടും
കഷായങ്ങളതിങ്ങിനെ

പുളിങ്കുഴമ്പ്

692 വ്യോഷം ജീരകവും കായ-
മഗ്നിയും കാട്ടുതിപ്പലി
കൃഷ്ണജീരകമിന്തുപ്പു-
മയമോതകമിങ്ങിനെ

693 മൂന്നുചെയ്തു കഴഞ്ചാക്കി
പ്പൊടിചെയ്തിതു വെച്ചിട്ടു
ഉള്ളി മൂന്നുപലംകൊണ്ടു
പുഴുങ്ങീട്ടരചെയ്തതും

694 പലം രണ്ടതു കൊണ്ടീട്ടു
ഇന്തുപ്പും പൊടിചെയ്തിട്ടു
നാനാഴിക്കാടിയും മോരും
കഞ്ഞിക്കുരുക്കില നീരതും

695 പുളിന്തോടതു നാനാഴി
വെന്തനീരുമെടുത്തിട്ടു
അതിനാലൊട്ടരിച്ചിട്ടു
മറേറതങ്ങു കളഞ്ഞിട്ടു

696 മറെറതൊക്കയുമൊന്നാക്കി-
ട്ടിതുമങ്ങു കലക്കിട്ടു
അരച്ചുള്ളിയതിൽക്കൂട്ടു
ആവണക്കെണ്ണ നാഴിയും

697 മൺകലത്തിലതാക്കീട്ടു
തീമേൽവെച്ചു കുറുക്കണം
പിന്നെ നന്നായിളക്കീട്ട്
പാകത്തിൽ പൊടിയൊക്കയും

698 കൂട്ടിക്കൊണ്ടതിളക്കീട്ട്
പാകംകണ്ടതു വാങ്ങുക
അത്തിക്കായിനതൊത്തിട്ട-
ങ്ങെതിരേ സേവിച്ചുകൊൾകിതു്

699 ഗുന്മമാന്ദ്യമതും സർവ്വം
ശൂലയും വാതശൂലയും
മുതുക്കടെച്ചലും മാറും
പുളിങ്കുഴമ്പെന്ന നാമവും ?

ത്രിലവണാദി ചൂർണ്ണം

700 ത്രിലവണമതും നല്ല
ഗന്ധകം പച്ചപ്പാശിയും
ചവ്യഞ്ച തിപ്പലിമൂലം
തിപ്പലീ കൊട്ടുവേലിയും

701 അജമോജം ചവക്ഷാരം
മുളകം ജീരകം തഥാ
ചെറുതേക്കേലവും നല്ല
വിടയമെന്നിതൊക്കയും

702 നാലുചെയ്തു കഴഞ്ചാക്കി
പൊടിചെയ്തിട്ടു നിത്യമായ്
തേനിൽസേവിക്ക തീർന്നിടും
ഗുന്മവും ശൂലയെന്നിവ

അഭ്രഗുളിക

703 അഭ്രകടങ്കണസൈന്ധവതുത്ഥൈ
ഉരുഷണകാന്തയുതൈഃ കൃതചൂർണ്ണം
പാചനദീപന രോചനമേതൽ
ഗുന്മവികാര മപോഹതി ശീഘ്രം

ഹിംഗ്വഷ്ടകം

704 അയമോതം ജീരകംരണ്ടും
വ്യോഷമിന്തുപ്പുകായവും
ചൂർണ്ണം മോരിൽകുടിച്ചീടാം
ചോററിൽ നെയ്ക്കൂട്ടിയുൺകിലാം

705 ഹിംഗ്വഷ്ടകമിതന്നാമം
ഗുന്മശൂലവിനാശനം

ശുണ്ഠീഘൃതം

706 ചുക്കരക്കത്തു തിപ്പല്ലീ ?
യഗ്നിയും കൃമിശത്രുവും
കൊടിത്തൂവ്വ ചവക്ഷാരം
തുവച്ചീ ദേവതാരവും

707 ഇവ കല്ക്കമതായിട്ട്
നെയ്യിനൊപ്പിച്ച പാലതും
കൂട്ടിക്കാച്ചിയരിച്ചിട്ട്
സേവിക്കാ ഗുന്മനാശനം

708 ജ്വരവും ശൂലയുംതീരും
ഗുന്മവേദനയും തഥാ
ശുണ്ഠീഘൃതമതെന്നല്ലോ
നൈ നാമമതിങ്ങിനെ

709 കിട്ടത്തിൻപൊടി നാഴൂരി
അയക്കാന്തചൂർണ്ണമങ്ങുരി ?
പുളിന്തോൽചുട്ട ഭസ്മത്തെ
അളന്നിട്ടങ്ങുഴക്കത്ത്

710 മുഷ്ടിപ്രമാണംകൊണ്ടിട്ട
അഗ്നിനന്നായ്പൊടിച്ചത്
കൃഷ്ണാഭ്രകമതും പിന്നെ
വെള്ളത്തുള്ളതുമങ്ങിനെ

711 കഴഞ്ചിലിട്ട തൂക്കീട്ട
മുപ്പത്തുചെയ്തു രണ്ടുമാം
രസവും ഗന്ധകം പിന്നെ
നാലുചെയ്തു പണത്തിട

712 കഞ്ഞുണ്ണീമോടകം നല്ല
കഴച്ചീ മുരുക്കെന്നിവ ?

പത്രംനന്നായിടിച്ചിട്ട്
സ്വരസംനാഴിരണ്ടതും

713 ഒക്കക്കൂട്ടിയരച്ചിട്ട്
ദിനംമൂന്നതു കൊള്ളുക
എണ്ണതാക്കിയുരുട്ടീട്ടൊ-
ന്നെതിരേ ശക്കരതന്നിലും ?

714 അന്തിക്ക പാലിലിവണ്ണം
സേവിച്ചീടുക നിത്യമായ്
പാലുംനെയ്യുമതല്ലാതെ
ഊണിനൊക്ക വിവർജ്ജയേൽ

715 നോവെന്നനോവു മാറിടും
പ്ലീഹോദരസപാണ്ഡുവും
അഗ്നിവർദ്ധനമായുള്ളൂ-
തെത്രയും പരമൌഷധം

സുകുമാരം

716 പതിനെട്ടുപലം കൊള്ളൂ
തമിഴാമേടെ വേരതും
ആവണക്ക ശതാവേരി
ദശമൂലമമുക്കരം

717 ജീവന്തിമൂലവും പിന്നെ
പ്പലമോരോന്നു കൊള്ളുക
ദർഭരണ്ടും കരിമ്പിൻവേ-
രമയും വരിനെല്ലിവ

718 ഓരോന്നീതപലം കൊണ്ടു
ഇടിച്ചിട്ടു കഷായമായ്
പലംനാലുമുള്ളംപിന്നെ
കഷായത്തിൽ കലക്കുക

719 ആവണക്കെണ്ണ നാഴരി
നെയ്യുമന്നാഴിയിങ്ങിനെ
പാലിവററിനൊടൊപ്പിച്ച്
കല്ക്കത്തിന്നിഥ ചൊല്ലിടാം

720 ഇന്തുപ്പും ജീരകം ചുക്കും
മുളകും മുന്തിരിപ്പഴം
[1]മൂന്നുചെയ്ത കഴഞ്ചോരോന്നി-
ട്ടിങ്ങിനെ വെവ്വേറിച്ചിട്ട

721 പിന്നെസ്സേവിച്ചുകൊണ്ടീട്ട
ക്രട്ടിയുൺമൂല്യമാമിത്
വിദ്രധീ ഗുന്മവും ശൂല-
മാന്ത്രവൃദ്ധിച കുഷ്ഠവും

722 വിശേഷിച്ചു ശമിച്ചീടും
സുകുമാരഘൃതമെന്നുപേർ ?

രക്തഗുന്മചികിത്സ

723 രക്തഗുന്മമതുണ്ടായാ-
ലെള്ളുകൊണ്ടു കഷായമായ്
ചെർത്തേക്കും വ്യോഷവുംക്രട്ടി
പ്പൊടിചെയ്തിട്ടുകൊണ്ടതിൽ

724 നെയ്യും ഗുളമതുംക്രട്ടി
സേവിച്ചാലൊഴിവന്നിടും
ലവംഗം കായവും ചുക്കും
മുളകും കൊട്ടവേലിയും

725 തുവച്ചില ചവക്കാരം
കല്ലുപ്പുമയമോതകം
കാട്ടുതിപ്പലി തിപ്പല്ലി
ചിനിത്തുപ്പതു ഗന്ധകം ?

726 ഇവയൊക്കപ്പൊടിച്ചിട്ട്
ആരൂശ്ശീത കഴഞ്ചതായ്
വെള്ളുഴിഞ്ഞയതും തുമ്പ
ആവണക്ക കഴച്ചിയും

---

1. "സുകുമാരം" യോഗത്തിൽ കല്ക്കത്തിന്റെ മരുന്നുകളിൽ ചിലതു വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു.

727 ഇവയഞ്ചും കുരുന്നല്ലൊ
ഉണക്കിപ്പൊടിചെയ്തിട്ടു
പിണംപുളിയതിൻകായും
വില്വവുമിവയൊപ്പമായ്

728 കഷായംവെച്ചനീർതന്നിൽ
കുഴച്ചുപൊടിയൊന്നതായ്
പിന്നെനന്നായ് പൊതിഞ്ഞിട്ടു
ആവണക്കിലതന്നിലെ

729 മണ്ണുതേച്ചുണക്കീട്ടു
പുടംവെച്ചതു വെന്തതു്
അരചെയ്തു പൊടിച്ചിട്ടു
മോരിൽ സേവിച്ചുകൊണ്ടിട്ടു

730 . . . .
തേനിൽ ശക്കരതന്നിലും
ഗുന്മമൊക്കെശ്ശമിച്ചീടും
ശൂലയും കൃമിശൂലയും

731 രക്തഗുന്മം ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും നല്ലതാമിതു്
[1]പാച്ചോററി കുവളം യഷ്ടി
ചെറുതേക്കെള്ളു തൈഃശ്രുതം

732 നീർകടിക്കിൽ മൃഗാക്ഷീണാം
വയററിൽക്കുത്തൊഴിഞ്ഞുപോം
പുളിന്തോൽ ചുക്ക മുത്തങ്ങാ
കൊണ്ടുപാക്യമിവക്ഷണാൽ

733 അയമോദകമിന്തുപ്പും
ജീരകം തിപ്പലി തഥാ
ഇവ കൂട്ടീട്ടു വെന്നീററിൽ
പത്ഥ്യാചൂർണ്ണം നിഷേവിതം

1. ഇതു് "യോഗാമൃത"ത്തിലെ യോഗംതന്നെ.

734 ശമയേൽകത്തുമുദരെ
കറപാടും മൃഗശീട്ടശാം
പീലിത്തണ്ടു പുലിത്തോലും
കറുകാ കരുവേപ്പില

735 ഇവകൊണ്ടു പുകയ്ക്കേണം
നല്ലെണ്ണയിൽ നനച്ചുടാം
കടലേററം ശമിച്ചീടും
മുലകീഴ്നോവുമഞ്ജസാ

ഇതി രക്തഗുന്മചികിത്സാധികാരഃ

ശൂലനിദാനവും ചികിത്സയും

736 ഉദരം മേലിളക്കീടും
നോവും പാരമതാസ്ഥരും
നിറമൊന്നു പിഴച്ചീടും
പുറമേ വീക്കമായിടും

737 മേല്പോട്ടു മുട്ടിനിന്നീടും
വായുകീഴ് പട്ടുമില്ലയാം
ഈവണ്ണം ലക്ഷണം കാണ്കി-
ലാനാഹമെന്ന രോഗമാം

738 കായവും കൊട്ടവും നല്ല
വയമ്പും താൻ വിഡംഗവും
തുവച്ചീലയതും പിന്നെ
ക്രമമൊക്കയിരട്ടിയാം

739 പിന്നെപ്പൊടിച്ചു സേവിപ്പൂ
മോരിലല്ലായ്കിൽ നെയ്യിലും
മേൽനോവും ഗുന്മവുംതീരു-
മാനാഹം വയറെന്നിവ

740 ശൂലനോവേഴു ചൊല്ലുന്നു
വാതപിത്തകഫങ്ങളാൽ
വെവ്വേറീ രണ്ടുകൂട്ടീട്ടും
മൂന്നുംകൂടിയുമിങ്ങിനെ

741 സഹിപ്പാനെളുതല്ലൊട്ടും
ഉദരത്തിങ്കൽ വേദന
ഏഴു ഭേദമെന്നറിഞ്ഞിട്ടു്
വേണമങ്ങു ചികിത്സകൾ

742 വാതശൂലയതെന്നാകിൽ
മേൽക്കഴപ്പുളു പാരമാം
ചവക്കും വാ വരണ്ടീടും
മലബന്ധവുമാസ്സരും

743 പിത്തശൂലയ്ക്കു കയ്ക്കും വാ
പുളിന്തേകലുമാസ്സരും
ഉദരത്തിൽ കത്തലുണ്ടാകും
ചുഴലും മേനിയഴൽച്ചുലും

744 ശ്ലേഷ്മംകൊണ്ടുള്ള ശൂലയ്ക്കു്
കനക്കും തലയേററവും
മധുരിക്കും വായതെപ്പോഴും
നെഞ്ചകത്തു കലിപ്പുമാം

745 രണ്ടുംകൂടിയ ശൂലയ്ക്കു്
രണ്ടുമുണ്ടിതു ലക്ഷണം
ലക്ഷണം മൂന്നുമാസ്സുന്നാ-
ലെന്നാലങ്ങിനെ കണ്ടുകൊൾ

746 ശൂലയ്ക്കങ്ങു ചികിത്സിപ്പാൻ
ഗുന്മത്തിൽ ചൊന്നതൊക്കെയും
ആട്ടിൻപാലതു സേവിക്കാ
മേറെനല്ലതു ചൊല്ലിനേൻ

747 കള്ളിക്കഴുത്ത കൊള്ളേണം
പലംവിംശതിയാമതു്

വ്യോഷമോരോപലംചെയ്‌വൂ
പത്തുകൊൾവിതു സൈന്ധവം

748 ഇവയൊക്കെയിടിച്ചിട്ടു
മൺകുടത്തിലതിട്ടുടൻ
ആവിൽതൻവിറകുംകൂട്ടി-
ട്ടഗ്നിയങ്ങതരിക്കണം

749 ചുട്ടു ഭസ്മമതായിട്ടു്
വെച്ചുകൊണ്ടതിനെ പുനഃ
ജലത്തിൽവെച്ചു സേവിക്കാ
പണമോരോന്നു തൂക്കമായ്

750 ശൂലയെങ്കിൽ ശമിച്ചീടു-
മെന്നു നിർണ്ണയമാമിതു്

സപ്തസാരകഷായം

751 കരിങ്കുറുഞ്ഞിതൻ വേരും
വില്വവും തവിഴാമയും
ഔഷധമാവണക്കിൻവേർ
വില്വമൂലം ച മുഞ്ഞയും

752 ഏഴുമൊപ്പമതായിട്ടു്
കഷായംവെച്ചുകൊണ്ടതിൽ
ഇന്തുപ്പും കായവുംകൂട്ടി
സേവിക്കാ ശൂല മാറിടും

753 ഗുന്മവും പ്ലീഹയും പിന്നെ
ശ്രോണിദേശത്തെ വേദന
ഇവയൊക്കെശ്ശമിച്ചീടും
സപ്തസാരമിതെന്നു പേർ

754 മുളയില ചുക്ക കുലത്ഥൈഃ കൊട്ടത്തേങ്ങാജമോജവൃശ്ചീവൈഃ
കൊടിയൊരു ശൂലവിനാശമിന്തുപ്പും കായമിട്ടു പാക്യമിദം

755 തവിഴാമ പറിച്ചിട്ടു്
നരുള്ള വേരിടങ്ങഴി

സൈന്ധവംകൂട്ടി വെള്ളത്തിൽ
പുഴുങ്ങൂ നീരുവററോളം

756 പിന്നെ നന്നായുണക്കീട്ട്
പൊടിചെയ്തതിനെപ്പുനഃ
നെയ്യിൽകുഴച്ചു സേവിക്ക
യെങ്കിലും ശൂല മാറിടും

757 ഇന്തുപ്പും മുളകും ചുക്ക
മയമോതവുമൊപ്പമായ്
പൊടിചെയ്തിട്ടു സേവിക്കാ
കാടിയിൽ ശൂല മാറിടും

758 വിഷാൽവേർ കടലാടി ഭ്രസുരമരം ചുക്കള്ളികൊൾ കൂവളം
മുഞ്ഞാ മൂവില യാവണക്ക പുടയാവെള്ളും തഥാ മോഷകം
ഒക്കെക്കൂട്ടിനെറുത്തുകൊണ്ടെതിരവേ കായം കണാ സൈന്ധവം
ക്ഷാരം മേല്പൊടിയിട്ടുപീതമുപദേശംപോലിദം ശൂലിനാം

759 പഥ്യാലശുന നിർഗ്ഗുണ്ഡീ
പഞ്ചകോലൈശ്ശൃതം ജലം
സസൈന്ധവം പിബേൽ പ്രാതഃ
ഗുന്മശൂല ഹരം പരം

760 സർവ്വശൂലേഷു ശുദ്ധിഞ്ച
നിരൂഹമനുവാസനം
യഥാദോഷഞ്ചയുഞ്ജീത
പിണ്ഡസേ്വദാവഗാഹനം

കാട്ടുചേനയിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന പുടപാകചൂർണ്ണം

761 ഉവച്ഛീല ചവക്കാരം
വ്യോഷദീപ്യക ഗന്ധകം
കഞ്ഞിരിക്കയുടെ വേരും
പശുപാശീരസം തഥാ

762 ജീരകദ്വയസിന്ധൂത്ഥ-
മുള്ളിയും കാട്ടുതിപ്പലി

ചവ്യം കായഞ്ച തത്സർവ്വം
സമഭാഗേന കല്പിതം

763 പുടയാവൂരസം വിമൃത്യ
ത്രിദിനം സാധുപേഷയേൽ
കാട്ടുചേനയുടെ മദ്ധ്യം
തുരന്നതിൽ വിനിക്ഷിപേൽ

764 തൽകല്ക്കംപിന്നെ നന്നായി
തൽ ഗളേന പിധായ ച
മൃദാ സമന്താൽ സംലിപ്യ
ബഹുവാരം പ്രശോഷയേൽ

765 ആവിലിന്ധനസംദീപ്തേ
ജ്വലനേ തദ്വിപാചയേൽ
തൊണ്ണൂറു നാഴികാന്തേച
തത്സമാദായ ബുദ്ധിമാൻ

766 ശനൈർമ്മണ്ണു കളഞ്ഞിട്ട്
സാധു സംചൂർണ്ണ്യ തൽ പുനഃ
ഉഷ്ണോദകേന ശൂലാർത്തഃ
പായയെന്മാത്രയാ പുനഃ

767 ഘൃതാന്നം ഭോജയേച്ഛാന്ത
സർവ്വശൂലവിനാശനം

ഇതി ശൂലചികിത്സാധികാരഃ

മഹോദരനിദാനവും ചികിത്സയും

768 മഹോദരങ്ങളെട്ടല്ലോ
ചൊല്ലാം സാമാന്യലക്ഷണം
ഉണങ്ങും താലുവും ചുണ്ടും
മുഖമൊട്ടത്തു ചീർത്തുമാം

769 മെലിയും, വയർവീങ്ങീടും
പ്രേതാകൃതിയതാസ്സരും

പൂർവ്വരൂപമിവററിന്നു്
വയ്യായ്ക ബലഹാനിയും

770 ഒരുവണ്ണം വിശന്നീടു-
ന്നറിവാനരുതായ്കയും
മലംപോകാതെ വന്നീടും
വീക്കം മെല്ലെത്തുടങ്ങിടും

771 കാൽമേൽ കുറയ വീങ്ങീടും
നൊന്തീടും വസ്തിസന്ധികൾ
എട്ടിന്നും പേരു വെവ്വേറെ-
യറിവാൻ ലക്ഷണങ്ങളും

772 ഒട്ടുഞാനിതു ചൊല്ലുന്നു
കേട്ടുകൊൾകിതു ലക്ഷണം
വാതോദരമതെന്നാകി-
ലുദരം വീർത്തുമായ്‌വരും

773 പാണിപാദങ്ങളും പിന്നെ
വൃഷണമിവ വീങ്ങിടും
അരയും മുതുകും വ്ളാവും
വയറും നോക സന്തതം

774 ശുഷ്കകാസമതുണ്ടാകും
കീഴ്‌വയർ കനമാകയും
പിത്തോദരത്തിനുണ്ടാകും
പനിയും മോഹതൃഷ്ണയും

775 അഴലും ചുഴലുംപിന്നെ
മഞ്ഞൾതന്നിറമാകയും
ശ്ലേഷ്മോദരം വിശേഷിച്ചും
കനമേറിയതായ്‌വരും

776 അംഗം തളർന്നു വന്നീടും
തരിപ്പും പെരികവീക്കവും
നിദ്രയും മടിയും ശ്വാസം
കാസം മേനി വെളുത്തുമാം

777 സ്നിഗ്ദ്ധമായി വെളുത്തുള്ള-
രാജികൾ ചുററിവന്നിടും
ത്രിദോഷമൊത്തുകൂടീട്ടു-
ള്ളുദരം കൊടുതായ്‌വരും

778 ലക്ഷണം മൂന്നുമൊത്തിട്ട്
ശീഘ്രപാകവുമായ്‌വരും
പിന്നെ പ്ലീഹോദരത്തിന്ന്
ശ്വാസംമുട്ടുക കാസവും

779 രസമൊന്നുമറിഞ്ഞീടാ
വയർവീക്കം കനക്കുക
ശരീരം സന്തതംനോവും
പനിയും ഛർദ്ദിമോഹവും

780 സർവ്വാംഗവുമുഴന്നീടും
നിറമൊന്നു പിഴച്ചുപോം
ബദ്ധോദരമതും പിന്നെ
അഴലും മേനി തൃഷ്ണയും

781 പനിയും പാരമുണ്ടാകും
കാസശ്വാസം ചുഴൽച്ചയും
തുടരണ്ടും തളർന്നീടും
മലസംഗവുമായ്‌വരും

782 രുചിയൊന്നിലുമില്ലാതാം
ഛർദ്ദിയെന്നിവ ലക്ഷണം
ഛിദ്രോദരമറിഞ്ഞീടാൻ
ലക്ഷണങ്ങൾ പറഞ്ഞിടാം

783 നാഭിക്കു കീഴതുണ്ടായി
വളരുന്നതുമിങ്ങിനെ
എത്രയും കൊടുതായീടും
വിരിയ നീരുമായ്‌വരും

784 ശ്വാസവും തൃഷ്ണയും പിന്നെ
ച്ചുഴലെന്നിവ ലക്ഷണം

ഇതിന്നു പേരു രണ്ടുണ്ട്
രണ്ടും ചൊല്ലുമിതൊന്നിന്ന്

785 ഛിദ്രോദരമതെന്നൊന്നു
പരിസ്രാവീയതെന്നുമാം
ഉദകോദരമെന്നല്ലൊ
എട്ടാമത്തതു ചൊല്ലിനേൻ

786 അവററിൽ നീർനിറഞ്ഞിട്ട്
നോവും പാരമതായ് വരും
കാസശ്വാസങ്ങളുണ്ടാകും
നാഭിവീർത്തു മലർന്നിടും

787 രുചിയൊന്നില്ലമില്ലാതാം
എട്ടുമിങ്ങിനെ ലക്ഷണം
പക്ഷമൊന്നിനകത്തെങ്കിൽ
ശമിക്കുമിവയൊക്കെയും

788 മേലേതുമേലതങ്ങേററം
കൃച്ഛ്റസാദ്ധ്യമതായ് വരും
നീരിനാലൊക്കയും പിന്നെ
കൃച്ഛ്റസാദ്ധ്യങ്ങളാമിവ

789 നിയമേന വിരേചിച്ചി-
ട്ടുവയൊട്ടു വരുത്തുക
കാടികൊണ്ടു വെത്തുമ്പിട്ട്
ധാരകൊൾക മുലയ്ക്കുകീഴ്

790 പശുവിൻപാൽ കുറുക്കിട്ട-
ങ്ങാവണക്കെണ്ണകൊണ്ടതിൽ
സേവിച്ചിട്ടു വിരേചിച്ചാ-
ലാമയങ്ങളൊഴിഞ്ഞിടും

അവിപത്തി

791 വ്യോഷമേലം ച മുത്തങ്ങാ
ലവങ്കത്തൊലി പച്ചിലാ

നെല്ലിക്കാ വിഷാലരിയു-
മിവയൊത്തൊരു ഭാഗമാം

792 ത്രികോല്പക്കൊന്ന കൊള്ളേണം
ത്രിഭാഗമിവ ചൂർണ്ണമായ്
പഞ്ചസാരയതിൽ കൂട്ടി
തിരുന്മൂലവിപത്തിയാം

793 വെന്നീരിലിട്ടു സേവിക്കാം
വിരേചനകരംപരം
ദോഷമൊക്കെശ്ശമിച്ചീടും
പാണ്ഡുവും വിഷമെന്നിവ

794 വിരേചിപ്പിച്ചൊഴിച്ചാലും
പിന്നെയപ്പോഴെ വീങ്ങുകിൽ
സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു ചൊല്ലീട്ടു്
പോന്നുകൊൾകതു നല്ലതാം

തിപ്പലീരസായനം (വിഷപ്രയോഗം)

795 [1]നാഴൂരി തിപ്പലീകത്തി-
ച്ചേറിക്കൊണ്ടു പൊടിച്ചിട്ടു

---

1. ഉദരം ജലോദരമായാൽ പിന്നെ കൃച്ഛ്റസാദ്ധ്യമോ യാപ്യമോ ആണെന്നാണു് ശാസ്ത്രവും അനുഭവവും. ജലോദരത്തിൽ സർവ്വാംഗശോഫവുംകൂടി സംഭവിച്ചാൽ മിക്കവാറും അസാദ്ധ്യംതന്നെ. സുസ്ഥിരമായ ദോഷസംഘാതം അന്തർല്ലീനമായി വിലങ്ങടിച്ചു കിടക്കുന്നതാണു് ഇതിനു കാരണം. ഒരുമാതിരി മരുന്നൊന്നും ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ഫലിക്കുകയില്ല. അങ്ങിനെ ക്രിയാനിവൃത്തമായ വ്യാധ്യവസ്ഥയിലാണു് "പാനഭോജനസംയുക്തം ദദ്യാദ്വാ സ്ഥാവരം വിഷം" ഇത്യാദി ഗ്രന്ഥഭാഗംകൊണ്ടു് വിഷപ്രയോഗം വിധിച്ചിരിക്കുന്നതു്. പ്രമാഥിയായ വിഷം ദോഷസംഘാതത്തെ ഭേദിച്ചു ദ്രവരൂപമാക്കി പുറത്തു തള്ളുന്നു. അതാണു് വിഷപ്രയോഗത്തിലുള്ള യുക്തി. വിഷപ്രയോഗത്തിനുള്ള ചില യോഗങ്ങളുടെ വിധിയും ശാസ്ത്രത്തിലുണ്ടു്. അതിനെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തിയുള്ളതാണെങ്കിലും, ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽക്കാണുന്ന വിഷയോഗം സ്വന്തം യുക്ത്യനുഭവങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി ഗ്രന്ഥകർത്താവായ ഭിഷഗ്വരൻ പരിഷ്ക്കരിച്ചു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളതാണു്. ഇതുമാതിരി ഒരു യോഗം ഉദരചികിത്സയിൽ മററു ഗ്രന്ഥങ്ങളിലൊന്നും കാണുന്നില്ല. ഗ്രന്ഥകർത്താവു് പറയുമ്പോലെ സർവ്വാംഗശോഫത്തോടും കൂടിയ ജലോദരത്തിൽ ഇതു് "പരമൌഷധം"തന്നെയാണു്. ഇതെഴുതുന്നാൾക്കു് പല തവണയും ഈ യോഗം ദൃഷ്ടാന്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. "പാരം ഗൂഢമതായുള്ള" എന്നു് ഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നതുപോലെ പരംപരാവൈദ്യന്മാരുടെ ഇടയിൽ വളരെ ഗൂഢമായി കൊണ്ടുനടക്കുന്ന ഒരു യോഗമാണിതു്.

നാഴികൊണ്ടതളന്നുള്ള
ഇഞ്ചിനീരിരുനാഴിയും

796 വെള്ളരിക്കിന്റെ വേർമേൽതോ-
ലിഞ്ചിച്ചാറ്റിലരച്ചിട്ട
ഉമ്മത്തിൻവേരുതന്മേലെ-
ത്തോലുമങ്ങരച്ചെയ്തിട്ട

797 പഴക്കായ്ക്കൊത്തുകൊണ്ടിട്ട്
രണ്ടും വെവ്വേറെ വെച്ചിട്ട
രണ്ടടുപ്പത്തു കൂട്ടീട്ട്
നെയ്ക്കുലം രണ്ടു വെച്ചിട്ട

798 ഇഞ്ചിച്ചാറൊന്നിലാക്കീട്ട്
ആട്ടിന്റെപാലു മറ്റെതിൽ
മെല്ലെത്തീയിട്ടെരിച്ചിട്ട്
നാലിലൊന്നു കുറുക്കിനാൽ

799 ആട്ടിൻപാലിൽ കലക്കീട്ട
അക്ക്മൂലമരച്ചത്
മറ്റേതങ്ങിഞ്ചിതന്നീറ്റിൽ
തിളപ്പിച്ചൊന്നിലാക്കുക

800 എരിക്കിൻകോൽകൊണ്ടിളക്കീട്ട്
തിപ്പലിപ്പൊടിയിട്ടതിൽ
ലേഹ്യപാകത്തിൽ വാങ്ങീട്ട്
വായ്ക്കെട്ടിത്തൂക്കിവെക്കത്ത്

801 നെല്ലിതൻകായിനൊപ്പിച്ച്
സേവിക്കാ രണ്ടുനേരവും
മഹോദരങ്ങളെട്ടുംപോം
ശൂലയും കുംഭകാമിലാ

802 സർവ്വാംഗശോഫവും തീരും
പരമൌഷധമാമിത്
പഞ്ചസാരയത്തും പാലു-
മിഞ്ചിയും നെയ്യുമെന്നിവ

803 നാലുമല്ലാതെ മററുള്ള-
തൊക്കവെജ്ജിക്ക കൂട്ടുവാൻ
പഴേ നെല്ലുതു വെച്ചിട്ട്
പാകം കണ്ടുള്ള ചോറതും

804 അഞ്ചുനാളിതു സേവിക്ക
വേണ്ടിവന്നാകിലേഴുനാൾ
കുളിയ്ക്കാതെ കിടക്കേണം
നല്ലിരിക്കയുമങ്ങിനെ

805 പാരംശ്രദ്ധമതായുള്ളൂ
പാരംസൂക്ഷിച്ചു ചെയ്കിട്ടു
പാൽകുറുക്കീട്ടു സേവിക്കാം
ദാഹം പാരമതേറുകിൽ

ഇതി മഹോദര ചികിത്സാധികാരഃ

പാണ്ഡുരോഗനിദാനവും ചികിത്സയും

806 പാണ്ഡുവിന്ന് പറഞ്ഞീടാം
ലക്ഷണങ്ങൾ ചുരുക്കിഞാൻ
ദേഹമേററം കനത്തീടു-
മോജസ്സും കുറവായ്‌വരും

807 രക്തം വററുകയുംപിന്നെ
ധാതുക്കൾ ശിഥിലങ്ങളാം
ശക്തികേടിന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക്
മേദസ്സും കുറവായ്‌വരും

808 നിസ്സാരനായിവന്നീടു-
മരിശം ശീലമായ് വരും
നറുങ്ങിത്തോന്നുമംഗങ്ങൾ
കണ്ണിൻപോള തടിക്കയും

809 മുഖവും വീങ്ങിവന്നീടു-
മന്നദ്വേഷിയതായ്‌വരും

രോമമൊട്ടു കൊഴിഞ്ഞീടും
തളരും പനിയേങ്ങലും

810 ചുഴലും ചെവിമൂളീടു-
മിങ്ങിനെയുള്ള പാണ്ഡുതാൻ
അഞ്ചുജാതിയതുണ്ടല്ലോ
വാതപിത്തകഫങ്ങളാൽ

811 മൂന്നും മൂന്നുമിതൊത്തിട്ടും
പൂഴിതിന്നിട്ടുമിങ്ങിനെ
ഇവററിൻ പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ
നിടിലക്കുഴി തുള്ളുക

812 ത്വക്കലന്നിട്ടു വന്നീടു-
മരുചി യഗ്നികേടമാം
മഞ്ഞളിച്ചിട്ടു മൂത്രിക്കം
പൂർവ്വരൂപങ്ങളിങ്ങിനെ

813 വാതപാണ്ഡുവതെന്നാകിൽ
വിറയ്ക്കും മേനികന്നാറതീടും
മുഖവും നഖവും പിന്നെ
വിൺമൂത്രാദികൾ നേത്രവും

814 ചുകന്നിട്ടാകിലാമല്ലോ
കൃഷ്ണമായിട്ടുമാകിലാം
മലം വരണ്ടുപോയീടും
ശോഫവും വയർവീക്കയും

815 വായിലന്നരസം തോന്നാ
ശിരശ്ശൂലവുമങ്ങിനെ
പിത്തപാണ്ഡുവിനുണ്ടാകും
കണ്ണിരുട്ടു പനിക്കയും

816 മഞ്ഞളിൻനിറമായീടും
ശ്യാമമായിട്ടുമാകിലാം
തൃഷ്ണയും മോഹവും സ്വേദം
പുളിന്തേക്കലുമേങ്ങലും

817 കളുത്തവകൾ വാസിക്കും
ദുർഗ്ഗന്ധം പാരമായിട്ടും
ശ്ലേഷ്മത്താൽ പാണ്ഡുവെന്നാകിൽ
മേനിയേററം വെളുത്തുമാം

818 കൺ നഖാദി വെളുത്തീടും
ഛർദ്ദിയൊച്ചയടക്കയും
വായിലന്നരസം കാണും
രോമമെച്ചിയിരുന്നിടും

819 പാണ്ഡുമൂന്നുമതീവണ്ണം
ലക്ഷണം മൂന്നു മൊക്കിലാം
മണ്ണു തിന്നുളവായുള്ള
പാണ്ഡുവിന്നു പറഞ്ഞിടാം

820 നാഭിയും മുഖവും വീങ്ങും
ലിംഗവും വീക്കമായ് വരും
പാണ്ഡുരോഗി ഭുജിക്കൊല്ല
പിത്തവർദ്ധനമായതു്

821 എങ്കിൽ കാമിലയായിടും
തവളപോലതാകൃതി
കാമിലയ്ക്കു ചികിത്സിപ്പാ-
നാവതല്ലാതെ വന്നിടിൽ

822 കുംഭകാമിലയായിട്ടു-
ങ്ങന്ത്യവും വരുമാറതാം

കുടമോരു്

823 ഓരിലാഗുഹയും വ്യാഘ്രി
ചെറു(പൂള)വേള ഞെരിഞ്ഞിലും
യവാഷം കണവേരഗ്നി-
യെരണ്ഡം തവിഴാമയും

824 നായ്ക്കുരുണ ബലാ പിന്നെ
കടലാടീടെ വേരതും

പുളിഞ്ഞരമ്പു ലോഹഞ്ച
കിട്ടം നല്ല ത്രിപാദിയും

825 ചുക്കും പരണ്ടയും നല്ല
കരിമ്പും മഞ്ഞൾ ജീരകം
അജമോജം കടുക്കായു-
മിവയൊപ്പിച്ചു കൊണ്ടുടൻ

826 പലമോരോന്നു തൂക്കിട്ടു്
മൺകുടത്തിലതിട്ടുടൻ
ആറിടങ്ങഴി മോർവിഴ്ത്തി
കാടിവെപ്പതുപോലെയാം

827 ഉഴക്കാഴക്കെട്ടത്തിട്ട-
ങ്ങരിച്ചിട്ടു കുടിച്ചിട്ടു
പതിന്നാലുദിനം പിന്നെ
ശേഷമങ്ങു കളഞ്ഞിടാം

828 പിത്തപാണ്ഡു ശമിച്ചീടാം
നെത്രയും പരമൌഷധം
നാമധേയം വിധിക്കേണ്ടു
പാണ്ഡുരോഗകുലാന്തകം

829 പത്ഥ്യാദി ഗുളികാ കൊള്ളു
നാളികേരരസായനം
മണ്ഡൂരവടകം പിന്നെ
ഇവ യോഗങ്ങൾ ചൊല്ലിടാം

പത്ഥ്യാദിഗുളിക (വടകം)

830 പത്ഥ്യാ പുനന്നവ മഹൌഷധ ഭൃംഗരാജ-
കക്കന്ധു പത്രതില ദിപ്യബലാനലൈശ്ച
സവ്യൈസ്സമം സകലഭാവിത ലോഹകിട്ടം
തക്രേ പിബേദഖില പാണ്ഡുഗദേ രഹസ്യം

ഇതിൻ പൊരുൾ:—കടുക്ക കുരുകളഞ്ഞു്, തവിഴാമവേരു്, തിപ്പലി, കയ്യുണ്ണിവേർ, പെരിന്തുടരിവേരു്, ഏലം, എള്ളു്, അയമോദകം.

കുറുന്തോട്ടിവേര് ഇവ കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങ് ശുദ്ധിചെയ്തു്, സമഭാഗം കണ്ടു പൊടിച്ച് അത്രയും പുരാണകിട്ടപ്പൊടിയിട്ട് എല്ലാം കയ്യുണ്ണിച്ചാറ്റിലരച്ച് ഗുളിക (വടകം) മോരിൽ സേവിക്ക. പാണ്ഡു ശമിക്കും.

മണ്ഡൂരവടകം

831 താപ്യം ദാർവ്യാസ്ത്വചാ ചവ്യം
ഗ്രന്ഥികം ദേവദാരു ച
വ്യോഷാദി നവകം ചൈവ
ചൂർണ്ണയേ ദ്വിഗുണം തതഃ

832 മണ്ഡൂരം ചാഞ്ജനനിഭം
സർവ്വതോഽഷ്ട ഗുണേഥ തത്
പൃഥഗ്വിപചേച്ച ഗോമൂത്രെ
വടകീകരണക്ഷമേ

833 പ്രക്ഷിപ്യ വടകാൻ കുർവ്വാൽ
താൻ ഖാദേത്തക്രഭോജനഃ
ഏതേ മണ്ഡൂരവടകാഃ
പ്രാണദാഃ പാണ്ഡുരോഗിണാം

834 കുഷ്ഠാന്യജരകം ശോഫ-
മൂരുസ്തംഭമരോചകം
അർശാംസി കാമിലാം മേഹാൻ
പ്ലീഹാനം ശമയന്തി ച

ആർദ്രകഷൾപലം ഘൃതം

835 ആർദ്രകസ്വരസേ സർപ്പിഃ
പഞ്ചകോലേന സാധിതം
തക്രേണ ശോഷകാസാഗ്നി-
സാദപാണ്ഡുനിബർഹണം

ഇതിൻ പൊരുൾ:—ഇഞ്ചിനീരിൽ നൈ വീഴ്ത്തി തിപ്പലി, കാട്ടുതിപ്പലിവേര്, കാട്ടുമുളകിൻവേര്, കൊടുവേലി, ചുക്ക്, (ഇവ പഞ്ചകോലമരുന്ന്) ഇവ കല്ക്കമിട്ട മോരും വീഴ്ത്തി നൈ കാച്ചി സേവിക്ക. വീക്കം, അഗ്നിമാന്ദ്യം, പാണ്ഡു ഇവ ശമിക്കും. ആർദ്രകഷൾപലമെന്നു പേർ.

ഹരിദ്രാഘൃതം

836 ഹരിദ്രാ കല്കസംയുക്തം
ഹരിദ്രാ സ്വരസേ ഘൃതം
കാമിലാ നാശനം ശ്രേഷ്ഠം
ഹംസപാദിഖഗോ യഥാ

ശതാവര്യാദി ഘൃതം

837 ശതാവരി മുത്തിൾ കരുന്തകാളി
മുത്തുക്ക[1] നക്താ[2]ƒർദ്രക[3] വജ്റവല്ലി
[4]ത്രിപാദിക്രുശ്മാണ്ഡകരിമ്പിവററിൻ
ചാററിൽ ഘൃതം ക്ഷീരസമം പചേത

838 കല്യാണകാജ്യൌഷധ കല്കമേതൽ
സിദ്ധം പരം കാമില പാണ്ഡുഹാരി

കയ്യുണ്ണ്യാദി പൊടി

839 *കയ്യുണ്ണിനല്ലമുളകഗ്നിപുരാണകിട്ട-
മെല്ലാം ക്രമാൽ ചരണഹീനതയാ വിചൂർണ്ണ്യ
നല്ലോരു മോരിലജമോജകനാഗരാഭ്യാം
മുന്നാൾ കുടിക്കിൽ മുടററു പ്രയാതി പാണ്ഡു

നാളികേര രസായനം

840 പുരാണകിട്ടം ലോഹഞ്ച
സംഗൃഹ്യാദൌ ഭിഷഗ്വരഃ
ത്രിസപ്തകൃത്വാ ഗോമൂത്രേ
ദത്വാ ദത്വാ തു ഭർജ്ജയേൽ

---

1. മഞ്ഞൾ. 2. ഇഞ്ചി. 3. ചങ്ങലംപരണ്ട. 4. നിലംപരണ്ട.

* ഈ യോഗം "ആരോഗ്യകല്പദ്രുമം" എന്ന ബാലചികിത്സാഗ്രന്ഥത്തിൽ കയ്ക്കുളങ്ങരെ രാമവാരിയരവർകൾ സംസ്കൃതത്തിൽ തർജ്ജിമചെയ്തു ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

"ഭൃംഗരാജസ്യ പത്രാണാം
മരിചസ്യ ച ശുഷ്മണഃ
കിട്ടസ്യ ച ക്രമാൽ പാദ-
ഹീനൈർഭാഗൈഃ കൃതം രജഃ
ദീപ്യകൌഷധ സംസിദ്ധേ
തക്രേ സംയോജ്യ പായയേൽ
പ്രാതഃ പാണ്ഡുവിനാശായ
രഹസ്യമിദമൌഷധം" ആ. ക. പാണ്ഡുചികിത്സ.

841 ഭൃംഗധാത്രീ[1] ത്രിയാമാനാം
സ്വരസേഷു യഥാക്രമം
പർവ്വികസ്വരസേ തദ്വൽ
ദത്വാ ഭർജ്ജനമാചരേൽ

842 തതസ്സഞ്ചൂർണ്ണയേൽ സമ്യക്
ത്രിഫലാ വ്യോഷമാക്ഷികാൻ
വർഷാഭ്രരജനീ ദ്വന്ദ
ജീരകദ്വയ ദീർഘകാൻ

843 ചവ്യതാമലകീ ഭാർങ്ഗീ
ഘനകക്കന്ധു ഷൾപദാൻ
മണ്ഡൂകപർണ്ണീ ദഹന-
ലവങ്ഗഗജപിപ്പലീഃ

844 ഏലാ പിപ്പലിമൂലഞ്ച
ധാന്യകം ദേവദാരു ച
പാഠാ വിഡംഗ ദുസ്പർശ
ഹപുഷാ ഗജകർണ്ണികാഃ

845 ഹസ്തിവക്ത്രം പർവ്വികാം ച
ഭൃംഗരാജം തഥൈവ ച
ഏതേഷാമപി ചൂർണ്ണാനാം
കർഷാൻ കർഷദ്വയം ത്രിവൃൽ

846 ലോഹജം കിട്ട ചൂർണ്ണഞ്ച
സർവ്വചൂർണ്ണസമം ഭവേൽ
സർവ്വം ജംബീര തോയേന
പിഷ്ട്വാ പിണ്ഡീകൃതം തതഃ

847 ലോഹപാത്രം തതോ ദഗ്ദ്ധ്വാ
ലേപയേച്ച പുനഃ പുനഃ
തതഃ സംഗൃഹ്യ തൽ സർവ്വം
ഭൃംഗരാജരസേന ച

1. ത്രിയാമാ = മഞ്ഞൾ.

848 ആർദ്രകാ f മലക ബ്രഹ്മീ-
വജ്റവല്ലീരസന ച
പൃഥൿ പിഷ്ട്വാ ച തൽ കല്കം
പിണ്ഡീകൃത്യ വിചക്ഷണഃ

849 ലേപയേൽ കലശം സമ്യ-
ഗപുരാണമന്ത്രതനാം
ഛായായാശ്ശുഷ്കം തതഃ കൃത്വാ
നാളികേരജലേന ച

850 പൂരയേൽ കലശം, ബദ്ധ്വാ
ധാന്യരാശൌ നിധാപയേൽ
പ്രയുഞ്ജ്യാൽ പ്രാതരുത്ഥായ
യഥാഗ്നിബലമാതുരഃ

851 സർവ്വപാണ്ഡുമശേഷാം ച
കാമിലാം കുംഭകാമിലാം
ഗുന്മോദരൌ ച ശോഫം ച
ഊന്നാമാനിച നാശയേൽ

852 [1] തവിഴാമ വേപ്പുതൻ തോൽ
പടോലം ചുക്ക ചുണ്ടയും
കടുക്കാ യമൃതും ദാർവ്വീ
ഇവകൊണ്ടു കഷായമായ്

853 കാലത്തങ്ങിതു സേവിപ്പൂ
കാമിലാ നാശനം പരം
സർവ്വാംഗശോഫവും തീരും
പാണ്ഡുവും കാസവും ജ്വരം

854 ആടലോടക വേപ്പേലം
മുക്കായമൃതു ചുണ്ടയും
തേൻ മേപ്പൊടി കഷായത്താൽ
പാണ്ഡുവഞ്ചും ശമിച്ചിടും

---

1. "പുനർന്നവാ നിംബ പടോല ശുണ്ഠീ" ഇത്യാദിയായ കഷായയോഗത്തിന്റെ തർജ്ജിമയാണിതു്.

മറെറാരു നാളികേര രസായനം

855 വേറെയുണ്ടൊന്നു ചൊല്ലീടാം
നാളികേര രസായനം
പുരാണകിട്ടം ചുട്ടിട്ടു
ഗോമൂത്രത്തിലതങ്ങിനെ

856 ഇരുപത്തൊന്നുവട്ടം താൻ
പൊടിചെയ്തതിനെ പുനഃ
മൺകുടുക്കയിലാക്കീട്ടു
ഓട്ടുകൊണ്ടടചെയ്തതു്

857 തീയിൽവെച്ചു പഴപ്പിച്ചു്
ഗോമൂത്രംതന്നിൽ വീഴ്ത്തുക
ഏഴുവട്ടമതീവണ്ണം
ചെയ്താൽ പിന്നെയെടുത്തുടൻ

858 ചെറുനാരങ്ങ നീർതന്നി-
ലരപ്പൂ ദിനമൊന്നതു്
പിന്നെയങ്ങു വറുത്തിട്ടു്
ഇക്ഷുനീററിലരയ്ക്കണം

859 ഭൃംഗരാജരസം തന്നിൽ
കറുവാഴരസത്തിലും
ക്രമത്താലിങ്ങിനെ വേണം
വറുത്താറിയരച്ചിടാൻ

860 നാളികേരരസന്തന്നി-
ലരച്ചങ്ങതിനെ പുനഃ
വറുക്കാതെയരയ്ക്കേണം
ദിനമോരോന്നിവററിലു്

861 ഒടുക്കത്തിളനീർതന്നി-
ലരച്ചാൽ പണി തീർന്നിടും
ഇർട്ടികണ്ടിളനീർവെള്ളം
ക്കുട്ടിവായ്ക്കൂട്ടി വെക്കണു്

862 നെല്ലിൽ കഴിച്ചുമൂടേണം
മൺകുടുക്കയിലിങ്ങിനെ
മാസമൊന്നു കഴിഞ്ഞിട്ടു
പിന്നെ വാങ്ങിയെടുത്തിട്ടു

863 പുതുക്കലത്തിലാക്കീട്ട്
പുകയത്തങ്ങു തൂക്കണം
പണത്തൂക്കമതോരോന്ന്
സേവിക്കാ രണ്ടുനേരവും

864 പഞ്ചതാരയതും തേനും
ജീരകമിവ മൂന്നുമായ്
കൂട്ടിക്കൊണ്ടതിലാക്കീട്ടു
വേണം സേവിച്ചുകൊള്ളുവാൻ

865 പ്രമേഹം പാണ്ഡുവും ശോഫം
ത്വഗ്ദോഷം രാജയക്ഷ്മയും
ഇവയൊക്കെശ്ശമിച്ചീടാ-
നെത്രയും നല്ലതാമിതു്

866 ഉപ്പും തക്രമതും കൂട്ടാം
കാച്ചിക്കൊള്ളുക വേണ്ടതു്
എല്ലാവക്കും പിടിച്ചീടും
പിത്തവർദ്ധനമല്ലിതു് *

ഇതി പാണ്ഡുചികിത്സാധികാരഃ

* ഇതിൽനിന്നു കുറക്കുറെ ഭിന്നമായ ഒരു "നാളികേരരസായന"യോഗം നമ്മുടെ വൈദ്യന്മാരുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരത്തിലുണ്ടു്. അതു താഴെ കുറിക്കുന്നു:—

പുരാണകിട്ടം ശോധിച്ചു പൊടി നാഴി തദർദ്ധകം
ഉരുക്കുപൊടി നന്നായി പൊടിച്ചീട്ടവ പിന്നെയും
ഇരുമ്പുപാത്രത്തിലിട്ടിട്ടു് ഗോമൂത്രത്തിൽ പുനഃ പുനഃ
ഇരുപത്തൊന്നു വട്ടം താൻ വററിച്ചിട്ടതു പിന്നെയും
കഞ്ഞുണ്ണി പച്ചനെല്ലിക്കാ ചങ്ങലാഖ്യ പരണ്ടയും
ബ്രഹ്മിയെന്നഞ്ചിവററിൻെറ നീരിൽ മുമ്മൂന്നു വട്ടവും
വെച്ചേററയഞ്ചു വററിച്ചു പൊടിപ്പു പിന്നെയും തഥാ

ശോഫനിദാനവും ചികിത്സയും

867 ശോഫമെന്നതു ചൊല്ലുന്നു
വീക്കമെന്നതു ഭാഷയായ്
കാൽ ചൂട്ടം കനവും മേനി
ഞരമ്പുകളു വലിക്കയും

868 പൂർവ്വരൂപങ്ങളാകുന്ന-
തിവമൂന്നുമിവററിന്
വാതശോഫമതെന്നാകിൽ
കുത്തുനോവു തരിക്കയും

ത്രികടു ത്രിഫലാ പിന്നെ ത്തവിഴാമേടെ മൂലവും
മാക്കീരക്കൽ ദേവതാരം മഞ്ഞളും മരമഞ്ഞളും
ജീരകദ്വയവും പിന്നെ കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങപി
അയമോദകവും മുത്തിറം ഇലവംഗവു മേലവും
അത്തിത്തിലപ്പിയും പിന്നെ തിപ്പലീ മൂലവും തഥാ
അടക്കാമണിയൻവേരു മീഴച്ചേമ്പിൻ കിഴങ്ങപി
കൊടിത്തൂവയുടെ വേരും ഞെരുകിൻ വേരതിൻതൊലി
കൊത്തമ്പാലരിയും പിന്നെ ചങ്ങലാഖ്യ പരണ്ടയും
വിഴാലരിയിവയോരോന്നാറശീത കഴഞ്ചതായ്
പൊടിച്ചു ചെറുനാരങ്ങാ നീരിൽ മാതളനീരിലും
അരച്ചുരുട്ടി നന്നായി ലോഹപാത്രത്തിലിട്ടുടൻ
കാച്ചികാച്ചിയതിൽ തേച്ചു കരിയാതെയെടുത്തുടൻ
കഞ്ഞുണ്ണി ബ്രഹ്മി നെല്ലിക്കാ പരണ്ടയുമതിഞ്ചിയും
പിഴിഞ്ഞ നീരിലോരോരോ ദിനം നന്നായരച്ചുടൻ
പുതുക്കടത്തിൽ പൂശീട്ടു ഉലത്തിട്ടതിനെപ്പുനഃ
ഇളന്നീരിനുടെവെള്ളം നിറേവീഴ്ത്തീട്ടു സാദരം
വാകെട്ടി മണ്ണുതേച്ചിട്ട് നെല്ലിൽ മൂടീട്ടുപൈക്കണം
മാസമൊന്നു കഴിഞ്ഞെന്നാ ലെടുത്തിട്ട് പൊടിച്ചതു
ഗുളികീകൃത്യസൂക്ഷിച്ചു പൊടിച്ചിട്ടതിനെ പുനഃ
കാച്ചുമോരിൽ കുടിച്ചീട്ടു നിത്യം ദിനമുഖെ തദാ
പാണ്ഡൂഭഗന്ദരം മേഹം ഗുന്മപ്ലീഹമഹോദരം
അശ്മരീവാതവും ശോഫ മർശ്ശസ്സും ഗ്രഹണീ ക്ഷയം
കാസശ്വാസം രക്തപിത്തം കാമിലായിവയൊക്കെയും
ശമിച്ചീടുമിതിൻപേരും നാളികേരരസായനം

869 പിളർന്നുതോന്നു മംഗങ്ങൾ
ത്തുള്ളും കോച്ചിവലിക്കയും
വിരിയക്കണ്ടത്തു വീങ്ങീടും
ചൈകലേററവുമായ് വരും

870 ത്വക്കരിവത്തു മൂലത്താൽ
ചിംബിചിംബിയിരുന്നിടും
പിത്തത്താൽ പീതമായീടും
കറുത്തും ചോപ്പുമായ് വരും

871 നിറംമേനിയതീവണ്ണം
രോമവും ചെമ്പുതന്നിറം
ചുഴലും ദാഹമുണ്ടാകും
തൃഷ്ണയും സ്വേദവും ജ്വരം

872 ചലമങ്ങു പ്രവൃത്തിക്കും
ദുർഗ്ഗന്ധം പാരമായ് വരും
ശ്ലേഷ്മത്താൽ വീക്കമെന്നാകിൽ
ചൊറി, ദേഹം കനത്തിടും

873 മൊഴത്തുറച്ചു ചിനത്തിട്ട്
സ്നിഗ്ധമായിട്ടുമായ് വരും
നിദ്രയും മടിയും ഛർദ്ദി
അഗ്നിസാദമതും തഥാ

874 രാത്രിയിൽ താനതേറീടും
ലക്ഷണങ്ങളതിങ്ങിനെ
ശസ്ത്രങ്ങളാദിയാലുള്ള
ഛേദഃഭേദക്ഷതങ്ങളാൽ

875 അരീപ്പാററയിവററാലും
ചേർനായ്ക്കുരുണയെന്നിവ
വിഷത്താലൊന്നുമായിട്ടു-
മിങ്ങിനെ വീക്കമൊമ്പത്തും

876 പുളുക്കത്തിൽ ചികിത്സിച്ചാൽ
സുഖസാധ്യമതായ് വരും

ഉപദ്രവങ്ങളേറീട്ടും
കാലമൊട്ടങ്ങു ചെന്നതും

877 കൃച്ഛ്റസാദ്ധ്യമതായീടും
സാദ്ധ്യമല്ലാതെയും വരും

ചികിത്സ

878 ചുക്കും ചുണ്ടയുടെ വേരും
കടലാടി തുവ നാലുമായ്
കഴഞ്ചൊറ്റു കൊണ്ടീട്ടു
വിലചമൂലമതാറുമായ്

879 കഷായംവെച്ചു സേവിക്കാ
വീക്കമൊക്കെശ്ശമിച്ചിടും
ചുക്കു മുള്ളി വയൽച്ചുള്ളി
ഞെരിഞ്ഞിഞ്ചിപുനന്നവം

880 ഇവകൊണ്ടു കഷായത്താ-
ലൊഴിയുന്നിതു വീക്കവും

ഭസ്മക്കഞ്ഞിക്ക്

881 മയൂരീ വനവാഴക്കാ
ചുള്ളീ കദളിമാണിയും
ഇടിച്ചങ്ങതുണക്കീട്ട്
ചുട്ടു ഭസ്മമതാക്കുക

882 വെള്ളമെണ്ണാഴി കൊണ്ടീടു
മുക്കഴഞ്ചീതു ഭസ്മവും
കലക്കിയൂറൽ കളഞ്ഞി-
ട്ടാമോക്കഞ്ഞി കുടിച്ചിട്ടു

883 ഭസ്മക്കഞ്ഞിയതാം പേരു്
വീക്കമൊക്കെശ്ശമിച്ചിടും

നെയ്യിന്ന്

884 ഇഞ്ചിനീററിൽ നെയ്യുവീഴ്ത്തി
മോരും, നൽ പഞ്ചകോലവും
കല്ക്കമായിട്ടു കാച്ചീട്ട്
സേവിക്കാം വീക്കമോടിടും

പുളിയെണ്ണ

885 പുളിയഞ്ചുമിടിച്ചിട്ട്
പിഴിവൂ മോരുതന്നില്
എണ്ണയൊപ്പിച്ചു കാച്ചീട്ട്
മേലേക്കുള്ളതുമിങ്ങിനെ

886 തലയ്ക്കു വേറേ കാച്ചീട്ടു
എണ്ണയിൽപാതി നെയ്യുമായ്
തേച്ചുകൊണ്ടു കുളിച്ചീട്ടു
ഒഴിയും വീക്കമൊക്കയും

നാളികേരലവണം

887 ത്രികട്ടു ജീരകം വേപ്പും
ജാതിക്കായയമോതകം
ഏലത്തരി കൊടിത്തൂവ
ചിത്രകം പാഠമൂലവും

888 ഇന്തുപ്പെന്നിവയൊപ്പിച്ചു
തേങ്ങാക്കണ്ണു തുരന്നതിൽ
നിറച്ചു ചുട്ടതും വാങ്ങി
പിന്നെയും പൊടിചെയ്തിട്ടു

889 മൂവിരൽക്കത്തെടുത്തിട്ടു
മോരിലിട്ടു കുടിച്ചിട്ടു
നാളികേരലവണം പേർ
വീക്കമോടിയൊളിച്ചിടും

ഇതി ശോഫചികിത്സാധികാരഃ

വിസർപ്പനിദാനവും ചികിത്സയും

890 വിസർപ്പമെട്ടുള്ളു ചൊല്ലുന്നു
വെവ്വേറി രണ്ടുക്കൂടിയും
ദോഷങ്ങളെല്ലാക്കയൊത്തിട്ടും
പിന്നെയൊന്നഭിഘാതവും

891 അധിഷ്ഠാനങ്ങൾ മൂന്നല്ലൊ
പുറത്തൊന്നകത്തുമാം
രണ്ടുംക്കൂടിയതുണ്ടാകും
ക്രമത്താൽ പാരമാമിവ

892 മർമ്മങ്ങൾ ചുട്ടുവന്നീടും
മോഹവും തൃഷ്ണയെന്നിവ
വിഷമങ്ങളായ് വേഗങ്ങൾ
പ്രവൃത്തിക്കയുമിങ്ങിനെ

893 അഗ്നികെട്ടുമിരുന്നീടി-
ലന്തമെന്നതറിഞ്ഞിട്ടു
അല്ലായ്കിൽ ബാഹ്യമായുള്ള
രോഗം വെവ്വേറെ ചൊല്ലിടാം

894 വാതമങ്ങു വിസർപ്പിക്കിൽ
വാതത്താൽ പനിപോലെയാം
കുത്തിനോകയതും വീക്കം
വലിയും തോൽ, തളച്ചയും

895 പൈത്തികത്തിലെടുക്കുമ്പോൾ
പിത്തജ്വരത്തിടെ ലക്ഷണം
ഒത്തുക്കൂടിയിരുന്നീടും,
നിറമൊന്നു ചുവന്നുമാം

896 കഫത്താലുള്ളതെന്നാകിൽ
ചൊറിയേറുകയെന്നിവ
ശ്ലേഷ്മജ്വരത്തിനൊത്തുള്ള
വേദനങ്ങളുമിങ്ങിനെ

897 വാതപിത്തങ്ങളൊത്തീടി-
ലതിസാരഞ്ച ഛർദ്ദിയും
പിളൎന്നിട്ടങ്ങു തോന്നീടും
മൂർച്ഛതൃഷ്ണചുഴൽച്ചയും

898 അഗ്നികേടത്തു വന്നീടും
തളരും രുചിയില്ലയാം
ചൂടുകൊണ്ടു വരണ്ടീടിൽ
കനലെന്നതുപോലെയാം

899 ഉറക്കില്ലാതെ വന്നീടും
ശ്വാസമെക്കിട്ടമായ്‌വരും
എരിയുംതീയ്യതിൽപ്പെട്ട-
വാശിയാം ചൂടതിങ്ങിനെ

900 ഒട്ടുചെന്നാലടങ്ങീടും
പിന്നെയിങ്ങിനെ പിന്നെയും
അഗ്നിവീസർപ്പമെന്നല്ലോ
ചേരിതിന്നു പറഞ്ഞതും

901 വാതശ്ലേഷ്മങ്ങളൊത്തീടിൽ
ഗ്രന്ഥിമാലകളാസ്സുരും
പനിയും ശ്വാസവും കാസ-
മെക്കിട്ടോക്കാനമെന്നിവ

902 ചുഴലും മോഹമായീടും
വാവറൾച്ച നിറപ്പിഴ
അഗ്നികേടുമതീസാരം
ഗ്രന്ഥിവീസർപ്പമെന്നുപേർ

903 കഫപിത്തങ്ങളൊത്തീടിൽ
മടിയും സ്തംഭവും ജ്വരം
പ്രലാപം മൂർച്ഛയും തൃഷ്ണാ
അഗ്നികേടും തളർച്ചയും

904 ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ കനത്തീടു-
മരുചീ മലബന്ധവും

പൊക്കിൾക്കു മേലെയുണ്ടാവൂ
മിക്കവാറുമതങ്ങിനെ

905 നോവുമേററം ചുഴന്നീടും
മഞ്ഞളിച്ചു വിളത്തുമാം
നിറമവ്വണ്ണമായുള്ള
പിടകങ്ങളുമായ് വരും

906 പഴുക്കുമ്പോളാഴമുണ്ടായ്
വഴുത്തു വീക്കമായ് വരും
മാംസങ്ങളും ദ്രവിച്ചീടും
സ്രവവും ചൂടുമങ്ങിനെ

907 ചൊറിപോലെയതായീടും
ശവഗന്ധവുമായ് വരും
കർദ്ദമാഖ്യ വിസർപ്പത്തിൻ
ലക്ഷണങ്ങളതിങ്ങിനെ

908 സന്നിപാതമതാലെങ്കിൽ
ലക്ഷണങ്ങളുമൊക്കെയാം
അഭിഘാതത്തിനാൽപിന്നെ
മുതിരെക്കൊത്ത കണ്ടീടും

909 ശോഫവും ജ്വരവും നോവും
ചുഴൽച്ചയെന്നിതായ് വരും
കരുവാളിച്ചതല്ലായ്കിൽ
ചുവന്നാം നിറമിങ്ങിനെ

910 ഇവററിൽവെച്ചു സാദ്ധ്യങ്ങൾ
ഓരോ ദോഷമതായതും
ഉപദ്രവം കുറഞ്ഞെങ്കിൽ
ഈരണ്ടാലുളവായതും

911 അല്ലാതുള്ളവ കണ്ടീടിൽ
സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു നിശ്ചയം

ചികിത്സ

912 സംശോധനാദി പ്രഥമം
തന്മധ്യെ രക്തപിത്തജിൽ
തഥാന്തെ വ്രണജിൽ കാൎയ്യം
വിസൎപ്പാണാം ചികിത്സിതം

913 രക്തമോക്ഷം വരുത്തേണം
പലവട്ടമതാദിയിൽ
വിരേചിപ്പിക്ക നന്നല്ലൊ
ഛൎദ്ദിപ്പിക്കയുമങ്ങിനെ

914 പിന്നെവേണം കഷായങ്ങൾ
കുഴമ്പും നെയ്യുമെണ്ണയും
ഇവയെല്ലാം പറഞ്ഞീടാം
പരമൌഷധമായവ

വിരേചിപ്പിക്കുവാൻ

915 ത്രികോല്പക്കൊന്ന ചൂൎണ്ണിച്ച
മുന്തിരിങ്ങക്കഷായമായ്
തന്നിലിട്ടതിളക്കീട്ട്
പാനംചെയ്ക വിരേചനം

സേവിപ്പാൻ കഷായങ്ങൾ

916 കടുക്കാ വേപ്പ ഖദിരം
പടോലമിലവംഗവും
അമൃതുംകൂട്ടിക്കഷായത്തിൽ
തേനുംനെയ്യുമതിട്ടുടൻ

917 സേവിച്ചീടിലൊഴിഞ്ഞീടും
വിസൎപ്പങ്ങൾ ഭഗന്ദരം
പടോലം വേപ്പുതൻതോലും
ചന്ദനം ആവിൽനൈതലും

918 മുണാളം കുവളം മുസ്താ
ഇവകൊണ്ടു കഷായമായ്

തേനുംകൂട്ടിക്കടിച്ചീടി-
ലൊഴിവന്നു വിസർപ്പവും

ധാരക്ക് നെയ്യ്

919 പച്ചുവിൻചാണകം ചുട്ട
ഭസ്മം മധുകചന്ദനം
നാല്പാമരമതിന്മൊട്ടും
രാമച്ചമിവ കല്ക്കമായ്

920 ദൂർവ്വാരസമളന്നിട്ട്
നാഴിനെയ്യൊരിടങ്ങഴി
പാലും നെയ്യിനൊടൊപ്പിച്ചി-
ട്ടിങ്ങിനെ വെന്തരിച്ച നെ

921 ധാരകൊണ്ടു വിസർപ്പങ്ങൾ
മൂന്നുനാളിലൊഴിഞ്ഞിടും

സേവിപ്പാനും തേപ്പാനും നെയ്യ്

922 നാല്പാമരമതിൻമൊട്ടും
കടമ്പിൻതോലതു ചന്ദനം
രാമച്ചം മധുകം പിന്നെ
പ്പാർവല്ലിയുടെ മൂലവും

923 ആമ്പൽനെയ്തലിവററിൻെറ
മൂലം താമര കൂവളം
കൊട്ടമെന്നിവ കല്ക്കം നൈ
പാലുമൊന്നിച്ചു കൂട്ടുക

924 ദൂർവ്വാരസമതും കൂട്ടി
കാച്ചിക്കൊണ്ടതരിച്ചുടൻ
സേവിച്ചീടുക തേച്ചീടാം
ധാരകൊൾകയുമാമിതു്

925 വിസർപ്പങ്ങളൊഴിഞ്ഞീടും
ഉഷ്ണയും പനിയെന്നിവ

ദൂർവ്വാദി

926 ദൂർവ്വാദളമളന്നിട്ട്
നാലിടങ്ങഴി പാലതും
നെയ്യും നാനാഴി കൊണ്ടിട്ട
കല്ക്കംപിന്നെയമുക്കരം

927 ആമ്പലും നൈതൽമൂലങ്ങൾ
വളയം താമരസ്യ ച
നാല്പാമരമടമ്പിൻതോൽ
മധുകം ചന്ദനം തഥാ

928 ഇല്ലിയെന്നിവയൊപ്പിച്ച
മുക്കഴഞ്ചീതുകൊണ്ടിവ
കല്ക്കമായിട്ട കൊണ്ടിട്ട
എണ്ണയാകിലുമാമിത്

929 സേവിച്ചീടിലുമാം പിന്നെ
ധാരകൊൾക പുരട്ടുക

വാതവിസർപ്പത്തിന്

930 വാതത്താലുളവായുള്ള
വിസപ്പത്തിനുമിങ്ങിനെ
നറുനീണ്ടിയതിൻമൂലം
നാഗപ്പൂ പിന്നെ നാൽമരം

931 മെരുകിൻചട്ടയും ദൂർവ്വാ
നാൽക്കഴഞ്ചീത കൊണ്ടിവ
ശുദ്ധവെള്ളത്തിൽ നൈ വീഴ്ത്തി-
ട്ടിങ്ങിനെ വെന്തരിച്ച നൈ

932 സേവിച്ചീടുകയാമല്ലൊ
ധാരലേപനമെന്നിവ
വിസർപ്പങ്ങൾ ശമിച്ചീടും
കുരുവും ച മസൂരികാ

പടോലാദി കഷായം

933 പടോലം മാഞ്ചിയും വേപ്പും
പുത്തിരിച്ചുണ്ട ബ്രഹ്മിയും
കടുക്കാ മുസ്ത നെല്ലിക്കാ
മധുകമാടലോടകം

934 ഇവകൊണ്ടു കഷായത്താ-
ലൊഴിയുന്നു വിസർപ്പവും

മുസ്താദി

935 മുത്തെങ്ങാ വേപ്പുതൻതോലും
പടോലം ദേവതാരവും
മഞ്ഞൾ ദ്രാക്ഷ കുരുന്തോട്ടി
ചുക്കു ബ്രഹ്മിയുമുല്പലം

936 യവാഷമൂലവും പിന്നെ-
ക്കൊത്തമ്പാലരി ചുണ്ടവേർ
രാമച്ചം തിപ്പലീയംബു
മുക്കായെന്നിവയൊപ്പമായ്

937 കഷായംവെച്ചു സേവിച്ചാൽ
വിസർപ്പങ്ങൾ ശമിച്ചിടും

ഇതി വിസർപ്പചികിത്സാധികാരഃ

കുഷ്ഠനിദാനവും ചികിത്സയും

938 കുഷ്ഠങ്ങൾ പതിനെട്ടല്ലോ
ചൊല്ലാം പേരുകളൊക്കയും
കപാലമെന്നു വാതത്താൽ
പിത്തത്താലൌദുംബരം

939 കഫത്താലുളവാകുന്നു
മണ്ഡലാഖ്യം വിചർച്ചികാ

വാതപിത്തങ്ങൾ കൂടീട്ടു
ഋഷ്യജിഹ്വായതങ്ങിനെ

940 വാതശ്ലേഷ്മങ്ങളൊത്തിട്ടു
ചർമ്മവും കിടിപകുഷ്ഠവും
സിദ്ധ്മയുമലസം ചൊല്ലാം
പിന്നെയൊന്നു വിപാദികാ

941 ശ്ലേഷ്മപിത്തങ്ങൾ കൂടീട്ടു
ദദ്രുവെന്നൊന്നു പേരതാം
ശതാരുസ്സും പുണ്ഡരീകം
വിസ്ഫോടം പാമയെന്നതും

942 പിന്നെച്ചർമ്മദല മെന്നും
ശ്ലേഷ്മപിത്തങ്ങളൊത്തവ
മൂന്നു ദോഷങ്ങളൊത്തിട്ടു
കാകണമെന്നു പേരതു്

943 ഇവററിൽവെച്ചേഴു വൈഷമ്യം
കപാലവുമുദുംബരം
മണ്ഡലം ദദ്രുവുംപിന്നെ
കാകണം പുണ്ഡരീകവും

944 ഋശ്യജിഹ്വായിവററിന്നു്
മഹാകുഷ്ഠങ്ങളെന്നു പേർ
ഇവയേഴും പറഞ്ഞീടാം
ലക്ഷണങ്ങളറിഞ്ഞിടാൻ

945 ഇവററിൻ പൂർവ്വരൂപങ്ങൾ
തൊക്കത്തേററം മിനുക്കതാൻ
ഏററംപരുഷമായിത്താൻ
വേർപ്പുമേററമതാകിലാം

946 ഒട്ടുമില്ലെന്നുമായീടും
നിറമൊന്നു പകർന്നുമാം
വെന്തപോലെയുഴന്നീടും
തരിപ്പും ചൊറിയുംവരും

947 ഓരോരോ ഭാഗങ്ങൾ നൊന്തീടും
രക്തം കൃഷ്ണമതായ് വരും
പൂർവ്വരൂപങ്ങളീവണ്ണ-
മേഴിനും കണ്ടുകൊള്ളുക

948 കപാലമെന്ന കുഷ്ഠം താൻ
ഓടുപോലെ മലർന്നുമാം
സ്തബ്ധമായിട്ടുമായിട-
മേറ്റം പരുഷമാകയും

949 നേർന്നുപരന്നുമായീടും
കുത്തും നോവും ചൊറിച്ചലും
വിരിയക്കണ്ടു പഴുത്തീടും
ലക്ഷണങ്ങളതിങ്ങിനെ

450 അത്തിതൻകനിയെപ്പോലെ
പിത്തത്താലുളവായതു്
മുഴപ്പേറിയതായിട-
മഴലും നോവുമേറിയാം

951 നലവങ്ങുളവായീടും
പിളർന്നിട്ടു കൃമിക്കയും
ഔദുംബരത്തിനീവണ്ണം
ലക്ഷണങ്ങളറിഞ്ഞിട്ടു

952 ഉറച്ചുണ്ടു ചിനത്തീട്ടു്
മണ്ഡലം കനമേറയാം
സ്നിഗ്ദ്ധമായി വെള്ളത്തീടും
ചുവന്നും നിറമായ് വരും

953 മെല്ലെമെല്ലെപ്പരന്നീട-
മൊന്നിനോടൊന്നു കട്ടിയാം ?
ചൊറിവും നലവും പിന്നെ
വട്ടമൊന്നു കൃമിച്ചുമാം

954 ദദ്രുവിന്നും പറഞ്ഞീടാം
പിടകങ്ങൾ ചുമന്നുമായ്

കായാമ്പൂ നിറമായിട്ട്
മണ്ഡലങ്ങളുയൎന്നിടും

955 കാകണം ദോഷ മൊത്തിട്ട്
കൊടുതാം ചൂട്ട നോവതും
നിറമങ്ങൊക്കയും തോന്നും
ലക്ഷണങ്ങളു മിങ്ങിനെ

956 അരുകത്തൊക്കച്ചുകന്നിട്ട
നടുവങ്ങു വെളുത്തുമാം
അഴലും ചൊറിയും നോവും
പുണ്ഡരീക മതിങ്ങിനെ

957 കരുവാളിച്ചങ്ങുയൎന്നിട്ട്
നടുവക്കു ചുവന്നുമാം
ഋശ്യജിഹ്വപ്രായതീവണ്ണ-
മഴൽനോവു കൃമിക്കയും

958 കുഷ്ഠം ത്വക്കിങ്കൽ നിൽക്കുമ്പോൾ
നോവുമേററം നിറപ്പിഴ
രക്തത്തിങ്കലതായെങ്കിൽ
സ്വേദവും സുപ്തിവീക്കവും

959 മാംസത്തിൽ കുഷ്ഠമെത്തീടിൽ
കൈകാൽമേൽ സ്ഫോടജാലവും
മേദസ്സിങ്കലതാം നേര-
മംഗം ചൂടതെട്ടുക്കയും

960 അസ്ഥിമജ്ജകളിൽ ചെന്നാൽ
മൂക്കമങ്ങു ചുരുണ്ടുപോം
നയനങ്ങൾ[1] ചുവന്നീടും
കൃമി ലയാച്ചയടക്കയും

961 ശുക്ലത്തിൽ പുത്രരെക്കൂടി
ബാധിക്കുമിവ ലക്ഷണം

---

1. "ചുഴന്നീടും" എന്നും പാഠം കാണുന്നു.

സർവ്വദോഷമതായീട്ടു-
മസ്ഥി മജ്ജ യതിങ്കലും

962 ശുക്ലം തന്നിലു മെത്തീടിൽ
സാദ്ധ്യമല്ലവ നിശ്ചയം
കഫവാതങ്ങൾ കൂടീട്ടു-
മോരോ ദോഷമതായത്തും

963 ത്വക്കിൽനില്ക്കുമതും സാദ്ധ്യം
യാപ്യം മററുള്ളതൊക്കയും

ചികിത്സ

964 പടോലം ത്രിഫലാ വേപ്പും
ബൃഹതീയുങ്ങു ഛരിന്നയും
ഇവകൊണ്ടു കുടിക്കേണം
കുഷ്ഠത്തിന്നു കഷായമായ്

965 പടോലമൂലവും പിന്നെ
ത്രിഫലാ ഇവയൊപ്പമായ്
കഴഞ്ചാറതു കൊണ്ടീട്ടു
കടുരോഹിണി ബ്രഹ്മിയും

966 കഷായംവെച്ചു സേവിക്ക
കുഷ്ഠത്തിന്നിഹ ചൊല്ലിനേൻ
വിഡംഗം ചുഴലീപിന്നെ
കാർകോകിലരിയെന്നിവ

967 കഷായത്താലൊഴിഞ്ഞീടും
ശ്വിത്രവും കുഷ്ഠമെന്നിവ
ത്രിഫലാ വേപ്പുതൻതോലും
പടോലം ദേവതാരവും

968 ഇവകൊണ്ടു കഷായത്തിൽ
മേല്പൊടിക്കിഹ തേനുമായ്
മഞ്ഞൾ നന്നായ്പ്പൊടിച്ചിട്ടു്
ഗോമൂത്രത്തിൽ കുടിക്കയും

969 കൊന്നമേലിത്തിൽ കൊള്ളേണം
പിന്നെ നന്നായരച്ചതു്

വേപ്പെണ്ണക്കൂട്ടിസ്സേവിക്ക
കുഷ്ഠത്തിന്നിവയൊക്കയും

970 നെന്മേനിവാകത്തോലും, പൂ
കാർപ്പാസത്തോലു പൂവത്തും
കൊന്നക്കുരുന്നു മായിട്ടു
തക്രംവീഴ്ത്തിയരച്ചിഥ

971 ചൊറികുഷ്ഠമിളച്ചിടാൻ
തേച്ചുകൊൾക യതിങ്ങിനെ
കരുന്തകാളിയത്തും മഞ്ഞൾ
മോരിൽ തേപ്പതുമിങ്ങിനെ

972 അർക്കക്ഷീരെ യരച്ചിട്ടു്
മനോലാ മുളകെന്നിവ
എണ്ണയിൽ തേച്ചുകൊണ്ടീട്ടു
കുഷ്ഠമൊക്കശ്ശമിച്ചിടും

973 വേമ്പാട മഞ്ഞളും പിന്നെ
അർക്കമൂലവുമെന്നിവ
കൊന്നവേർമേൽത്തോലുകൊൾക
യിവയൊത്തു കഷായമാം

974 കല്ക്കവുംതന്നെ കൊണ്ടീട്ടു
എണ്ണവെന്തങ്ങു തേച്ചിട്ടു
നാൽമരത്തോലു കല്ലാലും
മഞ്ഞൾ നന്നാറിയെന്നിവ

975 കഷായം, പിന്നെയേലാദി-
കല്ക്കം കൊണ്ടെണ്ണ കാച്ചുക
കദളീകന്ദകല്ക്കത്താൽ
കാച്ചീടുകിലുമാമിതു്

976 കാക്കത്തൊണ്ടിപ്പഴംകൊണ്ടീ-
ടോടും ബീജങ്ങളെ തഥാ
വെയിലേററു പൊടിച്ചിട്ടു്
പലമെട്ടതു കൊള്ളുക

977 കാർകോകിൽ ബീജവും പിന്നെ
ചെർപ്പുന്നരി വിഴാലരി
കൃഷ്ണജീരകവും കൂട്ടി-
പ്പലം നാലതുകൊള്ളുക

978 തേററാമ്പരൽ തൊക്ക് രണ്ടു
പത്തൊന്നു കതകാ തഥാ ?
ഇവയൊക്കയതീവണ്ണം
തൂക്കിക്കൊണ്ടു പൊടിച്ചിട്ടു

979 ഗോമൂത്രംതന്നിലന്തിക്ക്
നനച്ചിട്ടതിനെപുനഃ
പിറേറന്നാളതരച്ചിട്ടു
പാത്തിമേൽവെച്ചുണക്കുക

980 നീലീപത്രരസംതന്നി-
ലീവണ്ണം ക്രിയപിന്നെയും
ഭൃംഗരാജരസംതന്നിൽ
കരിംകുർഞ്ഞിലനീരിലും

981 അരച്ചുണക്കിപ്പൊടിച്ചിട്ട്
സേവിക്കാം രണ്ടുനേരവും
എണ്ണ നീരട്ടി കൊള്ളേണം
കുഴച്ചിട്ടു മിഴുങ്ങുവാൻ

982 അത്തിക്കായിനൊടൊപ്പിച്ചു
മാത്രയങ്ങിനെ കൊള്ളുക
[1] കച്ചിട്ടുള്ളവ വർജ്ജിക്ക
പുളിച്ചിട്ടുള്ളതൊക്കയും

983 നാമധേയം വിളിക്കേണ്ടു
കുഷ്ഠരോഗകുലാന്തകം
തേനിൽ കുഴച്ചുരുട്ടീട്ട്
നൈ പുരട്ടീട്ടുമാമിതു്

1. "അശിച്ചിട്ടു വിവർജ്ജിക്ക" എന്ന് വേറെ പാഠം കാണുന്നു. ഇതായിരിക്കണം ശരി

* ത്രിത്രിഫലാദി ഗുളിക

984 കാർകോകിൽ ബീജവും നല്ല
ചെറുപ്പുന്ന വിഷാലരി
കുടജക്കുരു മുക്കായും
നീരട്ടിക്കുരു ചേക്കുരു

985 ഭൃംഗരാജരസംതന്നി-
ലരപ്പൂയിവയൊപ്പമായ്
പിന്നെ ഗുളികയാക്കീട്ട്
തേനിൽ സേവിച്ചുകൊണ്ടിടിൽ

986 കുഷ്ഠമൊക്കെശ്ശമിച്ചീടും
നാമ്നാ ത്രിത്രിഫലായിതു്

ഹരിദ്രാദി എണ്ണ

987 മഞ്ഞൾകൊണ്ടു കഷായത്തി-
ലെണ്ണ കൂട്ടുക, കൽക്കവും
അരക്കു, കൊട്ടം, മഞ്ചട്ടി,
ഏലത്തിന്നരി, ചന്ദനം,

988 ലവങ്കത്തോൽ, പതുമുകം,
രാമച്ചം, രക്തചന്ദനം,
പാർവള്ളിതന്നുടേ മൂല-
മമൃതാം, മാഞ്ചിയെന്നതും

---

* പ്രസിദ്ധമായ "യോഗാമൃത"ത്തിലെ കുഷ്ഠചികിത്സിതത്തിൽ "ദിവ്യാസ്ത്രം കുഷ്ഠശാന്തിക്കുതവിയ ഗുളികാ സാപി മുമ്മുപ്ഫലാദ്യം" എന്ന ശ്ലോകഭാഗംകൊണ്ടു സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള "മുമ്മുപ്ഫലാദി" (ത്രിത്രിഫലാദി) ഗുളികയുടെ യോഗം ഇതുതന്നെയാണ്. 1. കടുക്ക, താന്നിക്ക, നെല്ലിക്ക. 2. കാർകോകിലരി, ചെറുപ്പുന്നരി, വിഴാലരി. 3. കടകപ്പാലരി, നീരട്ടിക്കുരു, ചേക്കുരു. ഇവയാണ്. 'മുമ്മുപ്ഫലം' (ത്രിത്രിഫല.)

"ത്രിത്രിഫലാ വഹ്നിനിശാ പാഠന്തീമൂലമല്ലിരസേ പിഷ്ടാ
............മധുലീഢാ, കുഷ്ഠകുലം നാശയത്യഖിലം"—എന്നിങ്ങിനെ വേറേയും ഒരു "ത്രിത്രിഫലാദിഗുളിക" പ്രചാരത്തിൽ ഉണ്ട്.

989 മരമഞ്ഞൾ മധുകവും
നാകണമിവയൊക്കയും
കല്ക്കമായിട്ടുവെന്തെണ്ണ
ഹരിദ്രാദിയതെന്നുപേർ

990 കുഷ്ഠമൊക്കശ്ശമിച്ചീടും
തേച്ചുകൊണ്ടു കുളിച്ചിടിൽ

വാശാദിഎണ്ണ സേവിപ്പാൻ

991 വാശാ, ച ധാവനീമൂലം
തെച്ചിവേരുമതൊപ്പമായ്
കഷായം വെച്ചരിച്ചിട്ട്
എണ്ണ നീരട്ടി കൊണ്ടതിൽ

992 നിംബതച്ചക്കൊട്ട മുക്കായും
ചുക്കും നല്ലതുമഞ്ഞളും
കാർകോകിൽബീജവും, പിന്നെ
ചെർപ്പുന്നരി, വിഷാലരി

993 വയമ്പും ചന്ദനം നല്ല
മധുകം ജീരകദ്വയം
അമൃതങ്ങു മറന്തു ഞാൻ
കഷായം കല്ക്കമിങ്ങിനെ

994 കാച്ചിവെച്ചതു സേവിക്കാ
കുഷ്ഠമൊക്കശ്ശമിച്ചുപോം

മേലേക്കു തേപ്പാൻ തൈലം

995 നാല്പാമരത്തോൽ ഞാറത്തോൽ
മരുതിൻതോൽ മതുപ്പുളി
പ്ലാശിൻതോലതു പാച്ചോററി
ആററുവഞ്ഞി കടമ്പതും

996 ഇരിപ്പ കൊട്ടമിച്ചൊന്ന
തോലുകൾക്കിവയൊക്കയും

മധുകംകൂട്ടിയൊപ്പിച്ചാൽ
ന്യഗ്രോധാദിയതെന്നുപേർ

997 നീരട്ടിത്തൈലവും കൂട്ട
കല്ക്കമേലാദി ചൊല്ലിടാം
ഏലത്തിന്നരി ചിറ്റേലം
ഞാഴൽപ്പൂ മാഞ്ചി നാൻമുകം

998 കന്തുരുഷ്കഞ്ച കച്ചൂരം
കൊട്ടം നല്ലിരുവേലിയും
കറാമ്പൂ ചോനകപ്പുല്ലും
തകരം ജാതി പച്ചിലാ

999 തുണിനാഗം പുലിച്ചോട
ഇപ്പിനോട്ട നറുമ്പശാ
നാകുണം ദേവതാരഞ്ച
അകിൽ കുങ്കുമപട്ടയും

1000 തിരുവട്ടപ്പശ ചണ്ഡ-
ക്കന്ദം ചെഞ്ചല്യ ഗുൽഗുലു
നാഗപ്പൂ പുന്നതൻപൂവു-
മിവ കൽക്കമതായതിൽ

1001 പച്ചമഞ്ഞള മാനേടി
തെച്ചിപ്പൂവു മിടിച്ചുടൻ
സ്വരസം കൊണ്ടു കാച്ചീട്ടു-
ള്ളെണ്ണ കുഷ്ഠഹരംപരം

ഗന്ധക രസായനം

1002 സേവിപ്പാനങ്ങു ചൊല്ലീടാം
ഗന്ധകസ്യ രസായനം
ഗോക്ഷീരം നാഴി നാലാക്കു
മൺകലത്തിലതാക്കുക

1003 ശീലകൊണ്ടതു വായ്മൂട്ടി
ഗന്ധകം പൊടിചെയ്തുടൻ
പലം രണ്ടതു തൂക്കീട്ടു
പരത്തീടുക ശീലമേൽ

1004 വക്കിനൊന്നതു കെട്ടീട്ടു
പച്ചപ്പാന്തകമാകിലാം
അടച്ചുള്ള കലത്തിന്മേൽ
തീയെരിക്കമതാകിലോ

1005 മുത്തു പോലെ യുരുണ്ടിട്ട-
പ്പാലിലൊക്കെപ്പൊഴിഞ്ഞിടും
അങ്ങിനെ ശുദ്ധിവന്നുള്ള
ഗന്ധകത്തെ പ്പൊടിപ്പിതു്

1006 പഞ്ചഗവ്യ മളന്നിട്ടു്
നാഴി യാറതു മങ്ങിനെ
ദശപുഷ്പമിടിച്ചിട്ടു്
സ്വരസം രണ്ടുനാഴിയും

1007 ജംബീരരസവും നാഴി
ഇഞ്ചിനീരുമതങ്ങിനെ
സവ്വമൊന്നാക്കിവെച്ചിട്ടു്
ദിനമേഴുകഴിക്കണം

1008 എട്ടാംനാളിലെടുത്തിട്ടു്
തീയിൽവെച്ചു കുറുക്കണം
പാകം ചിക്കണമാംനേരം
വാങ്ങിക്കൊണ്ടതിനെ പുനഃ

1009 നെയ്യരിച്ചു കളഞ്ഞിട്ടു്
കല്ക്കം നന്നായ്പൊടിച്ചതു്
രണ്ടുമൊന്നും പണത്തൂക്കം
സേവിക്കാ രണ്ടുനേരവും

1010 നെയ്യിലിട്ടു കുഴച്ചിട്ടു
വേണം സേവിച്ചുകൊള്ളുവാൻ

പാലും നെയ്യുമതല്ലാതെ
ചോററിൽ മറെറാന്നു കൂട്ടൊലാ

1011 പതിന്നാലു ദിനംകൊൾവൂ
നല്ലിരിക്കയുമത്രനാൾ
എണ്ണയും കുളിയും വർജ്ജ്യം
നല്ലിരിക്കൽ കുളിച്ചിടാം

1012 കുഷ്ഠവും ചൊറിയും തീരും
പുണ്ണെന്നുള്ളവയൊക്കെയും

ഇതി കുഷ്ഠചികിത്സാധികാരഃ

വാതനിദാനവും ചികിൽസയും

1013 വാതവ്യാധി വദിച്ചീടാ-
മുണ്ടതെൺപത്തു ജാതിയായ്
പിത്തം നാല്പത്തു ചൊല്ലീടും
തദ്വൽ കഫമേവ ച

1014 അംഗം നെട്ടപ്പുമുണ്ടാകി-
ലാക്ഷേപമെന്നു പേരതാം
ദേഹമൊക്കെ വലിച്ചുള്ള
വില്ലുപോലെ വലിച്ചുടൻ

1015 വീപ്പുപാരം പണിപ്പാടും
പ്രാവുപോലെ ഞരക്കവും
കണ്ണു ചിമ്മിയതായീടിൽ
പേരപ്പോളപതന്ത്രകൻ

1016 ഗർഭനാശം വരുംനാളിൽ
ചോരയേററഞ്ചൊരിഞ്ഞനാൾ
അഭിഘാതം വരുന്നാളി-
ലെത്തുകിൽ കൃച്ഛ്രസാദ്ധ്യമാം

1017 സർവ്വാംഗവുമകംനോക്കി
വില്ലുപോലെ വളച്ചുടൻ
വേഗങ്ങളെ പ്രവൃത്തിച്ചു
കണ്ണും സ്തംഭിച്ചു പൽക്കടി

1018 ശ്ലേഷ്മം വായിന്നുറന്നീടും
പറവാനരുതായ്കയും
ഈവണ്ണം കണ്ടതെന്നാകി-
ലന്തരായാമമെന്നുപേർ

1019 പുറംനോക്കി വളഞ്ഞിട്ട്
തലയും മാറുപൊങ്ങിയും
സ്കന്ധം മറിഞ്ഞു പിൻനോക്കി
മുഖം പല്ലും നിറപ്പിഴാ

1020 ദേഹത്തിന്നധികം കമ്പം
വിയർപ്പും ബാഹ്യയാമമാം
വില്ലുപോലെ വളഞ്ഞീടിൽ
ധനുസ്തംഭമതായ് വരും
(വാശിയെന്നുമതിങ്ങിനെ)

1021 വ്രണമൂല മതായുള്ള
വായു ദേഹം വലിച്ചുടൻ
ചേഷ്ട കേട്ട വരുത്തിട്ട്
ഊഷ്ണയും പാരമായ് വരും

1022 ദേഹമൊക്കവെളുത്തീടും
വ്രണായാമമതായ് വരും
വായു കോപിച്ചുകൊണ്ടിട്ട്
കൊറട്ടിൽചെന്നു പുക്കവൻ

1023 വാ പിളർന്നാൽ മുറുക്കീടാ-
നാവതല്ലാതെയാക്കീടും
മുറുക്കീട്ട് പിളർന്നീടാ-
നാവതല്ലാതെയുംവരും

1024 വാതാമയത്തിനന്നേരം
ഹനുസ്രംസ മതെന്നുപേർ
വാക്കിനേയും രസത്തേയും
വഹിക്കുന്ന ഞരമ്പതിൽ

1025 ചെന്നു വായു വരുത്തീടും
ജിഹ്വയെ സ്തംഭമാക്കുക
അപ്പോളന്നപാനങ്ങൾ
രുചിക്കയരുതാസ്സുരം

1026 ജിഹ്വാസ്തംഭമതെന്നല്ലൊ
വാതവ്യാധിക്കു പേരതു്
കണ്ഠത്തിന്നുപരി ചെന്നിട്ടു്
കണ്ണും വാ മുഖമെന്നിവ

1027 വക്രമാക്കിച്ചമച്ചീടും
പാതി ഭാഗമതിങ്ങിനെ
ശിരഃകമ്പവുമുണ്ടാകും
തടപാടങ്ങു വാക്കിനും

1028 ദൃഷ്ടിയും സ്തംഭമായീടും
പല്ലിളക്കം തളച്ചയും
ഗന്ധ മേതു മറിഞ്ഞീടാ
നിദ്രയിങ്കൽ നടുക്കവും

1029 ഒരു കൺ ചിമ്മി നോക്കീടും
തുമ്പലങ്ങു വിലങ്ങയാം
ഇതു മെന്നിയെ ചൊല്ലീടാം
ശരീരം പാതി നോക്കു താൻ

1030 ചെയ്കിലർദ്ദിതവും പിന്നെ
യേകാംഗമിവ പേരതാം
വായു രക്തത്തെ യാശ്രിച്ച
മൂർദ്ധാവിനെ ധരിച്ചിടും

1031 സിരകൾ പിന്നെ രൂക്ഷങ്ങ-
ളാക്കി നിന്നു വരുത്തിടും

വദനം കരുവാളിക്ക-
മേററം വേദന യാസ്സരും

1032 സിരാഗ്രഹമതെന്നല്ലൊ
സാദ്ധ്യമല്ലതുമങ്ങിനെ
പിന്നെ വായു ശരീരത്തെ
പാതി മേൽകീഴ് ഗ്രഹിച്ചുടൻ

1033 ഞരമ്പൊക്ക വററീടും
സന്ധിമർമ്മ മഴിച്ചവൻ
നിശ്ചേഷ്ടയും വരുത്തിട്ട-
മേററം വേദനയായ് വരും

1034 ഏകാംഗമെന്ന പേരപ്പോൾ
പക്ഷഘാതമതെന്നുമാം
സർവ്വാംഗരോഗമെന്നുണ്ട്
ദേഹമൊക്കയുമിങ്ങിനെ

1035 ശുദ്ധവാതത്തിനാലാവൂ
പക്ഷഘാത മതെങ്കിലോ
ഇളപ്പാനങ്ങു പറഞ്ഞീടാം
കൃച്ഛ്റസാദ്ധ്യമതങ്ങിനെ

1036 ദോഷാന്തരങ്ങളൊത്തീടിൽ
യാപ്യമെന്നുമറിഞ്ഞിട്ടു
ക്ഷതത്താൽ പക്ഷഘാതം താൻ
സാദ്ധ്യമല്ലതു നിശ്ചയം

1037 ശരീരം സ്തബ്ധമാക്കീട്ടു
വടിപോലെ പിറന്നുടൻ
ചേഷ്ടയൊന്നിനുമാളല്ല
ദണ്ഡകമെന്ന പേരുമാം

1038 ഈവണ്ണം കണ്ടുതെന്നാകിൽ
സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു ചൊല്ലിട്ടു
തോളിലുള്ള ഞരമ്പുള്ളിൽ
വായു വന്നു വസിച്ചുടൻ

1039 കയ്യനക്കവുമാമല്ല
അപബാഹുകമെന്നുപേർ
കൈപ്പുറത്തും വിരൽമേലും
വായുകോപിച്ചു കൊണ്ടുടൻ

1040 ചേഷ്ട കെട്ടു വരുത്തുമ്പോൾ
വിശ്വാചീയെന്നു പേരതാം
അരസന്ധിൽ വസിച്ചീട്ടും
വായുകോപിച്ചുകൊണ്ടവൻ

1041 തുടയ്ക്കുള്ള ഞരമ്പിന്നെ
ബന്ധിക്കും ബലിചെയ്തുടൻ
തുടയൊന്നു മുടങ്ങുമ്പോൾ
നാമം ഖഞ്ജക മെന്നതാം

1042 തുടരണ്ടും മുടങ്ങീടിൽ
പംഗുതമെന്നു പേരതാം
സന്ധുതോറുമകംപുക്ക
ബന്ധമൊക്കയഴിച്ചുടൻ

1043 ഗമനാരംഭമാന്നേരം
വിറച്ചൊട്ടുമുടക്കമൊയ്
നടത്തീടുന്ന വാതംപേർ
കളായാ ഖഞ്ജമിങ്ങിനെ

1044 വായു കോപിച്ചു മേദസ്സും
ശ്ലേഷ്മമെന്നിവ കൊണ്ടുപോയ്
ഊരുവിങ്കലകം പുക്ക
അസ്ഥിതന്നിൽ നിറച്ചുടൻ

1045 കാലനക്കവുമാമല്ല
മടിയും ഛർദ്ദിയും വരും
തരിപ്പും ജ്വരവും കൂടി-
ത്തളരും പാദമിങ്ങിനെ

1046 ഊരുസ്തംഭമതെന്നല്ലോ
വാതവ്യാധിക്ക പേരുമാം

മുഴങ്കാലത്തു വീങ്ങീടും
നരിതൻ തലപോലെയാം

1047 വാതശ്രോണിതമായുള്ള
ക്രോഷ്ഠകശീഷ്മെന്നു പേർ
കാൽതരിപ്പത്തു പാരിച്ച്
രോമമെച്ചിയിരിക്കിലോ

1048 പാദഹർഷമതെന്നുള്ള
വാതമെന്നു പറഞ്ഞിട്ടു
ഗുല്ഫത്തിലഥ മുന്തീടും
വാതംകോപിച്ചു കൊണ്ടുടൻ

1049 പാദകണ്ടകമെന്നല്ലോ
പേരുമപ്പൊഴതങ്ങിനെ
ഉള്ളങ്കാലത്തു നൊന്തീടും
വാതം ഗൃന്ധ്റസി യെന്നുപേർ ?

1050 ഉള്ളങ്കാൽ ചൂടുമേറീട്ട്
നോവുംകൂടിയതായ് വരും
പാദദാഹമതെന്നുള്ള
വാതമിങ്ങിനെ ചൊല്ലിനേൻ

വാതരോഗ ചികിൽസ

1051 വാതരോഗചികിത്സയ്ക്കു
സ്വേദം മുമ്പിൽ പറഞ്ഞിടാം
അവഗാഹമതും പിന്നെ
ഉഷ്മാഖ്യമുപനാഹവും

1052 ദ്രവസ്വേദവുമീവണ്ണം
നാലുജാതിയതായ് വരും

'വെപ്പുകാടി' ഉണ്ടാക്കുവാൻ *

1053 കാടി വെപ്പതിനുണ്ടല്ലോ
ദിനം നല്ല മുഹൂർത്തവും
ഇവകൊണ്ടു നിറയ്ക്കേണം
കലശങ്ങൾ പറഞ്ഞിടാം

1054 അരിടങ്ങഴി പത്താക്കു
അവിൽ മുതിര ലാജവും
പിന്നെ യീരണ്ടു കൊണ്ടീട്ടു
തിനയു മയമോതകം

1055 വരകിന്നരിയും കൊള്ളു
ഇരണ്ടാമിവടങ്കഴി[1]
നാലു പത്തതു കൊണ്ടിട്ടു
[2] നാരങ്ങാക്കനിയങ്ങിനെ

1056 ഇരുന്നൂർപ്രസ്ഥവുംവെള്ളം
കാച്ചിവററിൽ നിറച്ചിട്ടു
ചുററും തീയുമെരിച്ചിട്ട്
സപ്തരാത്രി കഴിച്ചിട്ടു

1057 എട്ടാം ദിനമെടുത്തുള്ള
കാടി തന്നിലിരുത്തിടാൻ
എണ്ണയും നെയ്യുമായ്ത്തേച്ചു
വേണം, ധാരക്കു മങ്ങിനെ

1058 ശൂലസ്തംഭകനം പോയി
ലഘുത്വം ദേഹമാവൊളം

---

* "അശീതിവാതരോഗേഷു ധാന്യാമ്ലം സുനിവേശയേൽ" ഇത്യാദി യോഗംകൊണ്ടു പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പ്രസിദ്ധമായ ധാന്യാമ്ലയോഗത്തിന്റെ തർജ്ജിമയാണിതു്." ദ്വിപ്രസ്ഥം നാഗരസ്യതു" എന്നിങ്ങിനെ ചുക്കു ചേക്കാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു തർജ്ജിമയിൽ കാണുന്നില്ല. ചില ധാന്യങ്ങളുടെ അളവിലും അല്പം വ്യത്യാസം കാണുന്നു.

1. രണ്ടു ഇടങ്ങഴി.
2. ചെറുനാരങ്ങ നാല്പതു്.

വേണം സ്വേദങ്ങൾ ചെയ്തീടാൻ
പിന്നെയേററമതാകിലോ

1059 രക്തപിത്താദി ദോഷങ്ങൾ
ദേഹത്തിന്നുളവായ്‌വരും
നവരക്കിഴി കാച്ചേണം
വാതമൊക്കശ്ശമിച്ചിടും

ബാഷ്പസ്വേദം

1060 ആവണക്കില ധുർധൂരം
തിന്ത്രിണീ സോമരാജിയും
കുമിഴും ക്രുവളം നല്ല
മുഞ്ഞ പയ്യാന പാതിരി

1061 വാതങ്കൊല്ലിയുമൊപ്പിച്ച
പത്രംകൊള്ളിവയൊക്കയും
പിന്നെ നന്നായിടിച്ചിട്ട്
കാടിവെള്ളത്തിലിട്ടതു്

1062 തീമേൽവെച്ചു തിളയ്ക്കുമ്പോ-
ളാവികൊണ്ടു പുകച്ചിട്ട
എണ്ണയും നെയ്യുമായ്ത്തേച്ച
വേണം സ്വേദങ്ങളൊക്കയും

പാൽക്കഞ്ഞി

1063 മൂവിലോരിലയും നല്ല
ചെറുപൂളയുമൊപ്പമായ്
പാതി കൊൾക ബലാമൂലം
രണ്ടിടങ്ങഴി നീരതിൽ

1064 പാലുഴക്കളു കൂട്ടീട്ട്
വെച്ചു പാലു കുറുക്കുക
പിന്നെക്കഞ്ഞിയതാക്കീട്ട്
വാതത്തിന്നു് കുടിച്ചിട്ട

1065 പത്രങ്ങൾ പലതുണ്ടല്ലോ
കിഴികെട്ടീട്ട കാച്ചുവാൻ
കാടികൂട്ടിപ്പുകച്ചീടാൻ
ചൊന്നതൊക്കയുമാമിതു്

1066 വേളുകൊൾകയുമാമല്ലൊ
ഇവ പത്രങ്ങളിട്ടതിൽ
മേൽക്കടച്ചലതെന്നാകിൽ
വേളുകൊണ്ടു ശമിക്കിലാം

1067 ആവണക്കില കള്ളില
കാർനൊച്ചീയക്കപത്രവും
ഉങ്ങിലാ ബലയും മുഞ്ഞ
നീർമാതള മുരിങ്ങയും

1068 ഇവ കൂട്ടിയിടിച്ചിട്ട്
ഗോമൂത്രം കാടിയും സമം
കൂട്ടിക്കൊണ്ടു തികത്തീട്ട്
പുകയേല്ക്ക വിയർപ്പോളം

1069 എണ്ണ തേച്ചിട്ടു ചെയ്യേണം
വാതമൊക്കശ്ശമിച്ചിടും
[1] കള്ളിക്കഴൽ മുറിച്ചിട്ട്
കടുകിട്ടതു ചുട്ടടൻ

---

1. ഈ യോഗംതന്നെ കയ്ക്കുളങ്ങര രാമവാരിയർ 'ആരോഗ്യ കല്പദ്രുമ'ത്തിൽ തർജ്ജിമചെയ്തു ചേർത്തിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.—

സർഷപാംസ്തക്രസംപിഷ്ടാൻ സ്നുഹ്യാഃ കാണ്ഡസ്യ ഗർഭഗാൻ
കൃത്വാ ബഹിർ മൃദാ ലിപ്യ പക്ത്വാ കാരിഷവഹ്നിനാ
ഭിന്നായാം മൃദി ത്വഗ്ഭ്യസ്തു പൃഥഗാദായ സർഷപാൻ
സ്നുഹീപത്രരസേ പിഷ്ട്വാ ....

കടുക് മോരിൽ അരച്ചിട്ടുവേണം കള്ളിക്കഴുത്തിൽ നിറക്കാൻ എന്നൊരു ഭേദം ഇവിടെ വരുത്തീട്ടുണ്ട്. ഈ യോഗംതന്നെ 'മഞ്ജരി'യിൽ കടുക് മോരുകൂട്ടി അരച്ചുണ്ടാക്കുവാനാണ് വിധി. എന്നാൽ അതിൽ മഞ്ഞളുംകൂടെ കൂട്ടേണമെന്നുണ്ട്.

"തക്രം വീഴ്ത്തിയരച്ച നല്ല കടുകും തുമഞ്ഞളും കള്ളിമേ-
ലെത്തുന്നോരു കഴുത്തിലിട്ടു പുറമേ മണ്ണും പൊതിഞ്ഞങ്ങിനെ
ചുട്ടാദായ വെളുത്ത കള്ളിയിലനീർ വീഴ്ത്തിക്കനം പൂശിനാ-
ലപ്പോഴേ പരിശോഷമേതി നിതരാം വീക്കംഹി വാതോത്ഭവ."

ഇതാണ് "മഞ്ജരി"യിലെ യോഗം.—

"സ്നുക്കാണ്ഡേ സർഷപാൻകല്കഃ കുകൂലാനലപാചിതഃ
ലേപാദ്വിചർച്ചികാം ഹന്തി രാഗവേഗ ഇവത്രപാം" (അഷ്ടാംഗഹൃദയം)

ഇങ്ങിനെ 'വിചർച്ചിക' എന്ന ത്വഗ്രോഗത്തിനും, കള്ളികഴുത്തും കടുകും കൂടിയുള്ള പ്രയോഗം ഫലപ്രദമായിട്ടുള്ളതാണ്.

1070 കള്ളിനീരിലരച്ചിട്ട്
തേക്ക വാതം ശമിച്ചിടും
ശിഗ്രുത്തോൽ ചുക്ക ലന്തക്കാ
കാർപ്പാസത്തിന്റെ ബീജവും

1071 കാടിവിഴ്ത്തി യരച്ചിട്ട്
തേക്ക വെക്കപ്പെട്ടതത്ത്
വാതവും പനിയും കൂടി
എണ്ണ നെയ്യൊത്ത ധാരയാം

1072 വില്വാദി കുടിപ്പിക്കാം
പനി വാതമതൊത്തിടിൽ

ഗന്ധർവ്വഹസ്താദി കഷായം 1

1073 ആവണക്കാവിൽതൻ തോലു-
മഗ്നിചുക്ക കടുക്കയും
തവിഴാമ തുവ തൻവേരും
ഭൂമിതാലവുമെന്നിവ

1074 ഒപ്പം കണ്ടു കുറുക്കിട്ട്
ഇന്തുപ്പിട്ട് കുടിച്ചിട്ട്
വാതമൊക്കശ്ശമിച്ചീടും
വഹ്നി നന്നായ്ത്തെളിഞ്ഞിടും

1075 സുഖമായിട്ടു വന്നീടും
രുചിയും മലശോധനം

---

1. പ്രസിദ്ധമായ 'ഗന്ധർവ്വഹസ്താദി'യുടെ തർജ്ജിമയാണിത്:—
''ഗന്ധർവ്വഹസ്തചിരിബില്വ ഹുതാശവിശ്വ-
പത്ഥ്യാ പുനർന്നവ യവാഷക ഭൂമിതാലൈഃ
ക്വാഥഃ സസൈന്ധവഗുഡഃ പവനസ്യ ശാന്ത്യൈ
വഹ്നേർബലായ രുചയെ മലശോധനായ'' എന്നു് സംസ്കൃതം മൂലം

ദശമൂല കഷായം

1076 കുമിഴും കൂവളം മുഞ്ഞ
പലപ്പയ്യാന പാതിരി
മൂവിലോരിലയും നല്ല
ഗോക്ഷുരം ബൃഹതീദ്വയം

1077 ഇവകൊണ്ടു കഷായത്താ-
മൊഴിയും വാതമൊക്കെയും

യോഗസാരം

രണ്ടാംഭാഗം

പലവക

തൈലരാജൻ എണ്ണയ്ക്കു്

ഇരുപത്തഞ്ചുപലം ചിററമൃതു് കഷായംവെച്ചു് ചന്ദനം, എരട്ടിമധുരം, നറുനീണ്ടിക്കിഴങ്ങു്, ദേവതാരം, നാഗപ്പൂവു്, മുത്തങ്ങ, ഓടത്തോൽ, മഞ്ഞൾ, മരമഞ്ഞൾ, ഏലത്തരി, ഏലവംഗത്തൊലി, പച്ചില, രാമച്ചത്തിൻവേരു്, നിശ്വാസം, പുഴക്, കുങ്കുമം, കർപ്പൂരം, കടുക്ക, ജാതിക്ക ഇവ കല്ക്കമിട്ടു കാച്ചിതേക്ക, കുടിക്കയും ചെയ്ക. എൺപതു പ്രകാരമുള്ള വാതവും ശമിക്കും.

മഹാമൃതം തൈലത്തിന്നു്

നൂറുപലം ചിററമൃതു് കഷായംവെച്ചു് നാലിടങ്ങഴി എണ്ണകൂട്ടി എരട്ടി പാലുംവീഴ്ത്തി, കല്ക്കത്തിന്നു്—ചന്ദനം, കർപ്പൂരം, അകിൽ, കുങ്കുമം, കച്ചൂരിക്കിഴങ്ങു്, പച്ചില, അമുക്കുരം, മെരുകിൻചട്ട, മാഞ്ചി, ഏലവംഗത്തൊലി, കൊട്ടം, നാഗപ്പൂ, മഞ്ചട്ടിപ്പൊടി, നാകണം, മരമഞ്ഞൾത്തൊലി, ഏലത്തരി, ഏലാവാലുകം, ഇരുവേലി, പാച്ചോററിക്കിഴങ്ങു്, രാമച്ചത്തിൻവേരു്, എരട്ടിമധുരം, ജാതിക്ക, നിശ്വാസം ഇവ അരച്ചുകൂട്ടി മൃദ്വഗ്നിമേൽ വെന്തു് മെഴുകുപാകത്തിലരിച്ചു തേക്കയും കുടിക്കയും ചെയ്ക. അർദ്ദിതവാതം, ഊരുസ്തംഭം, പക്ഷാഘാതം, അപബാഹു, തിമിരം ഇവ ശമിക്കും.

ഏരണ്ഡതൈലത്തിന്നു ചൊല്ലുന്നു

ഒരു തുലാം ഉള്ളി കഷായംവെച്ചു് അതിൽ നാലിടങ്ങഴി ആവണക്കെണ്ണ വീഴ്ത്തി, കല്ക്കത്തിന്നു്—ത്രികടു, ത്രിഫല, നാഗദന്തി, പെരുങ്കായം, ഇന്തുപ്പു്, കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങു്, തുവച്ചില, ചവക്കാരം, വിഴാ

ഛരി, അത്തിത്തിപ്പലി, അയമോദകം ഇവ ഓരോ പലം, ത്രികോല്പ കൊന്ന ആറുപലം. ഇങ്ങിനെ കല്ക്കമിട്ടു കാച്ചി സേവിക്ക. ഇതു് ത ലയ്ക്കു തേക്കാനും നന്നു്. വാതഗുന്മം, പ്ലീഹം, അഷ്ഠീല, വൃദ്ധി, ശൂല, അഗ്നിമാന്ദ്യം ഇവ ശമിക്കും.

പിണ്ഡതൈലത്തിന്നു്

കാടിയിൽ എണ്ണ വീത്തി തൈരും പാലുംകൂട്ടി മെഴുക്, ചെഞ്ചില്യം, മഞ്ചെട്ടിപ്പൊടി, നന്നാറിക്കിഴങ്ങു് ഇവ കല്ക്കമിട്ട എണ്ണയും മൂന്നൊന്നു നെയ്യുംകൂട്ടി കാച്ചി തേക്കുക. വാതശോണിതം ശമിക്കും.

ധാത്രീഗുളൂച്യാദി തൈലത്തിന്നു്

നെല്ലിക്കയും ചിററമൃതും കഷായംവെച്ചതിൽ എണ്ണയും പാലും കൂട്ടി, കല്ക്കത്തിന്നു്—എരട്ടിമധുരം, കുറുന്തോട്ടിവേരിൻമേൽതോൽ, പാവ്വള്ളിക്കിഴങ്ങു്, രാമച്ചത്തിൻവേരു്, പത്മകം, കാകോളി, അകിൽ, ചരളം, മെഴുക്, നീർക്കിഴങ്ങുകൾ, തക്കോലപ്പുട്ടിൽ, ജാതിക്ക, തകരം, മെരുകിൻചട്ട, ചന്ദനം, മുത്തെങ്ങ, കർപ്പൂരം, കച്ചൂരക്കിഴങ്ങു് ഇവ അരച്ചിട്ടു എണ്ണ വെന്തു തേക്ക. എന്നാൽ അർദ്ദിതവാതം, പക്ഷഘാതം, വാതശോണിതം, ഊരുസ്തംഭം ഈ നാലു വാതവും ശമിക്കും.

നിർഗ്ഗുണ്ഡ്യാദി തൈലത്തിന്നു്

കരുനൊച്ചിയില, പച്ചമഞ്ഞൾ, കൂവളത്തില, എരുക്കില ഇവ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു് എലക്കള്ളിവേരു്, ഉള്ളി, ദേവതാരം, ചുക്കു് ഇവ കല്ക്കമിട്ടു് കാച്ചിതേക്ക. ചെവി തുറക്കും. പൂയാലസവും ശമിക്കും.

അപചിക്കു് എണ്ണ

നാലിടങ്ങഴി കയ്യുണ്ണിനീരും നാലൊന്നെണ്ണയുംകൂടി, കല്ക്കത്തിന്നു്—വയമ്പു്, കോലരക്കു്, മഞ്ഞൾ ത്രിഫല ഇവ അരച്ചുകലക്കി കാച്ചിയരിച്ചു തേക്ക. അപചികളു ശമിക്കും. വളയൻകുരുവും ശമിക്കും.

നീലീതൈലത്തിന്നു്

അമരി, ഉങ്ങു്, കരുനൊച്ചി, വരിനെല്ലു്, ചെറുവഴുതിന, വേള, എള്ളു്, കൊന്ന, എരുക്കു്, ആത്തുവേള, കള്ളി, തുത്താവ, കാട്ടുതുത്താവ ഇവററിൻവേരു്, നാല്പാമരം, വേമ്പാട ഇവററിൻതൊലി, കാഞ്ഞിര

ത്തിൻവേരുമേൽതൊലി, നൈതൽകിഴങ്ങ്, മെത്തോന്നിക്കിഴങ്ങ്, നെന്മേനിവാകവേര്, കുവളത്തിൻവേര്, തവിഴാമവേർ, കാഞ്ഞിരക്കായ്, മരമഞ്ഞൾ, ഗുൽഗുലു, ത്രിഫല, കുറുന്തോട്ടിവേര് ഇവ നാഴിയെണ്ണയ്ക്കു നാലുപലം കണ്ട് പലത്തിന് നാഴിവെള്ളം കണ്ട് വെച്ചുകുറുക്കി എണ്ണയിലിരട്ടി കഷായവെള്ളംകൂട്ടി, കല്ക്കത്തിന്—ഏലത്തരി, ഏലവംഗത്തൊലി, ചന്ദനം, രക്തചന്ദനം, അകിൽ രണ്ടും, ഗുൽഗുലു; അരക്ക്, പന്തം, തിരുവട്ടപ്പശ, ചെഞ്ചില്യം, ചെറുപ്പുന്നരി, കാർകോകിലരി, ജീരകം, നീരട്ടിക്കുരു, കാഞ്ഞിരക്കുരു, എലിപ്പുഴുക്ക്, പീലി, മഞ്ഞൾ, മരമഞ്ഞൾ, വയമ്പ്, കരളേകം, ത്രിഫല, കുറുന്തോട്ടിവേരിന്മേൽതൊലി, ഇത്തിവേര്, ഉങ്ങിൻകുരു ഇവ കഷായവെള്ളത്തിലരച്ചു കലക്കുക. നാഴിയെണ്ണയ്ക്കു നാലുകഴഞ്ചു കൊൾക. ഇരട്ടിപ്പാലും കൂട്ടുക. കയ്യന്നിനീരും അമരിയിലനീരും കഷായത്തിൽ കൂട്ടിവെച്ചു ആറുനാൾ കുറയറക്കുറയ വെന്ത് ഏഴാംദിവസമരിക്കുക. എണ്ണ കാച്ചുവാൻ ഇങ്ങിനെ ക്രമം കണ്ടുകൊൾക. ഇതിൻഗുണം ക്ഷയം, എല്ലിട നോവുന്നതും, കുഷ്ഠപ്പുണ്ണും ശമിക്കും. മെലിഞ്ഞവർ തടിക്കും. വാതമെല്ലാം ശമിക്കും. തേപ്പാനും സേവിപ്പാനും നസ്യംചെയ്‌വാനും നന്ന്.

പെരുക്കാലിന്നു തേക്കുവാൻ തൈലം

ത്രിഫല കഷായംവെച്ച്, കൽക്കത്തിന്—ചുക്ക്, പഴയ മുളക്, ചിററമൃത്, കുറുന്തോട്ടിവേര്, പുത്തരിച്ചുണ്ടവേർ, ആവണക്കിൻവേര്, ഉമ്മത്തിൻവേര് ഇവ കൽക്കമിട്ട എണ്ണയിലിരട്ടി പാലുംകൂട്ടി എണ്ണ വെന്തു തേയ്ക്കു. പെരിക്കാലു വീങ്ങുന്നതും നീർദോഷവും വിദ്രധിയും ശമിക്കും. ഈ എണ്ണ തേച്ചാൽ പച്ചവെള്ളത്തിൽ കുളിക്കരുത്; മോരു കാച്ചിക്കൂട്ടുക.

കഞ്ഞുണ്ണ്യാദി

കഞ്ഞുണ്ണി, പൂവ്വാങ്കുറുന്തല, നെല്ലിക്ക, ചിററമൃത് ഇവ ഇടിച്ചു പിഴിഞ്ഞു, എണ്ണയിലിരട്ടി പാലും, കല്ക്കത്തിന്—ചന്ദനം, കൊട്ടം, രാമച്ചം, എരട്ടിമധുരം, മുത്തെങ്ങാ ഇവ അരച്ചുകലക്കി കാച്ചിഅരിച്ചു തേക്ക. പല്ലിനും കണ്ണിനും നല്ലതു്. തലനോവും ചെവിട്ടിൽകുത്തും ശമിക്കും.

കുഷ്ഠത്തിന്ന് എണ്ണ

നാല്പാമരത്തൊലി, കൊന്നത്തൊലി, കാഞ്ഞിരം രണ്ടിന്റെയും വേര്, അവിൽപ്പൊരി, നീർമാതളം, കരിന്തുമ്പ, ഉങ്ങിൻതോൽ, കരി

നൊച്ചിവേരു്, കാരവേരു്, കല്ലരയാൽവേരു്, നെന്മേനിവാകത്തൊലി, കൊട്ടവേലി, പച്ചമഞ്ഞൾ, അടമ്പിൻവേരു്, അമരിവേരു്, നൊങ്ങണൻപുല്ലു്, വെങ്കുന്നിവേരു്, കരിങ്കാരത്തൊലി ഇവയോരോന്നും പതിനഞ്ചീത പലംകൊണ്ടു് കഷായം. എണ്ണക്കു്—എൺമടങ്ങു് കഷായനീരുംകൂട്ടി—ദേവതാരം, അമുക്കുരം, ഗന്ധകം, ചെഞ്ചല്യം, കന്നുരുക്കം, തിരുവട്ടപ്പശ, കാർകോകിലരി, ചെറുപ്പുന്നയരി, ചെറുകടുക്, നാൻമുകപ്പുല്ലു് ഇവ കൽക്കം. എണ്ണയും നീരട്ടിയെണ്ണയും ഓടയെണ്ണയും കൂട്ടിക്കാച്ചിയരിച്ചു തേക്കയും കുടിക്കയും ചെയ്ക. എന്നാൽ പതിനെട്ടുപ്രകാരമുള്ള കുഷ്ഠപ്പുണ്ണു ശമിക്കും.

* പെരുക്കാലിന്നു് സേവിപ്പാൻ

കടുക്ക നൂറു്, മഞ്ഞൾ രണ്ടുപലം, നൊങ്ങണംപുല്ലു് പതിനാറുപലം, കൊട്ടവേലിക്കിഴങ്ങു മൂന്നുപലം. ഇവ ഇടിച്ചു കഷായംവെച്ചു നാലൊന്നാക്കി, കൽക്കത്തിന്നു്—അരക്കു് ഉഴക്കു്, ഗന്ധകം നാലുകഴഞ്ചു്, വരട്ടുമഞ്ഞൾ അരപ്പലം, കടുക്ക ഇരുപതു്, എരട്ടിമധുരം കഴഞ്ചു്.........ഇവ കൽക്കമിട്ടു മോരും വീഴ്ത്തി വെന്തു സേവിക്ക. രണ്ടുനേരവും പെരുക്കാലും വിത്തും പോം.

പെരുക്കാലിന്നു് തേപ്പാൻ

ഉങ്ങു്, കടമ്പു്, അവിൽപ്പൊരി, നെന്മേനിവാക ഇവററിൻ വേർ കാടിയിലരച്ചു തേച്ചാൽ പെരുക്കാലിളക്കും.

പെരുക്കാലിന്നു് സേവിപ്പാൻ

ത്രികടു, കഞ്ചാവു്, കരുനൊച്ചി, നവരനെല്ലു് ഇവ പൊടിച്ചു ശർക്കരയിൽ സേവിച്ചാലും പെരിക്കാലിളക്കും.

പല്ലു് ഉറയ്ക്കുവാൻ

പഴേമുളകം, കാട്ടുമുളകും, കാട്ടുതിപ്പലിയും, അടക്കാവാണിയൻ, കൊഴിഞ്ഞിൽ, താർതാവൽ ഇവററിൻവേരു്, എരഞ്ഞിത്തൊലിയും ക

---

* ഇതു എണ്ണയുടേയോ നെയ്യിൻേറയോ യോഗമാണെന്നു തോന്നുന്നു. ഇവിടെ യോഗത്തിൽ "സ്നേഹ"ദ്രവ്യം കാണുന്നില്ല. ഗ്രന്ഥം പകർത്തിയപ്പോഠം വിട്ടുപോയതായിരിക്കണം.

രുവും പിണമ്പുളിത്തൊലിയും, ഇവ നന്നാലു പലം കഷായംവെച്ച്; ഇനി കല്ക്കം—കാത്ത്, കളിയടയ്ക്ക, വെററില, തിപ്പലി, ചുക്ക്, കരിഞ്ചീരകം, കരാമ്പൂവ്, ജാതിക്ക, കറുക, കരുവേപ്പിൻതോൽ, കടുക്ക, കൊത്തമ്പാലരി, വിഴാലരി, ഏലത്തരി, മുളക് ഇവ ഓരോന്നും അറു കഴഞ്ചിതു കൽക്കംകൊണ്ടു് ഇരുനാഴി തേങ്ങാനൈ വെന്തു കവിൾക്കൊൾക. പല്ലുറയ്ക്കും.

നയനരോഗത്തിന്ന് ഗന്ധർവ്വഹസ്താദി എണ്ണ

മഞ്ചട്ടിപ്പൊടി, അഞ്ജനക്കല്ല്, നന്നാറിക്കിഴങ്ങ്, മുത്തങ്ങാ, കടുകരോഹിണി, തക്കോലപ്പുട്ടിൽ, കണ്ടിവെണ്ണ, ത്രിഫല, മാഞ്ചി, തകരം, കൊട്ടം, എരട്ടിമധുരം, ഏലം, എലവംഗം, പച്ചില, നാഗപ്പൂവ്, രാമച്ചം, അകില്, കച്ചൂരിക്കിഴങ്ങ്, ചെങ്ങഴനീർക്കിഴങ്ങ്, താമരവളയൽ ഇവ അരച്ച് ആവണക്കിൻവേർ കഷായത്തിൽ കലക്കി കററുവാഴ വെള്ളവുംകൂട്ടി എണ്ണയോളം പാലുംകൂട്ടി കാച്ചി, കർപ്പൂരം അരക്കഴഞ്ചും അത്രയും കസ്തൂരിയും പാത്രത്തിലിട്ടരിക്ക. നയനരോഗം ശമിക്കും.

നാരായണിതൈലത്തിന്

ചതകുപ്പ, ദേവതാരം, മാഞ്ചി, കഷായക്കല്ല്, കുറുന്തോട്ടിവേര് ഇവ കഷായവും കൽക്കവുംതന്നെ കൊൾക. ഇങ്ങിനെ എണ്ണ വെന്തു തേച്ചാൽ വാതം എൺപതും ശമിക്കും. ശരീരം തെളിയും. നരയ്ക്കയില്ല. നാരായണിതൈലമെന്ന് പേര്.

ജ്വരത്തിന്ന് തേപ്പിക്കുവാൻ തൈലങ്ങൾ

1 സഹദേവീരസേ തൈലം
പചേൽ പഞ്ചഗുണേ ഭിഷക്
ഷഡംഗകൽക്കംസക്ഷീര
മഭ്യംഗാൽജ്വരനാശനം

2 അശ്വത്ഥ സപ്തച്ഛദ ശക്രവല്ലീ
കാരസ്കരൈശ്ചാപി പലാശപത്രൈഃ
സ്വേദോപയോജ്യൈഃ സ്വരസം വിധായ
തൈലം പചേൽ സിദ്ധമിദം ജ്വരഘ്നം

3 ചൂർണ്ണേന കടുരോഹിണ്യാഃ
പക്വൈത്രിവൃതാമിനം രാഘദൈജേഃ
സ്വരസേസഹഃദവ്യാശ്വ
സിദ്ധംതൈലം ജ്വരപ്രണൽ

4 ഫെനോശീരനിശാബ്ദകുഷ്ഠമധുകൈമ്മഞ്ജിഷ്ഠവിശാംബുഭിഃ
മുസ്താലോഹിതയഷ്ടിസഞ്ജകടുകാ സിന്ധൂത്ഥ ലാക്ഷായുതൈഃ
സത്രികണ്ടന്നതൈഃ ശൃതം തിലരുഹം തക്രേ പചേൽ ഷൾഗുണേ
തത്സദ്യോ ഹരതി ജ്വരാൻ ജ്വരകൃതാൻ ശീതാദിദാഹാദികാൻ

5 രാസ്നാനാഗരകുഷ്ഠ ചന്ദനനിശാ യഷ്ട്യാഹ്വ കൃഷ്ണാ ബലാ
ലാക്ഷാ സൈന്ധവ ശാരിബാ തകരരുഗ്ദേവദ്രുരോഹീതകൈഃ
സോശീരാംബുധിഫേനരോഹിതജലൈ സ്തൈലം പചേൽ
(ഷൾഗുണേ
തക്രേ തച്ഛ്രമയേൽ ജ്വരോഷ്മ സകലം ശീതാദിദാഹാദികം

* മൂത്രദോഷത്തിന്നും മററും എണ്ണ

രാമച്ചം, മഞ്ഞൾ, കറുന്തോട്ടി ഇവ കഷായം. കൽക്കം—ഏലത്തരി, പച്ചില, ക്രക്കിൽ, നാകണം, ഞാവൽപ്പൂവ്, കൊട്ടം, അമുക്കരം, ചോനകപ്പുല്ല്, പുന്നപ്പൂവ്, ദേവതാരം, ചെഞ്ചല്യം, തുണിനാകം, അരക്ക്, രക്തചന്ദനം, കച്ചൂരിക്കിഴങ്ങ്, അരേണുകം, മഞ്ചട്ടി, തകരം, പെരിങ്കുരുമ്പ, പാവ്വള്ളി, പുളിന്തോൽ, കൊന്നത്തോൽ, മഞ്ഞൾ, അത്തിതോൽ, മുത്തക്ക് ഇവ കൽക്കം. എണ്ണയിലിരട്ടി പാലുംക്രട്ടി വെന്തു തേച്ചാൽ ദാഹം, മോഹം, ശൂല, മൂത്രദോഷം ഇവ ഇളയ്ക്കും.

നാഗബലാ തൈലം

ഊരകം സമൂലം കഷായം. കല്ക്കത്തിന്ന്—അമുക്കരവും ഊരകക്കുരുവുംക്രട്ടി എണ്ണ വെന്തു സേവിച്ചാലും തേച്ചാലും വാതമെല്ലാമിളയ്ക്കും

ലാജാദി തൈലം

എണ്ണയ്ക്ക് നാന്മടങ്ങു മലരു കഷായംവെച്ചതു്. കല്ക്കത്തിന്ന്—കഴങ്ങിൻപൂക്കുലയും മലരുമിട്ട എണ്ണ വെന്തു സേവിച്ചാൽ തരിക്കുന്ന വാതം ശമിക്കും.

---

* ഇതു് നിശാശീരാദി തൈലത്തിന്റെ യോഗത്തിൽ ചില വ്യത്യാസങ്ങളും ചെയ്തുണ്ടാക്കിയ യോഗമെന്നാണ് തോന്നുന്നതു്.

ശൂലയ്ക്കു് സേവിപ്പാൻ എണ്ണ

ത്രികോല്പക്കൊന്ന, നാഗദന്തി, ത്രിഫല, കള്ളിവേരു്, ആവണക്കിൻവേരു് ഇവ കഷായം. എണ്ണയോളം ഉള്ളിനീരും. കല്ക്കത്തിന്നു്— വിഴാലരി, ഏലത്തരി, ചവക്കാരം, ഇന്തുപ്പു്, കാരുപ്പു്, അത്തിത്തിപ്പലി, മാക്കീരക്കല്ലു്, ത്രികോല്പക്കൊന്ന, കടുക്കാ, കൊടുവേലി, പുടയാവിൻവള്ളി, മഞ്ഞൾ, മരമഞ്ഞൾ ഇവ കൂട്ടി പാലിരട്ടി എണ്ണവെന്തു സേവിക്ക. ഗുന്മശൂലയും ആന്ത്രശൂലയും വാതശൂലയും ഇളയ്ക്കും.

കുഷ്ഠത്തിന്നു് സേവിപ്പാൻ എണ്ണ

ഏകനായകം, തെച്ചി, അവിൽപ്പൊരി, നറുംപാണൽ, കാട്ടുമുല്ല, പാവിട്ട, പുല്ലാനി, പാടക്കിഴങ്ങു്, കടകപ്പാല, ദൈവപ്പാല, കൊത്തമ്പാലരി, കമ്പിപ്പാല, നാരകം നാലും, കാഞ്ഞിരം രണ്ടും, നീരട്ടി, വാതംകൊല്ലി, കൊടുവേലി, കറളകം, നന്നാറി, ശതാവരി, ദശപുഷ്പം, നാല്പാമരം, കുറുന്തോട്ടി, തേക്കു്, ആവണക്കു്, ക്രമുള്ളു്, കരിവള്ളി, പാൽവള്ളി, മുത്തങ്ങ, ചതകുപ്പ, കച്ചൂരക്കിഴങ്ങു്, വിഷം(കണ്ട)ചൂളാർമണി ? തെച്ചിവേരു്, അരിയാറു്, മലതാങ്ങി, കള്ളിരണ്ടും, ഇരിപ്പത്തൊലി, കൊട്ടം, കൊന്ന, എരിക്കു്, ഉമ്മത്തു്, കമ്മട്ടി, ചെമ്പരുത്തി, വേപ്പു്, തോമരായം, ആടലോടകം, അമരി, തേൾക്കട, കുന്നി, ചെറുപനിച്ചില, കലുക്കത്തിമുല്ല, പിച്ചകം, തുത്താവു്, നാകദന്തി, പലകപ്പയ്യാന ഇവററിൻവേർകൊണ്ടു കഷായം. ഗോമൂത്രം മുമ്മടങ്ങു്, പാലിരട്ടി. ഇനി കല്ക്കം—ത്രിഫല, ത്രികടു, അരിയാറു്, മഞ്ചട്ടി, ദേവതാരം, അമുക്കുരം, കടുകുരോഹിണി, കോൽഞാണു്, ഏരട്ടിമധുരം, ചന്ദനം നാലും, ഗുൽഗുലു, മാഞ്ചി, മരമഞ്ഞൾ, ചതകുപ്പ, അത്തിത്തിപ്പലി, ജീരകം രണ്ടും, മുളകു്, മഞ്ഞൾ, മാക്കീരം, ജാതിക്ക, കരാംപൂവു്, പച്ചുപാശി, ഇരുവേലി, രാമച്ചം, ഗന്ധകം, ചേക്കുരു, അയമോതകം, കുറുന്തോട്ടിവേരു്, തെച്ചിപ്പൂവു്, ക്രമുള്ളു്, പാടക്കിഴങ്ങു്, പാൽവള്ളിക്കിഴങ്ങു്, കരിങ്കൊടുവേലിക്കിഴങ്ങു്, അമുക്കുരം, മഞ്ചട്ടി, ചൂളാർമണി ഇവ കൽക്കം കലക്കി നീർവെട്ടി എണ്ണകൂട്ടി ദശപുഷ്പം കഷായംവെച്ചതും വീഴ്ത്തി കാച്ചി പാകത്തിൽ അരിക്കുക.

എണ്ണ കുടിക്കേണ്ടും ക്രമം

ഒരു ഉഴക്ക ചോറുണ്ടു് എണ്ണ കുടിയ്ക്ക. ഉടനെ മോരു കാച്ചിയതു കുടിയ്ക്ക. പിന്നെ ഉണ്ണുക. ഇങ്ങിനെ സേവിയ്ക്ക. നാൽപതു ദിവസം

താൻ: എൺപത്തു ദിവസം താൻ: അപത്ഥ്യം തട്ടാതെ വജ്ജിക്ക. എ ണ്ണ കുടിച്ചേടത്തോളം നല്ലിരിക്കയും വേണം. എന്നാൽ പതിനെട്ടു കുഷ്ഠവും സുഖമെ: തുല്യം രണ്ടീട്ടതാൻ മൂന്നീട്ടതാൻ സേവിക്കാ വ്യാധി പാരമെങ്കിൽ.

കുഷ്ഠം വെടിച്ചു പുണ്ണാകിൽ, കുഴമ്പിന്ന മരുന്ന്

കാഞ്ഞിരത്തിൻവേരു്, കൊന്നവേരു്, ക്രുവളം, കാഞ്ഞിരക്കുരു ഇവയുടെ കഷായത്തിൽ—ചിരട്ടത്തൈലം എട്ടത്തൂം അത്രയും എണ്ണയുംകൂടി ത്രിഫല, തെച്ചിപ്പൂവു്, കരുവള്ളിവേരു്, മഞ്ഞൾ, മുളകു്, ചുക്കു് ഇവ കല്ക്കം ചേൎത്തു വെന്തു പുരട്ടുക. കുഷ്ഠപ്പുണ്ണിളയ്ക്കും.

ചിരങ്ങിന് എണ്ണകൾ

മലയമുക്കി, കറളകം, കൊടിയാവണക്കു്, പച്ചമഞ്ഞൾ, തെച്ചിവേർ ഇവ ഇടിച്ചു് കഷായം. കൽക്കത്തിന്നു്—കരിഞ്ജീരകം, വേമ്പാട ഇവ അരച്ചുകലക്കി കണ്ണയെണ്ണയും എണ്ണയുംകൂട്ടി വെന്തു തേക്ക. ചിരങ്ങിളയ്ക്കും.

തെച്ചിവേർ, പച്ചമഞ്ഞൾ, ഇള്ളലക്കരി ഇവയിട്ടു് എണ്ണ മൂന്നും വെന്തു തേക്ക. ചിരങ്ങിളയ്ക്കും.

ഉൽഉല്യ കഷായം. മുളകു്, കമ്പിപ്പാല, വിഴാലരി, കുടകപ്പാലരി, ചെഞ്ചിലിയം, പൊന്നകരക്കുരു, തിരുവട്ടപ്പയൻ, അരിതാരം, ഗന്ധകം ഇവ ഓരോ പലം കല്ക്കം. എണ്ണ ചെറുനാഴി നാലു്. കണ്ണയെണ്ണ ചെറുനാഴി രണ്ടു്. ഓടയെണ്ണ നീരട്ടിയെണ്ണ ഇരുനാഴിശ്ശ. ഇവയൊക്കെ കൊണ്ടു കുഴമ്പാക്കി തേയ്ക്ക. ചിരങ്ങു്, കുഷ്ഠം ഇവ ഇളയ്ക്കും.

ക്രമിയ്ക്കു്

കായം 1. വയമ്പു് 2. ഇന്തുപ്പു് 3. ചുക്കു് 4. ജീരകം 5. കടുക്ക 6. കറുന്തോട്ടി 7. കൊട്ടം 8. ത്രികോല്പക്കൊന്നപൊടി 9. നാഗദന്തിവേരു് 10. ഇവ ക്രമം കണ്ടു് കഴഞ്ചു വൎദ്ധിപ്പിച്ചു പൊടിച്ചു നെയ്യിൽ താൻ ശക്കരയിൽ താൻ കുഴച്ചു വെന്നീരിൽ കലക്കി കൊടുക്ക. ക്രമികൾ അതിസാരം ചെയ്തുപോം.

ക്ഷയത്തിന്ന ഗുളികയ്ക്കു്

കടുക്ക, ഇന്തുപ്പു്, പഴേമുളകു്, അരക്കു്, മാഞ്ചി, വെള്ളൊട്ടകിൻതൊലി ഇവ ആരും കാണാതെയും രശ്മി തട്ടാതെയും ഉണക്കി അര

ച്ചു ഗുളികയാക്കിക്കൊൾക. പാലിൽതാൻ ഗോമൂത്രത്തിൽതാൻ അരയ്ക്കണം. എതിരേയും ഉച്ചയ്ക്കും സന്ധ്യയ്ക്കും ഓരോ ഗുളിക പുകയ്ക്കേണം. ഇങ്ങിനെ ഗുളിക മൂന്നുദിവസം പുകയ്ക്കേണം. എണ്ണത്തോണിയിൽ കിടക്കയും വേണം. നാലാംദിവസം കുളിക്ക. കുളിച്ചാൽ കഞ്ഞികുടിപ്പാൻ മരുന്ന്—കടുക്ക, അയമോദകം...........മഞ്ഞൾ, ഉള്ളി, മുതുക്കിൻ കട. കോൽപുളിയിലനീരും തേങ്ങാപ്പാലും മോരുംകൂട്ടി കുടിക്ക. കുരയും ക്ഷയവും ശമിക്കും.

കർണ്ണരോഗചികിത്സ

ആലില, കൂവളത്തില, എരഞ്ഞിഇല, ആവണക്കില ഇവ എണ്ണയിൽ മുക്കി ഇന്തുപ്പും പൊടിച്ചിട്ട് ഒരു വാഴപ്പോളയിൽ പൊതിഞ്ഞു വാട്ടിപ്പിഴിഞ്ഞു നീർ തുളിക്ക. കാതിൽകുത്തു ശമിക്കും.

കുമിഴ്, കൂവളം, പാതിരി, പലകപ്പയ്യാന, മുഞ്ഞ ഇവയുടെ വേരു ചെറുതായി ചീന്തി പട്ടുതുണികൊണ്ടു ചുററി എണ്ണയിൽ മുക്കി കത്തിച്ച എണ്ണ കോരി പകന്നു തൈലമെടുത്തു ചെവിയിൽ തുളിക്ക. കണ്ണശ്ശൂല ശമിക്കും.

നൊച്ചിയില കുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞ നീരിൽ കടുകും ദേവതാരവും കല്ക്കമിട്ട എണ്ണവെന്തു തുളിക്ക. കണ്ണശ്ശൂലയ്ക്കു നന്ന്.

ഉള്ളി, എരിക്കില ഇവ കുറയ പുഴുങ്ങി കുറയ ചൂടോടെ ചെവിയിൽ തുളിക്ക. അപ്പോഴേ കുത്തു ശമിക്കും.

കടുകെണ്ണ ചെവിയിൽ തുളിച്ചാൽ വേദന വിരിയ ശമിക്കും.

ആട്ടിൻമൂത്രം കുറയ ചൂടുപിടിപ്പിച്ച് ഇന്തുപ്പും പൊടിച്ചു വിതറി ചെവിയിൽ നിത്തുക. ശൂല ശമിക്കും.

ഗുൽഗുലുകൊണ്ടു പുകയ്ക്ക. ചെവി ചോരുന്നതും ദുർഗ്ഗന്ധവും ശമിക്കും.

പീനസത്തിന്ന്

കീഴാർനെല്ലി, കടുക്ക, തിപ്പലി, കാട്ടുമുളക്, ചുക്ക് ഇവ കഷായംവെച്ച സേവിക്ക. പീനസം ശമിക്കും. ദശ പുറപ്പെടുന്നതും നോവും വാ വറൾച്ചയും ശമിക്കും.

തുളസി കുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞ നീരിൽ കന്തുരുഷ്കം കൽക്കമിട്ടു എണ്ണവെന്തു തുളിച്ചാൽ പീനസവും വററി ദുർഗ്ഗന്ധവും പോം.

വിഴാലരി, ഇന്തുപ്പ്, എരട്ടിമധുരം ഇവ കൽക്കമിട്ട് എണ്ണ വെന്തു നസ്യം ചെയ്ക. മൂക്കിലെ വ്യാധി ശമിക്കും.

മൂക്കിൽ മുള പുറപ്പെട്ടാൽ ക്ഷാരംവെച്ചു കളകതാൻ
കാച്ചിക്കളകതാൻ ചെയ്ക കുളർമ വരുത്തി പ്രവൃത്തിക്ക

നൊച്ചിയില കുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞ നീരിൽ എണ്ണ വീഴ്ത്തി, ത്രികടു, ജീരകം രണ്ടും, ഇന്തുപ്പ്, തവിഴാമവേരു്, കടലാടിയരി ഇവ കൽക്കമിട്ടു എണ്ണ വെന്തു നസ്യം ചെയ്ക. നാസികരോഗമിളയ്ക്കും. തലയിൽ തേക്കിലുമാം.

(ഓഷ്ഠരോഗം) ചിറിമേൽ പതിനൊന്നു വ്യാധി.

അതിന്റ ചികിത്സ

ഇരട്ടിമധുരം, ചെറുപ്പുന്നയരി, വെള്ളിലപത്രം, മുത്തിൾ, പിച്ചകത്തില, എലിച്ചെവി, അരേണുകം, തകരം ഇവയിട്ട് എണ്ണ വെന്തു നസ്യം ചെയ്ക. തലയിൽ തേക്കിലുമാം.

നന്നാറിക്കിഴങ്ങ്, ചെങ്ങഴനീക്കിഴങ്ങ്, പടവലം, കരിന്താളി ഇവ ചതച്ചിട്ട് എണ്ണവെന്തു തേച്ചാൽ ചിറിമേലേതും കതവായിലും പുണ്ണു ശമിക്കും.

മഞ്ഞൾ. വെള്ളിലപത്രം, മുത്തിൾ, പിച്ചകത്തില, എലിച്ചെവി, അരേണുകം, തകരം ഇവയിട്ട് എണ്ണവെന്തു തലോടുക. ഓഷ്ഠരോഗം ശമിക്കും.

ദന്തരോഗത്തിന്നു്

എള്ളു് അരച്ചുകലക്കി കവിൾക്കൊൾക. നീരിലും കാച്ചനീരിലും പല്ലിളകുന്നതും വായിലെ വ്യാധിയെല്ലാവും ശമിക്കും.

പല്ലു് ഉറയ്ക്കുവാൻ

കരിങ്ങാലിക്കാതൽ, വേങ്ങക്കാതൽ, പുരാണകിട്ടം, ത്രിഫല, കരുവേലത്തോൽ, വെങ്കരിങ്ങാലി ഇവ കഷായംവെച്ച് നാലൊന്നാക്കി തേങ്ങനെയ്യ് വീഴ്ത്തി ഇരഞ്ഞിക്കുരു കൽക്കംകൂട്ടി, വെന്തു കവിൾക്കൊൾക. പല്ലുറയ്ക്കും.

കൊഴിഞ്ഞിൽവേരും പുളിന്തോലും ഇരഞ്ഞിത്തോലും കഷായം വെച്ചരിച്ചു് തേങ്ങനെയ്യും വീത്തി ഇരഞ്ഞിക്കുരു കൽക്കമിട്ടു കാച്ചിയരിച്ചു് കവിൾക്കൊൾക. പല്ലിളകുന്നതും നോകുന്നതും ശമിക്കും.

ഇരഞ്ഞിക്കുരു ചുട്ടു് ചോറുരുളയിൽകൂട്ടി പല്ലിന്റെ മുരട്ടിനു് (അയനം) വെച്ചാൽ പല്ലുനോവു ശമിക്കും.

ചുക്കു കഷായംവെച്ച നീരിൽ എള്ളരച്ചു കലക്കി കവിൾക്കൊൾക. പല്ലു് ഇളകുന്നതും നോവുന്നതും ശമിക്കും.

ദന്തനാളിക്കു്, പല്ലു പറിച്ചുകളക. പല്ലിന്നു് കുഴിയുണ്ടെങ്കിൽ മെഴുകു് ഉരുക്കി കുറയ ചൂടോടെ പുണ്ണിൽ വീഴ്ത്തുക.

ഖദിരഗുടികാ

ഒരു തുലാം കരിങ്ങാലിക്കാതൽ, ഒരു തുലാം കരുവേലത്തോൽ ഇവ കഷായംവെച്ചു എട്ടൊന്നാക്കിപ്പിഴിഞ്ഞരിച്ചതിൽ ഓരിലത്താമര, രാമച്ചം, ചരളം, മഞ്ചട്ടിപ്പൊടി, പാതിരിപ്പൂവു്, അരക്കു്, മാക്കീരക്കല്ലു്, വെള്ളിലപത്രം, മഞ്ഞൾ, മരമഞ്ഞൾ, പറച്ചുണ്ടവേരു്, പാടക്കിഴങ്ങു്, കുമിഴിൻവേരു്, ചോനകപ്പുല്ലു്, പതുമുകം, കരിങ്ങാലി, കരുവേലത്തോലു്, അകിൽ, കാവിക്കല്ലു് ഇവ ഓരോ കഴഞ്ചുകൊണ്ടരച്ചുരുട്ടിയതും ജാതിക്ക, തക്കോലപ്പൂട്ടിൽ ഇവ ഓരോ പലം അരച്ചുരുട്ടിയതും കലക്കിച്ചേൎത്തു പതുക്കെ തീകത്തിച്ചു കറുക്കി മുഴുത്തുവരുമ്പോൾ പച്ചക്കർപ്പൂരം ഉരിയും യഥാലാഭം കസ്തൂരിയും ചേൎത്തു തളികയിലിട്ടു് പാവിട്ടക്കുരുപ്രമാണം ഗുളികയുരുട്ടി നിഴലിലുണക്കി സംഗ്രഹിച്ചു് ഓരോ ഗുളിക വായിലിട്ടേക്കുക. എന്നാൽ വായിലുണ്ടാകുന്ന വ്യാധിയെല്ലാം ശമിക്കും. ഖദിരഗുളികയെന്നു പേർ.

പറങ്കിപ്പുണ്ണിന്നു് സേവിപ്പാൻ പൊടി

ആടലോടകത്തില, പച്ചമഞ്ഞൾ ഇവ ചതച്ചിട്ടു് ഒരു കുടത്തിൽ വെള്ളം പകൎന്നു് അടപ്പുത്തുവെച്ചു് ശീലയിൽ ഗുൽഗുലു കെട്ടി ഡോലായന്ത്രമായി വേവിക്ക. നന്നായ്‌വെന്താൽ ശീല വെളുക്കും. അന്നേരമെടുത്തു് ഒരു പലകമേലിട്ടു കരടുകളഞ്ഞുണക്കി തടിച്ചവനു് എണ്ണയിൽ വറുക്ക മെലിഞ്ഞവനു് നെയ്യിൽ വറുക്ക. ഇങ്ങിനെ പൊടിച്ചു്, പാവുപൊടിച്ച പൊടിയിൽ പാതി പൊടിയുംകൂട്ടി തേനിൽ സേവിക്ക. പറങ്കിപ്പുണ്ണു ശമിക്കും.

ചൊറിക്കും പുഴക്കടിക്കും ഉപദേശം

ഇരിപ്പപിണ്ണാക്കും കരിമ്പുകട്ടിയും മലയിഞ്ചിയുംകൂട്ടി സുരയിൽ പുഴുങ്ങി കരിങ്കോഴിയുടെ ചോരയിൽ അരച്ചുതേക്കുക. ചൊറി, പുഴക്കടി ത്വഗ്ദോഷം ഇവ ശമിക്കും. ഉപദേശം ലാടവിദ്യ.

കഴപ്പുവാതത്തിന്നു് കാഞ്ഞിരക്കുരു സേവിപ്പാൻ

കാഞ്ഞിരക്കുരു ചാണകത്തിലും മോരിലും എളനീർവെള്ളത്തിലും പാലിലും വെവ്വേറെ പുഴുങ്ങി വററിയാൽ തൊലികളഞ്ഞു്, ഉള്ളിലെത്തൊലിയും കളഞ്ഞു്, ഒരു കുരുവിൽ എട്ടൊന്നു് മധുരദ്രവ്യത്തിൽ കൊടുക്ക. സർവ്വ കഴപ്പുവാതവും ശമിക്കും.

വീക്കത്തിന്നും മററും കുഴമ്പു്

കുറുന്തോട്ടി സമൂലം പന്ത്രണ്ടുപലം, പന്തിരണ്ടു ഇളനീർവെള്ളത്തിൽ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു് അതിൽ കററുവാഴ, പനക്കിഴങ്ങു്, അമൃതു്, നിലപ്പനക്കിഴങ്ങു്, കറുക, പഴക്കാത്തൊലി, ചെന്ത്രുവള്ളിക്കിഴങ്ങു് ഇവ സമംകൊണ്ടിടിച്ചു പിഴിഞ്ഞ നീരു ഇടങ്ങഴിയും, ഇടങ്ങഴി നെയ്യുംവീഴ്ത്തി, കൽക്കത്തിന്നു് —ഇരുവേലി, രാമച്ചം, മുത്തെങ്ങ, ചന്ദനം ഇവ അരച്ചുകലക്കി പാലും വീഴ്ത്തി വെന്തരിക്കുക. ഇളനീർവെള്ളത്തിൽ വീഴ്ത്തിവെച്ചു് പിറേറന്നാളെടുത്തു് വെണ്ണ ഉരി തളികയിലിട്ടു് ഉരസി പിന്നെ പത്തു കോഴിമുട്ടയും നാഴി ഭൃംഗരാഗവുമിട്ടു വെന്തരിച്ചു്, മുന്നേത്തെ കുഴമ്പിലിട്ടു മുളംകീഴായിലാക്കി ചേററിൽ പൂഴ്ത്തിവെച്ചു ഏഴുദിവസം കഴിഞ്ഞെടുത്തു ചെന്നിനായകവും ചെഞ്ചല്യവും പൊടിച്ചിട്ടു ചാലിച്ചു തേയ്ക്ക. മയക്കുന്ന വീക്കം ബലമില്ലായ്ക, അയവില്ലായ്ക,ശമിക്കും

വയററിൽ ഉപദ്രവങ്ങൾക്കു്

നാഴി ഉപ്പു് ഗോമൂത്രത്തിൽ കലക്കി തെളിയിച്ചു കുറുക്കിയതിൽ എട്ടൊന്നു എടുത്തുകൊണ്ടു് നാഴി മോരിലിട്ടു് കായം, ഉള്ളി, അയമോതകം, പഴേമുളകു്, ചുക്കു്, ജീരകം മൂന്നും, ഇന്തുപ്പു്, തിപ്പലി ഇവ അഞ്ചു പണത്തൂക്കംവീതം വെന്തു കൊഴക്കുമ്പോൾ പൊടിച്ചിട്ടു വാങ്ങി സേവിക്ക. ഉദരദ്രോഹമെല്ലാം ശമിക്കും.

ഇഞ്ചി ലേഹ്യം

ഇഞ്ചി അരത്തുലാം ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു് അരത്തുലാം ശർക്കരയും കാത്തുലാം പഞ്ചസാരയും അതിൽ കലക്കി പാവുകാച്ചി ഏലം, ഏല

വംശം, പച്ചില, നാഗപ്പൂവ്, ജീരകം മൂന്നും, ത്രികട്ട, ജാതിക്കാ, ജാതിപത്രി, കരാംപൂവ്, പാഴിഴപ്പൂവ്, കീടക്കല്ല്, ഗരുഡക്കൊടിവേരു്, അവിൽപ്പൊരിവേരു്, ഉലുവ, ചെറുതേക്കിന്വേരു്, മുത്തങ്ങ, ദേവതാരം, പൊന്നാംപഴുക്ക, സന്നിനായകം, കീഴാർനെല്ലിവേരു് ഇവ നന്നാലുകഴഞ്ചു പൊടിച്ചിട്ടു ലേഹപാകത്തിൽ വാങ്ങി തളികയിൽ വെള്ളം പകന്നു് അതിൽവെച്ചു് ആറിയതിന്നുശേഷം ചെറുതേൻ വീഴ്ത്തി ഇളക്കി പുതുക്കലത്തിൽവെച്ചു് സേവിക്ക. പിത്തം, വാതം, അഗ്നിമാന്ദ്യം, കാമില, ഗണ്ഡമാല, ഭഗന്ദരം, എക്കിട്ടം, മഹോദരം, ഒച്ചയടപ്പു്, വായുക്ഷോഭം, ശ്ലേഷ്മവർദ്ധനം ഇവ ശമിക്കും നിശ്ചയം. ഇതുവിനാണു് സത്യമെന്നറിക.

ബാലചികിത്സ

ശിശുക്കൾക്കു പനിക്കു്

6 രോഹിണി കൽക്കസംയുക്തം
നവനീതം നവോദ്ധൃതം
പാനലേപനയോൎയ്യോജ്യം
ബാലാനാം പിത്തജേ ജ്വരേ

കടുകരോഹിണി പൊടിച്ചു പുതുവെണ്ണയിൽ സേവിക്ക; കടുകരോഹിണി മുലമേൽതേച്ചു മുലകൊടുക്കുക; ഇതുകൊണ്ടു കഷായംവെച്ചു ആ നീർ വീഴ്ത്തി പാൽകാച്ചി, ഉറപകന്നു്, കലക്കിഎടുത്തു വെണ്ണകൊടുക്കുക; സൎവ്വജ്വരഹരം.

മലബന്ധത്തിന്നു്

വയർ വീക്കയും വയററുന്ന പോകായ്കയും ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ആവണക്കിൻവേരരച്ചു വെണ്ണയിൽ കൊടുക്കുക.

അതിസാരത്തിന്നു്

വഴുതിനക്കുരുപോലെയെങ്കിലും പച്ചനിറമായിട്ടെങ്കിലും പോകുന്നതിന്നു് കടുക്ക അരച്ചു വെണ്ണയിൽ കൊടുക്കുക; എന്നാലിളകിപ്പോം. പിറേറന്നാൾ ചുണ്ടവേരരച്ചു വെണ്ണയിൽ കൊടുക്കുക; കൊടിത്തൂവ്വവേരു് വെണ്ണയിൽ കൊടുക്കുക. ഇതു കിടാങ്ങൾക്കു പോക്കിനു നല്ലതു്.

മൂത്രം പോകാതിരുന്നാൽ

മൂത്രം പോകാതെ വയർ വീക്കിൽ, വെള്ളരിപ്പഴത്തിൻനീർ വയററത്തു തലോട്ടുക. അന്നീരിലതിൻെറ കുരുവരച്ചു കുടരുംകൂട്ടി വയററത്തു തേക്കുക. മൂത്രം വീഴും.

(കിടാങ്ങൾക്കു യാതൊന്നു കൂട്ടിനും കൊടുക്കുന്ന മരുന്നു വെണ്ണ കൂട്ടിവേണം കൊടുക്കുവാൻ.)

വിസർപ്പത്തിന്നു്

ചുവന്നു് അവിടവിടെയെങ്കിലും ഒരേടത്തുതന്നെ എങ്കിലും പരക്കുന്നതിന്നു് പേരില്ലാത്ത മരുന്നു കറുകനീരും മുത്തിൾനീരുംകൂടി വിഴ്ത്തി അരച്ചു തേക്കുക. അതുതന്നെ നെയ്യിൽ ചാലിച്ചു കൊടുക്കയും നന്നു്.

അക്കിക്കരപ്പൻ ഉണ്ടായാൽ ശതധൌതം തേക്കുന്നതു പ്രധാനം. കറുക കുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞ നീരിൽ വെണ്ണ ചാലിച്ചു തേക്കുക; തലയിൽ വെണ്ണയിടുക. പച്ചവെള്ളം തട്ടരുതു്. നെല്ലിക്ക കഷായംകൊണ്ടു കുളിപ്പിക്കുക. അകവളപ്പനാകുന്നതു് അഗ്നിവിസർപ്പം. അതിന്നു് അതിൻെറ ചികിത്സ നിരൂപിച്ചു പ്രവൃത്തിക്കുക.

എള്ളും കറുകനാക്കും പച്ചപ്പാലിലരച്ചു തേക്കുക.

കിടാങ്ങൾക്കു് മണ്ഡലാകാരേണ ഉണ്ടാകുന്നതിന്നു്

എള്ളും കറുകനാക്കും നല്ല കാഞ്ഞിരത്തളിരും മുത്തിളും തുത്തിയും പാലിലരച്ചു തേക്കുക. പാൽപാടയും കാവിമണ്ണുമായരച്ചു വെണ്ണ കൂട്ടി തേക്കുക.

കുരുവിന്നു്

കറുകനാക്കു്, എള്ളു്, തിരുതാളി, തുമ്പപ്പൂവു് ഇവ പച്ചപ്പാലിലരച്ചു വെണ്ണകൂട്ടി തേക്കുക.

ദീപനം

ജീരകമരച്ചു് നെയ്യിൽ കൊടുക്കുക; അഗ്നിവർദ്ധനം.

(ചെറുപിള്ള മലക്കെട്ടു് ശിഥിലീകൃതമാക്കുവാൻ വയമ്പു കാച്ചവെള്ളത്തിലരച്ചിട്ടങ്ങു തേക്കുക)

ആറുമാസം തികഞ്ഞ കിടാങ്ങൾക്ക മലബന്ധത്തിന്ന്

കമ്പിപ്പാലവേരിന്മേൽതൊലി കാച്ചുവെള്ളത്തിലരച്ചു വയററു തേക്കുക. ചോറുണ്ണ കഴിഞ്ഞ കിടാങ്ങൾക്ക മലംപോം. കാടിവെള്ളത്തിൽ കുന്നിക്കുരു അരച്ചിട്ടു നാഭിയിൽ പുരട്ടുക. വയറിളകും.

ഛോറക്കിന്നും ഛർദ്ദിക്കും

മുത്തങ്ങയും കുവളത്തിൻവേരുമരച്ചു മുലമേൽ തേച്ചു പാലു കൊടുത്താൽ "പോം ഛർദ്ദിമോക്കാനവും ശിശോഃ"

ജീരകം മുലമേൽ തേച്ചുകൊടുത്താൽ പോക്കുമോക്കാനവും പോം

7 "വില്വമൂല ജലേ സിദ്ധം
ലാജമിശ്രം പയശ്ശിശുഃ
പിബേൽ ക്ഷീരേണ സംയുക്തം
ഛർദ്യതീസാരനാശനം"

കുവളത്തിൻവേർകൊണ്ടു് അദ്ധകഷായം കൊടുക്ക. ഛർദ്യതീസാരഹരം.

മുത്തങ്ങ, കടലാടി, കറുക, കുവളത്തിൻവേരു്, ജീരകം, കരുമുത്തിൾ, ചുണ്ടവേരു് ഇവ ചതച്ചിട്ടു കുറഞ്ഞൊരു നൈ കാച്ചി മാത്രയറിഞ്ഞു കൊടുക്കുക. പോക്കുമാറും.

8 "ചൂതശലാടുജ മൌഷധ മുസ്താ
കുവളവേരൊട്ടു ലാജ യവാഷം
ജീരകമെന്നിവകൊണ്ടു ശൃതം വാ
പോക്കിനു ബാലനു നന്നു ഘൃതം വാ"

രാമച്ചം, ഞാറക്കുരുന്നു്, മാന്തളിർ, പേരാൽതളിർ ഇവകൊണ്ടു കഷായമാകിലുമാം. ഇവ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞ വെള്ളം തന്നെ തേനുംകൂട്ടി കുടിക്കിലുമാം.

ബാലന്മാൎക്ക ജ്വരാദികൾക്കു്

9 തിപ്പലി തേനുമായിട്ടു്
മാത്രയാ ലിമ്പതശ്ശിശോഃ

ഗാത്രശോഷഹരം, കാസം
നാല്പതാം നാളിലില്ലയാം

ക്രുവളത്തിൻവേരു് പാണമേലരച്ചു് തേനിൽ കൊള്ളുകക. വെണ്ണയിലുമാം. കാസഹരം.

ചെറുവഴുതിനവേരുമീവണ്ണം ക്രുവളത്തിൻവേരു കഷായംവെച്ചു നീർവീഴ്ത്തിയ പാലുകാച്ചി കടഞ്ഞെടുത്ത വെണ്ണ ശ്വാസഹരം.

ഈവണ്ണം ചെറുപഞ്ചമൂലംകൊണ്ടുമാം. ഇതിൽ കൂട്ടീട്ടുമാം. കാസഹരം.

വ്രണത്തിന്നു്

കരുവുണ്ടായിട്ടെങ്കിലും അല്ലാതെ കണ്ടെങ്കിലും കിടാങ്ങൾക്കുണ്ടാകുന്ന പുണ്ണിനു്—ശതധൌതം തേക്കുക. ഗോപാത്മജാദി കാച്ചിത്തലോട്ടുക.

ദൂർവ്വാപർപ്പടകങ്ങളിടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു് എരട്ടിമധുരം കൽക്കമിട്ടു് മൂളപാകത്തിലരിച്ച നെയ്യു് വ്രണഹരം. ചിരങ്ങിനുമീവണ്ണംതന്നെ ശിശുക്കൾക്കു നന്നു്. എരട്ടിമധുരം വെണ്ണയിൽ ചാലിച്ചു തലോട്ടുക. അത്തിത്തോലും ചന്ദനവുമീവണ്ണം.

മെലിയുന്നതിന്നു്

കറുകനീരിൽ വെണ്ണ ചാരിച്ചു കുഴമ്പാക്കി തേക്കുക. പനിക്കും നന്നു്. വിരിയത്തടിക്കും. ഇതിൽ ഉഴുന്നും അരക്കുംകൂടി പൊടിച്ചുകൂട്ടാം.

10 "അശ്വത്ഥപല്ലവ ക്വാഥെ
സിദ്ധം ക്ഷീരഞ്ച ജ്വരജിൽ"

രാപ്പനിക്കു്—ഇതിട്ട പാൽക്കഞ്ഞിയും നന്നു്. ഇതുകൊണ്ടു കഷായവും നന്നു്.

11 "കടുശുണ്ഠീ മുസ്തചീനാ
മരയാൽ പല്ലവാന്വിതം
സമുസ്താ പർപ്പടം ക്വാഥം
പിബൻ ബാലജ്വരം ജയേൽ"

പനിക്ക് മേൽതേക്കവാൻ

അരയാൽക്കരുന്ന്, പാലയില, ചെറുപനിച്ചിയില, ചിററമൃത് ഇവ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു് നാലൊന്നു നെയ്യുംകൂട്ടി ചിക്കണപാകത്തിലരിച്ചു മേൽതേക്കുക. തലയിൽ വെണ്ണയിടുക.

അരയാൽകരുന്നും ചിററമൃതും ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞതിൽ അരക്കു കഷായവും വീഴ്ത്തി, രാമച്ചം, കടുകരോഹിണി, ചുണ്ടവേരു്, ചന്ദനം, കറുന്തോട്ടിവേരു് ഇവ കൽക്കമിട്ടു നാലൊന്നു നെയ്യും വീഴ്ത്തി കാച്ചി മേൽതേക്കയുമാം. ലാക്ഷാദിഎണ്ണ തന്നെയുമാം.

കിടാങ്ങൾക്കു തുള്ളപ്പനിക്കു്

തുമ്പപ്പൂവിട്ടുണ്ടാക്കിയ കഞ്ഞി പാലുംവീഴ്ത്തി കുടിപ്പിക്ക.

മൂത്രകൃച്ഛ്റത്തിന്നു്

12 [1]"ഏലാശ്വദംഷ്ട്രകാ ചൂർണ്ണം
ശിശോർട്ടദ്യാന്മധുപ്ളുതം
മൂത്രകൃച്ഛ്റാപഹം തദ്വൽ
ക്ഷീരം ഗോക്ഷുര സാധിതം"

ഏലത്തരി, ഞെരിഞ്ഞിൽ ഇവ പൊടിച്ചു തേനിൽ സേവിക്ക. ബാലന്മാൎക്കു മൂത്രകൃച്ഛ്റം ശമിക്കും.

ഞെരിഞ്ഞിലിട്ടു പാൽ കുറുക്കി സേവിക്കയും നന്നു്.

ശതാവരി ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞ നീരിൽ പഞ്ചസാരയുമിട്ടു കുറുക്കി ലേഹപാകത്തിൽ ഏലത്തരി, കുറഞ്ഞൊരിന്തുപ്പു്, തിപ്പലി, ഞെരിഞ്ഞിൽ ഇവ പൊടിച്ചിട്ടിളക്കി വാങ്ങിവെച്ചു സേവിക്ക. മൂത്രകൃച്ഛ്റം ശമിക്കും.

13 "പ്രായഃ ക്ഷീരഘൃതാശിത്വാൽ
ബാലാനാം ശ്ലേഷ്മജാ ഗദാഃ"

---

1. "ശ്വദംഷ്ട്രാഫലചൂർണ്ണം തു ശിശോർദദ്യാന്മധുപ്ളുതം
മൂത്രകൃച്ഛ്റാപഹം, ക്ഷീരം പേയം തൻമൂലസാധിതം"
(സ. രോ. ചികിത്സാരത്നം)

14 "ശരീരം ചീക്ക നാപ്പൃക്ക
നേത്തിട്ടുള്ളതിസാരവും
സ്തന്യദേഷം ച ബാലാനാം
(പ)കരപ്പനിതു ലക്ഷണം"

15 "മുമ്പിൽമച്ചിങ്ങതൻമൂക്ക്
കുത്തിട്ടുള്ള രസം ശിശോഃ"
കൊട്ടുക്ക വായിലെന്നാൽ പോം
വക്ത്റാന്തർവ്രണലാലകൾ"

പിന്നെ കഞ്ഞിക്കുൾക്കിൽനീരും മോരുമായ് കൊട്ടുക്ക. കെഴലപോം

16 "കഞ്ഞിക്കുൾക്കിൽ തഥാ നീലീ
കരുവേപ്പിതി തദ്രസേ
ദ്വിജീരക നിശായഷ്ടീ
സിദ്ധം തൈലം കുടിച്ചിടിൽ

17 ശ്വാസരോധമെഴാ താനേ
കെഴലാച പുറത്തു പോം
മററും പരപ്പനാലുണ്ടായ്
മുററും വ്യാധികളററുപോം

18 ഏകനായക കല്കാഢ്യം
പച്ചിലേന്ദ്രനിശാരസേ
ചമക്കുമെണ്ണ തേയ്ക്കിൽ പോം
പരപ്പൻ പാനതോƒപി വാ

19 നീലീരസശൃതം നന്ന്
തൈലം തേക്ക പരപ്പനു"

വെളുത്ത തെച്ചിവേരു്, ചിരച്ചേമ്പിൻവേരു് ഇവ പച്ചമോരിൽ കുടിക്ക.

വെളുത്തതിന്നു്—ഞൊറൽതോൽ പച്ചമോരിൽ കുടിയ്ക്ക. ചുവന്നതിന്നു്—നെല്ലിത്തോൽ. കറുത്തതിന്നു് രണ്ടുമായി കൊട്ടുക്കുക.

അന്തർവ്രണത്തിന്നു്

പച്ചമഞ്ഞൾ, പുളിയാരൽ, ഉത്താവു്, തെച്ചിവേരു്, പിച്ചകപ്പൂവു്, കൂവവേർ, പിച്ചകത്തില, കടുക്ക ഇവ കൽക്കമായി നെയ്യു് ചമയ്ക്ക.

20 "നെല്ലിക്ക തെച്ചിവേരിൻതോൽ
ദുസ്പർശം ചാജമോതകം
ജീരകം വേപ്പുതൻതോലും
കൂട്ടീടാമുദരവ്രണേ

21 പച്ചിലപ്പെരുമാളാന-
യടി ചെറുപനച്ചിയും
ഇടിച്ചുചെകരിച്ചാറും
കരിക്കിൻവെള്ളവും തഥാ

22 കൂട്ടിച്ചമയ്ക്ക നന്നെണ്ണ
വയററിൽപുണ്ണു നാശനം"

മേൽ തേക്കയും കുടിക്കയുമാം.

23 തൂവ കുത്തിപ്പിഴിഞ്ഞുള്ള
ജലേ വേമ്പാട മഞ്ഞളും
കല്ക്കമായ് വെന്ത തിലജം
വയററിൽപുൺവിനാശനം

ചെറുംപനച്ചിവേരിട്ട തണ്ണീർ കുടിക്ക.

24 പൂക്കലാതൻരസേസിദ്ധം
യഷ്ടിജീരകകൽക്കിതം
വിധിനാ നൈ കുടിച്ചീടിൽ
വയററിൽപുണ്ണിളച്ചിടും[1]

---

1. "വായിൽപുണ്ണു ശമിച്ചിടും" എന്നു് വേറെ ഗ്രന്ഥത്തിൽ പാഠം കാണുന്നു.

25 കടലാടിരസം തന്നിൽ
തെച്ചിവേർ തുവ മഞ്ഞളും
പാടയും വെററിലാഞ്ഞെട്ടി
യഷ്ടിയും കൽക്കമിട്ടതിൽ

26 നെയ്യുവെന്തു കുടിച്ചീടി-
ലുദരപ്പുൺ വിനാശനം

ചോരപോക്കിന്നു്

ചന്ദനം, സഹസ്രവേധി ഇവ വെണ്ണയിൽ കൊട്ടുക. മുലമേൽ തേച്ചും കൊടുക്കാം.

വായിൽപ്പുണ്ണിന്നു്

കാവി വെണ്ണയിൽ ചാരിച്ചു തേക്ക.

തലയിൽ മുടിയുണ്ടാവാൻ

27 "ഗൈരികാഞ്ജനചൂർണ്ണേന
സംമർദ്ദ്യാഭ്യംഗമാചരേൽ
തലയ്ക്കു മയിർവന്നീടും
കിടാങ്ങൾക്കദ്ധ്ണവുംകെടും"

മുലപ്പാൽ ഛർദ്ദിക്കുന്നതിന്നു്

മുലപ്പാൽതന്നെ തികത്തീടുന്നതിന്നു് ജീരകമരച്ചു നെയ്യും തേനുംകൂട്ടി ചാരിച്ചുകൊടുക്ക.

ക്രുവളത്തിൻവേരു ചാണമേലരച്ചു ഈവണ്ണം കൊടുക്ക.

ചെറുവഴുതിനവേരും തിപ്പലിയുമരച്ചു ഈവണ്ണം കൊടുക്ക.

ജീരകമരച്ചു മോരിൽ തികത്തികൊടുക്ക. മുത്തിളും കൂട്ടീട്ടും കൊടുക്കാം. ദഹനമുണ്ടാകും. കുരയും ശമിക്കും.

കുലപ്പാമ്പിന്നു്

കുലപ്പാമ്പുണ്ടായി വയറു വീങ്ങുകിൽ തുളസിവേർമേൽ തൊലി, കാട്ടുതിപ്പലിവേരു്, മുരിങ്ങത്തൊലി ഇവ ചതച്ചിട്ടു മോക്കഞ്ഞിവെച്ചു

വാങ്ങുമ്പോൾ കുറഞ്ഞൊരു തേങ്ങാപ്പാലും വീഴ്ത്തി കൊടുക്ക. പിന്നെ വിഴാലരി കൊടുക്ക. ത്രികോല്പക്കൊന്നകൊണ്ടുള്ള കഷായത്തിൽ ചെറുതേക്കവേർ തല്ലിയിട്ട ചോർക്കഞ്ഞി തേങ്ങാപ്പാലും വീഴ്ത്തി കുടിക്ക. മരുന്നുകൾ വയസ്സിന്നു തക്കവണ്ണം ഏറ്റക്കുറയെ കണ്ടുകൊൾക.

മൂത്രരോഗത്തിന്ന്

മൂത്രദ്വാരത്തിൽനിന്നു അരിച്ചാന്തുപോലെ വീഴുകിൽ ചെറൂളയും ഞെരിഞ്ഞിലുമിട്ട കഞ്ഞി. ഓരോന്നുകൊണ്ടും നിലപ്പനകിഴങ്ങിട്ട് നെയ്യുരുക്കി കൂട്ടുക. കരുവിക്കിഴങ്ങും കൂട്ടാം. പാൽവീഴ്ത്തിയുമാം കഞ്ഞി.

പനിക്കും മെലിവിന്നും

പനിക്കയും മെലികയുമുണ്ടെങ്കിൽ മലർക്കുഴമ്പു തേക്ക.

ചെറുതേക്ക തേനിലരച്ചു കൊടുക്ക. എക്കിട്ടം പോം.

തവിഴാമവേർ തേനിലരച്ചു കൊടുക്ക. മലമിളകും.

അതിസാരത്തിന്ന്

കൂവളത്തിൻവേരും ഞാറവേരും കൊടിത്തൂവ്വവേരും ഇവയുടെ തൊലികൊണ്ടു് കഷായം. ബാലാതിസാരശമനം.

ഇതി ബാലചികിത്സാധികാരഃ

പാണ്ഡുരോഗത്തിന്

മുക്കുടിക്കു മരുന്ന്

ചങ്ങലംപരണ്ട, കരുമുത്തിൾ, മാങ്ങയണ്ടി, തെച്ചിവേരിന്മേൽ തോൽ, ഞാറവേരുമ്മേൽതൊലി, പൂവാങ്കുറുന്തല, വിഷ്ണുക്രാന്തി, ചുക്ക്, പഴമുളക്, ജീരകം, കൊട്ടുവേലിക്കിഴങ്ങ്, തവിഴാമവേര് ഇവ സമം കഞ്ഞുണ്ണിവെള്ളത്തിലരച്ചു ഇരുമ്പിന്മേൽ പരത്തി ഉണക്കി രണ്ടാമതു ചെറുനാരങ്ങവെള്ളത്തിലരച്ച് ഇരുമ്പിന്മേൽ പരത്തി ഉണക്കിവെക്ക. അവറാൽ ഒരു ഴഞ്ചു് എടുത്തു പൊടിച്ച്, മുഴക്കു മോരിൽ കലക്കി തിളപ്പിച്ചു കൊടുക്ക. ഉടനെ ഉങ്ക. പാണ്ഡു ശമിക്കും.

28 [1] പുരാണകിട്ടം തവിഴാമ മുത്തിളും
കരിന്തകാളി തില മഗ്നി ഭൃംഗിയും
ഇലന്തപത്രം കടു ദീപ്യ സൈന്ധവം
തഥൈവ ചുക്കെന്നിവ കൂട്ടിയാദരാൽ

29 അരച്ചു മോരിൽ പുലരിൽ കുടിച്ചാ-
ലിളച്ചുപോം കാമില പാണ്ഡുരോഗം

ചുണങ്ങിന്നു്

പാഷാണവും ചന്ദനവുംകൂട്ടി ചുണങ്ങിന്ന തിരുമ്പുക.

30 [2] പഴുത്തപേരാലില ചന്ദനം വചാ
നിശാച ഗോരോചന കൊട്ടമെന്നിവ
മുഖാംബുജേ പാലിലരച്ചു തേച്ചാൽ
ചുണങ്ങു കാരെൾ കരുമങ്ങൊഴിഞ്ഞുപോം

(ചുണ്ണാമ്പു്) നൂറും ശക്കരയുംകൂടത്തേക്കണം.

കുഴിനഖത്തിന്നു്

31 മനയോല പൊടിച്ചിട്ടു്
നാരങ്ങാനീരിലും തഥാ
ഉപ്പുനീരിൽ കടുക്കായും
തേച്ചാൽ പാഴ്നഖമില്ലയാം

---

1. ഇതു "മഞ്ജരി"യിലെ യോഗംതന്നെ.
മണ്ഡൂരമെല്ലാം തവിഴാമ മുത്തിളും
കരിന്തകാളി പുനരഗ്നിഭൃംഗിയും. എന്നാണു് "മഞ്ജരി"യിലെ പാഠം.

2. ഈ യോഗം "ചികിത്സാമഞ്ജരി"യിലും കാണാം. കയ്ക്കുളങ്ങരെ രാമവാരിയരുടെ "ആരോഗ്യകല്പദ്രുമത്തിൽ ഇതു സംസ്കൃതത്തിൽ തർജ്ജിമചെയ്തു ചേത്തിരിക്കുന്നതു കാണ്ക.

"പക്വന്യഗ്രോധ പത്രോഗ്രാ-
രജനീ കുഷ്ഠചന്ദനൈഃ
സരോചനൈഃ പയഃപിഷ്ടൈ
രഥവാ കാരയേത തത്" (ആ. ക. വ്യംഗചികിത്സ)

32 മഞ്ഞളും മുളക മെള്ളു മുള്ളിയും
മാഞ്ചിയും മധുക തിന്ത്രിണീകവും
ഏഴുമെണ്ണയിലരച്ചു പൂചിനാൽ
ക്രൂറവാണിയനൊഴിഞ്ഞു പോയിടും

33 ശതാഹ്വാ കുഷ്ഠമരിച
തിപ്പലീ മാഷസൈന്ധവൈഃ
വർത്തിഃകരാംഗുഷ്ഠസമാ-
ധാര്യാ യോനിവിനാശിനീ ?

വിഷത്തിന്ന്

34 മുത്തങ്ങാ നറുനീണ്ടിച
മൊരടഞ്ച നിലപ്പന
ഗാരുഡീ പൃശ്നിലാക്ഷാ ച
കുണ്ടാമൃഗമവിൽപ്പൊരി

35 ഇമ്മരുന്നുകളാശ്ചര്യ്യം
വിഷത്തിന്നു വിലേപനം
പേനാ കടിച്ചതിന്നേററം
കൊള്ളാം താനും വിശേഷതഃ

36 ഹിംഗുനാ ഹരിതാലേന
മാതുലുംഗ രസേന ച
ലെപാഞ്ജനാഭ്യാം ഗുളികാ
പരമം വൃശ്ചികാപഹാ

37 അർക്കസ്യ ദുഗ്ദ്ധേന ശിരീഷബീജം
ത്രീർഭാവിതം പിപ്പലിചൂർണ്ണമിശ്രം
ഏഷോ f ഗദോഹന്തിവിഷാണി കീട-
ഭുജംഗലൂതോന്ദുരു വൃശ്ചികാനാം

38 ലോധ്രസൈന്ധവ കുഷ്ഠൈസ്തു
ജാതീകുട്മളയോജിതൈഃ
സക്ഷൌദ്രമരിചൈഃ ശ്രേഷ്ഠഃ
ലേപോ ലൂതാവിഷാപഹഃ

39 അംഗാരധൂപമഞ്ജിഷ്ഠാ
രജനീ ലവണോത്തമൈഃ
ലേപോ ജയത്യാഖുവിഷം
കർണ്ണികായാശ്ചപാതനഃ

40 തിലഗുൽഗുലു ദൂർവ്വാണാം
ഡാഡിമസ്യ ഗുളസ്യച
കല്കോ മുഹു മ്മുഹുർല്ലേപാൽ
ശ്വാദംശവിഷജിൽ പരം

41 മരിചം ഹിംഗു വിശ്വഞ്ച
ഭൃംഗരാജസമന്വിതം
വദ്ധ്വാ സംപിഷ്യ ലേപാദ്യൈ-
ർമ്മണ്ഡൂകോത്ഥവിഷം ഹരേൽ

42 മരിചം ലവണം വിശ്വം
ഹിംഗു സൈന്ധവസംയുതം
വദ്ധ്വാ സംപിഷ്യ ലേപാദ്യൈ-
ർമ്മത്സ്യകം വിഷനാശനം

43 കാരവല്ല്യാസ്തു രംഭായാഃ
കന്ദംനീലീശിഫാന്വിതം
വദ്ധ്വാ സംപിഷ്യ ലേപാദ്യൈ
സ്സൃഗാലസ്യ വിഷം ഹരേൽ

44 ഭൃംഗരാജസ്യ തക്കാള്യാഃ
സ്വരസം ഹിംഗുസംയുതം
ലേപാദ്യൈ ഗ്ഗരളം ഹന്യാത്
മാർജ്ജാരസ്യ വിശേഷതഃ

45 വചാം തൃതീയ? കന്ദം ച
തണ്ഡുലീയം ച നീലികാം
ലേപാദ്യൈഃ പയസാ സദ്യോ
വിഷം മാനുഷജം ഹരേ

46 ലവണം ഹിംഗുസംയുക്തം
സ ലോദ്ധ്രം സർഷപാന്വിതം

വസ്ത്രാഃ സംപിഷ്യ ലേപാദ്യൈ
ഹരേന്മകരജം വിഷം

47 കടുത്രയം ച സിന്ധൂത്ഥം
ഗൃഹധൂമ സമന്വിതം
വസ്ത്രാ സംപിഷ്യ ലേപാദ്യൈർ-
ഗോധാദന്തവിഷം ഹരേൽ

48 അഭ്യംഗമാചരേന്നിത്യം
സ ജരാശ്രമവാതഹാ
ദൃഷ്ടിപ്രസാദപുഷ്ട്യായുഃ-
സ്വപ്നസുത്വക്ത്വദാർഢ്യകൃൽ

വൃഷ്യം

49 നല്ലോരു ചന്ദനവു മപ്പനിനീരുമായി
ചാലിച്ചു വക്ഷസി തണുക്കയിടുന്നതാകിൽ
വൃഷ്യങ്ങൾ മററുപലവും പുനരെന്തിനാവൂ
വിദ്വജ്ജനാ ദൃഢതയാ ഭവതാൽ സദാനു

വായുക്ഷോഭത്തിന്ന്

50 കൊടിയാവണക്കു കുത്തി-
ച്ചുരത്തണ്ടും തഥൈവ ച
പിഴിഞ്ഞനീരിൽ നെയ് കാച്ച്യാൽ
വായുക്ഷോഭത്തിനുത്തമം

ശ്വാസത്തിന്ന്

51 കൊട്ടം ചുണ്ട കഷായത്തിൽ
പക്വം ശ്വാസഹരം ഘൃതം

രക്തപിത്തത്തിന്ന് വൃഷഘൃതം

52 സമൂലമസ്തകം ക്ഷുണ്ണം
വൃഷമഷ്ടഗുണേ ƒ ംഭസി
പക്ത്വാഷ്ടാംശാവശേഷേണ
ഘൃതം തേന വിപാചയേൽ

53 തൽപുഷ്പഗർഭം തൽപീതം
സക്ഷൌദ്രം പിത്തശോണിതം
പിത്തഗുന്മജ്വരശ്വാസ
കാസഹൃദ്രോഗകാമിലാഃ

54 തിമിരഭ്രമവീസർപ്പ
സ്വരസാദാംശ്ച നാശയേൽ

തൃഷ്ണയ്ക്ക്

55 സഹസ്രപത്ര സംസിദ്ധം
ഘൃതം തൃഷ്ണാഹരം പരം

അശ്വഗന്ധാദി ഘൃതം

56 അശ്വഗന്ധാ പലശതം
ബലാഗോക്ഷുരകസ്യ ച
പുനൎന്നവസ്യാപി പൃഥക്
പലാനി ദശ കല്പയേൽ

57 ശതാവരീ നാഗബലാ
ഗുളൂചീയവമാഷയോഃ
യഷ്ട്യാഃ പഞ്ചപലാന്യേവം
പൃഥഗേഷാം സമാഹരേൽ

58 ഷൾത്രിംശത് മാനിതേതോയേ
ഷഡംശപരിശേഷിതേ
പചേ ദ്വിമാനികം സർപ്പിഃ
പയസാ ദ്വിഗുണേന ച

59 പിഷ്ടാനി കാർഷികാണ്യേവ
ദദ്യാദേതാനിപണ്ഡിതഃ
ത്രിജാതകം ത്രികടുകം
രാസ്നായാ മധുകസ്യ ച

60 സമംഗോശീരയോശ്ചാപി
ക്ഷീരശുക്ലാജമോജയോഃ

ജീരകസ്യ ച മൃദ്വീകാ
മഞ്ജിഷ്ഠാ ഹിംഗു സൈന്ധവം[1]

61 ഏവം ചൈവ സമാവാപ്യ
ശനൈർമൃദ്വഗ്നിനാ പചേൽ
ശ്രിതേ ഗുളേന സംമർദ്യ
[2]ഘൃതാർദ്ധേന നിധാപയേൽ

62 ഏതത്സർപ്പി മഹാവീര്യം
നരാണാമമൃതോപമം
ഏകാദശാനി രൂപാണി
ക്ഷയംചൈവ വ്യപോഹതി

63 വാതശോണിത മാനാഹം
സുപ്തവാതം ച ശ്ലീപദം
ശിരോഹർഷം വാതശൂല
ദ്ദന്നാമാനാം ച നാശനം

64 ഊരുസ്തംഭ ശിരോരോഗേ
രക്തപിത്തേ ഹലീമകേ
പുരാണ ജ്വരദാഹേ ച
സർപ്പിരേതദനുത്തമം

65 ഖലിതം പലിതം ചൈവ
തഥാ വന്ധ്യാവഭേദകം
അശ്വഗന്ധാദികം സർപ്പിഃ
കൃശബൃംഹണമുത്തമം

ഗർഭചികിത്സ

ഗർഭമുണ്ടായാൽ കുറുന്തോട്ടിവേരിട്ട പാലും വീഴ്ത്തി കഞ്ഞിവെന്തു കുടിക്ക. ഗർഭം നില്ക്കും. വെണ്ണ സേവിക്ക. ചെറുപഞ്ചമൂലംകൊണ്ടു പാൽക്കുട്ടി കഷായം കുടിക്ക.

1. "മഞ്ജിഷ്ഠോശീര സൈന്ധവൈഃ" എന്നു് പാഠാന്തരം.
2. "ഘൃതം ധാന്യെ നിധാപയേൽ" എന്നും പാഠം കാണുന്നു.

ഗർഭിണിക്കു് വയററുനോവിന്നു്

ഗർഭത്തിങ്കൽ വയറനോവു്, വയററിൽ കുത്തുക ഇവയുണ്ടായാൽ കുറുന്തോട്ടിവേരു്, അടപതിയൻകിഴങ്ങു്, നന്നാറിക്കിഴങ്ങു്, രാമച്ചം, ചെങ്ങഴനീർക്കിഴങ്ങു് ഇവ പാൽക്കൂട്ടി കഷായംവെച്ചു് പഞ്ചസാര മേല്പൊടിയായി സേവിക്ക. ഗർഭശ്ശൂല ശമിക്കും.

പനിക്കു്

ഗർഭിണിക്കു പനിയുണ്ടാകിൽ ലാക്ഷാദി എണ്ണ തേക്ക. ക്ഷീരബല എണ്ണ തേക്ക. പാൽക്കഴമ്പു സേവിക്ക.

ഗർഭിണിക്കു ഛർദ്ദിയുണ്ടാകിൽ—വില്വാദി കഷായം പഞ്ചസാര മേല്പൊടിയായി സേവിക്ക.

ഗർഭിണിക്കു് അതിസാരമുണ്ടാകിൽ—പാടക്കിഴങ്ങു്, കൊടിത്തൂവ്വവേരു്, മൂവിലവേരു്, കൂവളത്തിൻവേരു്, മുത്തെങ്ങ, ഇരുവേലി, ചുക്കു് ഇവ കഷായം വെച്ചു സേവിക്ക.

കുറുന്തോട്ടിവേരു്, ചുണ്ടവേരു്, രാമച്ചം ഇവ കല്ക്കമിട്ട നെയ്യും കൂട്ടി എണ്ണ കാച്ചിത്തേക്ക. ഗർഭിണിയുടെ പനി ശമിക്കും.

പാലയില, അരയാലില, ചെറുപനിച്ചിയില ചിററമൃതു് ഇവ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു എണ്ണകാച്ചിത്തേക്കയുമാം.

ശോഫത്തിന്നു്

തവിഴാമവേരു് ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു് എണ്ണയുംകൂട്ടി തവിഴാമവേരു് കല്ക്കമിട്ട എണ്ണ കാച്ചിത്തേക്ക. ഗർഭിണിയുടെ ശോഫം ശമിക്കും.

എട്ടാംമാസം പിറന്നാൽ കുറുന്തോട്ടിവേരിട്ട പാലും വീഴ്ത്തി കഞ്ഞിവെച്ചു കുടിക്ക.

വയറിളക്കുവാൻ

എരട്ടിമധുരം, ത്രിഫല, ത്രികോല്പക്കൊന്ന, മുന്തിരിങ്ങാപ്പഴം, കരിമ്പു്, ആവണക്കിൻവേരു് ഇവകൊണ്ടു കഷായം കുടിക്ക. വിരേചനം വരും ഗർഭിണിക്കു്.

ഒമ്പതാംതിങ്ങളിലും പത്താംതിങ്ങളിലും ചെറുപൂളവേരിട്ടു് ഉരിപാലുംവീഴ്ത്തി കഞ്ഞിയുണ്ടാക്കി കുടിക്ക.

നൊങ്ങണമ്പുല്ല് ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു് എണ്ണകാച്ചി വയററത്തും പിന്നിലും തലോട്ടുക.

വശള, കുറുന്തോട്ടി, നൊങ്ങണമ്പുല്ല്, തുമ്പ, ഉറുമാമ്പഴം തിരുതാളി ഇവ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞ എണ്ണതാൻ നെയ്താൻ കാച്ചി സേവിക്ക. പ്രകൃതിക്കു തക്കവണ്ണം വൈഷമ്യം കൂടാതെ പ്രസവിക്കും.

പിന്നെ നോവു തുടങ്ങിയാൽ പാടയില ഇടിഞ്ഞുപിഴിഞ്ഞ എണ്ണയിൽ സേവിക്ക. ചെറുപൂളവേരിട്ട പാലും വീഴ്ത്തി കഞ്ഞിവെച്ചു കുടിക്ക. പിന്നെ തല കണ്ടാൽ വെരകിൻവേർമേൽതൊലി അരച്ചെണ്ണയിൽ സേവിക്ക. വിരിയ പ്രസവിക്കും.

വിഷ്ണുക്രാന്തി പിഴിഞ്ഞെണ്ണയിൽ സേവിക്ക. തലനീളി പിഴിഞ്ഞെണ്ണയിൽ സേവിക്ക. വിരിയ പ്രസവിക്കും.

പുത്രഞ്ചാരി എണ്ണയിൽ, പൂവാങ്കുറുന്തല എണ്ണയിൽ ഇവ തല കണ്ടാൽ സേവിക്ക. വിരിയ പ്രസവിക്കും.

ഇന്തുപ്പ്, ചുക്ക്, ചെറുതേക്ക്, എരട്ടിമധുരം ഇവ സമം കാടിയിലരച്ചു പാലിൽ സേവിക്ക. ചത്തപിള്ള പിറക്കും.

പിന്നെ ചത്താൽ മറുപിള്ള പിറക്കാഞ്ഞാൽ ചുകന്ന ചെറുകടലാടി അരച്ചെണ്ണയിൽ സേവിക്ക. നിലമ്പരണ്ട അരച്ചെണ്ണയിൽ. മുരിക്കിൻതൊലി പിഴിഞ്ഞെണ്ണയിൽ. നവിരക്കിഴി വയററത്തും മുതുകത്തും കാച്ചുക. മറുപിള്ള പിറക്കും.

പെററു കുളിച്ചു വന്നാൽ ജീരകം പൊടിച്ചു നെയ്യിൽ നക്കുക. മൂന്നുദിവസം. വേവു പോം.

നെല്ലിക്ക കൂട്ടി ഷഡംഗകഷായം കുടിക്ക. വേവു പോം.

ഗുന്മം രോഗത്തിന്നു്

പുടയാവു വാട്ടിപ്പിഴിഞ്ഞ മോരിൽ സേവിക്ക. ഇന്തുപ്പ്, ത്രികടു, ചവക്കാരം ഇവ പൊടിച്ചു മോരിൽ സേവിക്ക. ഗുന്മനോവു പോം.

പ്രമേഹത്തിന്നു് കഷായം

66 ത്രിഫലാവേണപത്രാബ്ദ-
പാഠാ കപാഠഃ സമാക്ഷികഃ
കുംഭയോനിരിവാംഭോധിം
ബഹുമൂത്രം തു ശോഷയേൽ

പൊരുൾ—ത്രിഫല, മുളയിലത്തണ്ടു്, പാടക്കിഴങ്ങു് ഇവ കഷായം. തേൻ മേപ്പൊടി. പ്രമേഹംകൊണ്ടു മെലിയുന്നതു ശമിക്കും.

പനിക്കു് സിദ്ധൌഷധങ്ങൾ

ജ്വരത്തിന്നു്—നാല്പാമരം, പൂവാങ്കുറുന്തല, ചാണകവരട, എരിക്കിഴങ്ങു്, ഒരു പച്ചിലപ്പാമ്പുംകൂടെ ഭസ്മമാക്കി പനി വരുമ്പോൾ തേക്ക.

മണമാട്ടിത്തവളയും ഈവണ്ണം. തകരയരിനീരും എണ്ണയുമായി കുടിക്ക.

കൂവ, ഞെട്ടാഞെട്ടങ്ങു്, കറുക, അരയാലില ഇവ പിഴിഞ്ഞ നീരും എണ്ണയുമായു് നസ്യം.

അഗസ്തിപ്പൂവും എണ്ണയും നസ്യം. മഞ്ഞളും നൂറും കൂട്ടിക്കലക്കി പനി വരുമ്പോൾ കുടിക്ക. ശേഷം ചുവക്കമീതെ കളക. വെള്ളിലപഞ്ചാംഗവും ചുക്കും കഷായം രാത്രി കുടിക്ക.

ചന്ദനവും മെഴുകും കൽക്കമായി മുലപ്പാൽതാൻ നീർതാൻ വിധിയരച്ച ചതുർഗ്ഗുണതക്രേ തൈലം ജ്വരഘ്നം.

തരിച്ചപ്പയുടെ തണ്ടും നെയ്യുമായി പുകയ്ക്ക. പനിയപ്പോഴേ വിടും.

ധവളതുളസിയും എണ്ണയുംകൂടെ പുകയ്ക്ക. മാർജ്ജാരപുരീഷവും എണ്ണയും നെയ്യുംകൂട്ടിപ്പുകയ്ക്ക. മുന്നാളിൽ പനി മാറുന്നു.

ഭൃംഗരാജസ്യമൂലം പുരുഷസ്യ ദക്ഷിണഹസ്തേ

സ്ത്രീയോ വാമഹസ്തേ ബന്ധനാത് ജ്വരനാശനം

നീർമാതളം, പാമ്പിൻതൊലി, തലമയിർ, മുളന്തൊലി, പൂച്ച എല്ലു്, പുലിത്തോൽ, മനോല, വയമ്പു്, പടവലം, തുത്താവ, ഉമ്മത്തു്, ഗുൽഗുലു, ചെഞ്ചിലിയം ഇവ നെയ്യിൽ നനച്ചു പുകയ്ക്ക. കുഴൽവഴി പുകവെക്ക. മാറാത്ത പനി ശമിക്കും. മുന്നാളിൽ ശമിക്കും.

ഈഞ്ഞാച്ചാറും തേനും എണ്ണയും തിപ്പലി മേല്പൊടിയായിക്കുടിക്ക. കൈപ്പനുള്ളി തലക്കൽ വെക്ക. പിറേറന്നാൾ പനിക്കിൽ നസ്യം ചെയ്ക.

നൊച്ചിത്തോലും വയമ്പുമരച്ചു മുലപ്പാലിൽ കലക്കി മേൽതേക്ക

പല്ലു് പഴപ്പിലായിലയിൽ പൊതിഞ്ഞു കഴുത്തിൽ കെട്ടുക. കെട്ടപെട്ട പനിതീരും.

പിത്തത്തിന്ന് കഞ്ഞിക്ക മരുന്ന്

കൊട്ടത്തൂവ്വവേരു്, തവിഴാമവേരു്, തെച്ചിവേരു്, ചുക്ക്, ഇവ ചതച്ച പാലിൽക്കൂട്ടി വെന്ത്, മരുന്നൊടുത്തു കളഞ്ഞു് അരിയിട്ടുവെന്ത് ആറിയാൽ കുടിക്ക.

തെച്ചിവേരു്, ചെറുപൂളവേരു്, പൂവ്വാങ്കുറുന്തലവേരു്, കൊടിത്തൂവവേരു്, ചെറുവഴുതിനവേരു്, ചുക്ക്, തവിഴാമവേരു് ഇവയുമീവണ്ണം കണ്ടുകൊൾക.

നിലമ്പരണ്ട, ചെറുനാരങ്ങ, കാട്ടുതിപ്പലിവേരു്, മാങ്ങനാറി, തവിഴാമ, ഇഞ്ചി, ജീരകം, കീഴാർനെല്ലി ഇവ മുക്കഴഞ്ചായ്ക്കൊണ്ട നാഴി കരിമ്പുനീരിൽ വററിച്ച മോർവീഴ്ത്തിയരച്ച മൂഴക്ക മോരിൽ കുറുക്കി പാതിയാക്കി ഉഷസ്സിൽ കുടിക്ക. പിത്തം ശമിക്കും. മോരിൽ പുഴുങ്ങീട്ടുമാം. അയമോതകം കൂട്ടീട്ടുമാം.

കടുക്, കയ്യുന്നി, അത്തിയില, നറുനീണ്ടി, തവിഴാമ ഇവ മോരിലരച്ച കുറുക്കി സേവിക്ക. ഇതുതന്നെ പൊടിച്ചിട്ട ഒരു കഴഞ്ചു പൊടി മോരിൽ സേവിക്കിലുമാം. പിത്തം ശമിക്കും. വീക്കത്തിന്നും നന്ന്.

കൊട്ടവേലി പുരാണകിട്ടക്കല്ല്, എള്ള്, ചുക്ക്, കയ്യുന്നി ഇവ മോരിലരച്ച കുറുക്കി സേവിക്ക.

പാണ്ഡുവിന്ന്

* ഞാറൽവേരിന്മേൽത്തോൽ നാരങ്ങനീർ വീഴ്ത്തി അരച്ച് ഇരിമ്പിൻമേൽ തേച്ച പിറേറന്നാൾ എതിരേ മോരിൽ കലക്കി കുടിക്ക.

നിലമ്പരണ്ട, താർതാവൽ, കീഴാർനെല്ലി ഇവ മോരിൽപുഴുങ്ങി അരച്ച് മോരിൽ കലക്കി കുറുക്കി കുടിക്ക. കാമിലയൊഴിയും.

---

* "ഞാറൽമൂലമരച്ചിട്ട
നാരങ്ങാനീരിലഞ്ജസാ
ഇരുമ്പിൽതേച്ചുണക്കീട്ട്
യാവൽകൃഷ്ണതമാപ്നുയാൽ
പിന്നെ മോററിൽ ഗുളേ വാപി
സേവിതം പാണ്ഡുസൂദനം" (ചികിത്സാരത്നം)

വീക്കത്തിന്നു്

ഇഞ്ചിപ്പാലും മോരും കുടിക്ക. ശോഫസ്യ.

പരുത്തി സമൂലംകൊണ്ടു ചുട്ടു വെണ്ണീറാക്കി ഈ ഭസ്മത്തിലിരട്ടി നവിരയരിയിൽ പാലും വീഴ്ത്തി അരച്ചു നെയ്യുംകൂട്ടി ഉൺക. വീക്കമൊഴിയും.

"ഗോമൂത്രഹരീതകീ"

രണ്ടു ഇടങ്ങഴി ഗോമൂത്രം കടഞ്ഞു പതകളഞ്ഞു് ഇരുനാഴിയാക്കി അതിൽ നാല്പതു കടുക്ക (കുരുകളഞ്ഞു) ചതച്ചതും ഉരി മഞ്ഞള ചതച്ചതുമിട്ടു് വായ്കെട്ടി മൂന്നുദിവസമിരുന്നിട്ടു് ഒഴക്കാഴക്ക സേവിക്ക. വീക്കമൊഴിയും. സദ്യഃ "ഗോമൂത്രഹരീതകീ" എന്നു പേരു്.

ശോഫത്തിന്നു് വിരേചിപ്പിക്കുവാൻ

ഇഞ്ചി.........ഗോമൂത്രത്തിൽ പന്ത്രണ്ടു കടുക്ക കുരു കളഞ്ഞിട്ടു വെന്തു ഇരുനാഴിയാക്കി പിഴിഞ്ഞരിച്ചതിൽ ഒരു അടക്ക ഉരിച്ചോളം ചാണകവും കലക്കി......ലാവിലക്കള്ളിപ്പാൽ പാല.......ഞ്ഞു വീഴ്ത്തി നാഴി പാലും നാഴി നെയ്യുംവീഴ്ത്തി മുമ്പു് അഗ്നിമേൽ വെന്തു കഴമ്പാകുമ്പോൾ വാങ്ങി അതു ഒന്നിൽ പകന്ന അതു എതിരവേ സേവിക്ക. വിരേചനം വരും, വീക്കവും പോം. മഹോദരം ശമിക്കും, മൂലരോഗത്തിന്നും ശൂലയ്ക്കും ഉന്മത്തിന്നും നന്നു്. വീക്കം സദ്യശ്ശമിക്കും. ഇതിന്നു ശമിയായ്കിൽ മരിപ്പതുമുണ്ടു്.

ശംബരലോദ്ധ്രാദി തൈലം

67 ശംബരലോദ്ധ്രസാരസേ
തൈലാഢകം പയോദ്വിഗുണം
ചന്ദന കല്ക്കവിപകം
തൈലം പിത്താനിലാപഹം വൃഷ്യം

പൊരുൾ—പാച്ചോററിയില തൊലിയും ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു് എണ്ണയ്ക്കു നാന്മടങ്ങുകൊണ്ടു ഇടങ്ങഴി എണ്ണയ്ക്കു നാന്മടങ്ങു പാലും വീഴ്ത്തി ചന്ദനം കല്ക്കമായി എണ്ണ വെന്തു തേക്ക മേൽക്കും തലയ്ക്കും. പിത്തവും വാതവും ശമിക്കും. വൃഷ്യമാകയുമുണ്ടു്. ശംബരലോദ്ധ്രാദിതൈലമെന്നു പേർ,

പ്രപൌണ്ഡരീകതൈലം—നരയ്ക്കു്

68. പ്രപൌണ്ഡരീകം മധുകം
പിപ്പലീ രക്തചന്ദനൈഃ
ധാത്ര്യംബുസാധിതം തൈലം
നാവനം പലിതാപഹം

ഗണ്ഡൂഷത്തിന്നു് തൈലം

69 മരിചൌഷധ നിർഗ്ഗുണ്ഡീ
ചിത്രകാൻ കാഞ്ചികേ പചേൽ
തൽകഷായേ നാളികേരസ്യ
തൈലം സർപ്പിശ്ച സാധയേൽ

70 ഹിംഗുത്രിജാതത്രികടു
ത്രിഫലാദാരുസൈന്ധവൈഃ
ജീരകദ്വയകർപ്പൂരം
യവാനീഭിസ്സുകല്ക്കിതൈഃ

71 തേനതൈലേന ഗണ്ഡൂഷം
മുഖരോഗ വിനാശനം

പൊരുൾ—മുളകു്, ചുക്കു്, കരുനൊച്ചി, കൊടുവേലി ഇവ കാടിയിൽ കഷായംവെച്ചു നാലൊന്നുകൊണ്ടതിൽ തേങ്ങാനെയ്യും നെയ്യും സമംകൊണ്ടു കലക്കി കായം, ഏലം, ഏലവംഗം, പച്ചില, ചുക്കു്, മുളകു്, തിപ്പലി, ത്രിഫല, ദേവതാരം, ഇന്തുപ്പു്, ജീരകം, കരിഞ്ജീരകം, കർപ്പൂരം, അയമോതകം ഇവ കല്ക്കമായരച്ചു കലക്കി വെന്തു വായ്ക്കൊള്ളുക. വായിലെ വ്യാധിയെല്ലാം ശമിക്കും.

വായിൽ പുണ്ണിന്നു്

72 വിണ്ണോർമരം വച കൊഴപ്പ മുഴത്തചുക്ക-
മെല്ലാമരച്ചുതിലജത്തിൽ വെതുമ്പി വായിൽ
കൊള്ളും ഗുണാ മണയിൽ നോവതിലുള്ള വീക്ക-
മെല്ലാം കെടും വായുളവായ പുണ്ണും

പഞ്ചാർക്കതൈലം

73 (a) ക്ഷീരേണഫലപല്ലവമൂലപുഷ്പൈ

ശ്ചാർക്കാത്തപഞ്ചേലനതസൈന്ധചോരകൈശ്ച

കുഷ്ഠേനചാപി സരളേന വിപകപമേതൽ

പഞ്ചാർക്കതൈലം വിനിഹന്തി വാതം

പൊരുൾ—എരുക്ക സമൂലംകൊണ്ടു കഷായം. ഇലവംഗം, ഏലത്തരി, തകരം, ചെറുകട്ടക്, കച്ചൂരം, കൊട്ടം, ചരളം ഇവ കല്ക്കമായി (പാലും വീഴ്ത്തി) എണ്ണ വെന്തു തേക്ക. വാതമെല്ലാം ശമിക്കും.

(b) അർക്കസ്യ പഞ്ചാവയവൈഃ

പ്രയുക്തൈഃ കപാഥ കല്ക്കതഃ

സിദ്ധം ക്ഷീരസമംതൈലം

സർവ്വവാതപ്രഭഞ്ജനം

പൊരുൾ—എരുക്ക സമൂലംകൊണ്ടു കഷായം. തന്നാലെതന്നെ കൽക്കമിട്ടു എണ്ണയ്ക്കു സമം പാലും വീഴ്ത്തി വെന്തു തേക്ക. സർവ്വ വാതശമനം.

പിത്തത്തിന്നു നെയ്യ്

74 ദുരാലഭാമൂലശതേന സാധിതം

ഘൃതംപ്രസ്ഥേന ച തണ്ഡുലാംബുനാ

സലോധ്രകിഞ്ജല്ക്കമധൂകശാരിബാം-

സിതോല്ക്കടം ലോഹിതപിത്തനാശനം

പൊരുൾ—അരി കഴുകിയ നീരിൽ തുലാം കൊടിത്തൂവകൊണ്ടു കഷായംവെച്ചു നാലൊന്നാക്കി പിഴിഞ്ഞരിച്ചു അതിലങ്ങഴി നെയ് കലക്കി, പാച്ചോററിത്തോൽ, താമരയല്ലി, ഇരിപ്പപ്പൂവ്, നറുനീണ്ടി ഇവ ഓരോന്നും പതിനാറീതു കഴഞ്ചു കല്ക്കംകൊണ്ടു പാകത്തിലരിച്ചു പഞ്ചസാര മേല്പൊടിയായി സേവിക്ക. പിത്തം ശമിക്കും.

പ്രസവിച്ച സ്ത്രീകൾക്കു വയററിൽ വേദനയ്ക്കും പുണ്ണിന്നും മററും

പടവലം സമൂലംകൊണ്ടു പതിനാറുപലം പതിനാറുനാഴി നീരിൽ കഷായംവെച്ചു നാലൊന്നാക്കി പിഴിഞ്ഞരിച്ചു ഇടങ്ങഴി എണ്ണ

വീഴ്ത്തി അതിൽ പടവലവേരു രണ്ടുപലം അരച്ചു കല്ക്കമിട്ടു നൈവെണ്ണ സേവിക്ക. ഈററുചുഴി, അഴുകിയ പുണ്ണ് ഇവ തീരും.

അസൃഗ്ദരത്തിന്ന്

75 നിലപ്പനയുടേകന്ദം
കടകസ്യ ശിഫാസമം
കടിക്ക തണ്ഡുലോദേന
ശമിച്ചീടു മസൃഗ്ദരം

76 അവനിപ്പന മുസ്താ ച
തേനുമായ് പരുകീടുക
അതിഘോരതരം സ്രാവം
മൂന്നുനാളിൽ ശമിച്ചുപോം

ക്ഷയം, പനി, കുര മുതലായവയ്ക്കു് കഷായം

77 കൃഷ്ണാ വേപ്പില തുമ്പവേർ പടവലം കയ്യുന്നിവേർ വെട്ടിയും
പൊന്നാവീരവു മാവണക്ക കൊട്ടനെല്ലീ തഥാ പാചിതം
ക്വാഥംനന്നു കുര ജ്വര ക്ഷയഹരം ശ്വാസാപഹം കേവലം
മെയ്യേ താനിതു മേങ്ങൽ പീനസഹരം ഹാരീതസംപൂജിതം

കുരയ്ക്കു് ചുക്കിന്റെ പ്രയോഗം

ചുക്ക വട്ടത്തിൽ നറുക്കി, ഉപ്പരച്ചു തേച്ചു്, കരിയാതെ കണ്ടു് ചുട്ടു് ഉപ്പു ചുരണ്ടിക്കളഞ്ഞു പൊടിച്ചു നാലഞ്ചു പണത്തൂക്കം തേനിൽ സേവിക്ക. കുര ശമിക്കും.

മൂക്കൊലിപ്പിന്നു്

78 കടുക്കാ മുളകും ചുക്കും
കണ്ടശക്കരയെന്നിവ
പൊടിച്ചു മധുനാ നക്കിൽ
മൂക്കൊലിപ്പു ശമിച്ചുപോം

കഫത്തിന്നു് തൈലം

79 കയ്യുന്നി കൂവളം വ്യാഘ്രീ
കഞ്ഞിക്കുരുക്കി പടോലവും

മുക്കാപ്പീരഞ്ച വാശാ ച
പൊന്നാവീരം തഥൈവ ച

80 ഏഷാം പത്രരസേ സിദ്ധം
തൈലം ഹന്തി കഫാമയം

അരുചിക്ക്

81 ദ്ധാതകത്തിട്ടുവെന്തുതസ്മി-
ന്നജാജികൃഷ്ണാധന ചുക്കദീപ്യൈഃ
പൊടീകൃതൈസ്സൽ കബളം കവിൾക്കൊ-
ണ്ടുണ്ടാലുമുണ്ടാ മരുചിപ്രമോക്ഷം

82 ഇഞ്ചിമാതളജകേസരനീരും
തേനുമൊത്തു കവിൾകൊണ്ടു, പരാഗം
സിന്ധുജാതകണയോരപിക്രുട്ടീ-
ട്ടാ f പിബേദ്രിദ മരോചകശാന്ത്യൈ

83 ഇഞ്ചിക്കഷായം മലരിൽ കുടിച്ചാ-
ലിന്തുപ്പു തേനൊടിഹ നാളമൂന്നം
അരോചകം പോയകലും വിരഞ്ഞു്
ലഞ്ജെവരുഃശിക്ഷിതകാമുകാനാം

84 [1]മാതുളുംഗാർദ്രകേക്ഷൂണാം
രസം മൂളസമഞ്ചിതം
വെളുമ്പി നല്ലപാത്രത്തിൽ
കവിൾക്കൊൾക രുചിപ്രദം

85 ഏലാദിനല്ലൊന്നരുചിക്ക മുന്നം
.........പാദ്യഞ്ച തഥൈവ ചൂർണ്ണം
ഭ്രയോ യവാന്യാദിരതീവ നന്നു്
സർപ്പിസ്തഥൈവാർദ്രകതോയസിദ്ധം

---

1. ഇതു് "മഞ്ജരി"യിൽ അരോചക ചികിൽസിതത്തിൽ കാണുന്ന യോഗം തന്നെ.

ഛർദ്ദിക്ക്

86 ആടലോടകക്കഷായത്തെ
തേനുമായ് വരുകീടുക
....
....

87 ....തവിഴാമവേരൊട്ടുപലം നാനാഴിനീരുന്തഥാ
.........ചുക്ക പചിച്ചുകൊണ്ടെഴകതായ് ക്ഷീരാവശിഷ്ടം
(പിബേൽ
ഓടിപ്പോമഥ.........തീയുളവാമോക്കാനജാലം ക്ഷണാൽ
മാത്താണ്ഡന്നെതിരാൽ മുഴുത്തൊരിരുൾജാലംപോലെ
(ഭ്രമണ്ഡലാൽ

ചോര ഛർദ്ദിക്ക്

88 കരിമ്പൊരുമുളംകൊണ്ടി-
ട്ടതിൻേറ നീരുകൊണ്ടുടൻ
കഴഞ്ചേരിക്കിഴങ്ങിട്ടി-
ട്ടുവെന്തു കുറുക്കിനാൽ

89 വിരഞ്ഞരച്ചു മോർവീഴ്ത്തി-
ത്തികത്തിച്ചിരകത്തിനെ
പൊടിച്ചുടൻ കുടിപ്പിച്ചാൽ
ക്ഷയംതാനിതിളയ്ക്കുമേ

അർശസ്സിന്ന്

90 കടുക്കാ കായ മിന്തുപ്പ്
കണയെന്നിവ പിച്ചയായ്
അരച്ചുഷ്ണോദകേനൈവ
പിബേത്ത്ന്നാമശാന്തയെ।

91 കാരെള്ളരുഷ്കരവു മാമലകം കടുക്കാ
നേരേ പൊടിച്ചു സമമാക്കിയുടൻ കലന്ന്
നീരററ ശക്കരയിൽ നിത്യനിഷേവകാണാം
വേരററു പോം ഝടുതി മൂലരുജാ നരാണാം।

---

1. "മഞ്ജരി"

അർശസ്സിന്നും ശൂലക്കും "സൂരണാദി" ചൂർണ്ണം

92 തുവർച്ചില ചവക്ഷാരം
വ്യോഷദീപ്യക ഗന്ധകം
കഞ്ഞിരിക്കയുടെ വേരും
പഞ്ചപാശീരസം തഥാ

93 ജീരകദ്വയസിന്ധൂത്ഥ-
മുള്ളിയും കാട്ടുതിപ്പലി
ചവ്യകാണഞ്ചെ തത്സർവ്വം
സമഭാഗേന യോജയേൽ

94 കാട്ടുചേനയുടെ മദ്ധ്യം
തുരന്നതിൽ വിനിക്ഷിപേൽ
തദ്വാരെ മതിമാൻ തത്ര
തൽഖണ്ഡേന പിധായ യൽ

95 മൃദാ സമന്താൽ സംലിപ്യ
ദഗ്ദ്ധ്വാ ചാ f ദായ ബുദ്ധിമാൻ
ശനൈർമ്മണ്ണു കളഞ്ഞിട്ട്
സാധു സംചൂർണ്ണ്യ തൽ പുനഃ

96 ഉഷ്ണോദകേന ശൂലാർത്തഃ
പായയേന്മാത്രയാ പുനഃ
ഘൃതാന്നംഭോജയേച്ചാനു
സർവ്വാശഃ ശൂലജിൽ പരം

ഉദരവ്യാധികൾക്ക്

97 "ഏലാമോചരസാജമോജ ചപലാ മൂലാരളുത്രൂഷണം
ബിലപഞ്ചേ നിബദ്ധപ്രകാരവിഹിതഃ കുക്ഷ്യാമയധ്വംസനഃ"

* അതിസാരത്തിനു ഗുളിക

98 "അമ്പാഴം പുളിയാരലഞ്ചി യിവയും നല്ലുള്ളി പാഠേന്ദ്രയോ-
ർമ്മൂലം ദീപ്യകജീവകങ്ങൾ പെരുകിൻമൂലം നിശാതീവിഷാ

* "മഞ്ജരി"

അത്തിത്തിപ്പലി സിന്ധു മുസ്ത പുളിയും ശാർങ്ങ്ഗേരിനീരാലര-
ച്ചീടേറ്റം ഗുളികാ / തിസാരശമനീ തൈരിൽ കടിക്കു ഗുണാം"

ജ്വരത്തിന്ന്

99 ചുക്കചുണ്ടമുകിലിന്ദ്രയവാഖ്യാൻ
നാലുമങ്ങതിവിഷാച സമാംശാഃ
വെച്ചുവണ്ണമിട്ടവോരു കഷായം
ഹന്തി ജ്ജൂത്തി പെരുകീടിനവാറെ

100 * കൊഴിഞ്ഞിൽവേരരച്ചിട്ട്
ഗോക്ഷീരെ പരുകീടിനാൽ
തികഞ്ഞ ചളിയും നോവും
പരുങ്ങാതെയൊഴിഞ്ഞുഃപാം

അതിസാരത്തിന്ന്

101 ഉങ്ങിൻവേർ പുളിവേർ ഘനം കുടജവും നീരററതേങ്ങായുമെ-
ന്നഞ്ചും കത്തിയൊതുക്കി നല്ല തയിരും വിഴ്ത്തിക്കലെന്നങ്ങിനെ
ഒന്നാകസ്ഫുടഗ്ലമായവ പിഴിഞ്ഞുണ്ടാം രസംതേന്മായ്
നന്നാകപ്പിബതാമതീസരശതം നോവും വിനാശം വ്രജേൽ

* ശിശുവിന്ന് മലബന്ധത്തിന്ന്

102 കാടിവിഴ്ത്തിയരച്ചിട്ട്
കന്നിക്കരുവു നാഭിയിൽ
പൂശിനാൽ ചെറുപിള്ളക്ക്
പാടൊഴിക്കും വിബന്ധനാൽ

103 മഞ്ഞൾദ്വയം മധുക മൂവില പാലമൂലം
തേനോട്ട നേത്തതിനെ നക്കക പാട്ടിലാദൌ
പിന്നെ ക്കടിക്ക കടലാടി കഴച്ചി പിന്നെ
ശാർങ്ങ്ഗേഷ്ട പിന്നെ മയിലെള്ളിലയും തഥൈവ

* "മഞ്ജരി"

104 പറഞ്ഞവേർകയ്യുന്നിവററ..................
ത്തികത്തീട്ടുപാലാൽവെന്തുനിമ്മഥ്യതേനം
അപസ്നേഹ മേതൽപിബേൽകാളശേയം
ക്ഷണേനാതിസാരം ശിശോർവെല്ലുമെല്ലൊ

105 ജംബൂകരഞ്ജതളിരാമ്രകദംബബീജം
പുങ്ങന്ധിതണ്ഡുലമുശീരമമൂനി ഷൾ ച
? ദ്രവ്യങ്ങൾകൊണ്ടുസമമായതിസാരയോഗേ
? വെമഞ്ച തണ്ഡുലജലേനകൃതംഖളഞ്ച

106 ജാതീഫലഫിമം ക........
കല്ലാലില മരുന്നപി
അരച്ചു ദധ്നി ചാലിച്ചു
ലേഹയേദതിസാരനൽ

107 വൃക്ഷകാത്തതിവിഷാമ്രമജ്ജയും
ശ്വേതകാരവി സഹസ്രവേധിയും
കാര,മേഴമിവ നേരരച്ചു നൽ-
തൈരിൽനക്കി ലതിസാരമില്ലയാം

108 ഗ്രഹണീഗദനാശായ
കതകംപരുകീട്ടക
ശ്രു.........യനമുന്നാളി-
ലൊഴിയും പഴതാകിലും

109 കാട്ടുതിപ്പലിയിന്തുപ്പും
കണാദിപ്യകവുന്തഥാ
മൃത്തമോരിൽ കുടിച്ചീടിൽ
പോയ്ക്കൂടുംഗ്രഹണീഗദം

110 പംഠാ നൽപുളിയാര ലമ്പഴ പറച്ചുണ്ടാ കുറിച്ചൂലികാ
ജംബൂ കാട്ടുകണാമരപ്പുളി യവാനീദിപ്യച്ചുക്സൈന്ധവൈഃ
നീര്വ്വെന്തിട്ടു....................തക്രേ വിപക്വതപാസൂണാം
പേയാ നന്നതിരായതേ പരമതീസാരഗ്രഹണ്യാമയേ

111 ഇന്തുപ്പുതിപ്പലിമലംകടുവെന്നിമൂലം
വെന്തറകാടിയിൽ വെള്ളന്നവേ കുടിച്ചാൽ
....
....

112 ഇന്തുപ്പുകാണ മയമോത മിരണ്ടുകാണം
നാലേവതിപ്പലി ഹരീതകിയാറുകാണം
വെന്നീരിൽനന്ന പുളിമോരിലതീവ നന്നു
മന്ദാഗ്നികൾക്കിതി വദന്തി തിരണ്ടുവൈദ്യാഃ

113 ഇന്തുപ്പുകാണ മയമോത മിരണ്ടുകാണം
ചുക്കഞ്ചുകാണമഥ തിപ്പലിയാറുകാണം
എന്നല്ലജീരകവുമെട്ടൊരുമൂന്നുകാണ-
മെല്ലാംനെറുത്തുനിറകൊൾകഹരീതകീഞ്ച
....

114 മാക്ഷികവ്യോഷസംയുക്തം
നാളികേരോദകേ പിബേൽ
പിപാസാപരിദാഹഞ്ച
വിഷൂചീനശ്യതിക്ഷണാൽ

വിഷൂചികയ്ക്കു്

115 കാളശാകവിജയാമഹൌഷധൈ-
സ്സാധിതം രസയുഗാക്ഷിഭാഗശഃ
വാരി വാരയതി ശ്ശൂലതൃൾജ്വരാൻ
വേഗിനീമപിവിഷൂചികാം ക്ഷണാൽ

116 വിശ്വകൃഷ്ണേ കവോഷ്ണേന
കല്പിതേ........പിബേൽ
വിഷൂചികാർത്തം, കുൎയ്യാദ്വാ
നസ്യം ഭൃംഗബലാംബുനാ

117 തണ്ഡുലോദകപിഷ്ടേന
താലമൂലേന ലേപയേൽ

നാളെത്ത പ്രകല്പിതം സദ്യോ
ജയത്യേവ വിഷൂചികാം

അത്യഗ്നിക്കു്

118 ലക്ഷ്മീരസത്തിൽ കദളിപ്പഴത്തെ
മർദ്ദിച്ചുകൊണ്ടിട്ടുസിതാസമേതം
അത്യഗ്നിതീരും പുലരിൽകുടിച്ചാൽ
പ്രത്യർത്ഥിമേഘത്തിനുമീമരുന്നു്

മൂത്രബന്ധത്തിന്നു്

119 ചെറുപയറുപരുപ്പും ജീരകം ചന്ദ്രകഞ്ചും
? വദമിയിലവറുത്തപാരണ്ടിളനീരുവെള്ളം
അഥപുനരതിൽവീഴ്ത്തിപ്പാതിയോളംകുറുക്കി-
ക്കറയുമളവരിച്ചിട്ടുള്ളനീരിൽ കവോഷ്ണേ

120 നലമൊടൊരു കടുക്കായൊക്കവേ രണ്ടു തേററാ-
മ്പരലുമുടനരച്ചിട്ടങ്ങു നന്നായ്കലക്കി
അതിദ്ധടിതികുടിപ്പോക്കാശ്ശുപോം മൂത്രബന്ധ-
വ്യഥ ശിവ ശിവ രാമ! പിന്നെയെന്നല്പനാണു്

121 [1] പരുത്തിവേരരച്ചിട്ടു്
കാടിയിൽ വരുകിട്ടുക
അടച്ച കല്ല്ു് മൂത്രഞ്ച
പൊട്ടുകെന്നിങ്ങു വീണുപോം

122 അരച്ച കൊന്നയരിയെ
നാഴിയിൽ പരുകീടിനാൽ
അടച്ച മൂത്തിരംവീഴം
കല്ലുമുണ്ടാകിൽ വീണു പോം

---

1. "അടച്ച മൂത്തിരം വീഴം
കല്ലുമുണ്ടെങ്കിൽ വീണുപോം" എന്നു് "മഞ്ജരി"യിൽ

123 കരുനൊച്ചി പിഴിഞ്ഞുള്ള
നീരുമെണ്ണയുമായുടൻ
കർപ്പൂരമിട്ട മർദ്ദിച്ച്
മൂത്രദോഷരെ ചെലുത്തിനാൽ

124 അടച്ചമൂത്രമപ്പോഴേ
പെട്ടംപരിചുകാൺകിലാം

125 ചുള്ളിനായ്ക്കുരുണ തിപ്പലിബീജം
നല്ലമുന്തിരിക ശർക്കര നൈ പാൽ
തുല്യമേഴുമിവ യൊന്നിലുരത്തേൻ
മൂത്രകൃച്ഛ്റകുടിപാലന പാനം
(ഏലാവെള്ളരികുമ്പളക്കുരുകണാദ്രാക്ഷാഗോക്ഷുരന്തഥാ)

126 കന്നാരം കന്മദം യഷ്ടി
പത്തി ജീരക വേധിയും
അജാളി കന്മദം ഹിംഗു
ക്രവന്തരം പ്രശസ്യതെ

ചന്ദനാദി ഗുളിക

നല്ല ചന്ദനം, കോവവേരു്, ഏലത്തരി, കൊട്ടം, ജീരകം, വെള്ളരിക്കുരു, മാശിക്ക, എരട്ടിമധുരം, കരിങ്ങാലിക്കാതൽ, ഞെരിഞ്ഞിൽ; കടലാടി, ഇലിപ്പ ഇവയെല്ലാംകൂടി അതിലിരട്ടി പൊൻകാരം ശുദ്ധിചെയ്തത് ചതച്ച് കരിക്കുവെള്ളത്തിൽ പിഴിഞ്ഞു് അതിലരയ്ക്കുക. രണ്ടാമത്തു് അത്തിപ്പാലിലരയ്ക്കുക. മൂന്നാമത്തു് പഴംപ്ലാശിൻനീററിലരച്ചു കന്നിപ്രമാണമുരുട്ടി നിഴലിലുണക്കി നീരടപ്പിനു് ഇളനീർവെള്ളത്തിൽ സേവിക്ക. പ്രമേഹത്തിനു് അത്തിപ്പാലിൽ സേവിക്ക. ജലമലങ്ങളച്ചേതിനു് ആവണക്കെണ്ണയിൽ സേവിക്ക. വിരേചനം വരും.

(കടലാടി ചുട്ട ഭസ്മം കലക്കിയരിച്ചു പാതിക്കു തേററാമ്പരൽ ചതച്ചിട്ടു തെളിഞ്ഞ വെള്ളമൂററി കുറുക്കിവെച്ചു ഈയക്കിൽ മുറിച്ചിട്ടു ഭയിലത്തു വെക്ക. ഉപ്പുണ്ടാം)

പ്രമേഹത്തിന്നു്

127 പാച്ചോററിത്തൊലി രാമച്ച-
മഞ്ജനം ചന്ദനം തഥാ
പടോലം വേപ്പു നെല്ലിക്കാ
നല്ല ചിററമൃതെന്നിവ

128 ഹ്രീബേരി യകിൽ പാച്ചോററി
നല്ല താതിരിയും ക്രമാൽ
മുന്നംചൊന്നപ്രകാരേണ
തേനമാസ്സുരുകീടിനാൽ

129 പിത്തപ്രമേഹശമനം
വൈദ്യാനാം കീൎത്തിവൎദ്ധനം

130 എള്ളുംനിശാമലർകടുകുതുളിന്തപാള?
നന്നാറിരാമച്ചമമൃതസാരണിപൂക്കലാ ച
ഏരണ്ഡപുഷ്പചതുകുപ്പകളുംപുഴുങ്ങി-
പ്പാലൊടുതേക്ക സഘൃതംകൊടുതായശോഫേ

131 “കള്ളിക്കഴുത്തുമിന്തുപ്പും
കലത്തിൽകൊണ്ടുചുട്ടിതു്”

ഭസ്മം വെന്നീരിൽ സേവിക്ക. എല്ലാ ഗുന്മവും ഗ്രഹണിയും അർശസ്സും ശമിക്കും.

അർശസ്സിന്നു്

ചുവന്ന ഉള്ളിയുടെ തൊലികളഞ്ഞു നേൎമ്മ നുറുക്കി നെയ്യിൽ വറുത്തു നന്നവരണ്ടാൽ ഉരി ചോറു് അതിലിട്ടു പിന്നെയും കുറയ വറുത്തു വാങ്ങി എല്ലാംകൂട്ടി ഭക്ഷിക്ക. അർശസ്സും ആന്ത്രവും ശമിക്കും. പിന്നെ ശീതമായുണ്ക. ഇവ മൂന്നും വണ്ണേ ഭക്ഷിക്ക.

ഗുന്മശൂലാദികളിൽ സേവിപ്പാൻ എണ്ണ

ഒരുതുലാം ഉള്ളിക്കഷായം നാലൊന്നാവോളം കുറുക്കി അതിൽ നാലിടങ്ങഴി ആവണക്കെണ്ണ കൂട്ടി, തുവച്ചില, വിഴാലരി, അത്തിത്തി

പ്പലി, അയമോതകം ഇവ ഓരോ പലം, ആറുപലം ത്രികോല്പക്കൊന്ന യും കല്ക്കമിട്ടു കാച്ചി സേവിക്ക. ഗുന്മം, മഹോദരം, വാതം, പ്ലീഹ, അ ഷ്ഠീല, വൃദ്ധിശ്ശൂലം, അഗ്നിമാന്ദ്യം ഇവ ശമിക്കും.

ഉദരത്തിന്ന്

132 ഇന്തുപ്പു തിപ്പലിവിഴാലരിചുക്കദിപ്യ-
മോരോന്നിവറ്റൊടുകൊടിത്തുവതത്സമാംശം
കൊണ്ടത്രിവൃത്തു മവചൂർണ്ണ്യ ഗുളേന തിന്നാൽ
നന്നായ്പെരുത്ത വയറും കൃശതാ മുപൈതി

കൊതിക്ക്

133 ചുക്കചുണ്ടകടലാടിപാണൽവേ-
രീട്ടടൻതിനജലംപിബേന്നരഃ
വെച്ചനക്കൊതിയിളച്ചുപോംപ്രഗേ
തക്രമിഴ്ക്കരിയുമിട്ടമങ്ങിനെ

അട്ടക്കരി മോരിൽ സേവിക്ക. കൊതിക്ക പ്രധാനം.

134 ശ(ക)തജംബീരപത്രാണി
കുത്തിത്തക്രത്തിലിട്ടടൻ
പിഴിഞ്ഞരിച്ചുപട്ടനാ
കുടിക്കിൽ കൊതി പോയ്ക്കിട്ടും

സുഖവിരേചനഗുളിക

135 ത്രികോല്പകുന്നയിൽപാതി
കടുക്കാസവിഴാലരി
ഗുളേന തുല്യഗുളികാ
ഗ്ഗുണാം സുഖവിരേചിനീ

ഉദരാദികൾക്ക് വിരേചനം

136 പാലിൽപദാംശമൊരുകള്ളിയിലുള്ളപാലും
കൂടത്തികത്തിയുറചേർത്തുകടഞ്ഞവെണ്ണ
ശോധിച്ചുമുക്കുറ്റവുമിട്ടുപയോജിതാനാ-
മേതദ്വിരേചനകരം നവനീതമാഹുഃ

137 ആവണക്കെണ്ണ മുക്കാണം
പാലുഴക്കിന്നതൽപിബേൽ
ശോധനംമലജാലാനാം
ശൂലപാണ്ഡ്വർശസാംഹിതം

മൂത്രബന്ധത്തിൽ

138 എലിപ്പിഴക്കയും നാഭൗ
വെള്ളരിക്കുരുവും തഥാ
അരച്ചുപൂശിനാലന്നി-
രടക്കുന്നതൊഴിഞ്ഞുപോം

വിരേചനം

139 ആവിൽക്കുരുന്നമജമോദകവും കടുക്കാ-
താന്നും പ്രപേഷ്യ ചരതിച്ചതികത്തി മോരിൽ
ഈഷൽപടുപ്പൊടിയുമിട്ടുപിബേദ്ദിനാദൗ
ന്നൂനംവിരേചനകരം പരിദീപനംതൽ

മലമൂത്രങ്ങളുടെ ബന്ധത്തിന്ന്

140 നിശാചൂർണ്ണേന ഗോമൂത്രം
കടഞ്ഞു പടുനാ സഹ
പിബേന്മലമടച്ചാലു-
ള്ളഖിലാമയശാന്തയെ

141 മുത്തങ്ങാ കൊട്ടവേലി മുന്തിരികതൻ പകം ച പിഷ്ട്വാ (പിബേൽ
വെച്ചുന്നംമേസി,നീരിൽനിന്നഥപുനഃശ്രീതാളി നീരെണ്ണയിൽ
തക്രത്തിൽ പരുകീടിനാൽ മലമടച്ചുണ്ടാം വികാരങ്ങൾ പോ-
മപ്പോഴേ മലവും മുഹൂർത്തസമയേ മൂത്രഞ്ച മൂത്രാശയാൽ

142 കാടിവീഴ്ത്തിയരച്ചിട്ട്
കന്നിക്കുരുവു പൃശ്ശുക
ബാലാനാംവയറോട്ടത്തി-
ന്നേതൽസ്യാൽപരമൗഷധം

143 കരുമ്പുനല്ലോ........................
ഫലത്രയം കൊണ്ടു പചിച്ച തോയം
വിരേചനം പിത്തമലങ്ങളെല്ലാം
പനിക്കുമഞ്ചിന്നപിനന്നതെന്നു്

ക്രിമി വീഴാൻ

144 പിപ്പലികായവിളംഗത്തുടീനാം
ചൂർണ്ണമിദംമധുനാ ƒ വലിഢേഛാ
തേകരസേനകടിക്കിലുമന്നേ
ചത്തുപുറപ്പെട്ടുമക്രിമിയൂഥം

പാണ്ഡുവിന്ന്

145 കടുത്രയത്തിലാറൊന്നു
കടുക്കാ തൈസ്സമം കനൽ
പൊടി സാജ്യേനമധുനാ
പിബതാം പാണ്ഡുനാശനം

146 (കൊടുവേലിനെല്ലിതാന്നിക്ക കടുത്രയിഘനകനൽ
വെല്ലമെന്നിവപൊടിച്ചതത്സമം
പൊടിയസിംഘൃതമധുപ്ലുതാശിതാ
പെരുകുന്നപാണ്ഡുമപികാമലാഞ്ജയേൽ

147 കൊടുവേലിയുമിന്തുപ്പും
കണയെന്നിവ കല്ക്കമായ്
ഇഞ്ചിനീരിൽ ചമച്ചുണ്ടാ-
മന്തനൈ പാണ്ഡുനാശനം

148 ചുക്കംജീരകമെള്ളുമെന്നിവപൊടിച്ചോരോപലം,മുപ്പലം
........ന്നെഴുകിൽ പൊടിതന്നെത്തുരുപലംപുരാണകിട്ടരജഃ ?
വണ്ടിൻനീരിൽനനച്ചരച്ചവടകാൻകൃത്വാപുളിച്ചോരുമോർ-
തന്നിൽക്കൊണ്ടുകുടിക്കപാണ്ഡുനിതരാംവേരറുപോവാൻവരം

149 കളിപ്പഴസംയുക്തം
ബൃഹൽസൂരണകന്ദകം

എതിരേതിന്നുവോക്കെല്ലാം
നഹിപാണ്ഡുഗദാൽഭയം

150 ഹസ്തികർണ്ണ്യാശ്ച കയ്യന്യാ
അയശ്ചൂർണ്ണംച പേഷയേൽ
സനാഗരേണ തക്രേണ
പിബതാം പാണ്ഡുനാശനം

കാമിലക്ക്

151 പയസാ പിപ്പലീകൽക്കം
പീതം വാ നാഗരോത്ഭവം
കാമിലാം ഹന്തി സഹസാ
തക്രേണൈലാരജസ്തഥാ

152 യഷ്ട്യാഹ്വചൂർണ്ണം സസിതം
നാളികേരാംബുനാ പിബേൽ
തദ്വൽ കതകബീജം വാ
കാമിലാപഹ മുത്തമം

153 കൊട്ടവേലിനിശാമുസ്താ
പുരാകിട്ടഞ്ചജീരകം
ഇളന്നീരിലരച്ചിട്ട
ചൂതപല്ലവവും തഥാ

154 കാട്ടുതിപ്പലിയും നല്ല
തുടരീമൂലചർമ്മച
കൈപ്പൊടിച്ചതക്രത്തിൽ
പീതാനാംനാസ്തി കാമിലാ

155 അത്സയുഗളംപേഷി-
ച്ചിളന്നീരിൽപ്രഗേ പിബേൽ
കഷായംപാലുമാശ്വൈക്കും
കഞ്ഞിയും കാമിലാപഹം

156 താർതാവൽവേരും കടലാടിവേരും
ദേവ്യാശ്ചവേരും ചെറുപഞ്ചമൂലം

കാഞ്ച്യാഥപിഷ്ടാ ത്രുടിചൂർണ്ണയുക്തം
ക്ഷീരേ പിബേ ദ്രുഷ്ണവിശോധനായ

പിത്തകാമിലക്ക്

157 (നെല്ലിക്കാപൊടിചുക്കുംചിററമൃതിനണ്ടാംന്തൂരുംപുരാണകിട്ടം
(ക്രൂവയും
ഓരോന്നോരോന്നിവപലംചൂർണ്ണംവിധായാദരാൽ)
അഞ്ഞൊഴിഞ്ഞുവരാമൃതോത്ഭവരസേ പകാംലിഘേചൂർണ്ണിതം
ചൂർണ്ണംപിത്തവികാരമാശുശമയേന്മദ്ധ്വാജ്യളേനാന്വിതം

158 (നറുല്ലാരിൽപ്പനതൻവേരുരാമച്ചവും നന്നാറിമുകിൽ
ബന്ധുജീവകുസുമം ശ്രേഷ്ഠഞ്ചെട്ടംഗ്രഹണേ)
കർപ്പൂരം മൃഗനാഭി രിന്ദുരമൃതിന്തൂരും ച നീർകന്ദവും
യഷ്ടീരുക്ക്ത്രുടിമാഞ്ചിയഞ്ജനഹിമൈശ്ചൂർണ്ണംവിദധ്യാദഥ

159 (ഒപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ചരതിച്ചു ചമച്ചതീക്കും
ചൂർണ്ണേനതേനകൃതപൊട്ടളകം നിധായ
പച്ചെണ്ണവീഴ്ത്തിനഘടേകൃതധാന്യപാകഃ-
ളുതൈലമാശുവിനിഹന്തിഗദാനശേഷാൻ)

കാമിലക്ക്

160 കാമിലെക്കൊരുമരുന്നിതുചൊന്നേൻ
മുത്തിൾനീരെതിരേകുടിതേനിൽ
പത്തുനാളിലകമേയിളയാശ്ശിൽ
തെച്ചിവേരുമിളനീരിലരച്ചും

161 മുക്കട്ടുനെല്ലിയുരുക്കുനിശാനാം
ശർക്കരനൈതെളിതേൻഭിരുപേതം
നക്കുകിലുംപൊടിവെല്ലമയത്തം
മിക്കളുനിരവിനകാമിലതന്നെ

162 പിബേദിളന്നീർതവിഴാമമിശ്രം
കയ്യുന്നിനീരുംതിലജേനസാർദ്ധം

നിലമ്പരണ്ടാപ്പോടിപാലിനോടും
മരുന്നുകൈകണ്ടതു കാമിലായാഃ

163 ഇഞ്ചിമഞ്ഞളിവനീർപിഴിഞ്ഞു,നൈ-
പാലുമിട്ടു വഴിപോൽ വിപാചിതം
കുംഭികുംഭകനികുംഭകല്പിതം
കുംഭകാമിലയിലേകമൌഷധം

ശോഫത്തിന്ന്

164 ഉമ്മിൽപരന്നകരിയിൽപടുപാതിനന്നം-
യന്നേരുരാവുമല്ലവേമുള്ളകുംവിചൂർണ്ണ്യ
ഹയ്യംഗവീനസഹിതം ദശപുഷ്പനീരിൽ
ചെയ്യുംകുഴമ്പഖിലശോഫരുജംനിഹന്യാൽ

ഗ്രന്ഥി, അർബ്ബുദം മുതലായവക്ക്

165 കടുക്ക പകലോൻചുക്ക-
മുങ്ങിൻതോൽവചയെന്നിവ
അരച്ചുതേച്ചാൽ ഗോമൂത്രെ
മുഴശോഫാർബ്ബുദാദിജിൽ

കുഴലപ്പുനിക്ക്

166 അജമോജം കിഴിക്കെട്ടി-
വെച്ചനിര്യൂഹസേവയാ
കുഴലപ്പുനിയും നോവു-
മഞ്ജസാ ശമനംപ്രജേൽ

167 നെല്ലിക്കാ തിലവും നല്ല
വണ്ടുംചേർത്തൊന്നിരട്ടിയിൽ
നെയ്യിൽകുഴച്ചു ലിഹതാം
മെയ്യിൽക്കുഴല യില്ലയാം

വീക്കത്തിന്ന്

168 ശാകോടകള്ളംകരുവള്ളിപാറാ
...........സമഭാഗികൈസ്ത്വാഃ
നീർവ്വേന്തരിച്ചിട്ടത്തു തക്രപേയാ
പക്ത്വാ പിബേദെങ്കിലു പിന്നെ വീക്കം

169 പാടക്കിഴങ്ങും(വരവാ)പ്പടയാവുവള്ളി
ക്കുട്ടിത്തികത്തിയിവ മോരിലരച്ചുകൊണ്ടു്
മോരൊട്ടു കഞ്ഞിയെതിരേ പിബതാം നരാണാം
വീക്കങ്ങളൊക്കെയവിടെപ്പെറുവീലപിന്നെ

170 മുരിങ്ങവേരും തവിഴാമവേരും
പാലിൽ കുറുക്കീട്ടതുവേ കുടിച്ചാൽ
ചുരുണ്ടുപോം വീക്കമിരണ്ടുനാളിൽ
വരണ്ടു നന്നാകിന ചുക്കപോലെ

ചിരങ്ങിനും ചൊറിക്കും മററും

171 [1]നെല്ലിക്കായുംചെറിയപയറുംനെയ്യുമായ്ത്തേക്കമെയ്യിൽ
............തങ്ങാചൊറിയുമഴലുതീവിസർപ്പങ്ങളെല്ലാം ?
.....മോരിൽപരിചിനൊടരച്ചത്രജംബീരവല്ലം
തിണ്ണംതേച്ചാൽപഴകിനവ്രണംതീൻപോമാറുനാളിൽ

172 തെങ്ങിൻപൂക്കുലകോരമൂഷമിവയെക്കായംനിശാപത്ഥ്യയും
മുത്തങ്ങായുമുശീരവുംതിനയുമന്നീരുംഗവാംപാലുമായ്
പിഷ്ട്വാതേക്കചിരങ്ങിളയ്ക്കുമതുവെക്കീടക്കടിക്കംപരം
മറെറല്ലാച്ചൊറിയുംനശിക്കമചിരാദപീസർപ്പദോഷങ്ങളും

---

1. ഹാവുംപയറുംപൊടിച്ചനന്നാ-
യിടചാരിച്ചല്ലതേനതേക്കമുന്നാറം
ളുടരെത്തുടരെത്തിണത്തുപൊങ്ങും
പടുവീസർപ്പഹരഃപ്രയോഗമുഷഃ എന്ന "യോഗാമൃത"ത്തിലെ
പ്രയോഗം കാൺക.

173 ആരെര കമ്പളങ്ങട്ട ചുട്ടഭസിതം ഗോമൂത്രസംയുക്തമായ്
ചാരിച്ചിട്ട തിരുമ്പിനാ ലടിയറപ്പോകം ചുണങ്ങെന്നവ
മാസാർദ്ധംനിശി മാഹിഷീശകൃതിവെച്ചാദായപൂശീട്ടകിൽ
താനേപോരുമൊഴിപ്പതിന്നിവയിതിൽക്രൂരംരസംതൽക്ഷണം

174 നല്ലോരു മഞ്ഞളെ യൊരിത്തിരി നങ്ങിയാരെ
മുന്നാളിലേററിയൊരു കേരിയിലിട്ട ന്നൂനം
തന്നെപിശിഞ്ഞു പുടപാകിതമായ്ത്തിരുമ്പൂ
ജംബീരനീരൊട്ട ഫരേച്ചൊററിയും ചിരങ്ങും

175 വേപ്പു ചിററമൃതു മാടലോടകം
ദീപിയും പടവലം പചിച്ചനീർ
ഇട്ടഗ്ഗൽഗ്ഗല്യ കുടിക്കിലെട്ടനാൾ
നഷ്ടമാംകുരുവിസർപ്പജാലവും

176 നാഗദന്തി കനടീ കപോതവിട്ട്
കന്നി മഞ്ഞൾ കനല f ാവിൽതൻതളിർ
തിപ്പലീ പുന രിരഞ്ഞി ലാംഗലീ
സൈന്ധവഞ്ചഗിരിജേന ലേപനം

പാണ്ഡുശോഫം മുതലായവക്ക്

177 പൊൻരാണംലോഹകിട്ടം പലപൊഴുതുലയിൽചേർത്തുവെന്തററു (ദോഷം
ഗോമൂത്രേ മഞ്ഞൾ ധാത്രീഫലമിവരസേ വേറെമൂവേഴുവട്ടം
ചൂർണ്ണീകൃതാവവരുത്തും പുനരപിയതിലങ്ങായസം ചേർത്തു (കൊണ്ടാൽ
ഉന്മംപാണ്ഡുഞ്ചമേഹം പെരുവയറുദരം വീക്കവുംതാൻനിഹന്തി

178 ത്രിഫലമരിചമുസ്താ
ബലാകാരസ്കരപ്പൊടി
വെട്ടാളഗേഹമേതാനി
സൂക്ഷ്മചൂർണ്ണാനികാരയേൽ

179 തേച്ചുകളിച്ചപ്പൊഴേ,
തലയിൽതിരുമ്പുകശോഫേ/ധികം

പഴേ ഉപ്പുമാങ്ങയണ്ടി, ഉപ്പ്......അടുപ്പിലെ മണ്ണ്, പുളിതെരമ്പ്, പുളിയില ഗോമൂത്രത്തിൽ പിഴിഞ്ഞ വെള്ളത്തിലരച്ചു തേക്ക. ശോഫവിനാശനം)

180 മുരിങ്ങമൂലം പയസേവ പിഷ്ട്വാ
തേനോട്ട നെയ്യോട്ട കലന്നുതേച്ചാൽ
ചുരുണ്ടുപോമക്കരുവിദ്രധീനാം
വീക്കം ചുവപ്പുഗ്രതരം ച നോവും

വൃദ്ധിയ്ക്ക്

181 സൈന്ധവേന്ദ്രലതാപത്ര-
യക്ഷദ്രഗ്ബീജപച്ഫണം
തക്രേണ പീതം സഹസാ
വൃദ്ധിശ്ശൂലം വിനാശയേൽ

182 ആവണക്കെണ്ണയും കൂട്ടി-
ക്കഴച്ചിക്കായു മുപ്പുമായ്
നാലുകാണം വിഴുങ്ങീടിൽ
തീരുമാന്ത്രാമയാൽ ഭയം

183 പിരകിന്മേൽ പുഴക്കൂട്ടം
നല്ലൊരുള്ളിയുടെ തൊലി
ഇവകൊണ്ടു കൃതം ധൂമം
ഘ്നതേനാന്ത്രം വിനാശയേൽ

184 കഴച്ചിക്കുരുതൻപാതി
കായം തൽപാതിയായിട്ടു
തികത്തി തക്രതോ പീത്വാ
രുജാംഹന്ത്യാന്ത്രവൃദ്ധിജാം

185 കഴച്ചിബീജത്തെയുടച്ചുകത്തേ-
ക്കഴമ്പുതച്ചിട്ടു കൃതം കഷായം

തിലോത്ഭവൈരണ്ഡജതൈലമിശ്രം
പിബേന്മഹാവ്യാധിവിനാശനായ

ഗുന്മത്തിന്നും ശൂലസ്സും

186 ? ഒക്കെപ്പെരുത്തകടലാടിയിലാപരുത്തി-
പ്പത്രഞ്ചചുട്ടഭസിതം ദശമൂലപാകെ
ഉപ്പുംകലക്കിയിവയിട്ടുകൂട്ടിയുണ്ടാൽ
പിത്തോത്ഥഗുന്മമൊഴിയുംമഹതീചശൂലം

187 കൂട്ടീട്ടുകായമയമോതകവും കടുക്കാ
കാട്ടിൽകണാമിളക.........വിശപം
നേക്കപ്പൊടിച്ചുദശമൂലശൃതേകഷായെ
കൂട്ടിക്കുടിക്കിലു മ.........ച ഗുന്മശൂലം

188 മുളകും ഗുളവും കോഷ്ണ-
വാരിണാ പരുകീട്ടക
ഗുന്മശൂലവിനാശായ
പായയെ...........

189 വയമ്പു കായം പട്ടു ചുക്കു താന്നിതൻ-
ഫലം കടുക്കാ പുനരാവണക്കും
കരിമ്പു മാൻകൊമ്പുവുമെന്നിവററെ
പ്പൊടിച്ചുതൈലേ ലിഹതാം ന ഗുന്മം

190 തേങ്ങാപ്പാൽ പശുവിൻപാലും
കരുക്കിത്തുല്യമായ് പിബേൽ
വാങ്ങിപ്പോമതിനാൽശൂലം
താങ്ങിക്കൊള്ളാത പിത്തവും

191 നിദിഗ്ധികാചുക്കമൃതാവണക്കിൻ-
വേരുംകുലത്ഥം ച ചതച്ചുകൂട്ടി
പചിച്ചുപാനം പെരുകും ജനാനാം
ഇളച്ചുപോംശൂലയെട്ടതവണ്ണം

192 കടലാടിയുടെവേരും-
മാടലോടകമൂലവും
ചുക്കും പാലിലരച്ചിട്ട്
പിബേച്ച് ശൂലം വ്യപോഹതി

193 ....തിലമപിവോഃര നല്ലഃഗോമൂത്രമാട്ടിൻ
പുഴുകിയതിലുണക്കിപ്പിന്നെമുവ്വേഴുവട്ടം
പരിചൊടുപൊടിയാക്കിത്തേനുമായ് നക്കിൽ നാളെഴു
മിടിയലു,മഥനോവുംമണ്ഡലാന്നാശമേതി

194 താർതാവൽവേരരച്ചിട്ട
പിബേതാം തരുണോദകേ
ശൂലനോവൊഴിയും സദ്യോ
ദാഹവും മൂത്രകൃച്ഛ്റവും

195 വട്ടം കൊണ്ടു വളന്നെഴുന്നപിരകിൽവേരും തഥാ പാഠണം
പത്രം നൊച്ചിയുടേകരുന്നു ലവണം കൂട്ടിപ്പിശംഗ്യാദരാൽ
ഒക്കെക്കൊണ്ടുവരുത്തുകൊണ്ടഥപൊടിച്ചാമേതരേ തക്രകേ
? വച്ചുന്നുപ്പുരുകീടിൽനൊന്തുടനരുണ്ടോടുന്നശൂലാപഹം

196 കടുക്ക കായ മിന്തുപ്പും
കണയെന്നിവ പിച്ചയായ്
അരച്ചുഷ്ണോദകേ പീതം
നിഹന്യാച്ച് ശൂലമാന്ത്രജം

197 ചിത്രകം ത്രുടിയും ചുക്ക-
മെള്ളമെന്നിവ പിച്ചയായ്
പൊടിച്ച സർപ്പിഷാ നക്കിൽ
ശൂലനോവൊഴിയും പ്രഗേ

193 തുമ്പപ്പൂപത്രരസവും
പാതിയെണ്ണയുമായ്പിബേൽ
ഇന്തുപ്പിൻപൊടിയും കൂട്ടി
മണ്ടിപ്പോം ശൂലയെന്നതു്

199 മുന്നാഴിനീരൊരുപലം
പിലാശിൻവേരുമിട്ടടൻ
പചിച്ചു മൂഴക്കായ്‌കൊണ്ടു
നാളികേരപയോയുതം

200 ഉഴക്കാഴക്കൊരോനാളി-
ലേരണ്ഡസ്നേഹസംയുതം
തളിച്ചുമൂന്നുദിവസം
പിബേച്ഛൂലം വ്യപോഹതി

201 ഒഴിപ്പാനരുതാതോരു
ശൂലയെന്നതടങ്ങുവാൻ
ചവക്കാരം പൊടിച്ചിട്ടു
ചുട്ടനീരമൃതോപമം

202 മുരുക്കിൻതൊലിയുടേനീരു്
മോരുമായ്പുരുകീടുക
വയററുനോകിൽമുളത-
ന്നിലനീർ മോരുമായുമാം

203 മഹതഃ പഞ്ചമൂലസ്യ
കഷായെ പനതൻകുല
പലാശം കള്ളിയും പിന്നെ
കടലാടി പുളിന്തൊലി

204 ഇവയിട്ടു ദഹിച്ചുള്ള
തിരുനീറുദകം പിബേൽ
ഒഴിയും ശൂലനോവെന്നും
ഒഴിയാത്തതുമക്ഷണം

205 വട്ടപ്പത്രം പിരകസകലം കത്തിയിന്തുപ്പുകൂട്ടി-
പ്പച്ചത്തക്രം പഴകിനഘടേ വീഴ്ത്തി യുക്തം ക്രമേണ
നിക്ഷിപ്യാസ്മിന്നൊരുദിനമിരുന്നഞ്ചുനാളായ്ക്കുടിക്കിൽ
കേൾക്കും പുംസാമരികിലണയാശ്ശൂലയെന്നുള്ളതെന്നും

206 ഉങ്ങിൻപുണങ്ങിനെവറുത്തുപൊടിച്ചുതൈലം
കൂട്ടീട്ടരുട്ടിയുളവാംഗുളികാ ദിനാദൌ
മൂന്നാൾ വിഴുങ്ങുവിതോരോന്നിവ പത്തുകാണ-
മങ്ങറുപോംഝടിതിശൂലയുടേവികാരം

207 ആവണക്കിന്റേപത്ര-
രസം തൈലേന സംയുതം
പിബേന്മൂലക്കീഴ്നോവാശു
ശമിപ്പാനായയത്നമായ്

208 അമ്മാമൻതന്നിലയെമുറുകക്കെട്ടിയൊപ്പിച്ചരിഞ്ഞി-
ട്ടങ്ങോട്ടിങ്ങോട്ടുദരഗതമാംനോവിളപ്പാൻക്ഷണേന
നല്ലോരേരണ്ഡജതിലജമായ്താമ്രപാത്രേവെതുമ്പി-
ക്കൊള്ളുവേതിന്നുപരിഭിഷജാംനാസ്തിശൂലാപഹാരി

209 കാട്ടുശൌണ്ഡി കടലാടി ചവ്യവും
ചുക്കു ചുണ്ട നിശയും കഷായമായ്
ഹിംഗുസൈന്ധവയുതം കുടിക്കിലോ
ഗുന്മവൃദ്ധികെടുമാന്ത്രവൃദ്ധിയും

210 [1] കായം കാണം സൈന്ധവം മൂന്നുകാണം
മുമ്മുക്കാണം കൊൾവിതേരണ്ഡമെണ്ണ
പിന്നെത്തസ്മാന്നുമ്മടങ്ങുള്ളിനീരും
കൂട്ടിപ്പീതം ഗുന്മശൂലാന്ത്രഹാരി

211 ആവണക്കിനഖിലംകഷായമാ-
യാവണക്കുരുവിനെണ്ണ പാലുമായ്
ഹിംഗുസൈന്ധവമരച്ചു കല്കിതം
വെന്തുനക്കിൽനിലയെന്തു ശൂലിനാം

212 കടലാടികഴച്ചിലാവിൽവിഴാൽ-
ത്തളിരോടമരക്കുരുന്നരച്ചു

1. "ഹിംഗുത്രിഗുണം സൈന്ധവ"മിത്യാദി യോഗത്തിന്റെ തർജ്ജിമ.

കടുവുപ്പയമോതകം ച ചുക്കം
പിബതാം ഹി വിനാശമേതിശ്ശൂലം

213 തൃഷണപത്ഥ്യാദിപ്യകസിന്ധൂ-
നാവിലൂടെതോൽ നേർവകപിഷ്ടാ
മോരൊട്ടുയുക്തോ നല്ലകൊലനീരിൽ ?
കടി,ശ്ശൂലംപെരുകിവന്നവരികിൽ

കഴുത്തിന്നു കീഴുള്ള ശോഫത്തിന്ന്

214 ശാർങ്ങേരീ ച പനിച്ചി.............................
ചിഞ്ചാസോമന്യപപ്രസാരണിലതാതളഞ്ഞെരിഞ്ഞാമ്പുളി
ഏതേഷാം സ്വരസം ച തക്രമിളിതം ഞെട്ടാഞെട്ടശ്ശിഗ്രുവും
ശോഫാന്തം കുരുതേ ഗളാദ്ധരിതാം മന്ദോഷ്ണധാരാവിധിഃ

അപബാഹുവിന്ന്

215 പരുത്തിബീജം ബലാ കൊള്ളു മാഷം
നെറുത്തുപാക്യേ സഹ കേരിദുഗ്ദ്ധം
പരുത്തിബീജം ബല ചെഞ്ചലിയം
പട്ടുശ്ചകല്ക്കത്തിന കൊണ്ടുകൊണ്ട്

216 പചിച്ചതൈലം ചരതിച്ചു തേച്ചാൽ
ഭ്രമിച്ചുമണ്ടാത്തപബാഹുവുണ്ടോ
കാർപ്പാസബീജാക്ഷതമാഷസിന്ധൂ-
കുലത്ഥലാക്ഷാ രജനീതിലൈശ്ച

217 ധാന്യാമ്ലപിഷ്ടൈരസകൃൽ പ്രലിമ്പേ-
ന്നാതുഷ്ണശീതൈരപബാഹുകഘ്നഃ

വായുക്ഷോഭത്തിന്ന്

218 ദ്രോണ്ഡഹാവേണപത്രീ
ജീവന്തീദാരുജീരകൈഃ
കഷായം പുഴകമായ്പീതം
വായുക്ഷോഭവിമർദ്ദനം

219 കരിമ്പു ക്രുവളത്തിൻവേ-
രിഞ്ചിയും മലർ ജീരകം
ചുരക്കഴുത്തുമി ക്വാഥം
സമൈനെ പുഴുക ശർക്കരം

220 വിലക്കമെക്കിളെന്നാദീൻ
വിലക്കം പിബതാം നൃണാം

ക്ഷീരബല

221 നാഴിക്കരെപ്പലം കണ്ടു
കല്ക്കംകൊണ്ടു ബലാംശ്രിതഃ
അരച്ചുപയസാ പാല്യ-
മിരട്ടിയതിൽ വീഴ്ത്തുക

222 മൂന്നൊന്നു ഘൃതവും കൂട്ടി
കാച്ചി മൃദ്വഗ്നിനാ തഥാ
അഭ്യംഗപാനനസ്യേഷു
പ്രയുഞ്ജീതാ f നിലാപഹം

223 ഏതൽ ക്ഷീരബലാതൈലം
സാമാന്യേന വിദുർബ്ബുധാഃ
അമൃതോടാവണക്കിൻവേർ
വട്ടൂരം ഹരിചന്ദനം

224 അരത്ത ദേവതാരഞ്ച
ക്വാഥം തൈലേന വാതജിൽ

? ത്രിമിശ്രകം

225 ശതാവരീ ബലാമൂല
ഗുളൂചീക്വാഥസാധിതേ
കുഷ്ഠചന്ദനലാമജ്ജ
മാംസിദേവദ്രുചോരകൈഃ

226 സമുസ്താം ദീപ്യമധുകൈ
രശ്വഗന്ധാ സമന്വിതൈഃ

പിത്തോത്തരേ വാതരക്തേ
സന്നിപാതജ്വരേ ഗരേ

227 ത്രീമിശ്രകമിദം തൈലം
ത്രിദശൈരഭിപൂജിതം

ശൂല, ഗുന്മം, അർശസ്സ്

228 ആവിൽകുരുന്നു കടലാടി കഴച്ചിലഗ്രം
നൽക്കപ്പമഞ്ഞളിലയും പിരകിൻകുരുന്നും
നെയ്യിൽത്തുവട്ടിയിവ മോരിലരച്ചുപീത്വാ
ശൂലാന്ത്രഗുന്മഗദജാനി നിഘ്നന്തിസദ്യഃ

ശോഫത്തിന്നു് തേപ്പാൻ തൈലം

229 പുളിരണ്ടുമിയമ്പാഴം
നാരകഞ്ചെ പനിച്ചിയും
മുരുകഞ്ചിക വഷാദ്ര-
രാവണക്കാവിലുങ്ങിലാ

230 മുരിങ്ങാത്തൊലിയെന്നേഷാ
മിടിച്ചുള്ള രസേ തതഃ
ധാന്യാമ്ലം തൈരുമോക്കൊപ്പം
വീത്തിത്തൈലം വിപാചയേൽ

231 പുനന്നവാംഘ്രികല്ക്കേന
ശോഫോദരവിനാശനം

കൃമിക്കു്

232 കട്ടുകപൊടികലക്കിക്കാടിയിൽ ചോറു പക്ത്വാ
പുതിയതു നവനീതം സൈന്ധവം ചാ *f* വകീയ്യ
ഉഷസി വെറുവയററിൽ പ്രാശതാം വൈ ശിശൂനാം
കൃമിഗണമുദരം വാ പാണ്ഡുരോഗം നിഘ്നന്തി

233 [1] വില്വേക്ഷുലാജവരിക്കപ്പകഷായമേററം
ഹിക്കാപഹം ശലലകണ്ടകഭസ്മമേതൽ

1. "മഞ്ജരി"

ക്കൂട്ടിക്കഴച്ചോരു വിഭീതഫലപ്രമാണ-
മെക്കിൽ പരമ്പരമെട്ടപ്പതൊഴിക്കമന്നേ

234 മലർ മധുകമിരണ്ടും തുല്യമായ് ചൂർണ്ണയിത്വാ
മുറിവെടവടവേരിൽ പോന്നുറക്കുന്നനീരിൽ
പരുകക മധുയുക്തം ഛർദ്ദിഘ്നിക്കാതുരാണാം
മതമിതി ഭിഷഗ്ഭിർഭേഷജം പ്രോക്തമേതൽ

പഠരിച്ചു കുഴിനഖത്തിന്ന്

235 ഇന്തുപ്പു ചുക്കു മുളകുള്ളി വരട്ടുമഞ്ഞൾ
കായം പിണ്ണാംപുളിയുമൊക്കെ നെറുത്തുകൊണ്ടു്
തൈലത്തിൽ വെന്തുള്ളി തിപ്പലിഞാൻമറന്നേൻ
പുണ്ണായ്പുഴുത്തനഖവും പുനരുന്നുമന്നേ

പുണ്ണിന്നു്

236 ഉഴുന്നു മുക്കാ ചെറുപൂള സാക്ഷാൽ
പനിച്ചി കഞ്ചാവിവ കഞ്ഞിരിക്കാ
ഇവററയിട്ടിട്ടൊരു തുള്ളിയെണ്ണ-
പചിച്ചുതേച്ചാലൊഴിയാതതോ പുൺ?

ഗുന്മശൂലക്കു്

ആവണക്കിൻകുരുന്നു്, തുമ്പക്കുടം, ഇവ രണ്ടുംക്കൂടി അരച്ചു് ഒരു ചുണ്ടയോളം കുമ്പളവള്ളി ചുട്ട ഭസ്മം നാലുപണത്തൂക്കം, കുമ്പളവള്ളിതന്നെ കഷായംവെച്ചതിൽ കലക്കി സേവിക്ക. ഗുന്മശൂലക്കു് പെരികെ നന്നു്.

? ശർക്കരവാതത്തിനു് നൈ

237 അമ്പാഴത്തോൽ കഷായത്തി-
ലതുവേ കല്ക്കമായ നൈ
പഞ്ചസാരയുമായ് പീതം
പഞ്ചശോണിതനാശനം ?

238 ? അമച്ചക്കൊടി കുത്തീട്ട
നീർപ്പിഴിഞ്ഞു നിഷേചനാൽ
അഴൽച്ചയുമുടൻചൂട-
മിളക്കം വാതശോണികം

വാതരക്തത്തിന്ന്

239 പുങ്ങിൻകതിരാനമുക്കരവുമക്കാമത്താട്ടിസിദ്ധാത്ഥവും
......ങ്ങും ചുക്ക മുരിങ്ങ ദേവതരുവും പിഷ്ടാഥകാഞ്ച്യാ ഗവാം
തങ്ങുംമൂത്രമതില്ലൊരിച്ചശനമക്കെഃപക്തഥ പൂചിടിനാൽ
വീങ്ങിച്ചീത്തു............യു ഗളസ്തംഭം വിനാശം വ്രജേൽ

ഗ്രന്മന്ന്

ഉഴക്കിലകം ഉപ്പു വറുത്ത് പൊരിയടങ്ങിയാൽ വാങ്ങിപ്പൊടിച്ച് ഉണ്ണുമ്പോൾ ഉണങ്ങേച്ചോററിൽ മൂന്നുരുളയിലകത്തിട്ട്, ഉരുട്ടി എണ്ണയിൽ മുക്കി, ഉടയാതെ വിഴുങ്ങുക. ദാഹിക്കിൽ തണ്ണീർ കറയക്കടിക്കുക. ഗ്രന്മൻനോവിളയ്ക്കും.

കർണ്ണശൂലയ്ക്ക്

240 കയ്യന്നിനീരിൽ കട മഞ്ഞൾ ചുക്കം
കല്ലുഞ്ചെ പകചം തിലജം തുളിച്ചാൽ
കണ്ണേ ജലസ്രാവമതീവ നോവും
കേളാതെപോകും ചെവിടസ്യ തീരും

241 സന്ധിമെമത്തുതന്മേലെണ്ണയും തേച്ചു കായം
ലശുനവരവുമിന്തുപ്പെണ്ണിവാ നേത്തുതേച്ച്
കനലതിനുസമീപേ കാട്ടി വാട്ടിപ്പിഴിഞ്ഞാൽ-
ചെവിയിലൊഴിയുമല്ലൊ നോവുതസ്യൈവ നൂനം

ചൊറി, ചിരങ്ങ്, ചുഴക്കടി മുതലായവയ്ക്ക്

242 പുല്ലാനിത്തളിർപൊന്മരത്തിനിലയും പൈമഞ്ഞൾമൂന്നും ചമ-
ച്ചുള്ളോരംബുനി വെണ്ണയിട്ട രജനി ചൂണ്ണഞ്ചെ ചപ്പാതിയായ്

എല്ലാംചേർത്തു പ്രലേപനേന കരിയും പാമാതുകീടക്കടി-
ക്കെല്ലാമേയിതു നന്നിതെന്നു ഭിഷജാമഗ്രേസരാണാം മതം

243 പാടപ്പത്രരസം ഭ്രമെഴ
വീഴ്ത്തിനീർ വററിനാലതു്
കാലിൽ കമ്മതി പോം കെട്ട
കൂട്ടം വേദനയും കെടും

244 വേമ്പാടകൊന്നയൊടെരുക്ക വരട്ടുമഞ്ഞൾ
നാല്പാമരത്തൊലി കൃതൈശ്ച കഷായകല്കൈഃ
നിഷ്പക്വമായ തിലജം നിയമേനതേച്ചാ-
ലെജ്ജാതിയും കൊടിയകുഷ്ഠവിയാതിതീരും?

245 രാവും പപ്പടകംച ദൂർവ്വയു മിടിച്ചുണ്ടായനീരിൽഘൃതം
തേങ്ങാനൈ തിലജം തഥൈവമരവെട്ടിനാലുമങ്ങൊപ്പമായ്
ദൂർവ്വാ കൽക്കിതമാകവെന്തുടനരിച്ചിട്ടൊട്ടു ചൂടാറിയാൽ
മൂന്നം ക്രുവ യരക്ക മുക്കര മുഴന്നും കൊണ്ടുതുല്യാംശമായ്

246 സജ്ജംഗുൽഗുലുവേല്ലസഷ്പനിശാദ്വന്ദ്വംമനോലാ f ഗദം
കാസീസം മുളകും നറുംതകരവിത്താലംചനൽഗന്ധകം
ശ്രീവേഷ്ടംച പൊടിച്ചതൊപ്പമിതിലിട്ടുമ്മഥ്യമേലാകയും
നന്നായ്തേക്ക ചിരങ്ങു മങ്ങു ചൊറിയും നീങ്ങുംവിസർപ്പങ്ങളും

247 നാല്പാമരം ത്രിഫല നൽക്കനെലക്ക്മൂലം
നെന്മേനിവാക തറകൊന്ന വരട്ടുമഞ്ഞൾ
വേമ്പാടുമൊട്ടുമൊരുനാളൊരുപോതുതുല്യം
കൂട്ടിത്തിരുമ്പുകിലുമെങ്ങുമെഴാ ചിരങ്ങും

248 കൊന്നക്കുരുന്നു തുളസീദള്ള മെള്ളു മഞ്ഞ-
ളുള്ളിൽപരന്ന കരിയും മുളകും തഥൈവ
നൽതിന്ത്രിണീദളരസേ ചതച്ചരച്ചു
തേക്കുന്നതാകിലവർമെയ്യിലെഴാ ചിരങ്ങ്

ഇളകുന്ന പല്ലുറപ്പാൻ

249 കകുഭാംഖദിരഞ്ചലോഹകിട്ടം
മുതിരാ........യരിമേദതോലും
ഇവയൊക്കനിറുത്തുവെന്തതോയം
പഴനൈകൊൾകിലുതിർന്നപല്ലുമൂന്നും

കർപ്പൂരാദിതൈലം—മുഖരോഗങ്ങൾക്ക്

250 ക്ഷീരിവല്ക്കനിശാകാത്തും
താംബൂലമിവപാക്യമായ്
കല്ക്കത്തിന്നെഷ്ടി കോൽഞൊണും
തക്കോലമിരുവീഞ്ജനം

251 ജാതീ മലയജം മാഞ്ചീ
കറാമ്പൂവുമുശീരവും
തൈലത്തിൽ വെന്തരിച്ചിട്ടു
കർപ്പൂരം ചേർത്തുകൊള്ളുക

252 കൊള്ളൂ വായിലതപ്പോഴേ
വായിലുള്ള വ്രണങ്ങളും
ദന്തവ്യാധികളും കണ്ഠ-
വ്രണവും കവിളർബ്ബുദം

253 നഷ്ടമാക്കീടുമപ്പോഴേ
ചിറിമേൽപ്പുണ്ണുമാദരാൽ
കർപ്പൂരാദ്യമിദംതൈല-
മെത്രയുമുപദേശമാം

ശംഖുമിട്ടകാരവും തുരിശുഭസ്മവും വെണ്ണയിലുരസി പല്ലിലുമൂനിലും പിരട്ടുക. ചലം മാറും. പല്ലുറയ്ക്കും. വായിലെ വ്രണങ്ങളും ശമിക്കും.

254 വാരിതദചിളുണീതംതിരികാന്തം
കൊണ്ടുചാരുഗുളികാ നിബദ്ധ്യതാം
വായിൽവെക്കിലുടനേ പറിഞ്ഞപ-
ല്ലുന്നുമെന്നിതു ഗുരൂപദേശമാം

മുഖരോഗത്തിന്ന്

[1] കൊഴിഞ്ഞിൽകഷായത്തിൽ കടുക്ക കല്ക്കമിട്ട് എണ്ണ കാച്ചി കവിൾക്കൊള്ളുക. എന്നാൽ മുഖരോഗം ശമിക്കും.

തലനോവിന്ന്

255 വാഴപ്പഴം കളിജം വളർകമ്പളത്തിൻ-
വേർ,കല്ക്കമായ് പയസി തൈലമിദം പചേത
....
തേച്ചാൽ ക്ഷണേന തലനോവൊഴിയും നരാണാം

തലമുടി വളരുവാൻ

256 നീലീ കയ്യുന്നി യമൃതും
കരുതുമ്പ പനങ്കുലാ
തെങ്ങിൻപൂക്കുല നെല്ലിക്കാ
നല്ല പർപ്പടകം തഥാ

257 ഉഴിഞ്ഞയിവതന്നീരി-
ലെണ്ണവീഴ്ത്തീട്ടു, കല്ക്കവും
മധുകം കുന്നിതൻവേരു-
മഞ്ജനക്കല്ലുമിങ്ങിനെ

258 കൂട്ടീട്ടെണ്ണ ചമച്ചിട്ടു
തേച്ചാൽ തലവരുംപരം

പുണ്ണിന്ന്

259 പഴമുളകു പാണകത്തോൽ പഴം പിന്ത്രീണികം
ചെറുഞെറലകലതിയുടെവേരുപ്പു കർപ്പൂരമെണ്ണ
ഇവയൊരുകിഴിയാക്കി സന്ധ്യയോവ്വേത്തുകൊണ്ടാ-
ലിതിലധികമേതും പുണ്മരുന്നില്ല ഭ്രമൈ

(സമുദ്രപാളത്തിലയരച്ചു തേക്ക. പച്ചപ്പുണ്ണിന്ന് കൊട്ടത്താളി അരച്ചുതേക്ക.)

---

1. "പുംഖകപാഥേ *f* ഭയാകല്ക-
സിദ്ധം തൈലം ദ്വിജാർത്തിനുത്"

പുണ്ണ് ശുദ്ധിവരാൻ

ഉങ്ങിൻവേരിടെ തൊലി ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞ വെള്ളം അത്ര പഴയ വെളിച്ചെണ്ണയുംക്കൂട്ടിക്കാച്ചി കമ്പിപ്പാലവേരിടെ തൊലി, പുളിങ്കായിൻതൊലി.........മരത്തിന്റെ ഇലയുടെ ഞെട്ട് ഇവ മൂന്നുംക്കൂട്ടിക്കാച്ചിയതു പഴേ വെളിച്ചെണ്ണയിൽ ചാലിച്ച തഴകയിടുക. പുണ്ണു ശുദ്ധി വരും.

ബോധക്കേടിന്നു്

260 "കർപ്പൂരം കമ്പളപ്പൂവും
ലോഹിതാണ്ഡവുമൊപ്പമായ്
കയ്യിലിട്ടു തിരുമ്പിട്ട്
നസ്യം മോഹമതാകിലോ"

ഇതു് മഹാസാരമാകുന്നു. ഇതു് ആൎക്കും കൊടുക്കായ്ക. താൻ വശമായി ചികിത്സ ചെയ്തുകൊൾക. അനന്തിരവൎക്കും വശമായി കൊടുക്ക എന്നു ഗുരുവചനം.

വാസാഗുളം

261 വാശാ പലശതം ചൈവ
മൂലത്വക്‌പുഷ്പപല്ലവൈഃ
ദശമൂലം തദൎദ്ധംസ്യാ
ത്തദൎദ്ധം ചാശ്വഗന്ധികം

262 ദേവദ്രുമം തദൎദ്ധം സ്യാൽ
ശൃംഗീതസ്യാദ്ധമേവ ച
സൎവ്വാണ്യേതാനി സംക്ഷുദ്യ
ചാഷ്ടദ്രോണേ ജലേ പചേൽ

263 അഷ്ടഭാഗാവശിഷ്ടം തു
കഷായം സുപരിസ്രുതം
ശൎക്കരായാസ്തുലാംചാപി
പചേദായസഭാജനേ

264 അഷ്ടപത്രരസപ്രസ്ഥാൻ
പൃഥഗ്ദദ്യാദ്വിചക്ഷണഃ
ദർവ്വീപ്രലേപം കർത്തവ്യം
തദ്ദിനമവതാരയേൽ

265 പിപ്പല്യാശ്ച ചതുഷ്പ്രസ്ഥം
ചൂർണ്ണീകൃതാത്ര നിക്ഷിപേൽ
ശീതീഭൂതേ മധുപ്രസ്ഥം
ദത്വാ ച മരിചം തഥാ

266 കലശേ സ്ഥാപയേദേതൽ
കർപ്പൂരാഗരുധൂപിതേ
ധാന്യേ പക്ഷസ്ഥിതം ലിഹ്യാൽ
ശുദ്ധകായോ ജിതേന്ദ്രിയഃ

267 കാസം പഞ്ചവിധം ഹന്തി
ക്ഷയമേകാദശാത്മകം
കഷ്ഠാരുചിജ്വരശ്വാസ–
ഗുന്മവൈസ്വര്യനാശനം

268 വാശാഗ്ഗുളമിദം നാമ്നാ
പുരാ f ഗസ്ത്യേന നിർമ്മിതം

പൊരുൾ—ആടലോടകത്തിൻെറ വേരും പൂവും ഇലയും തണ്ടും ഇവ നൂറു പലം. ദശമൂലം അതിൽ പാതി. അമുക്കുരം അതിൽ പാതി. ദേവതാരം അതിൽ പാതി. ഏരിക്കിഴങ്ങ് അതിൽ പാതി. ഇവ എല്ലാം ഇടിച്ചു നൂറിടങ്ങഴി വെള്ളത്തിൽ കഷായംവെച്ച് എട്ടൊന്നാക്കിയരിച്ച് ഒരുതുലാം ശക്കരയും കൂട്ടി ഇരുമ്പുപാത്രത്തിലാക്കി അഷ്ടപത്രത്തിൻെറ രസം ഒരിടങ്ങഴിയു കൂട്ടിക്കുറുക്കി ചട്ടകത്തിന്മേൽ പിരളുമ്പോൾ പിപ്പലി നാലിടങ്ങഴി പൊടിച്ചിട്ട് വാങ്ങിയാറിയാൽ ഒരിടങ്ങഴി തേനുംകൂട്ടി ഒരിടങ്ങഴി മുളകുപൊടിയുംകൂട്ടി ഒരു കുടത്തിലാക്കി കർപ്പൂരവും അകിലുംകൂട്ടി ധൂപിച്ചു നെല്ലിൽ പൂത്തുക. വായ്ക്കെട്ടി ഒരു പക്ഷം ഇരുന്നാൽ എടുത്തു സേവിക്ക. അഞ്ചുപ്രകാരം കാസവും പതിനൊന്നുപ്രകാരം ക്ഷയവും ശമിക്കും. വാശാഗ്ഗുളമെന്നു പേർ.

ദശമൂല രസായനം

269 ദശമൂലവൃഷാശ്ശുണ്ഠീ
ദാരുജീരക ധാന്യകം
കഷായം ശർക്കരായുക്തം
ത്രിജാതം ജീരകദ്വയം

270 ത്രികടുജാതിപുഷ്പാണാം
ഫലംകർപ്പൂരമമ്പരം
ജവാത്രു കുങ്കുമം കുഷ്ഠം
ചൂണ്ണ.........പൂജിതം

271 സവ്വ.........കഫം വാതം
പീനസം കുര ഏങ്ങലും
അരോചകംചാഗ്നിമാന്ദ്യം
വമനം ജ്വരരോഗവും

272 നഷ്ടമാകീടുവാൻ സാരം
ദശമൂലരസായനം

ഗുളാർദ്രകം

273 ഗുളസ്യ തുലയാസാർദ്ധ-
മാർദ്രകസ്യ തുലാം പചേൽ
ത്വഗേലാപത്രധാന്യാബ്ദ-
ജീരകൈസ്സാജമോജകൈഃ

274 സായഞ്ചൂർണ്ണൈഃ പലോന്മാനൈ-
രവചൂർണ്യാവതാരയേൽ
ശീതഭൂതേ ഗുളാർദ്ധം തു
ക്ഷൗദ്രമത്ര പ്രദാപയേൽ

275 ക്ഷയകാസജ്വരശ്വാസ-
പീനസാരുചിനാശനം
പാർശ്വശൂലഞ്ച ഹൃദ്രോഗ
ഗുന്മോദാവർത്തനൽപരം

276 ഗുളാർദ്രകമിതിഖ്യാതം
ഋഷിഭിഃപരികീർത്തിതം

ഒരു തുലാം ശർക്കര, അതിൽ പാതി എരിക്കിഴങ്ങു്, ഏലവങ്ങത്തൊലി, ഏലത്തരി, പച്ചില, കൊത്തമ്പാലരി, ആറ്റുമുത്തങ്ങ, ജീരകം, അയമോതകം, അര.........ടി ഇവ ഓരോ പലം പൊടിച്ച് എരിക്കിഴങ്ങിടിച്ചുപിഴിഞ്ഞു വെള്ളത്തിൽ ശർക്കര കലക്കി കുറുക്കി സാന്ദ്രപാകമാകുമ്പോൾ പൊടിയിട്ടിളക്കി വാങ്ങിയാറിയാലൊരിടങ്ങഴി തേനും കൂട്ടി സേവിക്ക. എന്നാൽ ക്ഷയം, കാസം, ശ്വാസം, പീനസം, അരുചി, പാർശ്വശൂല, ഗുന്മം, ഉദാവർത്തം ഇവ ശമിക്കും. ഗുളാർദ്രകമെന്നു പേർ.

ഗുന്മന്നു് ഗുളിക

ഇരുപതുപലം കുടകപ്പാലവേരു്, പുടയാവിൽതൊലി, കാട്ടുചേന, പ്ലാശിൻവേരു്, വിഴാലിൻവേരു്, കാട്ടുതിപ്പലിവേരു്, കാട്ടുമുളകിൻവേരു്, തേൾക്കെടവേരു്, അടക്കാവാണിയൻവേരു്, കഴച്ചിവേരു്, ഓരിലവേരു്, മൂവിലവേരു്, കൊടിത്തൂവവേരു്, മുലപ്പിരകിൻവേരു് ഇവ അരയരക്കു പലംകൊണ്ടു കഷായം നാലൊന്നുകൊണ്ടു പിഴിഞ്ഞരിച്ചു്. ഇനി കല്ക്കത്തിന്നു്—അയമോതകം നാഴി, ജീരകം ഉഴക്കു്, കരിഞ്ചീരകം ഉഴക്കു്, തിപ്പലി ഉഴക്കു്, കൃമിശത്രു ഉഴക്കു്, കുറാശാണി ഉഴക്കു് ഇവ അരച്ചുകലക്കി, പത്തു നാരായം മോരും കഷായവും കൂട്ടിക്കുറുക്കി അരിയാറും ജീരകം മൂന്നും ചുക്കു്, തിപ്പലി, അയമോതകം, പഴേമുളകു്, ഇന്തുപ്പു്, ചവക്കാരം, വെടിയുപ്പു്, കല്ലുപ്പു്, കാരുപ്പു്, ഉള്ളി ഇവ പൊടിച്ചു കഷായവും മോരും പൊടിയുംകൂട്ടി വിരകി ഗുളികയാക്കി മോരിൽ സേവിക്ക. ഗുന്മവും ഗ്രഹണിയും അതിസാരവും ശമിക്കും. കുറച്ചുമണിയെന്നു പേരു്.

പനിക്കു് ഗുളികയ്ക്കു്

മുരുക്കിൻകുരുന്നു്, മുഞ്ഞയില, അവിൽപ്പൊരി, കറേളകം, പാവട്ടക്കുരുന്നു്, പരവക്കുരുന്നു്, വെളുത്ത ശംഖപുഷ്പി ഒരു മുതലി ഇവ ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞരിച്ചു് മോരു പകന്നു തികത്തി, അതു് ഒരു തുണിയിലരിച്ചു്, കഷണമെടുത്തു് അതിൽ കൂട്ടേണ്ടും മരുന്നു്—പാഷാണം, മനയോല, വയമ്പു്, വെങ്കുന്നിയുംകൂട്ടിയരച്ചു് ഒരു തളികയിലിട്ടു് ഉരസി നീർ

വററിയാൽ ഗുളികയാക്കിയുരുട്ടി നിഴലിലുണക്കി അവററാലോരോന്നു കൊടുക്ക. പനി നിമിഷം ശമിക്കും. ഇതു ബാലപീഡയ്ക്കു് പഥ്യാദി ഗുളിക.

മറിപ്പനു്, മീമ്പാച്ചൽക്കു്—വരട്ടുമഞ്ഞൾ പൊടിച്ചു് ഇരിമ്പു വിളക്കിൽ ഇട്ടു വെളിച്ചെണ്ണയിൽ കാച്ചിക്കുഴമ്പാക്കി സന്ധുകളിൽ തിരുമ്പുക. മീമ്പാച്ചൽ ശമിക്കും.

പച്ചയില്ലിക്കോൽ വെന്തുറത്തി അന്നീർ കൊടുക്ക. മറിപ്പനൊഴിയും.

സന്നിക്കു്

നാഴിയുള്ളി തോലുകളഞ്ഞു വെള്ളിലയുടെ കോലുമ്മേൽ കോർത്തു തുണിചുററി എണ്ണയിൽ നനച്ചു കത്തിച്ചു തൈലമെടുത്തു കൊൾക. സന്നിക്കു്.

ആന്ത്രനോവിന്നു്

കറുപ്പു്, വെടിയുപ്പു്, പൊൻകാരം, അയക്കാന്തം, കഴച്ചിക്കുരു, ഉള്ളി, കായം, കടുക്ക, ജീരകം ഇവ ഒപ്പിച്ചു് ഇഞ്ചിനീരിലരച്ചു് മഞ്ചാടിക്കുരുപ്രമാണം ഉരുട്ടി കാച്ചുവെള്ളത്തിൽ സേവിക്ക. ആന്ത്രംകടച്ചിലിന്നു്.

മലം പോക്കുവാൻ

ഉറുവഞ്ചിക്കായു്തൊലി അരച്ചു കാച്ചുവെള്ളത്തിൽ തേക്ക. മലം പോം.

ഛർദ്ദിക്കു്

അമരിവേരരച്ചു ശീലയിൽതേച്ചു കെട്ടുക. ഛർദ്ദി നിൽക്കും. നിശ്ചയം.

ചോരക്കുരുവിന്നു്

നാല്പാമരത്തിൻതൊലി തുത്താവവെള്ളത്തിൽ തേക്ക. ചോരക്കുരു ശമിക്കും. കിടാങ്ങൾക്കേറെ നന്നു്.

പോക്കിന്നു്

മൂവിലവേരു്, കൊടിത്തൂവവേരു്, തവിഴാമവേരു്, ക്രവള്ളത്തിൻ വേരു്, ഞെഴകിൻവേരുമ്മേൽതൊലി ഇവ അരച്ചപ്പലം പലത്തിന്നു നാഴിച്ചു വെള്ളംവെച്ചു കുറുക്കി നാഴിയാക്കി നാഴിപ്പാലും പകൻ കാച്ചി പാലാക്കി ഉറവീഴ്ത്തി ഉൺക. പോക്ക മാറും.

നേത്രരോഗങ്ങൾക്കു കണ്ണെഴുതുവാൻ മഷി

277 കുരുമുളകുസലോദ്ധ്രം പത്തൂപൂ മൂന്നുകായും
തരുരജനിവെട്ടിപ്പല്ലവം നല്ല മഞ്ഞൾ
ഇവമൃദുപൊടിയാക്കി നല്ലനെയ്യിൽ ചമച്ചാ-
മഷിയിലധികമുണ്ടോ നേത്രരോഗങ്ങൾ പോവാൻ

മൂട്ടകടിക്കു് മന്ത്രം

മുഷി മുഷി മൂട്ടജിഹ്വാ സ്തംഭനം കുരുകുരു സ്വാഹാ—ഇതു ജപിച്ചു കിടക്ക. മൂട്ട കടിക്കുന്നതു മാറും.

ചെങ്കണ്ണിന്നു്

278 നിലമ്പരണ്ട നാരങ്ങാ-
ജലംച നവനീതവും
ചുട്ടിട്ടുണ്ടായസേപാത്രേ
ലേപയിത്വാഥ ശോഷയേൽ

279 കറുത്തിട്ടതിലുണ്ടായ
വെണ്ണകൊണ്ടഥ കണ്ണില്
എഴുതീടിൽ ശമിച്ചീടും
ചെങ്കണ്ണു ദിവസത്രയാൽ

280 ചതച്ചു തേൾക്കെടാവേരു്
ചാലിച്ചിട്ടു വിമർദ്ദിതം
അരച്ചൊഴക്കിനാൽ തീരും
ചെങ്കണ്ണിൽ ഭൃതവേദനം

ഭ്രാന്തിന്നും പനിക്കും മററും ഗുളിക

കറേളകത്തിൻവേരു്, പാടക്കിഴങ്ങു്, പാറകത്തിൻതൊലി, മുഞ്ഞവേരു്, ശതാവരിവേരു്, തൃച്ചടവേരു്, കാട്ടുത്താവിൻവേരു്, തെച്ചിവേരു്, കരിനൊച്ചിവേരു്, കരിന്തുമ്പവേരു്, അപ്പവേരു്, മുള്ളിയിലത്തിൻവേരു്, വേങ്ങവേരു്, നാരകത്തിൻവേരു്, നായ്ക്കുരിമ്പിൻവേരു്, കോതമ്പം, കരിമ്പു്, ഉള്ളി, കായം, വയമ്പു്, പീനാറി, വെന്തയം, കൊട്ടം, കരുനാടകമ്മരുന്നു്, ചുവന്നടത്തിത്തൊലി, അരിയാറു്, ജീരകം മൂന്നും, കിരിയാത്തു്, കവുങ്ങിൻപട്ട, ആനയടിയൻവേരു് ഇവ ഒപ്പിച്ചു് അരച്ചു് പാവട്ടക്കുരുപ്രമാണം ഗുളിക ഉരുട്ടി നിഴലിലുണക്കി മോരിലോ കാച്ചുവെള്ളത്തിലോ കൊടുക്ക. ഭ്രാന്തിന്നും മൂൎത്തിക്കും ദേവതയ്ക്കും ബാലപീഡയ്ക്കും പനിക്കും നന്നു്.

നാഗഭസ്മം ചമപ്പാൻ ചൊല്ലുന്നേൻ

ഇതിൽ ഇരിമ്പുകിണ്ണം തന്നിൽ നാഗംവെച്ചു് ഉലതന്നിൽവെച്ചു് ഊതിയുരുക്കുന്നേരം ധുൎത്തൂരപത്രതോയം പകൎന്നീടുക. അതിൽ കൊടിലുകൊണ്ടിളക്ക. പിന്നെയും ഉരുക്കുമ്പോൾ പിന്നെയും പകരേണം. ഇങ്ങിനെ മൂന്നുവട്ടം പകൎന്നാൽ നാഗം പൊടിഞ്ഞീടുമ്പോൾ വാങ്ങിക്കൊൾക. ഇരുപത്തൊന്നുദിവസം സേവിച്ചീടുക ഈ ഭസ്മം. ഇതിന്റെ ഗുണം ശൂലയെല്ലാം ശമിച്ചീടും. ഇതേററവും രഹസ്യം.

തുരിശുഭസ്മം ചമപ്പാനുള്ള യോഗം—(ഗുരുഭസ്മം)

ചീനിത്തൻ കരുന്നു കൊണ്ടുവന്നു അരച്ചു് അതുകൊണ്ടു് മൂശപിടിച്ചു് തുരിശു് അതിൽ വെച്ചു് മൂടി വഴിപോലെ ശീലമൺ തേച്ചിട്ടു കുക്കുടപുടം വെപ്പൂ. ഒരു നാഴികനേരം കഴിഞ്ഞാലതെടുത്തു് ഉടച്ചു നോക്കിയാൽ വെളുത്തു കാണാമതു്. തുരിശങ്ങെടുത്തു പൊടിച്ചുവെക്ക. ഗുരുഭസ്മമെന്നല്ലോ നാമം. ഈ ഭസ്മം ആടലോടകപത്രത്തിലുള്ള വെള്ളത്തിൽ കൊടുക്ക. വ്രണങ്ങളൊക്കെ ശുദ്ധിവരും, ഈ ഭസ്മം പൊടിച്ചിട്ടാലെന്നു കേൾപ്പൂ, നിശ്ചയം.

ലോഹസിന്ദൂരം

ലോഹസിന്ദൂരം ചമച്ചീടുവാനുള്ള യോഗം ഭാഷയായിഹ ചൊല്ലുന്നേൻ അറിവാൻ തക്കവണ്ണം—ശോധന ചെയ്ത ലോഹം പൊടിച്ചു

വഴിപോലെ നാലുപലം പൊടിതുക്കി അതിൽ നാലൊന്നു രസംകൂട്ടി കല്ലുമദ്ധ്യത്തിൽ വെച്ചരയ്ക്ക നാലുയാമം. (ആയക്ഷേം ബീരപകപതോയത്തിൽ യഥോചിതം) അതിനെ എടുത്തുടനരുട്ടി കയ്യിൽവെച്ച് കനമെന്നിയേ പരത്തി അതു് ഘടമദ്ധ്യേ വെച്ച് ഘടംകൊണ്ടു കമഴ്ത്തി, അരച്ചുടൻ ശീലമണ്ണുതും തേച്ച്, ശീലമൺ നാലുവട്ടം വേണം. ഉണക്കീടേണം മദ്ധ്യേ മദ്ധ്യേ. എന്നിട്ടു് അതു് ഒരുപോലെ അടുപ്പുത്തുവെച്ചു അനലൻതന്നെ നന്നായി ജ്വലിപ്പിക്ക. ഇങ്ങിനെ മുപ്പത്തൊന്നു നാഴിക. ഉപരിവെച്ച ഘടത്തിന്റെ മൂട്ടിലൊരു പൊളിയാത്ത കേരിയോളം ഗോമയം വെച്ചുകൊൾക. കൂടക്കൂടെ നനച്ചീടേണം. ഈവണ്ണം നാലുയാമം കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ തത്ര അങ്ങിനെ കിടക്കേണം. പിറേറന്നാളെതിരേ വാങ്ങിക്കൊള്ളുക. പിന്നെ ഉപരിവെച്ച ഘടംതന്നിലെ ചൂർണ്ണത്തെയും താഴത്തെ ഘടംതന്നിലെ ചൂർണ്ണത്തേയും എടുത്തു തമ്മിൽകൂട്ടി അരയ്ക്ക മുന്നേപ്പോലെ. ഈവണ്ണം മുപ്പത്തൊന്നു പുടം വേണമെന്നറിക. ഡമരു, യന്ത്രമെന്നു നാമമീ പുടത്തിന്നു്. പുടങ്ങളെ ചെയ്കിൽ ഗുണങ്ങളെ ചെയ്യും. ഇത്ഥം പുടമൊക്കെ കഴിഞ്ഞാൽ എടുത്തു സംഗ്രഹിച്ചുവെക്ക. പിന്നെ ഇതിന്റെ ഗുണം ചൊല്ലാം. പാണ്ഡുരോഗം, അരുചി, കാസശ്വാസം, ഹലീമകം, ക്ഷയം, കുഷ്ഠം, ശോഫം, രാജയക്ഷ്മാവശ്ശൂലഗുന്മ..... ....മററു പിത്തജമായ രോഗമൊക്കെ ശമിക്കും. മഹാസാരം. സേവിക്കുമ്പോൾ ഉപ്പും പുളിയും വർജ്ജിക്ക. പാലും നെയ്യും വേണമെന്നതേ. തേനിലും പഞ്ചസാരയിലും സേവിപ്പിക്ക. രോഗം ശമിക്കും നിശ്ചയം ഗുരുവിനാണു്.

(ഇനി ഈയത്തിന്നു്—കൊട്ടവേലിക്കിഴങ്ങരച്ച് ഈയത്തിന്മേൽ പൊതിഞ്ഞു് അതു മൂശയിലിട്ടു മൂടി കുക്കുടപുടമിടുക. പങ്കം വലിയും നിശ്ചയം. അതു വെള്ളി.

തിത്തിനാകം ഗോമൂത്രത്തിലുരുക്കി വീഴ്ത്തുക, ഇരുപത്തൊന്നു വട്ടം. മൂശ പുടംവെച്ചു ശോധിക്ക. ചെമ്പുംകൂട്ടി ഉരുക്കിയാൽ പത്തമുള്ള പൊന്നു്. അപ്പൊന്നിൽ അത്ര നല്ല പൊന്നുംകൂട്ടി ഉരുക്കിയാൽ നല്ല പൊന്നു്. ഇതു് അലം ഗോപനീയം.)

വ്രണത്തിൽ പുഴുവിന്നു്

ചൂടൻകർപ്പൂരം, സാമ്പ്രാണി രണ്ടും സമംകണ്ടു അരച്ചു വ്രണത്തിൽ കെട്ടിയാൽ പുഴു വീഴും. അതെടുത്തു കഴുകിയാൽ വെള്ളത്തിൽ പുഴു കാണാം.

* അങ്കോലാദി എണ്ണ

281 അങ്കോല ശിഗ്രു പിചുമന്ദകരഞ്ജമൂലം
നന്നാറിവേർ വരണകിംശുകപൂവിരഞ്ഞി
യക്ഷാക്ഷിശംഖിനിരസേ തിലജം വിപാകം
നന്നാറിഹിംഗുലശുനം മുളകോട്ട ചുക്കം

282 ക്രമുകള്ള തിപ്പലി വചാ f പ്യരിയാറു പാവും
കല്ക്കം കലന്ന് പരിചോടത്തു ലേപനാദി
ചെയ്തീടിലാശു കരുവിന്നുളവായ വീക്കം
ദുഷ്ടവ്രണം സകല വിദ്രധിയും നശിക്കും

മർമ്മഗുളിക

283 മുസ്താ കരിക്കാമലകം മുത്തുക്കം
ചതച്ചതിന്നുറലെടുത്തു നന്നായ്
അമുക്കുരം പാവുമരത്ത യഷ്ടീ
സഹസ്രവേധീ ബത ചെഞ്ചിലിയം

284 പന്ത്രണ്ടുമീരണ്ടു കഴഞ്ചു കൂട്ടു
മറന്നുപോയീ ബത സന്നിനായം
തഥാ കറുപ്പൊന്നു കഴഞ്ചു കൂട്ടു
നാല്പാമരകാഥസുപേഷിതം തൽ

285 അക്ഷപ്രമാണം ഗുളികാചമച്ചി-
ട്ടുണക്കവേണം നിഴലിൽ സമസ്തം
പൊടിച്ചുനെയ്യിൽ പരിമർദ്യ തേച്ചാൽ
വ്രണങ്ങളെല്ലാം മൊഴിയും ക്ഷണേന

286 നോവുന്നതും കുത്തു കടച്ചിൽ വീക്ക-
മൊഴിഞ്ഞുപോകും സകലസ്യമമ്മ

കുംഭകാമിലക്ക് കഷായത്തിന്ന്

വേപ്പിൻതോല്, ത്രിഫലത്തണ്ട്, പടവലം, മഞ്ഞൾ, ആടലോടകത്തിൻവേർ, ഇരട്ടിമധുരം ഇവ മുക്കാലിശ്ശ കഴഞ്ച് ചതച്ച് അ

* ഇതു മുതൽക്കുള്ള യോഗങ്ങൾ ബി. ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നു പകർത്തിയവയാണ്.

ഞ്ഞാഴി വെള്ളത്തിൽ വെന്ത്തു നാഴിയാക്കി പിഴിഞ്ഞരിച്ചു കുറുക്കി ഉഴക്കാഴക്കാക്കി തേൻ, തിപ്പലി, കന്മദം ഇവ ചേൎത്തു സേവിക്ക. കുംഭോദരമില് ശമിക്കും.

വിദാൎയ്യാദി ലേഹ്യം

287 വിദാരി ബ്രഹ്മി ഗോമൂലം
ശതാവേരിക്കിഴങ്ങത്തും
ഇവയൊപ്പിച്ചിടിച്ചിട്ട്
ഊറലൊന്നായെടുത്തുടൻ

288 ബലാമൂല മതിൻ ചൂൎണ്ണം
ഒത്തെടുത്തു കലൎന്നതിൽ
ഇക്ഷുനീരതിരുന്നാഴി
ക്ഷീരം നാഴിയതെട്ടഥൊ

289 പന്തിരണ്ടുപലം വെല്ലം
കൂട്ടിയൊത്തു കുറുക്കിയാൽ
സാന്ദ്രപാകം വരുന്നേരം
കൂട്ടുവാനിനിയൌഷധം

290 ത്രിഫലാ യഷ്ടി മഞ്ചട്ടി
നാകപ്പൂ യിലവങ്ഗവും
ചന്ദനദ്വയ ഗോതമ്പം
ജീരകത്രയവും തഥാ

291 മഞ്ഞളും നല്ല മക്കിപ്പൂ
ത്രികടു നല്ല കൊന്നയും
അരിയാറുമിതൊപ്പിച്ചു
ലാക്ഷാ പച്ചിലയെന്നിവ

292 കൂട്ടിയൊത്തു പൊടിച്ചിട്ട-
ങ്ങുണ്ടായുള്ള പദാൎത്ഥവും
ലാജവും പൊടിചെയ്തിട്ടു
തന്നിലിട്ടങ്ങിളക്കിയാൽ

293 പലമഞ്ചു കഞ്ചാവു്
ബലാമൂലജലത്തിനാൽ
ശുദ്ധിചെയ്തു പൊടിച്ചിട്ടു
കൂട്ടിക്കൊണ്ടങ്ങിളക്കുക

294 മുരുകംമുമ്പെ നല്ലെണ്ണ
നറുനെയ്യിരുനാഴിയും
മധുവും, നാഴി കല്ക്കണ്ടം
കൂട്ടി നാഴി സിതാ തഥാ

295 എണ്ണതന്നുടെ പാകത്തിൽ
കരിയാതെയിളക്കണം
ഭരണ്യാം സംഭരിച്ചിട്ടു
സൂക്ഷ്മമായതു നേരവേ

296 കഴഞ്ചിക്കുരു തുല്യത്തിൽ
സേവിച്ചീടിലിതിൻഫലം
ബാലശൂലജ്വരം ദാഹം
തൃഷ്ണയും മദമൂർച്ഛയും

297 ക്ഷയം കുഷ്ഠം മരീശസ്സും
കണ്ണുശൂലം കപാലവും
തിമിരം ശുക്ലമെന്നല്ലാ
കാമിലാ പിത്തപാണ്ഡുവും

293 ഇവയൊക്കെയൊഴിഞ്ഞീടും
ക്രമിദന്തമതിൻഗതി
രുചിവർദ്ധനമുണ്ടാകും
ധാതുവർദ്ധനവും ഗുണാം

299 യോനിശൂലമൊഴിഞ്ഞീടും
രതത്തിന്നു മഹാസുഖം
കുഷ്ഠമുള്ളവർ സേവിച്ചാ-
ലെട്ടുനാളിലകം വിടും

300 കല്ലടപ്പിഹ മുട്ടുമ്പോൾ
സാദ്ധ്യമല്ലാതതൊക്കെയും

തീന്നീട്ടും പുനരെന്നല്ല
മേല്ക്കുമേലേ ഗുണം വരും

സന്നിക്ക് 'രുദ്ര'ഗുളിക

301 മുത്തു കാഞ്ചന രുദ്രാക്ഷം
യഷ്ടീ മലയജം വചാ
പവിഴം ച കലംകൊമ്പ്
ഭൂനാഗം ലോഹിതാണ്ഡവം

302 ഇവയൊപ്പിച്ചരക്കേണം
നാരിതന്നുടെ പാലതിൽ
കുന്നിമാത്രമുരുട്ടീട്ട്
ഇഞ്ചിനീററിൽ കൊടുക്കുക

303 മുലപ്പാലിലുമവ്വണ്ണ-
മോരോനേരം കൊടുക്കുക
കൊടുത്താലൊഴിയും സന്നി-
യതിനുള്ളൊരു ജൂത്തിയും

304 കുഴച്ചിൽ ദാഹമെക്കിട്ടും
പുണ്ണും പേയ് പറയുന്നതും
തണുപ്പും മാറുമപ്പോഴെ
ബുദ്ധി നേർവന്നു നോക്കുമേ

'സർവ്വസന്നികുലാന്തകം' ഗുളിക

305 ജാതിക്കാ ജീരകം നല്ല
ജാതിപത്രിക നാഗുണം
ത്രിജാതം ചീനമുളകും
സന്നിനായക രോഹിണീ

306 ഇരുവീ തീക്ഷ്ണകർപ്പൂരം
ദേവതാരം കണാദ്വയം
ഏലത്തിൻതണ്ഡുലം രാസ്നാ-
കറാമ്പൂ തുണിനാഗവും

307 കൃമിഘ്നം പവിഴപ്പുറവ്
ബീജനാസ്ത്രീ ഹരീതകീ
അക്കിൽക്കറുകാ f കിൽ കോഷ്ഠം
മക്കിപ്പൂ ജീരകദ്വയം

308 ആസ്ത്മമുത്തങ്ങ ധാന്യാകം
പീതരോഹിണി വത്സകം
പെരുങ്കായ് കായവും യഷ്ടി
വയമ്പുമിവ തുല്യമായ്

309 നന്നാലിത പണത്തൂക്കം
തൂക്കിയോരോന്നു കൊള്ളുക
നൊച്ചി തുളസി വെള്ളില
വെവ്വേറെ നീരുകൊള്ളുക

310 ഉടമ്പിൻതോൽ കഷായത്തിൽ
ഒട്ടുക്കമെരചെയ്തിട്ടു
ഓരോദിനമോരോന്നി-
ലരപ്പു മരിചൈഃസമം

311 ഛായയായാമതു ശുഷ്കിച്ചു
സൂക്ഷിച്ചീടുക ബുദ്ധിമാൻ
സർവ്വസന്നിജ്വരത്തിന്നും
ഗുളികയൊന്നെടുത്തുടൻ

312 തരുണി തൻ മുലപ്പാലിൽ
ചേർത്തിട്ടങ്ങു നൽകുക
ഛർദ്ദി മൂർച്ഛാ ഭ്രമം വായു
കഫവും പുണ്ണുമാദരാൽ

313 തള്ളിവന്നൊരുയെക്കിട്ട-
തുള്ളിയങ്ങു കൊടുക്കിലോ
ഉള്ളമങ്ങു തെളിഞ്ഞീടും
ദേശികൻചൊല്ലി സത്യമേ

314 നാമധേയം വിധിക്കേണ്ടു
സർവ്വസന്നികുലാന്തകൻ

കൃമിരോഗത്തിന്ന് കഷായം

315 തുത്താവാരണ്യതുളസി
നായ്ക്കുഞ്ഞി കടലാടിയും
എലിച്ചെവിയതും പൊന്നാ-
വീരംവേർ കുമിഴ്മൂലവും

316 കരുന്തുമ്പയതും പിന്നെ
ചെറുതേക്കപി മുല്ലയും
അടക്കാവാണിയൻവേരും
കാട്ടുപ്പാമൂലവും തഥാ

317 ചെങ്ങണ്ഡയും കരിന്താളി
വിളംഗം മാഞ്ചിയും തഥാ
ഇവയൊക്കസ്സമംതുക്കി
പ്ലാശിൻകുരുവുമിക്രമാൽ

318 കഷായമായ് കുറുക്കീട്ടു
മേപ്പൊടി ചേർത്തുകൊള്ളുക
കായം വിളംഗമൊപ്പിച്ചു
പൊടിച്ചിട്ടു കുടിക്കിലോ

319 കൃമിപ്പാമ്പുമതിൻദോഷം
പുഴുവും നഷ്ടമായിടും
പുരാനിർമ്മിത മിത്യേതൽ
ഭാഷയായ് നരനാൽകൃതം

(ഈ മരുന്നുകൾതന്നെ പൊടിച്ച പൊടിയും സമം പ്ലാശിൻ കുരുവിൻപൊടിയും കൂട്ടി മുത്തിള് ഇടിച്ചുപിഴിഞ്ഞ രസത്തിൽ അരച്ച് താന്നിക്കായ്പ്രമാണം ഗുളികയുരുട്ടി നിഴലിലുണക്കി മോരിൽ കൊടുക്ക. കൃമിപ്പാമ്പും പുഴുവും കൂട്ടത്തോടെ പോം.)

ഉദാവർത്തത്തിന്നും ഉദരത്തിന്നും വിരേചിപ്പിക്കുവാൻ

കള്ളിപ്പാൽ, വരിപഴുത്ത തേങ്ങയിൽ നിറച്ച് വെയിലത്തുവെച്ചുണക്കി പിഴിഞ്ഞരിച്ചെടുത്ത് അരപ്പിലാവിലയോളം സേവിക്ക. എന്നാൽ ഇളകാത്ത വയറും ഇളകും.

മൂലം പുറത്തു പുറപ്പെട്ടാൽ

നീററിൻമുട്ടയുംക്രുട്ടം (കടുകം) അരച്ച് ഉള്ളങ്കയ്യിൽ പൊതിക. അഞ്ചുനാഴിക നേരം. എന്നാൽ അകത്തു വലിഞ്ഞുപോം.

സമാപ്തം

•BULLETIN OF THE GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

AN APPEAL.

The Government Oriental Manuscripts Library, Madras, is unique in point of variety and vastness of collections covering a very wide field of Indian Literature in Sanskrit, Tamil, Telugu, Kannada, Malayalam, Mahratti, Arabic, Persian and Urdu. The dates of several of the manuscripts go back to many hundreds of years. From an academic point of view, these collections contain some very interesting specimens of Literary, Scientific, Historical and Artistic importance. A large number of them have not yet been printed and some of them are available only in this Library. With a view to placing these manuscripts in the hands of the public in a printed form, the Government of Madras were pleased to sanction the starting of a BULLETIN under the auspices of the Government Oriental Manuscripts Library. For the present only two numbers are issued in a year. They contain critical editions of original works in Sanskrit, Tamil, Telugu, Kannada, Malayalam, Mahratti, Persian and Urdu. The annual subscription is only Rs. 4 inland and 8 shillings foreign. Scholars, Patrons of Culture, Universities, Public Libraries and Educational Institutions are requested to enrol themselves as susbscribers for this Bulletin and thus encourage the cause of Oriental Studies and Culture.

A few copies of back numbers are available for sale, post free, at the following prices which should be sent in advance.

Vol. I, No. 2, July to December, 1948	.. Rs. 2.
Vol. II, 1949	.. Rs. 4.
Vol. III, 1950	.. Rs. 4.
Vol. IV, 1951	.. Rs. 4.

T. CHANDRASEKHARAN,
Curator,
Government Oriental Manuscripts Library.

TRIPLICANE,
MADRAS-5.

LIST OF CATALOGUES PUBLISHED BY THE GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

SANSKRIT.

DESCRIPTIVE CATALOGUES.

	Numbers.	Price. RS.	A.	P.
* Vol. I.—Part I, Vedic Literature ..	1 to 46	0	12	0
* Vol. I.—Part II. Vedic Literature ..	47 to 245	0	12	0
* Vol. I—Part III. Vedic Literature ..	246 to 852	2	0	0
* Vol. II.—Vedic Literature ..	853 to 1245	1	12	
* Vol. III.—Grammar, Lexicography and Prosody ..	1246 to 1805	1	8	0
* Vol. IV—Part I. Ithihāsa and Purāṇa ..	1806 to 2337	1	8	0
* Vol. IV.—Part II. Upapurāṇas and Sthalamāhātmyas ..	2338 to 2610	1	4	0
* Vol. V.—Dharmaśāstra ..	2611 to 3045	1	8	0
* Vol. VI.—Dharmaśāstra ..	3046 to 3427	1	4	0
* Vol. VII.—Dharmaśāstra ..	3428 to 3872	1	4	0
* Vol. VIII.—Arthaśāstra, Kāmaśāstra and Systems of Indian Philosophy—Nyāya ..	3873 to 4334	1	4	0
* Vol. IX.—Systems of Indian Philosophy—Vaiśeṣika, Yoga, Mīmāmsā and Vedānta-Advaita Philosophy ..	4335 to 4780	1	12	0
* Vol. X.—Systems of Indian Philosophy—Dvaita, Viśiṣṭādvaita and Śaiva Vedāntas ..	4781 to 5122	1	12	0
* Vol XI.—Systems of Indian Philosophy ..	5123 to 5558	1	12	0
Vol. XII.—Religion ..	5559 to 6266	1	12	0
Vol. XIII.—Religion ..	6267 to 7006	1	12	0
* Vol. XIV.—Religion ..	7007 to 7729	1	12	0
* Vol XV,—Religion ..	7730 to 8165	1	12	0
* Vol XVI.—Religion, Vrata and Pūjā ..	8166 to 8780	1	12	0
Vol. XVII.—Stotras ..	8781 to 9357	1	12	0
Vol. XVIII.—Stotras—Praśamsā Stotras ..	9358 to 10540	1	12	0
Vol. XIX.—Stotras—Praśamsā Stotras ..	10541 to 11450	1	12	0
Vol XX.—Kāvyas ..	11451 to 12143	2	12	0
Vol. XXI.—Kāvyas ..	12144 to 12783	3	0	0
Vol. XXII.—Rhetoric, Poetics, Music, Dancing and Śilpa śāstra ..	12784 to 13068		4	0
Vol. XXIII.—Medicine ..	13069 to 13381	1	8	0
Vol. XXIV.—Jyotiṣa ..	13382 to 14076	3	2	0
* Vol. XXV—Supplemental ..	14077 to 14560	2	4	0
Vol. XXVI.—Supplemental ..	14561 to 15000	2	12	0
Vol. XXVII.—Supplemental ..	15001 to 15692	5	14	0
Vol. XXVIII.—Supplemental ..	15693 to 16200	3	12	0
Vol. XXIX—Supplemental ..	16201 to 16700	3	2	0
Vol. XXX.—Supplemental ..	16701 to 17200	7	10	0
Vol. XXXI.—Supplemental ..	17201 to 17700	11	12	0

TRIENNIAL CATALOGUES.

	Numbers.	RS.	A.	P.
* Vol. I-A (1911—13) ..	1 to 342	2	0	0
* Vol. I-B (1911—13) ..	343 to 573	1	6	0
* Vol. I-C (1911—13) ..	574 to 801	1	6	0
Vol. II-A (1914—16) ..	802 to 1329 }	18	2	0
Vol. II-B (1914—16) ..	1330 to 1456 }			
Vol. II-C (1914—16) ..	1457 to 1942 }			
* Vol. III-A (1917—19) ..	1943 to 2348	6	0	0
* Vol. III-B (1917—19) ..	2349 to 2679	6	0	0
* Vol. III-C (1917—19) ..	2680 to 2894	4	4	0
Vol. IV-A (1920—22) ..	2895 to 3203	9	0	0
Vol. IV-B (1920—22) ..	3204 to 3634	8	0	0
Vol. IV-C (1920—22) ..	3635 to 4155	10	0	0
* Vol, V-A (1923—25) ..	4156 to 4300	4	0	0
* Vol. V-B (1923—25) ..	4301 to 4415	2	8	0

SANSKRIT—*contd.*

Triennial Catalogues—(*cont.*)

	Numbers.	Price. RS. A. P.
Vol. V-C (1923—25) ..	4416 to 5041	5 12 0
Vol. VI (1926—28) ..	5042 to 5380	10 0 0
Vol. VII (1929—31) ..	5381 to 5532	2 14 0
Vol. VIII (1931-32—1933-34) ..	5533 to 5700	1 4 0
Vol. IX (1934—37) ..	5701 to 5996	6 0 0
Vol. X-A (1937-38 to 1939-40) ..	5997 to 6496	14 10 0
Vol. X-B and X-C (1937-38 to 1939-40) ..	6497 to 7496	*In the press.*

GENERAL.

Alphabetical Index of Sanskrit Manuscripts, Part I. ..		13 12 0
Alphabetical Index of Sanskrit Manuscripts, Part II ..		10 0 0
Alphabetical Index of Sanskrit Manuscripts, Part III ..		3 6 0
Author Index of Sanskrit Manuscripts ..		1 8 0

TAMIL.

Descriptive Catalogues.

Vol. I.—Alphabet, Primer. Lexicography, Grammar and Literature ..	1 to 511	1 14 0
Vol. II.—Itihāsa, Purāṇa Religion and Philosophy (Vaiṣṇavism) ..	512 to 1122	2 2 0
Vol. III.—Religion and Philosophy (Śaivism) ..	1123 to 1620	6 0 0
Vol. IV.—Religion and Philosophy (Śaivism) ..	1621 to 1867	3 10 0
Vol. V.—Alchemy, Medicine, Magic, Witchcraft and Supplement	1868 to 2173	6 0 0
Vol. VI.—Miscellaneous ..	2174 to 2725	19 12 0
Vol. VII.—Local Records ..	2726 to 2949	13 4 0
Vol. VIII.—Local Records ..	2950 to 3169	*In the press.*

Triennial Catalogues.

Vol. I.—Miscellaneous (1910-13) ..	1 to 114	1 6 0
Vol. II.—Miscellaneous (1914-16) ..	115 to 310	4 14 0
Vol. III.—Miscellaneous (1917-19) ..	311 to 409	5 0 0
Vol. IV.—Miscellaneous (1920-22) ..	410 to 535	5 0 0
Vol. V.—Miscellaneous (1923-25) ..	536 to 859	6 8 0
Vol. VI.—Miscellaneous (1926-28) ..	860 to 952	4 10 0
Vol VII.—Miscellaneous (1929-34) ..	953 to 1055	2 6 0
Vol. VIII.—Miscellaneous (1935-43) ..	1056 to 1473	34 14 0
Vol. IX.—Miscellaneous (1944-49) ..	1474 to 1605	13 8 0

GENERAL.

Alphabetical Index of Tamil Manuscripts. Vol. I ..		5 4 0
Alphabetical Index of Tamil Manuscripts, Vol. II ..		12 6 0
Alphabetical Index of Tamil Manuscripts, Vol. III Local Records ..		8 6 0
Author Index of Tamil Manuscripts ..		3 10 0

TELUGU.

Descriptive Catalogues.

Vol. I.—Ithihāsa, Purāṇa and Māhātmya ..	1 to 369	2 12 0
Vol. II (1).—Śṛṅgāra Prabandhas ..	370 to 616	1 0 0
Vol. II (2).—Śṛṅgāra Prabandhas ..	617 to 806	4 0 0
Vol. III.—Śṛṅgāra Prabandhas ..	807 to 941	3 14 0
Vol. IV.—Prabandhas—Dvipadakāvya ..	942 to 1221	5 12 0
Vol. V.—Grammar, Prosody and Lexicography ..	1222 to 1395	3 6 0
Vol. VI.—Vacana Kāvyas ..	1396 to 1466	1 4 0
Vol. VII.—Śatakas ..	1467 to 1833	5 6 0
Vol. VIII.—Yakṣagānams and Daṇḍakams ..	1834 to 2040	4 10 0
Vol IX.—Vedānta ..	2041 to 2273	21 12 0
Vol. X.—Gaṇita and Jyotiṣa ..	2274 to 2399	13 0 0
Vol, XI.—Medicine ..	2400 to 2481	6 8 0
Vol. XII.—Music (Saṅgīta) ..	2482 to 2592	7 6 0
Vol. XIII.—History ..	2593 to 2657	4 14 0
Vol. XIV.—Local tracts (Mackenzie Collections) ..	1 to 150	*In the press.*

Triennial Catalogues.

Vol. I. Miscellaneons (1910-13) ..	1 to 137	1 6 0
Vol. II.—Miscellaneous (1913-16) ..	138 to 292	2 6 0
Vol. III.—Miscellaneous (1916-19) ..	293 to 539	6 0 0
Vol. IV.—Miscellaneous 1919-22) ..	560 to 715	7 14 0
Vol. V,—Miscellaneous (1922-28) ..	716 to 812	3 0 0
Vol. VI.—Miscellaneous (1928-41) ..	813 to 1069	25 12 0

TELUGU—*contd.*

GENERAL.

	Numbers.	Price. RS. A. P.
Alphabetical Index of Telugu Manuscripts ..		3 12 0

KANNADA.

Descriptive Catalogues.

	Numbers.	Price. RS. A. P.
Vol. I.—Grammar, Lexicography, Prosody, Itihāsa and Purāṇa	1 to 138	6 0 0
Vol. II.—Itihāsa and Purāṇa ..	139 to 317	4 12 0
Vol. III.—Religion—Āgama ..	318 to 476	6 12 0
Vol. IV.—Religion—Āgama, Vīraśaiva and Christianity ..	477 to 825	21 12 0
Vol. V.—Religion and Kāvyas ..	826 to 1038	35 2 0
Vol. VI.—Kāvyas		*In the press.*

GENERAL.

	Numbers.	Price. RS. A. P.
Alphabetical Index of Kannada Manuscripts ..		2 4 0

MALAYALAM.

Descriptive Catalogues.

	Numbers.	Price. RS. A. P.
Vol. I Miscellaneous ..	1 to 351	8 2 0
Vol. II Do. ..	352 to 368	2 8 0

GENERAL.

	Numbers.	Price. RS. A. P.
Alphabetical Index of Malayalam Manuscripts ..		0 2 0

ISLAMIC LANGUAGES.

	Numbers.	Price. RS. A. P.
Descriptive Catalogue of Islamic Manuscripts, Vol. I ..	..	13 14 0
Descriptive Catalogue of Islamic Manuscripts, Vol. II ..	..	16 12 0
Alphabetical Index of Urdu Manuscripts ..	..	0 2 0
Alphabetical Index of Persian Manuscripts ..	..	1 2 0
Alphabetical Index of Arabic Manuscripts ..	..	0 8 0

MARATHI.

	Numbers.	Price. RS. A. P.
Alphabetical Index of Marāṭhī Manuscripts Subject Index of Marāṭhī Manuscripts	In one volume	9 14 0
Descriptive Catalogue of Marāṭhī Manuscripts—Kaifiyats ..		*In the press.*

N. B.—*The books marked with an asterisk are out of stock.

LIST OF BOOKS PUBLISHED BY THE GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS, UNDER THE MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS SERIES.

Serial Number	Name of the work.	Name of the Editor.	Language	Price. Rs. A. P.
1.	*Sarva-siddhānta-saṅgraha	M. Rangacarya, M. A. Rao Bahadur.	SANSKRIT.	0 12 0
2.	*Gaṇita-sārasaṅgraha	Do.	Do.	2 4 0
3.	Padya-cūḍāmaṇi with commentary	Do.	Do.	2 8 0
4.	Brahma-siddhi with commentary	Mahāmahopādhyāya S. Kuppuswami Sastri.	Do.	7 12 0
5.	Ratneśvara-prasādana-nāṭakam	P. P. S. Sastri	Do.	1 2 0
6.	Rāmānuja-campū with commentary	Do.	Do.	3 0 0
7.	Mahābhāṣya with the commentary of Kaiyaṭa and super-commentary - Pradīpoddyotana of Annambhaṭṭa, Vol. I. Āhnikas 1 to 4.	P. P. S. Sastri & Dr. A. Sankaran.	Do.	20 12 0
8.	Śāstradīpikā with the commentary Mayūkhāvaḷi	P. P. S. Sastri	Do.	*In the press.*
9.	Bāla bhārata with commentary	Do.	Do.	2 0 0
10.	Nayā-mañjarī	Do.	Do.	2 0 0
11.	Ḍamarukam with commentary	Do.	Do.	0 8 0
12.	Śṛṅgāra-prakāśa, Part I.	Do.	Do.	1 8 0
13.	Mahābhāṣya with the commentary of Kaiyaṭa and the super commentary Pradīpoddyotana of Annambhaṭṭa. Vol. II. Āhnikas 5 to 9.	T. Chandrasekharan, M. A., L. T.	Do.	*In the press.*
14.	Nannūṟ Kāṇḍikaiyurai.	Do.	TAMIL.	*In the press.*
15.	Māṇikka-vācakar Ammāṉai.	Do.	Do.	Do.
16.	Adi-parvattādi-parvam.	Do.	Do.	Do.
17.	Vasu-carittiram.	Do.	Do.	Do.
18.	Sakala-nīti-kathā-nidhānamu.	Do.	TELUGU.	Do.
19.	Pañca-tantramu.	Do.	Do.	Do.
20.	Sundara-kāṇḍam (Rāmāyanam) by Venkamatya.	Do.	KANNADA.	Do.
21.	Bhāgavatam Bhāṣā	Do.	MALAYALAM	Do.
22.	Raṅgābhyāsam.	Do.	Do.	Do.

N. B.—No. 5 is available at the Balamanorama Press, Mylapore, Madras.
Nos. 8 to 12 are available at the Sri Vani Vilas Press, Srirangam.
*The books marked with an asterisk are out of stock.

LIST OF BOOKS PUBLISHED BY THE GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS, UNDER THE MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES.

Serial Number.	Name of the work.	Name of the Editor.	Language.	Price. Rs. A. P.
I.	Kappal Śāttiram	T. P. Palaniappa Pillai, B. O. L.	*Tamil*	1 10 0
II.	Anubhava Vaiddiya Murai. Volumes I & II.	Dr. C. Dorairajan & Dr. C. S. Uttamarayan, H. P. I. M.	Do.	
	Vol. I			3 14 0
	Vol. II			4 8 0
III.	Aṭṭaṇa Kōlāhalam	Tirumalai Sri Saila Sarma	Do.	5 0 0
IV.	Upadēsa-kāṇḍam Volumes I, II & III.	V. S. Chengalvaraya Pillai, M. A.	Do.	
	Vol. I			4 10 0
	Vol. II			5 0 0
	Vol. III			5 8 0
V.	Cōḷaṉ Pūrva Paṭṭayam	C. M. Ramachandra Chettiar, B.A., B.L.	Do.	5 0 0
VI.	Koṅgadeśa Rājākkaḷ	Do.	Do	1 8 0
VII.	Sivajñāṉa-dīpam	T. P. Palaniappa Pillai, B O L.	Do.	1 6 0
VIII.	Daṭṭa-nāyaṉār Vaiddiya Aṭṭavaṇai	Dr. K. Tyagarajan, L.I.M.	Do.	1 8 0
IX.	Abhinaya-darpaṇamu	T. V. Subba Rao, B.A., B.L.	*Telugu*	1 12 0
X.	Auṣadha-yōgamulu	Dr. Veturi Sankara Sastri	Do.	3 12 0
XI.	Vaidya Nighaṇṭuvu	Do.		2 12 0
XII.	Dhanur-vidyā Vilāsamu	Veturi Prabhakara Sastri	Do.	4 14 0
XIII.	Yōga-darśana-viṣayamu	Vedam Lakshmi Narayana Sastri, B.O L.	Do.	1 2 0
XIV.	Khaḍgalakṣaṇa Sirōmaṇi	N. Venkata Rao, M.A.	Do.	1 12 0
XV.	Tantra-sāra saṅgraha (Viṣanārāyaṇīya)	Vaidyaratna. Dr. M. Doraiswami Ayyangar	*Sanskrit*	15 4 0
XVI.	Bhārgava-nāḍikā	Dr. C. Kunhan Raja, M.A., D. Phil.	Do.	6 0 0
XVII.	Hariharacaturaṅgam	S. K. Ramanatha Sastri	Do.	6 8 0
XVIII.	Brahma - sūtravṛtti-Mitākṣarā of Annambaṭṭa	P. S. Rama Sastri	Do.	7 0 0
XIX.	Nyāyasiddhānta-tattvāmṛtam of Srinivasa	S. Subrahmanya Sastri, B. O. L.	Do.	2 8 0
XX.	Garbha-cikitsā	Dr. N. Madhava Menon, A.M.A.C.,	*Malayālam*	3 8 0
XXI.	Vāstulakṣaṇam and Śilpaviṣayam	S. K. Ramanatha Sastri	Do.	2 0 0
XXII.	Kaṇakku - sāram - Bālaprabōdham	Dr. C. Achuta Menon, B A., Ph. D.	Do.	2 0 0
XXIII.	Kaṇakku-sāram	Do.	Do.	2 12 0
XXIV.	Kriyākramam	P. Narayanan Kutty Menon, M.A.	Do.	2 4 0
XXV.	Lōkōpakāra of Cāmuṇḍarāya	H. Sesha Ayyangar	*Kannada*	8 0 0
XXVI.	Raṭṭa atam	Do.	Do.	4 4 0
XXVII.	Vaidya-sāra-saṅgraha	Vaidyaratna Dr. G. Srinivasamurti, B.A., B.L., M.B. & C.M.	Vol. I	*In the press*

Serial Number.	Name of the work	Name of the Editor	Language.	Price
XXVIII.	Aśva-śāstram of Abhinavacandra	Dr. P. Srinivasa Rao & H Sesha Ayyangar	*Kannada*	4 2 0
XXIX.	Auṣadhagalu-Vaidya Viṣaya	Vaidyaratna Dr. G. Srinivasamurthi, B.A., B.L., M.B. & C.M.	Do	0 14 0
XXX.	Saṅgīta-ratnākara	M. Mariappa Bhat, M.A., L.T.	Do.	1 8 0
XXXI.	Sūpa Śāstra	U. Sitaramacarya	Do.	2 0 0
XXXII	Jami-al-Ashya	Afzal-ul-Ulama Hakim Abdul Qadir Ahmed Sahib	*Persian*	13 8 0
XXXIII.	Tibb-e-Faridi	Do.	Do.	8 4 0
XXXIV.	Tahqiq-al-Buhran	Do.	Do.	1 8 0
XXXV.	Safinat-al-Najat	Janab Rahim Ahmed Farooqui, M.A.	Do.	1 10 0

Serial Nos. XXXVI to LXX were published under the auspices of the TANJORE MAHARAJA SERFOJI'S SARASWATHI MAHAL LIBRARY, TANJORE.

Serial Number.	Name of the work	Name of the Editor	Language.	Price
LXXI.	Vaiddiyak Kalañciyam	Dr. C. N. Kuppuswami, H.P.I.M., & Dr. V. S. Parvati, L.I.M.	*Tamil*	2 8 0
LXXII.	Anubhava-vaiddiyamurai, Vol. III.	Do.	Do.	5 0 0
LXXIII.	Anubhava Vaidyamu	Dr. Mulugu Visvesvara Sastri, H.P.I M.	*Telugu*	6 0 0
LXXIV.	Saivācāra-saṅgrahamu	Vidvan G. J. Somayaji, M.A., L. T.	Do.	2 0 0
LXXV.	Ārogya-cintāmaṇi	Dr. N. Visvanatha Sarma	*Sanskrit*	9 0 0
LXXVI.	Tattvasāra with Ratnasāriṇī	Karappankad V. S. Venkatacaryaswami,	Do.	6 0 0
LXXVII.	Sūtrārthāmṛtalaharī	Dr. R. Nāgaraja Sarma. M.A., Ph.D., L.T.	Do.	3 4 0
LXXVIII.	Ratna-dīpikā and Ratna śāstram	Sri P. S. Rama Sastri	Do.	2 4 0
LXXIX.	Aśva-cikitsā	Dr. C. K. Velayudhan Nair, B. V. Sc.	*Malayālam*	1 8 0
LXXX.	Phalasāra-samuccaya	Dr. C. Achutha Menon, B.A. Ph.D	Do.	8 0 0
LXXXI.	Mahā-sāram	Dr. M. K. Vaidyar, A.M.A.C.	Do	11 0 0
LXXXII.	Saptariṣi-nāḍi	Professer K. Natesan	*Tamil*	20 0 0
LXXXIII.	Karnāṭaka Rājākkaḷ Savistāra Carittiram	V. R. Ramachandra Dikshitar, M.A.	Do.	*In the press.*
LXXXIV.	Bharata-siddhāntam	P. Sambamurti, B.A., B.L.	Do.	Do.
LXXXV.	Piḷḷaippiṇi-Vākaṭam	Vaidyaratna Dr. M. Duraiswami Ayyangar	Do.	Do.
LXXXVI.	Anubhava Vaiddiyam Vol. IV	Dr. C. N. Kuppuswami, H. P. I. M.	Do.	Do.
LXXXVII.	Māṭṭu-Vākaṭam	Dr. I. M. Azizuddin, B.A., G.M.V.C.; B.V. Sc., Ph. D. (Edin.)	Do.	Do.
LXXXVIII.	Brahma Vidyā Sudhārṇavamu	V. V. Krisna Rao, B.A.	*Telugu*	Do.
LXXXIX.	Rāgatāḷa Cintāmaṇi	T. V Subba Rao, B.A., B.L.	Do.	Do.
XC.	Vaidya-cintāmaṇi	Dr. Mulugu Visvesvara Sastri, H.P.I.M.	Do.	Do.
XCI.	Kumāra Rāmuni Kathā	Dr. N. Venkataramanayya, M.A., Ph.D.	Do.	Do.
XCII.	Kāṭamarāju Caritra	Sri V. Prabhakara Sastri	Do.	Do.
XCIII.	Deva-keraḷam (Candrakalā-nāḍī)	Sri T. S. Ranganatha Josyar	*Sanskrit*	Do

Serial Number.	Name of the work.	Name of the Editor.	Language.	Price.
XCIV.	Pātañjala - Yogasūt r a-bhāṣya-vivaraṇam	P. S Rama Sastri and S. R. Krishanamurti Sastri	*Sanskrit*	*In the Press*
XCV.	Kiḷi-vaṇḍu-samvādam	V. H. Subrahamanya Sastri	*Malayālam*	Do.
XCVI.	Advaita-vedāntam	S. K. Ramanatha Sastri	Do.	Do.
XCVII.	Bārhaspatya-sūtra with Commentary	Dr. C. Achyuta Menon, B.A., Ph. D.	Do.	Do.
XCVIII.	Karaṇa-paddhati	Do.	Do.	Do.
XCIX.	Yōga-sāram	Dr. M. K. Vaidyar A.M. A.C.	Do.	Do.
C.	Vaidya-sāra-saṅgraha Volume II	Vaidyaratna Dr. G Srinivasamurti, B.A., B.L., M.B. & C. M.	*Kannaḍa*	Do.
CI.	Sadguru-rahasya	Sri M. Mariappa Bhat, M. A., L.T	Do.	2 6 0
CII.	Shawakil-al-Hur	Dr. M. Abdul Haq, M.A. D. Phil.	*Arabic*	*In the press*

Terms of Sales

Packing, Postage and Sales Tax extra.

25 per cent. discount will be allowed to all *bona fide* book-sellers.

Books will not be sent by V. P. P.

The cost of the books together with the sales tax, packing and postal charges, should be sent in advance to :

THE CURATOR,
GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS
LIBRARY, UNIVERSITY BUILDINGS.
TRIPLICANE, MADRAS 5.
INDIA.

M. L. J. PRESS, MADRAS—4.

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി